

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota

138451

Inventar

705510

*la semn al dragostii, membrului
ei fondator*

Soc. „Inocențiu M. Clain”

PREGATIRE LA MOARTE

SAU

MEDITAȚII

ASUPRA ADEVĂRURILOR VEȘNICE

DE

SF. ALFONS MARIA DE LIGUORI.

ALFONSO DE LIGUORI, SF.

SOCIETATEA

„INOCENȚIU MICU CLAIN”

:: A TEOLOGILOR DIN ::

:: :: :: B L A J. :: :: ::

EDIȚIA II.

REVĂZUTĂ ȘI ÎNDREPTATĂ.

B L A J, 1913.

Biblioteca Centrală Universitară

BUCUREȘTI

Cota

138451

Inventar

705510

PC378/11

Nihil
B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C705510

FĂGĂRAȘ.

TIPARUL TIPOGRAFIEI CONSTANTIN POPP.

*S*rimirea călduroasă, ce s'a făcut acestei cărți, mai ales din partea preoțimii, dovedește, că traducerea noastră face bună slujbă la îngrijirea sufletească.

*S*prrijiniți pe această credință, precum și pe îndemnul mai multora, ne încumetăm să o scoatem în a doua ediție cu unele schimbări.

I-am dat un format mic, simpatic, așa că poate fi purtată, ca o cărticică de rugăciuni. Am omis unele texte, a căror rost eră să explice citatele din sf. Scriptură și din sf. Părinți, dar cari de fapt mai mult repeșiau acelaș lucru, aproape cu aceleași cuvinte, decât să dea deslușiri și să arunce lumină asupra înțeleșului, destul de clar din citate.

Ne-am îngrijit apoi de un limbaj simplu și mai apropiat de înțelesul tuturora.

La toate aceste modificări am avut în vedere cele mai nouă ediții ale traducerii germâne și italiene.

Răsplata muncii noastre să ne fie mângâierea, că sufletele credincioase au tras folos pe urma ei.

Bla j, sărbătoarea Bunevestiri 1913.

25 Martie

Societatea

„Inocențiu M. Elain.“

CUVÂNT ÎNAINTE.

(LA EDIȚIA I.)

Titlul cărțicei, ce o prezentăm publicului nostru, în traducere românească, poate va insuflă oarecare aversiune și frică în mulți cetitori. Și aceasta din simplul motiv, că nimenia nu voește să audă de moarte: nu bogatul căruia îi suride ne'ncetat norocul; nu săracul, care în arșiță și în ger umblă pe la ușile bogaților cerșind o bucată de pâine; nu tinărul, care fiind în anii cei mai plăcuți ai vieții sale concepe idei nobile și salutari, ce și propune a le realiza în viitor; nu bărbatul încunjurat de iubita sa familie; nu bătrânul, care a lucrat, s'a bucurat și a suferit, nu, căci fiecare s'a dat cu soarta sa. Dar suntunii, cari privesc cu oarecare resemnare în fața morții, pentrucă ei de timpuriu au învățat a muri. Și anume aceia privesc cu resemnare în fața morții, cari înaintând pe calea indicată de Evangelie, consideră viața de un câmp de luptă nobilă, unde au să se lupte cu armele moralei și ale credinței, cari produc viață și fericire, în lipsa cărora totul stagnează, totul e putred și ruină. Ast-

fel de luptători bravi se nizuiesc a-și câștiga un viitor fericit și cununa fericirii veșnice.

Atari luptători voește să formeze și cartea „Pregătirea la moarte“, ieșită din peana sfântului Alfons de Liguori, a acelui bărbat, care din iubire față de Dumnezeu, și-a jertfit totul pentru binele veșnic și vremelnic al omenimei.

Afară de aceasta prin edarea traducerii de față concurgem și noi la înmulțirea opurilor în literatura bisericească. Mai departe umplem o lacună tare bine cunoscută publicului nostru, și anume e lucru știut, cu ce cărți obscene se paște tinerimea noastră, întunecându și mintea, corupându-și voința și inima; iar poporul cetind cărți edate de societăți anticreștine, d. e. „Biblia“ în ediție britanică, „Visul“, „Epistolia“ etc., în loc de-a alungă dela sine superstiția, tot mai mult se cufundă în ea. Inșă prin cărticica „Pregătirea la moarte“ se încunjură și un rău și altul: vindecă morbul tinerimii arătându-i adevăratul obiect al iubirei; delătură superstiția din popor, instruându-l despre căile Provedinții în conducerea bisericii, națiunei și fiecărui individ.

Ca în toate lucrările omenești, așa și în lucrarea de față se vor fi strecurat unele greșeli sau altele, cari iubitul cetitor să ni-le atribuiască nouă; dar în acelaș timp, dupăce

nizuința noastră a fost de a-i da în mână numai ceva lucru bun, îl rugăm să fie indulgent față de noi, și îi aducem mulțămite anticipative pentru erorile, ce ni-le va descoperi.

Mulțămite profunde aducem Clarissimului Domn Dr. Ioan Sâmpălean, spiritual la facultatea teologică din Blaj, pentrucă a binevoit să revadă traducerea acestui opșor. Stimă și recunoștință îi datorim, pentru ostenelele ce le a avut cu revidarea.

Blaj, în sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, 1893.

24 Iunie 1893 .

Traducătorii.

Cuvintele sf. Alfons de Liguori.

Unii au așteptat dela mine o carte de meditații asupra adevărurilor veșnice, pentru acelea suflete, cari doresc să se deprindă și să înainteze în vieața spirituală. Alții au așteptat o colecțiune mică de vorbiri, folositoare la misiuni și la exerciții spirituale, ca predici. Inșă eu, ca să nu se înmulțească cărțile, ostenelele și cheltuelile, am aflat de bine să întocmesc lucrarea prezentă de așa, cât să poată corăspunde, atât unui scop, cât și celuilalt. Ca să poată servi laicilor spre meditare, am împărțit fiecare meditație în trei puncte.

Fiecare punct va servi pentru o meditație, deaceea după fiecare punct am adaus afecte și rugăciuni. Rog pe cetitori să nu se disguste, dacă în rugăciunile acestea vor află, că în continuu se cere grația statorniciei și a iubirei cătră Dumnezeu; pentrucă acestea două grații ne sunt mai de lipsă spre câștigarea fericirii veșnice. Grația iubirei dumnezești, zice sf. Francisc de Sales, cuprinde în sine toate grațiile, pentrucă prin virtutea

inbirei se pogoară asupra noastră toate darurile lui Dumnezeu. *Și mi-au venit mie toate bunătățile împreună cu ea* (Înțelept. 7. 12.) Cine iubește pe Dumnezeu este umilit, curat, ascultător, mortificat, cu un cuvânt are toate virtuțile. *Iubește și fă ce-ți place*, zice sf. Augustin ; și într'adevăr, pentru că cine iubește pe Dumnezeu, se va silii să încunjure tot ce nu-i pe placul Lui, și nu va cercă altceva, decât a-i fi Lui plăcut în toate.

Grația statorniciei ne ajută la dobândirea cununei veșnice. Ceriul, zice sf. Bernard, este promis tuturor, cari încep o viață bună, însă numai aceia vor avea parte de el, cari duc o astfel de viață până în capăt. Dar statornicia aceasta, după cum învață ss. Părinți, se dă numai acelor, cari o cer. Pentru aceea zice sf. Toma, că în ceriu numai prin rugăciune ne'nteruptă poți ajunge. Tot astfel zice și Mântuitorul nostru că : *se cade pururea a ne rugă și a nu încetă* (Luc. 18. 1).

Aceasta e cauza pentru care atâția păcătoși nefericiți, deși păcatele li-s'au iertat, totuși nu rămân în grația lui Dumnezeu. Ei primesc iertare, dar fiindcă nu cer dela Dumnezeu statornicie în darul sfințeniei, mai ales pe timpul ispitelor, cad din nou. Precând din contră, perseveranța deși este o grație cu totul gratuită, de care noi prin lucrările noastre nu ne putem face vrednici, zice pă-

rintele Suarez, prin rugăciune o primește omul negreșit, iar sf. Augustin învață, că *acest dar al lui Dumnezeu se poate merita prin rugăciune*; adecă rugându-ne îl putem dobândi.

Lipsa rugăciunii am arătat'o pe larg în altă carte, intitulată: *Rugăciunea ca mijloc principal*. O cărticică, care deși e așa de mică și de ieftină, totuși m'a costat multă osteneală și eu o țin de foarte folositoare pentru fiecare clasă de oameni; ba mai mult, afirm, că în toate cărțile de rugăciuni nu se află și nici nu se poate afla, pentru câștigarea mântuirii, un tratat mai bun decât acesta.

Ca meditațiile acestea să poată fi de folos și preoților, cari au puține cărți de predici, sau n'au vreme să le cetească, le-am provăzut cu citate din sf. Scriptură și din scrierile ss. Părinți, cari ce e drept sunt scurte, dar pline de spirit, precum trebuie să fie pentru predici, și așa fiecare meditație cu toate trei punctele ei poate să formeze obiectul unei predici. Spre acest scop m'am încercat să culeg dela mai mulți scriitori simțemintele cele mai vii, cele mai potrivite spre a mișcă; am cules multe și de multe feliuri, ca cetitorul să poată alege pe acelea, cari îi plac mai tare, și apoi să le întocmească dupăcum îi place, ca astfel toate să fie spre mărirea lui Dumnezeu.

Rog pe iubiții mei cetitori, să mă recomande lui Isus Hristos când vor ceti această carte, fire-aș eu viu sau mort ; și eu din parte-mi promit, că voi face asemenea tuturor, cari îmi vor arătă această iubire.

Preamărit să fie Isus, iubirea noastră, împreună cu Maria, nădejdea noastră.

Meditația I.

Infățișarea unui om trecut de curând la cele veșnice.

„Pământ ești și în pământ te vei întoarce“. (C. Fac. 3. 19).

Punct 1.

Adă-ți aminte, că pământ ești și 'n pământ te vei întoarce. Va veni o zi, când vei muri și vei ajunge într'un mormânt, unde vei putezi și vei fi coperit de viermi. (Is. 14. 11). Pe toți îi va ajunge una și aceeași soarte, pe avuți și săraci, domnitori și supuși. După cel din urmă respir, sufletul despărțindu-se de trup, trece la cele veșnice, iar trupul se întoarce în pulverea sa. *Lua-vei spiritul lor și se vor sfârși, și în țărâna sa se vor întoarce.* (ps. 103. 31).

Inchipește-ți, că vezi o persoană, care și-a dat sufletul numai de curând. Privește la acest cadavru, care zace încă în pat; capul e plecat spre piept, părul sburlit și încă ud de sudorile morții, ochii băgați în cap, fața suptă și în coloarea cenușii, buzele și limba vinete, trupul rece și greu. Privindu-l

omul îngălbinește și tremură. O, câți nu și-au schimbat viața la vederea unui consângean sau prietin mort și au rupt'o pentru totdeauna cu lumea.

Mai mare fior produce cadavrul, când începe a se descompune. Abiã au trecut douăzeci și patru de ore, decând a murit acest june și mirosul greu dejã începe a se simți. Numai decãt trebuie sã se deschidã ferestrele, sã se aprindã tãmâie, sã alerge în grabã la preot, sã-l înmormânteze, ca nu cumva sã se infecteze întreagã casa. Iar împrejurarea, cã corpul acela a fost a unui nobil sau avut, nu va aveã altã urmare, decãt aceea, cã împrãștie un miros mai de nesuferit. *Mai greu miroasã cadavrele celor avuți*, zice sf. Ambroziu.

Iatã unde a ajuns acel sumeț, acel nebunatic. Mai 'nainte erã primit și dorit în cercurile sociale, acum pentru toți, care-l vãd, e fior și greață. De aceea se grãbesc consângenii, sã-l depãrteze din casã și plãtesc, ca sã-l ducã într'un sicriu închis, și sã-l arunce într'o groapã. Mai înainte îi mergeã vestea spiritului sãu, a agerimii sale, a frumoaselor sale maniere și a glumelor sale; puțin dupã moarte i-se șterge amintirea. *Pierit-a amintirea lui cu sunet.* (ps. 9. 7.)

Lãțindu-se vestea despre moartea lui, unul zice: Sãrmanul erã un om de omenie;

altul: și-a lăsat familia în rând cu toate; unii se supără, pentrucă dela cel repausat așteptau câte ceva; iar alții se bucură, de oarece din moartea lui pot avea ceva câștig. Dar acuși nime nu va mai vorbi despre el.

Și chiar dela început consângenii cei mai deaproape, nu voesc să audă, vorbindu-se despre el, ca nu cumva să li-se renoiască durerea. Când îi cercetează cineva, pentruca să-i mângăie, vorbesc despre alte lucruri; iar când străinul ar aminti de cel repausat, îndată îi zice consângeanul: te rog, pentru Dumnezeu, nu-l mai pomeni!

Adă-ți aminte, că precum te-ai purtat tu la moartea prietinelor și consângenilor tăi, așa se vor purta și alții față de tine. Cei vii se înfățișează mai mult pentru ochii lumii și ca să se împărtășească din bunurile și demnitățile celui repausat; iar nu pentruca să-i dea mortului cinstea ce i-se cuvine, căci la el nu se gândesc de loc sau tare puțin. La început câteva zile rudeniile vor fi întristate; în curând însă se vor mângăia cu bunurile moștenite, așa, că în scurtă vreme încă se vor bucura de moartea ta, și în aceeași chilie, în care ai murit și-ai fost judecat de domnul nostru Isus Hristos, vor jucă, mânca, petrece, și vor râde ca mai înainte.

Și sufletul tău unde va fi atunci?...

Afecte și rugăciuni.

O Isuse Mântuitorul meu, îți mulțamesc, că nu mi-ai tăiat firul vieții, când eu eram neîmpăcat cu tine. De câtă vreme am fost vrednic să fiu în iad! Dacă ași fi murit în aceea zi, în aceea noapte, ce ar fi de mine în vecii vecilor? Doamne îți mulțamesc. Eu îmi primesc moartea ca o pedeapsă pentru toate păcatele mele și o primesc, cum ți-a plăcea să o trimiți; după ce însă m'ai așteptat până acuma, mai așteaptă-mă încă puțin. *Lăsa-mă să-mi plâng puțin durerea mea.* (Iov 10. 20). Dă-mi timp să deplâng vătămarile ce ți le-am făcut înainte de ce-ai avea să mă judeci.

Nu vreau să disprețuesc mai mult glasul tău. Cine știe, dacă pentru mine nu sunt aceste cuvinte, ce le aud, cel din urmă îndemn spre îndreptare? Mărturisesc, că nu-s vrednic de îndurare. Tu de-atâtea ori m'ai iertat și eu ca un nemulțamitor te-am vătămat din nou. *Inimă înfrântă și umilită Dumnezeu nu va urgisi* (Ps. 50.) Deoarece, o Doamne, nu poți disprețui o inimă, ce se umilește și-i pare rău, iată trădătoriul, care se întoarce la tine cu părere de rău. *Nu mă lăpădă dela fața ta și nu mă alungă, tu doară ai zis: Pe cel ce vine la mine, nu-l voi scoate afară.* (Ioan 6. 37). Ce-i drept te-am vătămat mai mult decât ceilalți, de-

oarece am fost dăruit cu mai multă lumină și daruri ca alții, însă sângele, ce l-ai vărsat pentru mine, îmi dă curaj și-mi dă iertare, dacă am părere de rău. Da, bunul meu cel mai mare, îmi pare rău din toată inima, că te-am desprețuit. Iartă-mă și-mi dă grația de-a te iubi în viitor. E prea destul, cât te-am vătămat. Celalalt timp al vieții mele, nu, o Isuse al meu, nu vreau să-l petrec vătămându-te; vreau să-l petrec numai, ca să deplâng pururea neplăcerile, ce ți le-am făcut și să te iubesc din toată inima, o D-zeule vrednic de o iubire nemărginită. — O Marie, nădejdea mea, roagă pe Isus pentru mine.

Punct 2.

Dar ca să pricepi mai bine, ce ești, creștinul meu, zice sf. Hrisostom: *mergi la mormânt: privește pulberea, cenușa, viermii și suspină!* Vezi, cum acel cadavru la început e galbin și apoi negru. După aceea se vede pe întreg trupul o mucezeală albă și grețoasă, de unde ies puroaie cleioase și greu mirositoare, ce picură pe pământ. În acele puroaie se naște o mulțime mare de viermi, cari se nutresc din carnea cadavrului. Bucată de bucată i-se despoaie obrazii, buzele și-i cade părul; apoi se desbracă de carne coastele și 'n urmă brațele și picioarele. Viermii, după ce au ros toată carnea, pier de sine și

în urmă nu rămâne din acel corp, decât un schelet puturos, care cu timpul se desface: oasele se desleagă dela încheieturi și capul se desparte de trup. *Și s'au făcut ca praful cel din arie vara, ce se împrăștie de vânt.* (Dan. 2. 35).

Iată ce e omul! O mână de praf, pe care vântul îl suflă ca de pe-o arie.

Priviți la acel cavaler, care erà socotit ca veselia și sufletul societății; unde e? Mergeți în odaia lui, nu-i mai mult acolo. Patul lui e dat altora; veșmintele și armele lui sunt luate și împărțite. Dacă voți să-l vedeți, mergeți la mormânt, unde e prefăcut în spurcăciuni și oase despoiate. O Dumnezeule, acel trup săturat cu atâtea plăceri, îmbrăcat cu atâta pompă și slujit de atâția servitori, în această stare a ajuns? Voi o sfinților din ceriuri, a-ți fost înțelepți, căci din dragoste față de Dumnezeu, pe care singur l-ați iubit în lume, v'ați știut mortifica corpurile; iar acum osămintele voastre sunt prețuite și ținute ca moaște sfinte în aur. Sufletele voastre curate văd pe Dumnezeu, și așteaptă ziua cea din urmă în care vor veni și trupurile voastre, ca să fie părtașe mării, precum și în vieța aceasta au fost părtașe la purtarea crucii. Aceasta este adevărata iubire față de trup: a-l mortifica aici, ca în veșnicie să fie fericit și a-l oprî dela acele plăceri, cari în veci l'ar face nefericit.

Afecte și rugăciuni.

Iată dară, o Dumnezeu meu, la ce are să ajungă și trupul meu, pentru care așa des te-am vătămat ! Ah, viermi și putrejune. Dar eu nu mă întristez, o Doamne ! Ci din contră îmi place, că se va putrezî și nimicî astfel această carne, prin care te-am pierdut pe tine bunul meu cel mai mare ; ceea ce mă întristează e, că eu spre a-mi împlini ticăloasele poște, ți-am făcut atâtea neplăceri ție. Dar eu nu vreau să desperez de îndurarea ta. Tu m'ai așteptat, ca să mă ierți: *Și iarăși va așteptă Dumnezeu, ca să se îndure spre noi* (Is. 30. 18), și tu voești să mă ierți, dacă îmi pare rău. Da, îmi pare rău din toată inima, că nu te-am băgat în seamă pe tine, bunătate nemărginită. Cu sfânta Catarina de Genua îți voi zice: *Isuse al meu, nici un păcat mai mult, nici un păcat mai mult.* Nu, nicicând nu voi mai abuză de paciința ta. Nu voi mai întârziă, a te îmbrățișă pe tine, iubirea mea țintuită pe cruce, până ce nu te voi fi primit la moartea mea prin preot. De acum te îmbrățișez, de acum îți încredințez sufletul meu: *In mâinile tale, o Doamne îmi dau sufletul meu.* Sufletul meu a petrecut atâția ani pe pământ și nu te-a iubit; dă-mi lumină și putere, ca de aici încolo să te iubesc. Nu voi să amân iubirea până la ora morții. Din momentul acesta te iubesc,

te îmbrățișez și te strâng la piept și-ți promit, că nu te voi mai părăsi niciodată. O, preasfântă Fecioară, împreună cu Isus Hristos ajută-mi să nu-l mai pierd.

Punct 3.

Dragul meu, în această plăsmuire a morții, vezi-te pe tine însuși. *Adă-ți aminte, că pământ ești și în pământ te vei întoarce!* Cugetă, că în puțini ani și poate luni și zile vei fi putrejune și viermi. Cugetând Iov la aceste se făcù sfânt: *Moartea o-am chemat, să-mi fie tată și putrejunea să-mi fie mamă și soră.* (Iov 17. 14).

Toate trebuie să se sfârșească. Și dacă la moarte sufletul tău e pierdut, pentru tine totul va fi pierdut: *Consideră-te de-acum de mort, zice sf. Laurențiu Iustinian, tu care știi, că trebuie să mori.* Dacă deja ai fi murit, ce ai dori, să nu fi făcut?! Acum, când ești în viață, cugetă, că oare cândva vei fi mort. Sf. Bonaventura zice: că năierul, spre a cârmui bine naia, se pune la partea dindărăt a aceleia; tocmai așa și omul, spre a duce o viață bună, are să-și închipuească pururea, că se află în ora morții. De acolo caută la primul pas, zice sf. Bernard, și roșește, aruncă o privire peste păcatele tinereții și te rușinează: *Vezi mijlocul și geme, privește păcatele vrâstii bărbătești și*

plângi: *Caută la cele din urmă și te cutremură*, privește la cele din urmă rătăcirile ale vieții tale prezente și tremură și grăbește să vindeci răul.

Sf. Camill de Lellis privind mormintele celor repausați, zicea în sine: „Dacă aceștia ar învia, oare ce n'ar face pentru viața veșnică? Și eu care mai am încă timp, ce fac pentru sufletul meu?” Dar aceasta o zicea sfântul din umilință. Tu însă, dragul meu, poate cu tot dreptul poți tremura, că ești acel smochin neroditor, despre care zicea Domnul: *Iată trei ani sunt, de când viu căutând roadă în smochinul acesta și nu găsesc.* (Luca 13. 7). Tu mai mult de trei ani ești pe pământ, și ce fructe ai adus? Iată ce zice sf. Bernard: Domnul nu caută numai flori, ci voește și fructe, adecă nu cere numai dorințe și făgădueli bune, ci și fapte vrednice. Cugetă-te serios și întrebunțează bine acest timp, ce ți-l va dărui D-zeu. Nu așteptă pânăce însuși vei dori timpul în care să faci bine, când nu va mai fi timp și ți-se va zice: „Nu mai este timp, pleacă!” Iute, acum e timpul, să pleci din lumea aceasta, grăbește; ce-ai făcut, e făcut.

Afecte și rugăciuni.

Iată-mă o Dumnezeu! eu sunt pomul acela, ce am fost vrednic să aud de mult

cuvintele : *Taie-l așadară pe el, la ce să mai ocupe locul?* Da, căci de atâta timp, decând petrec în lume, nu ți-am adus alte fructe, decât spini și polomidă — păcate. — Dar tu, o Doamne, nu voești să despez. Tu ai zis cătră toți, că cine te caută, te află. *Căutați și veți afla.* Eu te caut, Dumnezeuul meu, și cer grația ta. Toate vătămarile, ce ți le-am făcut, le urăsc din inimă; aș voi să mor de durere. Mai 'nainte am fugit de tine, acum însă mai tare prețuesc prietenia ta, decât toate împărățiile lumii. Chemării tale nu mă voi mai împotrivi. Vrei să fiu întreg al tău? Neconționat mă supun ție.

Tu pe cruce mi te-ai dat întreg mie. Eu întreg mă dedic ție.

Tu ai zis : *De ve-ți cere ceva în numele meu, eu voi face.* (Ioan 14. 14). Isuse al meu, încrezându-mă în această mare făgăduință, te rog în numele tău și al meritelor tale, dă-mi iubire și grația ta. Fă, ca în sufletul meu, unde se răsfată păcatul, să prisoesească grația și sfântă iubirea ta. Îți mulțămesc, că-mi dai cugetul, de a-ți înălța rugăciunea aceasta, și dacă mi l-ai dat, e semn că vrei să mă ascuți. Ascultă-mă, o Isuse al meu, dă-mi o iubire mare față de tine, dă-mi o dorință fierbinte, de a lucră numai după placul tău și apoi putere, de a-și îndeplini această dorință. — Marie, patroana mea puternică, ascultă-mă și tu, roagă pe Isus pentru mine.

Meditația II.

Cu moartea toate se gată.

„Sfârșitul vine, vine sfârșitul“. (Ezech. 7. 6).

Punct 1.

În ochii lumii sunt fericiți numai aceia, cari stăpânesc bunurile, plăcerile, avuțiile și pompele acestei lumi; moartea însă pune capăt tuturor fericirilor pământești. *Ce este însă viața voastră? Ca aburul, care puțin se arată și după aceea piere.* (Iac. 4. 14). Aburi, cari se înalță de pe pământ, se ridică uneori în aer și luminați de razele soarelui, ne înfățișează o priveliște frumoasă; dar cât ține priveliștea aceasta? La o simplă adiere dispăre. Iată acel îngâmfat: azi toți îl curtenesc, se tem de el și aproape i-se închină; mâne când va muri, va fi desprețuit, blăstămat și călcat în picioare.

Cu moartea omul toate trebuie să le părăsească. Fratele lui Toma de Kempis, credinciosul slujitor al lui Dumnezeu, era mândru în sine, că și-a zidit o casă frumoasă; un prietin însă-i zise, că aceasta are o mare scădere. *Ce fel?* întrebă el. *Greșala răs-*

punse acela, *stă în aceea, că ți-ai tăcut ușa. Cum, replică el, ușa e greșala? Da, răspunse prietenul, căci într'o zi te vor duce mort prin ușa aceasta și astfel îți vei părăsi casa și toate câte le ai.*

Pe scurt, moartea despoaie pe oameni de toate bunurile lumești. Ce scenă duiosă e, a vedeà scoțând pe un principe afară din palatul său, ca să nu între mai mult în el, și cum alții iau în stăpânire scumpeturile, comorile și bunurile lui. Slujitorii îl slobod în groapă cu o haină, ce abia-i este de ajuns, să-i copere trupul; nu mai este nimenea, care să-l stimeze, nici să-l lingusească, nici nu se mai gândesc la împlinirea orânduelilor lăsate cu limbă de moarte. Saladin, care cucerî în Azia multe împărății, zise la moartea sa: că atunci, când cadavrul i-l vor duce la mormânt, unul să meargă înainte cu cămașa sa acățată într'o sulită, strigând: *Aceasta e totul, ce duce Saladin în groapă cu sine.*

Dupăce se așează în groapă cadavrul aceluï principe, carnea se despoaie, și iată, că scheletul său nu se deosebește de celelalte. *Privește în morminte* zice sf. Vasile, *și vezi oare poți deosebî, cine a fost slugă și cine stăpân?* Odată Diogene se prefăcù înaintea lui Alexandru Marele, ca și când ar căută ceva printre căpaținele de mort, cu mare stăruință. *Ce cauți?* îl întrebă

Alexandru curios. *Caut* răspunse, *capul regelui Filip, a tătâne-tău și nu-l pot deosebi. Dacă îl poți afla tu, arată-mi-l!* Seneca zice: *Neegali ne naștem, murim însă egali.* Și Horățiu zise, că moartea face ca scepтрul și sapa să fie pe-o formă. Cu un cuvânt, când vine moartea, se apropie sfârșitul, toate se gată, toate sunt părăsite și din toate bunurile lumii acesteia, nimic nu duce omul cu sine în mormânt.

Afecte și rugăciuni.

O Doamne, D-zeul meu, fiindcă îmi dai lumină, ca să cunosc, că tot ce prețuește lumea e fum și nebunie, dă-mi tărie, să mă deslipesc de acele, înainte de ce m'ar despărți moartea de ele. Cât de nefericit am fost! Cât de des te-am vătămat și te-am pierdut, bunătațe nemărginită, pentru plăcerile și bucuriile deșerte ale lumii acesteia! O Isuse al meu, cerescule vindecător, întoarce-ți ochii spre sărmanul meu suflet, privește la ranele cele multe, ce mi le-am făcut prin păcate și fie-ți milă de mine. „Dacă voești, mă poți curăți“. Eu știu, că tu voești și poți să mă vindeci, dar ca să mă mântuiești, tu aștepti pocăință pentru toate vătămarile, ce ți le-am cauzat. Da, îmi pare rău din toată inima. Fă-mă dar acum sănătos, fiindcă acum îmi poți ajuta. *Vindecă sufletul meu, că am*

greșit ție! (ps. 40. 4). Eu mi-am uitat de tine, tu însă nu ți-ai uitat de mine, iar acum îmi dai să pricep, că voești să-ți uiți de vătămarile, ce ți le-am făcut, dacă mie îmi pare rău de ele. *Și cel fărădelege, de se va întoarce dela toate fărădelegile sale, care a făcut, cu vieață va trăi și nu va muri, toate nedreptățile lui, câte a făcut, nu se vor pomeni.* (Ezech. 18. 22). Iată, mă 'nfior și le urăsc mai mult decât orice rău: uită-ți dar, Mântuitorul meu, de multele amărăciuni ce ți le-am făcut.

De-acum mai bine vreau, să pierd totul, chiar și vieața, numai grația ta să-mi rămâie. Căci ce-mi folosesc toate bunurile lumii fără grația ta? Ah, ajută-mi, tu știi, cât sunt de neputincios. Iadul nu va încetă, de-a mă ispitî; dejă se pregătește la mii de năvăliri, ca din nou să mă facă sclavul său. Nu Isuse, nu mă părăsi! De azi încolo vreau să fiu sclavul iubirii tale. Tu ești singurul meu Domn; tu m'ai creat, tu m'ai răscumpărat; Tu ești, care mai mult mă iubești; numai tu ești vrednic să fii iubit; numai pe tine vreau să te iubesc.

Punct 2.

Când Filip II., regele Spaniei eră aproape de moarte, chemă pe fiul său la sine și aruncând vesmântul regesc, cu care eră aco-

perit, îi arată pieptul roșu de viermi și apoi îi zise: *Principe, vezi, cum moare omul și cum se gătește toată mărirea lumii acesteia!* Bine a zis Teodoret: *moartea nu se teme nici de avuție, nici de gardiști, nici de purpură; și tocmai așa: urmează putrejună și curg puroaie din supuși cași din domnitori, încât oricine moare, fie chiar și principe, nimic nu-și ia cu sine în mormânt; toată gloria îi rămâne în patul, în care a murit. Când va muri el, nu va lua nimica, nici se va pogori cu dânsul mărirea lui.* (ps. 48. 18.)

Sf. Antoniu povestește, că un filozof după moartea lui Alexandru cel Mare, exclamând a zis: *Iată acela, care ieri călca pământul, azi e apăsător de pământ. Ieri nu-ți era destulă lumea întreagă, azi îi sunt destulă șapte coți. Ieri conducea în lume o întreagă armată, iar azi de puțin zileri e dus în mormânt!* Dar e mai bine să ascultăm, ce zice Dumnezeu: „Ce te înalți, pământ și cenușă.“ (Ecles. 10. 9.) Omule, nu vezi, că ești praf și cenușă, de ce ești așa de îngâmfat? Pentru ce-ți cheltuești puterile spiritului tău, și-ți petreci anii vieții tale în nizuința, de-a fi glorios în lumea aceasta? *Veni-va moartea și va apune toată mărirea ta, toate planurile tale. În ziua aceea vor pieri toate cugetele lui.* (ps. 145. 3.)

O, cu cât a fost mai fericită moartea sf. eremit Paul, care a trăit 60 de ani, ascuns într'o peșteră, decât moartea lui Nero, care a trăit ca împărat în Roma! Cu cât a fost mai fericită moartea sf. Felice, a unui călugăr laic capuținian, decât moartea lui Henric VIII., care trăi îmbătat de fumurile măririi regești, însă ca dușman al lui Dumnezeu! Dar trebuie să știm, că sfinții pentruca să ajungă la o atare moarte, au părăsit toate: patria, plăcerile și speranțele, cari le întindea lumea, și au îmbrățișat o viață săracă și desprețuită. Cum pot însă spera o moarte fericită cei lumești, cari trăesc în păcate între desfătările lumești, și între prilejuri periculoase?

Dumnezeu amenință pe cei păcătoși, că la moarte îl vor căuta, dar nu-l vor afla. *Căuta-mă-veți pe mine și nu mă veți afla.* (Ioan 7. 34.) El zice, că atunci nu va fi timpul iertării, ci al răsbunării. *La timpul său voi resplăți.* (Deut. 32. 15.) Chiar și mintea ne-o spune aceasta: deoarece omul, care trăește în desfătări lumești, la moarte-i slab la minte, la inimă întunecat și împietrit, în urma datinilor sale rele, ce le-a avut. Ispitele îl vor ataca mai puternic. Cum se va împotrivi în pragul morții acela, care în viață a fost îndatinat mai totdeauna a cedă și a se lăsa învins? Atunci ar trebui, ca o grație deosebită să-i schimbe inima. Inșă dator e

oare Dumnezeu, să-i dea această grație? Ori doar și-a meritat-o acela în urma vieții sale destrăbălate? Și cu toate aceste atunci se tratează despre veșnica lui fericire. Cum e cu puțință, ca gândindu-se la aceste unul, care crede în adevărurile descoperite, să n'o rupă odată cu toate, spre a se dedica întreg lui Dumnezeu, care ne va judecă după faptele noastre?

Afecte și rugăciuni.

O Doamne, și câte nopți am durmit eu mișelul în disgrația ta! O Dumnezeule! Și în ce stare nefericită a fost atunci sufletul meu! A fost urgisit de tine și el voia să te urască. Deja am fost condamnat la iad; numai îndeplinirea judecății îmi lipseă. Tu însă Dumnezeul meu, n'ai încetat, a-mi veni în ajutor și a mă chema la iertare. Dar cine mă asigură, că tu m'ai și iertat? În frica aceasta, o Isuse al meu, voi trăi eu, pânăce mă vei judecă? Însă durerea, pentrucă te-am vătămat, dorința, ce-o am, de-a te iubi și încă mai mult suferința ta, o iubitul meu Mântuitor, mă fac să speriez, că eu mă aflu în grația ta. Mă doare, că te-am vătămat pe tine, o bunul cel mai înalt și eu te iubesc mai pre sus de toate. Imi propun, ca mai bine să pierd totul, decât grația și iubirea ta. Tu vrei, ca inima, care te caută, să fie vo-

ioasă. „Veselească-se inima celor ce caută bunăvoia lui! (I. Par. 16, 10.) O Doamne, eu osândesc toate nedreptățile, ce ți-le-am făcut. Dă-mi curaj și încredere, nu-mi mai învinui ticăloșia mea, când eu însumi o recunosc și mă îngrețoșez de ea. Tu ai zis doară: „Eu nu vreau moartea păcătosului, ci să se întoarcă păcătosul, dela calea sa și să fie viu.“ (Ezech. 33. 11.) Dumnezeu meu, toate le părăsesc și mă întorc la tine; pe tine te caut, pe tine te doresc mai pre sus de toate. Dă-mi iubirea ta, altceva nu-ți cer. — O Marie, tu ești nădejdea mea, câștigă-mi perseverența cea sfântă!

Punct 3.

David a numit fericirea vieții acesteia „un vis al celui ce se trezește“ (ps. 72. 20). Un autor astfel explică cuvintele acestea: „Bunurile lumii acesteia apar mari, ele însă sunt un nimic și de-o durată scurtă, cași visul, ce ține timp scurt și apoi totul dispare“.

Gândul că cu moartea toate se gată, l-a hotărît pe sf. Francisc Borgia, a se dedica cu totul lui Dumnezeu. S'a întâmplat adevărat, că sfântul acesta a petrecut cadavrul împărătesei Izabela în Granada. Când s'a deschis sicriul, toți au fugit de acolo de spaimă și de putoare; însă sf. Francisc condus de lumina dumnezească, s'a oprit să contempleze în acel

cadavru deșertăciunea lumii și privindu-l zise: *Tu ești dară împărăteasa mea? Tu ești aceea, înaintea căreia atâtea autorități își plecau genunchii din reverință? O Doamnă Izabelă! unde e maestratea ta, frumuseța ta?* Astfel se finesc pompele și coroanele acestei lumi? De astăzi dară vreau să slujesc unui domn, care să nu mai poată fi supus morții“. Și astfel de atunci s'a dedicat cu totul iubirii celui răstignit; și atunci depuse votul, de-a se face călugăr, la caz, că i-ar muri femeia; cum de fapt l-a și împlinit, intrând în societatea lui Isus.

Drept a avut dară unul, care scăpat de amăgirile acestei lumi, a scris pe căpățina unui mort aceste cuvinte: *Pentru cel ce se știe gândi serios, toate sunt de puțin preț.* Cine cugetă la moarte, nu poate iubi pământul. Și oare pentru ce sunt atâția iubitori nefericiți ai lumii acesteia? Pentru că nu cugetă la moarte: *Fii oamenilor, până când ve-ți fi grei la inimă? Pentru ce iubiți deșertăciunea și căutați minciuna?* (ps. 4. 2.) ne admoniază Spiritul sfânt. Ceeace s'a întâmplat cu străbunii voștri și cu voi se va întâmpla. Și ei au locuit în acest palat al vostru, au dormit chiar în patul acesta și acum nu sunt mai mult; tot aceasta se va întâmpla și cu voi.

Dedică-te așadar curând, iubitul meu

creștin, înainte de moarte, voinții lui Dumnezeu: *Toate câte află mâna ta a face, fă.* (Ecl. 9. 10.) Ce poți face azi, nu lăsa pe mâne: pentru că ziua de azi trece și nu se mai reîntoarce! Și mâne poate să vină moartea la tine, care nu te va mai lăsa să faci nimic. Smulge-te de grabă de tot, ce te ține și poate să te țină departe de Dumnezeu. Să lăsăm îndată de fapt aceste bunuri pământești, înainte de ce ne-ar despoia de ele moartea fără voia noastră. *Fericiți cei morți în Domnul* (Apoc. 14. 13.) Fericiți, cari în cele din urmă clipite erau deja morți pentru lumea aceasta! Unii ca aceștia nu se tem de moarte, ci o doresc și o îmbrățișează cu inimă veselă; fiindcă aceasta în loc de a-i depărta de bunurile ce le iubesc, îi unește cu bunul cel mai înalt, care singur este iubit de ei și care-i va ferici în veci.

Afecte și rugăciuni.

Scumpul meu Mântuitor, îți mulțamesc că m'ai așteptat. Ce ar fi de mine, dacă tu m'ai fi lăsat să mor, când eram departe de tine? Fie pururea preamărită îndurarea și răbdarea ta, arătată în atâția ani față de mine. Îți mulțamesc pentru lumina și grația, cu care îmi stai într'ajutor. Atunci eu nu te iubiam și puțin îmi păsă, dacă tu mă iubești. Acum te iubesc din toată inima și cu cea mai mare

durere îmi aduc aminte, că te-am vătămat pe tine Dumnezeule singur atât de bun. Această dureremă torturează pe mine, dar dulce e suferința aceasta, căci ea îmi dă cheazășie, că tu m'ai iertat. O dulcele meu Mântuitor, oh, mai bine aș fi murit de mii de ori, decât să te fi vătămat vreodată. Eu tremur de frica, că iarăși te voi vătăma în viitor. Ah! lasă-mă mai bine să mor moartea cea mai grea, ce se poate, decât să pierd din nou grația ta. Odată eram destinat pentru lanțurile de rob ale iadului, acum însă sunt servul tău, o Dumnezeule sufletului meu! Tu ai zis, că iubești pe acela, care te iubește: „Iubesc pe cei, cari mă iubesc“. Eu te iubesc, așadară sunt al tău și tu ești al meu. Eu pot să te pierd în viitor, dar grația pentru care te rog e, că mai bine să mă lași să mor, decât să te mai pierd din nou. Tu mi-ai dat mie atâtea grații, pe cari eu nu le-am cerut; nu mă tem, că tu nu vei vrea să-mi ascuți rugăciunea, ce-o fac acum pentru grația aceasta: Nu mă lăsa, să te mai pierd; dă-mi iubirea ta, ultima mea dorință. Marie, nădejdea mea, întrepune-te pentru mine.

Meditația III.

Scurțimea vieții.

„Că ce este viața voastră?
ca aburul, care puținel se a-
rată“. (Iacob 4, 14).

Punct 1.

Ce este viața noastră? E asemenea unui abur, care dispare la un vântuleț și mai mult nu este. Toți știu, că trebuie să moară, însă mulți se înșeală, când își închipuiesc, că moartea ar fi așa de departe, încât n'ar putea veni niciodată. Dar nu-i așa; Iov ne învață, că viața omenească e scurtă: *Pământeanul născut din muiere este cu viața scurtă... și ca o floare înflorind, cade* (Iov 14. 1). Tot aceea a poruncit Domnul și lui Isaia să povăduiască: *Strigă, îi zise, tot trupul e iarbă, și toată mărirea lui, ca floarea ierbii; uscatu-s'a iarba și floarea a căzut.* (Isaia 40. 7). Viața omului se aseamănă cu viața tulpinii unei flori: precum se veștejește tulpina, așa moare și omul. Iar deodată cu moartea lui se împrăstie și floarea tuturor măririlor și a tuturor bunurilor pământești.

Vieața mea mai ușoară este decât un alergător. (Iov 9.) Moartea s'apropie de noi mai iute ca un alergător și noi cu fiecare minut ne grăbim spre ea. Cu fiecare pas, cu fiecare răsufare ne apropiem de moarte. „In timpul acesta, când eu scriu“, zicea sf. Ieronim, „se ia o parta din vieața mea“. *Toți cu moarte vom muri, și vom pieri ca apa, ce se pogoară pe pământ, care nu se va adună.* (II. Imp. 14, 14). Privește, cum curge râulețul acela către mare! Și apele, cari curg acolo, nu se mai întorc înapoi. Astfel trec, dragul meu, zilele tale și tu te apropii de moarte. Trec plăcerile, trec preumblările, dispar pompele, laudele, strigătul de bucurie și ce mai rămâne? *Și numai mormântul îmi mai rămâne.* (Iov 17, 1). Noi vom fi aruncați în o groapă și vom rămâne acolo, ca desbrăcați de toate, să putrezim. In ceasul morții noastre, aducerea aminte de toate bucuriile, de toate onorurile câștigate în vieață, va veni numai, ca să ne mărească suferințele și să ne slăbească încrederea în câștigarea fericirii de veci. Așadar, — va zice atunci nefericitul fiu al lumii — casa mea, grădinile mele, mobilele mele atât de elegante, tablourile, veșmintele cele scumpe, peste puțin nu vor mai fi ale mele?

O, atunci toate bunătățile pământești le privește cu durere acela, care mai înainte

le-a iubit cu patimă. Și această durere nu-i va servi spre altceva, decât spre a-și primejdui încă și mai tare mântuirea sufletului. Vedem doar în toate zilele, că oamenii, cari se alipesc așa tare de lume, pe patul de moarte, nu vreau să audă de nimic altceva, decât despre morbul lor, despre medicii, cari se pot chema și de mijloacele, cari i-ar putea ajuta; iar dacă le vorbești de suflet, îndată se întristează și-ți zic, să-i lași în pace, că-i doare capul și li-i greu de vorbă; și dacă din când în când dau câte un răspuns, sunt buimăciți și nu știu, ce vorbesc. În această stare le dau preoții deslegarea, dar nu pentru că morboșii ar fi destul de pregătiți, ci fiindcă nu mai este vreme de așteptare. Așa mor toți, câți se gândesc puțin la moarte.

Afecte și rugăciuni.

O, Domnul meu și Dumnezeuul meu! Măiestate nemărginită! Mă rușinez, când vin înaintea ta. Decâte ori te-am vătămat, urmând nu grației tale, ci unei plăceri mârșave, unei îndestuliri a mâniei, unei mâni de pământ, unui capriciu, unui fum! Eu ador și sărut, o Mântuitorul meu, ranele tale sfinte, pe cari eu de altcum prin păcatele mele ți le-am sângerat; dar chiar prin ranele acestea sperez iertarea și mântuirea. Fă-mă, o Isuse, să recunosc nedreptatea cea mare, ce ți-am fă-

cut-o, părăsindu-te pe tine, isvorul tuturor bunătaților, ca să bea din ape noroioase și înveninate. Ce mi-a mai rămas din atâtea vătămări, ce-am aruncat asupra ta, decât suferințe, muștrări de conștiință și merite pentru iad? *Părinte mai mult nu sunt vrednic, să mă numesc fiul tău.* Părintele meu, nu mă respinge. Eu, ce e drept, nu mai sunt vrednic de grația ta, care mă face fiul tău; însă tu ai murit, ca să mă ierți pe mine. Tu ai zis: *Intoarce-ți-vă la mine și mă voi întoarce către voi.* (Zah. 1, 3.) Eu părăsesc toate plăcerile mele, abdic de toate plăcerile, ce mi-le poate da lumea și mă întorc către tine. Iartă-mă pentru sângele vărsat pentru mine, căindu-mă din toată inima pentru toate batjocurile, ce ți le-am făcut. Acum le deplâng și te iubesc mai presus de toate. Nu sunt vrednic, să te iubesc, însă tu ești vrednic, de a fi iubit; lasă-mă să te iubesc: nu respinge dela iubire, o inimă, care oarecândva te-a desprețuit. Tu anume nu ai voit, ca eu să mor, fiind în păcate, ca să te pot iubi; da eu vreau, să te iubesc în tot restul vieții mele și nu vreau să iubesc altceva, decât singur pe tine. Ajută-mi tu, dă-mi iubirea ta cea sfântă și statornicie în bine. — Marie, scăparea mea, încredințează-mă lui Isus Hristos.

Punct 2.

Plângea regele Ezechie: *Spiritul meu s'a făcut la mine ca pânza pânzariului, care este aproape de tăiat.* (Isaia 38, 12). O, pe câți nu-i lovește moartea și le întrerupe toate, chiar pe când își țes mai bine pânza: pe când își rânduiesc și-și îndeplinesc planurile, făurite cu atâtea îngrijorări. În lumina făcliei dela mort dispar toate lucrurile din lumea aceasta, laude, onoruri, desfătări, splendoare și măririle pământești. O, mare taină a morții! Tu ne arăți nouă, ce iubitorii lumii nu văd. Cel mai strălucit noroc pământesc, cele mai mari ranguri de onoare, cele mai mărețe arcuri de triumf își pierd toată splendoarea, dacă-s privite de pe patul de moarte. Părerile, ce ni le-am făcut despre anumite fericiți false, se schimbă în indignări față de propria noastră nepricepere. Trista și neagra umbră a morții acopere și întunecă toate demnitățile și pe cele regești.

În viață multele năcazuri ne înfățișează bunurile pământești într'alt chip, nu precum sunt în realitate. Moartea le descopere și le arată, cum sunt în adevăr: fum, tină, deșertăciune și mizerie! O Dumnezeule, ce ne folosesc la moarte averile, moșiile, împărățiile, dacă atunci nu mai avem parte de nimic altceva, decât de un sicriu de lemn și de o haină simplă, care să ne acopere în deajuns tru-

pul? Ce ne folosesc onorurile, dacă partea noastră nu e altceva, decât o însoțire tristă și o înmormântare pompoasă, cari nimic nu vor ajuta sufletului, dacă acesta e pierdut? Ce folosește frumseța corpului, dacă nu rămâne din ea nimic, decât viermi, putoare și un chip înfricoșat încă înainte de moarte, iar după moarte puțină pulvere puturoasă? *Și m'ai pus pildă în neamuri și răs m'am făcut lor.* (Iov 17, 6). Moare un avut, un ministru, un căpitan, atunci pretutindenea vorbesc de el; dacă însă a dus o vieață desfrânată, va fi de batjocură: „batjocură și pildă poporului“; va fi un exemplu al deșertăciunii lumești și totodată o pildă a dreptății dumnezeiești, spre îndreptarea altora. Iar în groapă se va afla rușinat, zăcând între cadavrele celor săraci. *Mic și mare acolo sunt* (Iov 3, 19). Ce i a folosit frumseța corpului, dacă acum nu-i altceva decât o gramadă de viermi? Ce i-a folosit vaza, dacă corpul lui acuma-i aruncat într'o groapă, să putrezească, iar sufletul în iad să arză? O, ce nenorocire, când trebuie să servești altora, ca obiect pentru astfel de gândiri, și a nu te fi ocupat tu cu ele înainte de moarte, spre folosul propriu. Să fim conduși dară de convingerea, că nu ceasul morții e timpul potrivit, de-a ne pune în rând o conștiință încărcată cu păcate, ci lucrul acesta trebuie

să-l facem acum, până suntem încă în viață. Să ne grăbim dară, să facem acum, ceeace nu vom putea face atunci. *Timpul e scurt*, toate trec și se sfârșesc în grabă; de aceea să grijim, ca toate să ne slujească spre câștigarea vieții de veci.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu! sufletului meu, o bunătate infinită, fie-ți milă de mine, care de atâtea ori te-am vătămat. Știam eu, că prin păcate am să pierd grația ta; și totuși am voit să o pierd! Spune-mi, ce să fac, să o dobândesc iarăși? Dacă vrei, să-mi pară rău de păcatele mele, da, îmi pare rău din toată inima, aș voi să mor de durere. Dacă voești, să speriez dela tine iertare, da, o speriez pentru meritele sângelui tău. Dacă voești, să te iubesc mai presus de toate, eu le părăsesc toate, abdic de toate bucuriile și bunurile, ce poate să mi-le dea lumea și te iubesc mai presus de toate bunurile, o, preaiubitul meu Mântuitor. Iar dacă vrei să cer dela tine grații, două grații îți cer: nu mă lăsa mai mult, să te vatăm, și fă-mă să te iubesc și apoi împlinească-se în mine voia ta. — O, Marie, speranța mea, câștigă-mi tu aceste două grații, la tine mi-e nădejdea mea!

Punct 3.

Ce mare nebunie-i așadar, a se arunca, pentru plăcerile deșerte și trecătoare ale vieții acesteia atât de scurte, în primejdia de-a muri c'o moarte rea, cu care se începe apoi o veșnicie nefericită. O, în ce grea cumpănă se află cea din urmă clipită, cea din urmă suflare, cea din urmă faptă a vieții noastre pământești. Ea cumpănește o veșnicie, ori plină de toate bucuriile, ori de toate chinurile. Cumpănește o viață sau pururea fericită, sau pururea nefericită. Să ne aducem aminte, că Isus Hristos a voit, să moară cu o moarte așa de amară și de rușinoasă, pentruca să ne câștige nouă o moarte bună. De aceea ne chiamă la sine așa des, ne dă atâtea învățături, ne face atenți cu amenințări, pentruca să luăm hotărîrea de a sfârși ultima clipită în grația lui Dumnezeu.

Chiar și un păgân, Antistene, la întrebarea, care ar fi norocul cel mai mare în lume, răspunde: *o moarte bună*. Și ce va zice un creștin, care știe din credință, că din acel moment se începe eternitatea, așa încât în aceea clipită se prinde strâns ca fierul de una din cele două sorți, cari îi aduc, ori o bucurie veșnică, ori o suferință eternă. Dacă ar fi puse pentru tine într'o urnă două ședule, dintre cari pe una ar fi scris „iadul“ și pe cealaltă „raiul“, cât de băgător de sea-

mă a-i fi, să scoți biletul, care te-ar îndreptăți la fericirea cerească ! Acei nefericiți, cari sunt osândiți, de a-și pune viața 'n joc, o Dumnezeule, cum tremură, când își întind mâna, să tragă sortile dela cari le atârna viața sau moartea ! Ce frică te va cuprinde, când vei fi aproape de acel moment, când vei zice : dela această clipită, în care mă aflu depinde viața ori moartea mea, pe veci ! Acum se hotărăște, că oare să fiu în veci fericit, ori pentru totdeauna în desperare. Sf. Bernardin de Siena povestește, că un principe înfricat peste măsură în ora morții, strigă : *Vezi, eu am atâtea țări și palate în lumea aceasta, însă de voi muri în astă-noapte, nu știu, unde va trebui să locuiesc.*

Dragul meu, dacă crezi, că trebuie să mori, dacă crezi, că este veșnicie și că numai odată vei muri, așa, că murind odată în păcat, ești pierdut pentru totdeauna, fără nădejdea de-a te mai mântui, cum poți să nu te hotărăști de-acum, decând cetești aceste șire, de-a face totul, ca să-ți asiguri o moarte bună ? Sf. Andreiu Avelinul, tremurând zicea : *Cine știe, ce soarte mă așteaptă în viața cealaltă ? Cine știe, merg la fericire, ori la pierzare ?*

De asemenea tremură și sfântul Aloisiu Bertrand, încât adeseori nu putea dormi noaptea, de gândul, ce și-l spuneă încontinuu :

Cine știe, oare tu nu vei fi osândit? Și tu, care ai păcătuit așa de mult, nu tremuri? Depărtează acum răul, pânăce e vreme, propune-ți de-a te dedica întru adevăr lui Dumnezeu, și începe cel puțin de acum o astfel de viață, care la moarte să nu te amărească, ci să te mângăie. Roagă-te în continuu și cu căldură, întrebuintează adeseori ss. sacramente, părăsește ocaziunile periculoase și dacă e de lipsă, părăsește chiar și lumea. Ingrijește-te de mântuirea eternă, și înțelege, că nici o siguranță nu-i destul de mare, când e vorbă de fericirea veșnică.

Afecte și rugăciuni.

O, scumpul meu Mântuitor, cu multe ți-s dator! și cum ai putut da atâtea grații unui nerecunoscător, unui trădător, cum am fost eu față de tine? Tu mi-ai dat viață și dându-mi viața vedeai de atunci nedreptățile, ce aveam să ți-le fac. Tu m'ai mântuit murind pentru mine, și ai văzut deja atunci, cât de nemulțămitor mă voi purta față de tine. După aceea abiă sosit pe lume, ți-am întors spatele; și m'am cufundat în moarte și stricăciune, iar tu prin grația ta iarăși mi-ai dat viață. Eu eram orb și tu m'ai luminat. Eu te-am fost pierdut, prin grația ta însă iarăși te-am aflat. Eram inimic și tu m'ai făcut amicul tău. O, Dumnezeul îndurării, fă

să-mi cunosc îndatoririle, ce le am față de tine; și dă-mi lacrimi, să deplâng amar vătămarile, ce ți le-am făcut. Ah, răzbună-ți asupra mea dându-mi o mare durere pentru păcatele mele, însă nu mă pedepsi lipsindu-mă de grația și iubirea ta. O părinte etern, eu mă înfior și urăsc mai mult decât orice rău, nedreptățile făcute ție. Indură-te spre mine pentru iubirea lui Isus Hristos. Privește la fiul tău mort pe cruce. *Sângele lui asupra mea!* Să curgă acest sânge dumnezeesc, spre a-mi spăla sufletul meu. O stăpâne al inimei mele! *Vină împărăția ta!* Eu sunt hotărât de-a lăpădă orișice înclinare, care nu-i îndreptată spre tine. Te iubesc mai presus de toate; Vino și domnește tu singur în sufletul meu; fă, să te iubesc și nimic altceva să nu iubesc, decât pe tine. Eu doresc, să-ți plac cât se poate de mult, și să te îndestulesc prea deplin în celalalt timp al vieții mele. Binecuvântă tu, o Părintele meu, această dorință a mea și dă-mi grație, să fiu totdeauna unit cu tine. Toate simțemintele mele le pun în grija ta și de azi încolo nu mai vreau să fiu al altuia, decât al tău, comoara mea, pacea mea, nădejdea mea, iubirea mea, totul meu; iar eu le sperez toate dela tine pentru meritele Fiului tău. — Marie, stăpâna și mama mea, vină-mi cu mijlocirea ta într-un ajutor. O, mama lui Dumnezeu, roagă-te pentru mine.

Meditația IV.

Moartea e sigură.

„Rânduiește omului odată să moară“. (Evr. 9, 27).

Punct 1.

E scrisă sentința morții pentru toți oamenii: ești om, trebuie să mori. „Celelalte bunuri și rele ale noastre sunt nesigure“ zice sf. Augustin; „singură moartea e sigură“. Că oare copilul, care se va naște, va fi avut sau sărac, e nesigur; fi-va sănătos ori bolnăvicios, dacă va avea să moară tânăr sau bătrân: totul e nesigur. Dar, că va muri e sigur. Fie nobil, fie domnitor, moartea îl va răpi. Și venind moartea, nu-i putere, care să i-se poată împotrivi. Omul se luptă în contra flăcărilor, a valurilor, se împotrivește armelor de oțel, puterii regilor; dar vine moartea, și cine i-se poate împotrivi? zice sf. Augustin. Vincențiu de Beauvais povestește, că un rege francez zise la sfârșitul vieții sale: Vezi, pe lângă toată puterea ce-o am, nu pot face, ca moartea să mai aștepte nici măcar un ceas. Când a bătut ora cea din urmă, nu se poate prelungi cu nici o clipită:

Numărate sunt lunile lui la dânsul, spre vreme le-ai pus și nu întrece. (Iov 14. 5).

Chiar să ajungi, cetitorule, în viață toți anii, ce-i sperezi, totuși are să vină o zi și din ziua aceea o oră, care pentru tine va fi cea din urmă. Pentru mine, care scriu acum, pentru tine, care cetești cărticica aceasta, e statorită deja ziua și clipita în care nici eu nu voi mai scrie, nici tu nu vei mai ceti: *Cine este omul, carele va fi viu și să nu vază moartea?* (ps. 88, 46.) Judecata e adusă. Nici când n'a fost un om așa de nebun, încât să fi cugetat, că nu va trebui să moară. Ceeace s'a întâmplat străbunilor noștri și nouă ni-se va întâmpla. Iată din atâția, cari la începutul veacului trecut au trăit în patria noastră, acum nici unul nu mai este în viață. Chiar și principii, domnitorii acestei lumi s'au strămutat pe cealaltă lume și nimic n'a rămas dela ei aici, decât o criptă pompoasă de marmură, cu o inscripție frumoasă, din care putem trage învățătura, că dela stăpânitorii lumii nimic nu rămâne aici, decât o mână de țărână într'o criptă de piatră. Sf. Bernard întreabă astfel: *Spune-mi, unde sunt iubitorii lumii?* și răspunde: *Nimic n'a rămas din ei, decât cenușă și viermi.*

De aceea trebuie să ne străduim după o fericire, care ține în veci, și nu trebuie să ne îndestulim cu o fericire, care are capăt,

pentrucă și sufletele noastre sunt veșnice. Ce ți-ar folosi să fi fericit aici — dacă poate fi vorbă de fericire pentru un suflet, care trăește fără de Dumnezeu — dacă dincolo vei fi nefericit pentru o veșnicie întreagă? Ți-a reușit să clădești casa aceasta și ți-a căzut foarte bine, dar gândește-te, că în curând va trebui s'o părăsești, și să putrezești într'o groapă. Ai ajuns la o poziție așa de înaltă, care te ridică peste alții; va veni însă moartea și te va face asemenea celui mai neînsemnat om din lume.

Afecte și rugăciuni.

O, nefericitul de mine, carele de atâția ani m'am gândit numai, cum să te vatăm pe tine, o Dumnezeule sufletului meu! Iată acești ani au trecut deja; moartea poate mi-e aproape, și ce aflu eu altceva, decât chin și muștrări de conștiință? O de ți-aș fi servit totdeauna ție, Domnul meu! Cât de nebun am fost! Eu am trăit în lumea aceasta mulți ani, și în loc de a-mi câștiga merite pentru viața eternă, m'am încărcat cu păcate înaintea dreptății dumnezeiești. Iubitul meu Mântuitor, dă-mi lumină și putere, să mă mântuiesc de păcate. Poatecă moartea nu e de parte de mine. Vreau să mă pregătesc pentru momentul acesta însemnat și hotărîtor pentru fericirea, sau nefericirea mea veșnică.

Îți mulțămesc, că ai așteptat până acuma. Și fiindcă-mi dai timp, să îndreptez răul făcut, iată-mă o Dumnezeul meu, spune-mi, ce să fac pentru tine? Vrei, să-mi pară rău de vătămarile, ce ți-le-am făcut? Îmi pare rău de ele și le urăsc din tot sufletul. Dorești, să petrec în iubire zilele ori anii, cari-i mai am încă? Da, așa voi face. O Dumnezeule, și mai înainte m'am hotărât adeseori, s'o fac aceasta, dar promisiunile mele au devenit trădări. Nu, Isuse al meu, nu mai voesc, să fiu nemulțămitor pentru atâtea grații, ce mi le-ai dat. Dacă nici acum nu-mi schimb vieța, cum voi putea spera la moarte iertarea și ceriul? Iată acum mă hotărăsc din toată inima, să intru serios în serviciul tău. Tu însă dă-mi putere, nu mă părăsi. Tu nu m'ai părăsit, când te vătămam; deaceea cu atât mai vârtos am nădejde în ajutoriul tău acuma, când îmi propun, să părăsesc toate, spre a-ți plăcea. Lasă-mă deci să te iubesc. o Dumnezeule, carele ești vrednic de iubire nemărginită. Primește pe trădătorul, care acum cu părere de rău îmbrățișează picioarele tale, care te iubește și te roagă de îndurare. Eu te iubesc, o Isuse al meu, te iubesc din toată inima. te iubesc mai mult, decât pe mine însumi. Iată sunt al tău. Fă cu mine și cu tot ce e al meu după placul tău. Dă-mi satornicie în ascultarea față de tine, dă-mi iubirea ta și fă apoi cu mine, ce voești. — Marie,

mama mea, nădejdea și scăparea mea, ție îți încredințez soartea mea, ție-ți dau sufletul meu; roagă pe Isus pentru mine.

Punct 2.

E hotărît; te asigur așadar, că noi toți suntem destinați să murim. „Toți ne naștem“ zice sf. Ciprian, „cu lațul în jurul gâtului și cu fiecare pas, ce-l facem, ne apropiem mai tare de moarte“. O frate, precum odinioară ai fost înscris în matricula botezaților, tot așa te vor înscrie cândva și în matricula morților. Precum zici despre înaintașii tăi: tatăl meu, unchiul meu, fratele meu de fericită aducere aminte, tot așa vor vorbi și despre tine următorii tăi. Precum ai auzit adeseori clopotele vestind moartea semenilor tăi, așa le vor auzi și alții sunând pentru tine.

Insă ce ai zice tu, dacă ai vedea pe un osândit la moarte, că merge la spânzurătoare glumind, râzând, privind jur împrejur, cu gândul la teatre, baluri și petreceri? Și apoi tu, acum nu ești pe calea morții? Și la ce te gândești tu oare? Privește în mormintele acestea pe amicii și consăngenii tăi, pentru cari deja s'a anunțat sentința. Ce frică cuprinde pe cei osândiți la moarte, când văd pe consoții lor fără vieață atârnând în furci! Privește dar la cadavrele acestea, din cari unul fiecare îți zice: *Ieri mie și astăzi ție.*

(Ecl. 38, 23.) Tot aceasta ți-o spun și portretele consângenilor tăi morți, scrisorile lor, casele, paturile și veșmintele lăsate de ei.

Ce mare nebunie e, a nu te îngriji să-ți pui în rând conștiința, și să folosești toate mijloacele, ca să ai o moarte bună, dacă știi odată, că trebuie să mori și că după moarte soarta ta va fi o veșnicie plină, ori de bucurii, ori de dureri și dacă bine știi, că dela clipita morții atârnă, să fi pe veci fericit, ori pe veci nefericit. Ni-e milă de aceia, cari mor pe neașteptate, pe cari moartea îi află nepregătiți; și o, de ce noi totuși nu ne pregătim cu grije, ori doară cu noi nu se poate întâmpla lucrul acesta? Mai curând sau mai târziu, pe așteptate sau pe neașteptate, gândindu-ne la aceea sau nu, totuși va trebui să murim. Cu fiecare oră, cu fiecare minută ne apropiem de ținta pierzării, de morbul din urmă, care ne va scoate din lumea aceasta.

În fiecare veac, casele, piețele și orașele sunt înpopulate cu oameni noi; iar locuitorii de mai 'nainte sunt duși în groapă. Precum s'au sfârșit zilele lor, așa va veni oarecând vremea, de nici eu, nici tu, și nici un contemporan de al nostru nu va mai trăi pe pământ. Atunci vom fi cu toții în veșnicie, care pentru noi va fi sau o zi eternă de bucurie, sau o noapte veșnică de torturi. Aici nu este cale mijlocie; e sigur, e un ade-

văr, ce trebuie să-l credem, că ne va ajunge ori o soarte, ori alta.

Afecte și rugăciuni.

Prea iubite Mântuitorule, eu n'aș fi cutezat, să mă arăt înaintea ta, dacă nu te vedeam atârnând pe această cruce, sfășiat, batjocorit și omorît pentru mine. A fost mare nerecunoștința mea, mai mare însă îndurarea ta. Mari au fost păcatele mele, dar mai mari sunt vredniciile tale. Ranele tale, sângele tău, moartea ta sunt nădejdea mea. Eu aș fi meritat iadul din momentul, în care am căzut în primul păcat, la care am adaus vătămări peste vătămări și tu nu numai, că mi ai ținut vieața, ci m'ai chemat cu o așa mare milă și cu atâta iubire să-mi dai iertare, și m'ai îmbiat cu pace; cum să mă tem, că mă vei respinge acum, când te iubesc și nimic nu cer decât grația ta? Da, eu te iubesc din toată inima, o iubitul meu Domn, și toată dorința mea e. să te iubesc. Eu te iubesc și-mi pare rău că te-am desprețuit, nu atât pentru iad, pe care l-am meritat, ci mai mult pentru că te-am vătămat pe tine, Dumnezeul meu, carele atâta m'ai iubit. Fie dar Isuse al meu, deschide-mi sânul bunătății tale, adăuge îndurare la îndurare. Fă, să nu-ți mai fiu nemulțămitor, și schimbă cu totul inima mea. Fă, ca inima mea, care odinioară a despre-

țuit cu totul iubirea ta, și-a schimbat-o cu bucurii de cele ticăloase, lumești, acum să fie toată a ta și să ardă cu o flacără nestânsă pentru tine. Eu sperez, că voi fi pentru totdeauna în ceriu, să te iubesc ; acolo, ce e drept, nu voi putea ocupa loc între cei nevinovați, ci va trebui să stau în rândul penitenților; însă între aceștia vreau să te iubesc mai mult decât cei nevinovați. Spre gloria îndurării tale, să vadă raiul un păcătos înflăcărat de iubire mare, care de-atâtea ori te-a vătămat. Eu îmi propun, ca de azi înainte să fiu cu totul al tău, și să nu cuget la nimic, decât să te iubesc pe tine. Ajută-mă tu cu lumina și grația ta să capăt putere, de-a-mi îndeplini dorința aceasta, care tu însuți o verși în mine prin bunătatea ta. — O Marie, maica perseveranței, întrepune-te să rămân credincios făgăduinții mele.

Punct 3.

Moartea e sigură. O Dumnezeu ! Creștinii o știu foarte bine, o cred și văd aceasta. Cum trăesc însă atâția uitându-și cu totul de moarte, cașicând niciodată n'ar trebui să moară ? Dacă după viața aceasta n'ar fi nici iad nici rai, s'ar putea gândi mai puțin la moarte, decât se gândesc acum ? De aceea e așa de păcătoasă viața ce o duc. Dragul meu, dacă vrei să trăiești în sfințenie, nizu-

ește-te să ai totdeauna moartea înaintea ochilor tăi. *O moarte! cât de bună e judecata ta.* (Sir. 41, 3.) O, cât de bine judecă lucrurile și își conduce afacerile acela, care toate le judecă și le rânduește cugetând la moarte. Cugetul la moarte face să înceteze orice înclinări spre lucrurile pământești: *Să ai în vedere capătul vieții,* zice sf. Laurențiu Iustinian, *și nimic nu va fi în lumea aceasta, ce să iubești. Pentrucă tot ce este în lume, pofta trupului este și pofta ochilor și trufia vieții.* (I. Ioan 2, 16.) Toate bunurile lumii se reduc la desfătărilor simțurilor, la averi și onoruri; aceste însă le desprețuiește cel ce se cugetă, că în curând se va preface în pulvere și cenușă, și că aruncat într'o groapă, va servi viermilor de nutremânt.

Și 'n adevăr, sfinții având moartea înaintea ochilor, desprețuiau toate bunurile din lumea aceasta. Pentru aceea sf. Carol Borromeu avea pe masa sa de scris un cap de mort, ca în continuu să-l poată privi. Cardinalul Baroniu avea pe inelul său inscripțiunea: *Adu-ți aminte, că ai să mori.* Venerabilul părinte Juvenal Ancina, episcopul dela Saluzzio, avea asemenea scrise pe un craniu cuvintele: *Cum ești tu, am fost și eu, și cum sunt eu, vei fi și tu.* Un alt eremit sfânt, întrebât fiind la moartea sa, pentruce

e așa de vesel, a răspuns : *Eu am avut de mulțori moartea înaintea ochilor mei, iar acum când a venit, pentru mine nimic nu e nou.*

Ce nebun ar fi acel călător, care în țara streină, prin care trece, ar face cheltueli mari și n'ar aveà nici o grije, că din cauza aceasta va înnotà în lipsă și sărăcie în patria sa, unde va trebui să petreacă vieața întreagă. Și oare nu e nebun acela, care se nizuște să se ferească în lumea aceasta, unde numai puține zile are să trăească și prin aceasta se pune în primejdia de-a fi nefericit în cealaltă, unde trebuie să rămână pe vecie? Spre ceace împrumută cineva dela altul, are puțină tragere de inimă, fiindcă știe, că trebuie să înapoieze lucrul împrumutat. Toate bunurile vremelnice le avem împrumut, și e nebulie să ne alipim de ele, de oarece în curând trebuie să le părăsim. Moartea toate ni-le va răpi. Toate bunurile câștigate, tot norocul lumii acesteia se sfârșește cu cea din urmă suflare, c'o însoțire la mormânt și cu coborîrea în o groapă. Casa, ce ți-ai zidit-o, va trebui să o lași în curând altora, groapa va fi până la ziua judecâții locaș corpului tău, și de-acolo vei trece sau în ceriu, sau în iad, unde a fost mai înainte sufletul tău.

Afecte și rugăciuni.

Așadar cu moartea toate se gată pentru mine? Atunci nu voi afla nimic altceva, o Dumnezeul meu, decât puținul, ce am făcut din iubire față de tine. Și ce aștept? Aștept să vină moartea, care mă va afla pe mine nefericitul cufundat într'un noroiu de păcate, așa cum sunt acum? Dacă ar trebui, să mor acum, aș muri neliniștit și cu vieța-mi petrecută până aci foarte neîndestulit. Nu Isuse al meu, nu vreau să mor așa de neîndestulit! Ți mulțămesc, că-mi dai timp, să-mi depâng păcatele și să te iubesc numai pe tine. În momentul acesta voesc să încep. Imi pare rău mai presus de toate, că te-am vătămat pe tine, o bunul cel mai înalt, și te iubesc mai presus de toate, mai mult, decât vieța mea. Cu totul mă dau ție, Isuse al meu, de acum înainte te îmbrățișez și te strâng la inima mea; și de acum îți dau sufletul meu. *În mâinile tale îmi dau sufletul meu.* Nu vreau să întârziu și să ți-l dau numai după ce îi va fi anunțată părăsirea lumii acesteia cu cuvântul: *Pleacă!* Eu nu voesc să întârziu până în ora aceasta, și să te rog atunci

să mă mântuești : Isuse, fii pentru mine Isus, mântuitorul meu ! Mântuește-mă acuma, iertându-mă și dându-mi grația sfintei tale iubiri. Cine știe, dacă îndemnurile acestea, ce le-am auzit azi, nu sunt cea din urmă voce, cu care tu mă chemi și cea din urmă îndurare, care mi-o faci ! Intinde-ți mâna, iubirea mea, și scoate-mă din tina trândăvii mele. Dă-mi sânguință, fă ca în toate, câte ceri dela mine, să te ascult cu iubire înflăcărată. O eterne Părinte, dă-mi pentru iubirea lui Isus Hristos statornicia în bine și grația de a te iubi numai pe tine ; de-a te iubi mult în partea vieții, ce-mi mai rămâne. — O, Marie, mama îndurării, câștigă-mi pentru iubirea, ce o porți față de fiul tău Isus, două lucruri : perseveranță și iubire.

Meditația V.

Ceasul morții e nesigur.

„Fi-ți gata: că în ora, în care nu gândiți, Fiul omenesc va veni. (Luca 12, 40.)

Punct 1.

E sigur, că noi toți trebuie să murim, însă nu știm când: *Nimic nu e așa de sigur ca moartea*, zice Idiota, *dar nimic nu-i așa de nesigur ca ora morții*. Frate dragă, deja e hotărât anul, luna, ziua, ora și clipita, în care eu și tu părăsind lumea aceasta, avem să trecem la veșnicie. Punctul acesta din timp însă nu-l știm. Pentruca totdeauna să fim pregătiți de moarte, ne pune Isus Hristos înaintea ochilor adevărul acesta: acum numește moartea un fur, care vine pe ascuns în vreme de noapte; acum ne zice să veghiem, căci: *In ora, în care nu gândiți, Fiul omenesc va veni*. Sf. Gregoriu zice: Dumnezeu tănuște ora morții spre binele nostru, ca astfel totdeauna să fim pregătiți la moarte. Fiindcă moartea în orice timp și în orice loc ne poate lua viața, de aceea și noi dacă vrem să avem o moarte bună și să fim

fericiți, trebuie s'o așteptăm totdeauna și în tot locul: *Moartea te așteaptă în tot locul, tu încă în tot locul s'o aștepți*, zice Sf. Bernard.

Oricine știe, că trebuie să moară, dar durere, mulți își închipuiesc moartea așa de departe, încât o pierd din vedere. Chiar și bătrânii cei mai slăbiți și oamenii cei mai bolnăvicioși încă gândesc, că vor mai trăi trei sau patru ani. Dar câți nu știm, zic eu, că au murit pe neașteptate în zilele noastre, unii șezând, alții umblând, și iarăși alții dormind în patul lor? De sigur, nici unul dintre ei n'a crezut, că va muri în ziua aceea, în care a murit, și așa pe neașteptate. Zic mai departe: din atâția, câți au murit în anul acesta în patul lor și au trecut la cealaltă viață, într'adevăr nici unul n'a gândit, că 'n anul acesta i-se vor găta zilele și va muri. Rar se întâmplă, ca cineva să nu moară pe neașteptate.

Așadară, dragul meu, dacă voește vrășmașul să te înșele la păcat, zicându-ți: te vei mărturisi mâne, răspunde-i: „Și oare știu eu, că ziua de azi, nu va fi cea din urmă din viața mea? Dacă ora aceasta, momentul acesta, în care aș întoarce spatele lui Dumnezeu, ar fi pentru mine cel din urmă, așa încât n'aș mai avea vreme să vindec răul, ce s'ar întâmplă cu mine în veșnicie“? Cu câți

păcătoși nenorociți nu s'a întâmplat, că 'n momentul, în care gustau vre-o mâncare înveninată, au fost surprinși de moarte, și au fost aruncați în iad! *Ca peștii, ce se vânează în mreje, astfel sunt prinși oamenii în timpul rău.* (Ecl. 9, 12.) Timp rău, timp al nefericirii e acela, în care păcătosul amărește pe Dumnezeu. Dacă dușmanul ar zice: că nu ți-se va întâmpla nenorocirea aceasta, tu răspunde-i: Și dacă mi se va întâmpla, ce va fi de mine pentru întreaga veșnicie?

Afecte și rugăciuni.

Doamne, dacă mi ai fi luat în socotință greșelele mele, de mult n'aș mai petrece pe locul, unde mă aflu acum, ci aș fi în iad, de care m'am făcut vrednic prin păcatele mele. Inșă Sf. Petru mă învață: *Răbdă Domnul mult pentru noi, nevrând ca să piară cineva, ci să vină la pocăință.* (II Petru 3, 9.) Intr'adevăr, tu Doamne, ai avut îndelungă răbdare față de mine și ai așteptat mult, pentru că n'ai voit să pier, ci să mă vezi întorcându-mă la pocăință. Da Dumnezeuul meu, la tine mă întorc, mă arunc la picioarele tale și-ți cer îndurare. *Indură-te spre mine Dumnezeule după mare îndurarea ta.* Dar Dumnezeule, ca să mă ierți, îndurarea ta trebuie să fie nespus de mare, căci te-am vătămat având lumina grației tale. Și alți păcă-

toși te-au vătămat, însă ei n'au avut lumina, care mi ai dat-o mie. Cu toate acestea și mie îmi ajuți încă, să-mi pot deplânge păcatele, și să pot spera iertare dela tine. Da scumpul meu Mântuitor, mă doare din toată inima, că te-am vătămat; sperez însă iertare pentru meritele suferințelor tale. Tu Isuse, deși nevinovat, totuși ca un răufăcător ai voit să mori pentru mine pe cruce, și să-ți verși tot sângele, ca să-mi speli păcatele mele. O sânge nevinovat, spală păcatele unuia care se pocăește. O veșnice Părinte, iartă-mă pentru iubirea lui Isus Hristos! Ascultă-i ruga lui acum, când ca un întrepunător se roagă pentru mine. Însă iertarea nu mi-i de ajuns, o Dumnezeule, vrednic de iubire nesfârșită; îți cer grația de a te iubi. Eu te iubesc, o bunul cel mai înalt, și-ți jertfesc de azi încolo trupul, sufletul meu, voința mea, libertatea mea. Vreau să încunjur toate ocaziunile rele: *Nu ne duce pe noi în ispită!* pentru iubirea lui Isus, scapă-mă de ocaziunile, prin cari te-aș putea vătăma: *Ci ne mântuește de cel rău.* Scapă-mă de păcat și apoi pedepsește-mă cum voești. Primesc bucuros toate boalele, durerile, pierderile, ce le-ai trimite asupra mea, numai să nu pierd îndurarea și iubirea ta. „Cereți și vi-se va da!” Tu dară promiți, că-mi vei da atâta, pentru cât mă rog: iar eu îți cer acestea două binefaceri: să-mi dai statornicie în bine

și grația de-a te iubi. — O Marie, mama îndurării, roagă-te pentru mine, în tine îmi pun încrederea.

Punct 2.

Dumnezeu nu voește perirea noastră. De aceea nu înceată a ne amenința cu pedepse și a ne îndemna la îndreptarea vieții. *De nu vă veți întoarce, sabia sa o va lucî,* (ps. 7, 13.) Vedeti, zice într'alt loc, câți au murit în pripă chiar atunci, când se gândiau mai puțin la moarte și duceau o viață în pace și fără gânduri, cașicând ar fi avut încă multe zile de trăit. *Căci când vor zice: pace și liniște, atunci fără de veste va veni peste dânșii perirea.* (I. Tes. 5, 3.) În alt loc zice: *De nu vă veți pocăi, toți veți pieri.* Pentru ce atâtea amenințări cu pedepse înainte de-a le trimite asupra noastră? Oare nu de aceea, fiindcă dorește să ne îndreptăm și astfel să scăpăm de o moarte nefericită? Sf. Augustin zice: *Nu vrea să te ucidă acela, care îți strigă: fii cu grijă!*

Așadar trebuie să-ți tragi pe seamă, înainte de-a sosi ziua judecății. Ce-ai zice, dacă ar trebui să mori în astăseară și astfel astăzi s'ar aduce hotărîre peste norocul tău pe veci? Pregătit ai fi? Sau dacă nu, cât ai da, ca Dumnezeu să-ți lungească viața cu un an, cu o lună, sau cel puțin cu o zi? Și pen-

truce nu-ți pui în rând conștiința acum, până când ai vreme? Oare nu se poate, ca ziua aceasta să fie cea din urmă pentru tine? *Nu întârziă a te întoarce la Domnul și nu lăsa din zi în zi, că fără de veste va ieși mânia Domnului și în vremea izbândirii te va pierde.* (Sir. 5, 9.) Ca să te mântuești, trebuie să părăsești păcatele. Dacă odată trebuie să le părăsești, pentru ce să nu faci lucrul acesta acum?

Dacă odată, pentru ce nu acum? zice sf. Augustin. Aștepti poate, până ce vine moartea? Timpul morții însă pentru păcătoșii cerbicoși nu e timpul iertării, ci al răzburării. În ziua răsplătirii te va arunca la pierire.

Dacă ți-e dator cineva cu o sumă mare de bani, tu numai decât te asiguri, prin o obligațiune, zicând: cine știe ce se va întâmpla? De ce nu porți atâta grije și de sufletul tău, care e de preț mai mare decât o sumă de bani? Pentru ce nu zici tot așa: cine știe, ce se poate întâmpla? Pierzi suma aceea, dar nu-i pierdut totul, nici chiar atunci, când ți-ai pierde întreagă moștenirea, căci îți mai rămâne speranța, de-a o câștiga iarăși. Îți pierzi însă sufletul la moarte? Atunci ai pierdut totul și nu-ți mai rămâne nici o nădejde de a-l redobândi. Tu porți cu atâta grijă însemnări despre toate bunurile tale, ca

nu cumva murind pe neașteptate să se prăpădească ceva. Dar dac'ai muri acum în pripă și te-ai află în disgrația lui Dumnezeu, ce-ar fi de sufletul tău pe 'ntreaga veșnicie?

Afecte și rugăciuni.

O Mântuitorul meu, tu ți ai dat pentru mine tot sângele tău, tu ți ai dat vieța ca să mi mântui sufletul, eu însă le-am pierdut aceste așa de des, sperând în îndurarea ta. Și spre ce-am folosit așa adeseori îndurarea ta? Pentruca să te vătăm încă și mai mult. Chiar pentru aceea meritam să mor îndată, și să ajung în iad. Scurt, eu am pășit la luptă cu tine. Tu erai îndurător față de mine, iar eu te vătămam. Tu te apropiai de mine, eu fugiam de tine. Tu voiai să-mi dai timp de îndreptare și eu mă folosiam de acela spre a grămădi nedreptăți peste nedreptăți. Doamne, fă-mă să cunosc nedreptatea cea mare, ce ți-am făcut-o și datorința, ce mă obligă să te iubesc.

O Isuse al meu, cum s'a putut să-ți fiu așa de drag, încât ai umblat atâta după mine, pecând eu te respingeam? Cum i-ai putut da atâtea grații aceluia, care ți-a pricinuit atâtea vătămări? Din toate acestea văd, ce mult dorești, ca eu să nu merg spre perire. Imi pare rău din toată inima, că te-am vătămat pe tine, o bunătate infinită. O ia-l în soco-

tință pe acest mielușel nemulțămitor, care cu părere de rău se întoarce la picioarele tale: primește-l și ține-l tare pe umerii tăi, ca nu cumva să se depărteze iarăși dela tine. Nu, eu nu voesc să te părăsesc mai mult, voesc să te iubesc, doresc să fiu al tău și dacă știi, că sunt al tău, atunci sunt îndestulit cu toate suferințele. Și ce suferință mai mare ar putea veni peste mine, decât a trăi fără grația ta, despărțit de tine, care ești Dumnezeuul meu, tu care m'ai creat și ai murit pentru mine? O, păcate blăstămate ce a-ți făcut! Voi sunteți de vină, că am supărat pe Mântuitorul meu, care atât de mult m'a iubit. Ah Isuse, precum ai murit tu pentru mine, așa ar trebui să mor și eu pentru tine: Tu ai murit din iubire, eu de durere că te-am desprețuit. Eu primesc moartea, cum și când îți place; însă până acum nu te-am iubit, sau te-am iubit prea puțin; în starea asta însă nu vreau să mor. O lasă-mă, lasă-mă, să mai trăiesc câtva timp, pentruca să te iubesc înainte de a muri; schimbă-mi inima, rănește-o, aprinde-o de iubirea ta sfântă, fă-o această din acel simțemânt de iubire, care te-a făcut să mori pentru mine. Eu te iubesc din tot sufletul. Sufletul meu s'a alipit de tine. Nu mă lăsa să te pierd iarăși. Fă-mă statornic în sfințenie, dă-mi iubirea ta. Preasfântă Marie, scăparea și mama mea, fi mijlocitoarea mea!

Punct 3.

„Fiți gata“. Domnul nu zice, că atunci să începem a ne pregăti, când moartea stă înaintea ușii, ci atunci să fim gata. Când vine moartea cu buimăceala și vijelia ei, va fi aproape cu neputință, să-ți pui în rând o conștiință încâlцитă. Așa ne spune mintea, așa ne amenință Dumnezeu, care zice, că el va veni atunci, nu ca să ierte, ci să-și răsbune pentru desprețuirea grațiilor sale: *A mea este izbânda, eu voi răsplăti*. (Rom. 12, 19.)

Sf. Augustin zice: că pentru cel ce n'a voit să se mântuească atunci, când a putut, va fi dreaptă pedeapsa, de-a nu se putea mântui atunci, când va voi. Inșă ar putea zice cineva: „Cine știe, încă se poate întâmpla, să mă întorc chiar atunci și să mă mântuesc“. — Dar te-ai aruncat vre-odată în fântână zicând: Cine știe, chiar și dacă mă voi arunca, poate rămân în viață și nu mă voi înneacă. O Dumnezeule, ce poate însemnă aceasta? Cum întunecă păcatul priceperea, încât te face să-ți pierzi și mintea! Despre trup vorbesc oamenii ca niște învățați, când e vorba înșă de suflet, vorbesc ca niște nebuni.

Dragul meu, cine știe oare acest punct, care-l cetești, nu va fi cel din urmă îndemn spre bine, ce ți-l dă Dumnezeu? Fără întârziere să ne pregătim de moarte, ca nu cum-

va să ne răpească pe neașteptate. „Domnul ne ascunde cea din urmă zi a vieții“, zice sf. Augustin, „ca în fiecare zi să fim gata de moarte“. Sf. Paul ne îndeamnă: *Cu frică și cu cutremur lucrați mântuirea voastră*. (Filip 2, 13.) Sfântul Antoniu ne spune, că un rege din Sicilia a voit să facă pe un supus de-al său să înțeleagă, cu câtă frică șeade el pe tron. Chemându-l deci la prânz, i-a arătat un loc la masă, unde deasupra capului său atârna o sabie de un fir subțire de păr. Nu-i mirare, că oaspele șezând acolo a mâncat foarte puțin. Noi toți suntem într-o atare primejdie, pentrucă în tot momentul poate să pice deasupra noastră sabia morții, dela care atârna mântuirea noastră veșnică.

E vorba de veșnicie: *Și de va cădea lemnul cătră miazăzi, sau cătră miază-noapte, în care loc va cădea lemnul, acolo va fi*. (Ecl. 11, 3.) Dacă în momentul morții ne vom afla în grația lui Dumnezeu, o cât de vesel va fi atunci sufletul, când va putea zice: eu am totul în siguranță, acum nu pot pierde mai mult pe Dumnezeu, voi fi fericit pururea. Dacă însă moartea află sufletul în statul păcatului, cu ce desperare vom zice: *Așadar am rătăcit și greșeala mea în veci nu se mai poate îndreptă!* Cutremurul din fața veșniciei l-a îndemnat pe venerabilul părinte Avila, apostolul Spaniei, să zică la anunțarea

morții : *O de-aș mai avea timp cât de puțin, să mă pot pregăti la moarte.* Frica aceasta îl făcea pe abatele Agaton să zică : „Cu toate că mor după atâția ani de pocăință, *ce se va întâmpla cu mine ? Cine cunoaște judecățile lui Dumnezeu ?* Sf. Arseniu încă tremurà în ora morții și întrebându-l învățăceii săi, că pentrucă tremurà, el răspunse : *Această frică, fii mei, nu-mi este nouă, am avut-o în toate zilele vieții mele.* Mai mult decât toți a tremurat dreptul Iov, zicând : *Ce voi face, când mă va cerceta Domnul la judecată ? Și când va fi întrebare, ce voi răspunde lui ?*

Afecte și rugăciuni.

Ah ! Dumnezeuul meu, când am avut eu pe cineva, care să mă fi iubit mai mult decât tine ? Și pe cine am desprețuit și vătămat eu mai mult decât pe tine ? ! O sânge, o rană a lui Isus, voi sunteți sperarea mea. Eterne Părinte, nu căută la păcatele mele, caută la ranele lui Isus Hristos, privește la Fiul tău iubit, carele moare de durere pentru mine și pentru mine se roagă de iertare. Imi pare rău, o Creatorul meu, că te-am vătămat, urăsc aceasta mai tare decât orice rău. Tu m'ai creat, pentru ca să te iubesc, și eu am trăit așa, ca și când tu m'ai fi creat să te vatăm. Pentru iubirea lui Isus Hristos iartă-

mă și-mi dă grație, să te iubesc. Până acum mă împotrivesc voinții tale: acum nu voesc să mă mai opun, voesc să 'ndeplinesc tot ce-mi poruncești. Tu îmi zici să urăsc vătămarile ce ți le-am făcut, iată le urăsc din toată inima. Îmi demânzi să iau o hotărâre de-a nu te mai vătămă, iată mă hotărâsc de-a pierde mai bine de-o mie de ori viața, decât grația ta. Îmi poruncești să te iubesc din toată inima. În adevăr eu te iubesc din toată inima și nu vreau să mai iubesc nimic afară de tine. Tu vei fi de azi înainte unica mea iubire, singurul meu iubit. Dela tine cer și dela tine sperez sfânta perseverență. Pentru iubirea lui Isus Hristos fă-mă să-ți fiu credincios, și să zic pururea cu sf. Bonaventura : *Unul este iubitul meu, una iubirea mea*. Nu, nu vreau, ca viața mea să-mi servească mai mult spre a te desgusta, voesc să-mi slujească numai pentruca să deplâng vătămarile ce ți le-am pricinuit și ca să te iubesc. — Marie, mama mea, tu te rogi pentru toți, cari aleargă la tine ; o roagă-l pe Isus și pentru mine !

Meditația VI.

Moartea păcătosului.

*„Și va cercă pacea și nu o
va află și va fi vai peste vai.
(Ezechil 7, 25—26.)*

Punct 1.

Acum păcătoșii abat dela sine aminti-rea și gândul morții și astfel caută pacea, pe care n'o vor află, câtă vreme ține viața lor păcătoasă. Iar când se vor apropia de pragul veșniciei și va veni peste ei moartea cu al său cutremur, atunci nu se vor putea scăpa de tortura conștiinței lor păcătoase: *Vine năcazul peste ei, vor căută pacea și nu o vor află.* Cum va și putea află liniște un suflet încărcat cu păcate, cari îl rod ca tot atâtea vipere? Cum va putea să aibă liniște un suflet, când se gândește, că peste câteva clipite are să se înfățișeze înaintea lui Isus Hristos, a cărui porunci și prietenie până acum le-a desprețuit? *Va fi vai peste vai.* Presimțirea morții, cugetul, că trebuie să-și ia rămas bun dela tot ce-i pe lumea aceasta, remușcarea conștiinței, vremea pierdută, scurtimea timpului, asprimea judecății

dumnezeești, veșnicia nefericită, ce-l așteaptă pe cel păcătos, acestea toate vor stârni un sbucium înfricoșat, care-i va târbăci mintea, i-va mări neîncrederea și așa muribundul turburat și fără un strop de nădejde, va păși în o altă viață.

Avram a câștigat mari merite căci: *mai pesus de orice nădejde pământească a crezut în promisiunea Domnului.* (Rom. 7, 18.) Iar păcătoșii merită grele pedepse, de oarece lucră cu îndrăzneală spre a lor pierzare împotriva sperării și totodată sperează în contra credinții, căci n'au nici grijă de amenințările, cu cari se ridică Dumnezeu asupra păcătoșilor încăpăținați. Ei se tem de-o moarte nefericită, dar nu se tem, să ducă o viață păcătoasă. Inșă cine-i poate asigura, că nu vor muri pe loc loviți de trăsnet, de gută, în veninați, ori de-o năpădire de sânge? Și apoi chiar de-ar avea vreme de-a se întoarce la moarte, cine-i asigura, că de fapt se vor și întoarce? Sf. Augustin se luptă greu doisprezece ani, să învingă îndatinările sale celea rele; dar un muribund a cărui conștiință nici când n'a fost limpezită, cum se va întoarce într'adevăr cu ușurință în mijlocul durerilor, al târbăcirilor și în spaima aceea a morții. Zic „într'adevăr“, căci atunci nu-i destul să zici și să promiți numai dela gură, ci trebuie să zici și să promiți din toată inima. O Dum-

nezeule, ce turburare grozavă îl va cuprinde pe bietul bolnav atunci, căci e cutropit de păcatele sale, și de frica judecății a iadului și a veșniciei. În ce turburare îl vor aduce gândurile aceste atunci, când mintea va începe a nu mai funcționa, când i se va întuneca spiritul și-l vor ataca durerile morții, ce se apropie! Se va mărturisi, va face promisiuni, va plânge, se va ruga de Dumnezeu să-l ierte, însă fără a ști ce face. Și în mijlocul acestor frământări, muștrări de conștiință, frică și spaimă va trece la viața cealaltă: *Popoarele vor fi în neliniște și vor apune* (Iov 34, 20). Pe dreptul zice un scriitor: că rugăciunile, plânsul și promisiunea păcătosului ce moare, sunt întocmai ca și plânsul și făgăduința aceluși om, pe care-l prind inimizii săi, și-i pun cuțitul în gât, să-i stingă viața. Vai de acela, care cade la pat îndușmănit cu Dumnezeu, și de acolo trece la veșnicie.

Afecte și rugăciuni.

O rane a lui Isus, voi sunteți nădejdea mea. Eu aș despera de iertarea păcatelor mele și de mântuirea mea veșnică, dacă nu m'aș încrede în voi, cari sunteți izvorul miliei și al îndurării, prin cari Dumnezeu și-a vărsat tot sângele său, să spele sufletul meu de atâtea păcate, ce le-am făcut. Vă ador

așadar o sfinte rane și mă încred în voi. Blastăm și afurisesc de o mie de ori acele plăceri neiertate, prin cari am vătămat pe Mântuitorul meu și în chip nevrednic am pierdut prietinia lui. Dar când privesc la voi, nădejdea mea sporește și dragostea mea se aprinde mai tare față de voi. O dulce Isuse, tu ești vrednic, să te iubească toți oamenii și să te iubească din toată inima. Însă eu te-am vătămat foarte adese-ori și am desprețuit iubirea ta, tu însă cu toate acestea ai fost iertător față de mine, m'ai suferit și bunătatea ta mi-a dat iertare. O Mântuitorul meu, nu mă lăsa, să te vatăm și mai departe și să 'fiu osândit. O Dumnezeu ce tortură ar fi pentru mine în iad, primind sângele tău, îndurarea ta cea mare, ce ai arătat-o față de mine. Te iubesc și doresc, ca totdeauna să te pot iubi. Ajută-mi să fiu statornic în bine. Desfă-mi inima de orice iubire, care n'ar fi îndreptată spre tine și să-dește în mine o dorință sinceră și o hotărîre adevărată, ca de-acum înainte numai pe tine să te iubesc, bunul meu cel mai înalt.— O Marie, mama mea, atrage-mă la Dumnezeu și fă, ca înainte de ce-aș muri să fiu întreg al lui.

Punct 2.

Păcătosul, când moare, nu va fi cuprins numai de-o frică, ci de mai multe. De-o parte îl vor tortură spiritele cele rele. Acești dușmani îngrozitori se silesc din toate puterile să piardă sufletul, când în ora morții e gata de plecare. Ei știu, că au puțină vreme să-l câștige, și dacă-l pierde acum, îl pierde pentru totdeauna. *Că s'a pogorît diavolul la voi, având mânie mare, știind, că puțină vreme are.* (Apoc. 12, 12). Și atunci nu-l va ispiti pe cel ce moare numai unul singur, ci nenumărați diavoli îl vor încunjură, să-l ducă la pierire. Unul va zice: „Nu te teme, de bună seamă te vei însănătoșă.“ Altul va zice: „Cum adevă, atâția ani ai fost surd la glasul lui Dumnezeu, acum crezi, că se va îndură spre tine?“ Un al treilea: „Cum vei putea răsplăti pagubele mari, ce le-ai făcut deaproapelui și cum vei putea repara numele bun al multora, pe cari i-ai clevetit?“ Și iarăși altul: „Nu bagi de seamă, că toate mărturisirile tale au fost sacrilege, lipsind adevărata părere de rău și propusul de îndreptare? Cum le-ai putea îndrepta toate aceste acuma?“

De altă parte, cel ce moare se va vedea încunjurat de păcatele sale: *Pe bărbatul nedrept relele îl vor vâna spre stricăciune.* (ps. 139, 12). Păcatele sale, zice sf.

Bernard, îl vor înhăța ca tot atâția călăi și-l vor țineă strâns, zicându-i: „Noi suntem faptele tale, noi nu te vom părăsi; noi te vom însoți în cealaltă vieată, și ne vom înfățișa cu tine înaintea veșnicului judecător. Atunci el ce-i drept se va încercă, să se scape de acești vrăjmași, însă pentruca să se poată scăpă, trebuie să-i urască și să se întoarcă din toată inima la Dumnezeu; ei, dar judecata lui atunci e întunecată și inima împietrită: *Inima vârtoasă rău va păși mai pe urmă și cea ce iubește primejdia va cădea întrânsa.* (Sir. 3, 15). Sfântul Bernard zice: că inima, care în vieată a petrecut cu îndărătnicie în păcate, se va opinti să scape de osândă, dar nu-i va reuși, ci înădușită de răutatea sa, în starea păcătoasă își va sfârși vieată. Fiindcă păcătosul a iubit până atunci păcatul, a iubit totodată și primejdia osândirii sale; de aceea pe dreptul va lăsa Domnul, ca el să piară în primejdia, în care a voit să trăească până la moarte. Sfântul Augustin zice: „Pe care-l părăsesc păcatele înainte de-a le fi părăsit el, acela în ora morții nu le desprețuește de bunăvoie, ci numai de silă“.

Deci, nefericit e păcătosul, care se împotrivește cu îndărătnicie chemărilor dumnezești. Precum nicovalea se întărește subloviturile ciocanului, astfel și păcătosul ne-

recunoscător se împietrește tot mai tare, în loc de-a se umili și-a ascultă de glasul lui Dumnezeu. În pedeapsă pentru aceasta va rămânea tot astfel și-n ora morții, când va sta gata, să treacă la cele veșnice. „Unei inimi împietrite i va merge rău în ceasul morții.“ Păcătoșii zice Domnul: „Din iubirea față de făpturi mi-au întors spatele“: *Și-au întors cătră mine spatele și nu fețele sale și în vremea răutăților sale vor zice: scoală-te și ne mântuește pre noi. Unde sunt dumnezeii tăi, pe cari ți i-ai făcut ție; au scula-se-vor și te vor mântui în vremea răutății tale.* (Ier. 2, 28.) Sunt nefericiți aceia, cari numai în ceasul morții vor vrea să se întoarcă la Dumnezeu, căci Domnul le va zice: „Acum veniți la mine? Chemați și acum într'ajutor făpturile, căci acestea au fost dumnezeii voștri.“ Așa le va grăi lor Domnul, fiindcă și acum caută numai scăpare, fără voință adevărată de îndreptare. Sf. Ieronim zice: *Aceasta o susțin tare, aceasta am învățat-o din nenumărate experiențe, că acela, care totdeauna a avut o vieță rea, nu poate avea un capăt bun.*

Afecte și rugăciuni.

Scumpul meu Mântuitor, ajută-mi, nu mă lăsa. Imi văd sufletul cu totul rănit de păcate; patimele și datinele rele mă apasă

la pământ; mă aruncă la picioarele tale, îndură-te spre mine și mă scapă de atâtea rele! *La tine mi-a fost nădejdea, o Dumnezeule, și-ți promit, că nici când nu te voi mai vătămă.* Nu lăsa să piară un suflet, care se încrede în tine. *Nu aruncă sufletele ce te cunosc, în gura animalelor sălbatice.* Imi pare rău din inimă, că te-am vătămat, o bunătate nemărginită. Am lucrat rău, eu recunosc și vreau să mă îndrept, ori și cât de mult aș suferi; dar de nu-mi vei veni întru ajutor cu grația ta, eu sunt pierdut. Primește o Isuse pe un răsvrătit, care de atâtea ori te-a vătămat. Adă-ți aminte, că m'ai răscumpărat cu sângele și vieța ta. Primește-mă deci în brațele tale pentru meritele suferințelor și a morții tale, și dă-mi perseverență sfântă. Eram deja pierdut, tu m'ai chemat și iată nu mă mai împotrivesc, mă dedic cu totul ție, întărește-mă cu legătura iubirii tale și nu mă lăsa, să-ți pierd din nou grația și astfel să mă arunc din nou pieririi. Isuse al meu, nu mă lăsa. — Marie doamna mea nu mă lăsa, căci mai bucuros vreau să mă ajungă moartea; și de-o mie de ori doresc, să mor mai bine decât să pierd iarăși grația Fiului tău!

Punct 3.

O minune! Dumnezeu într'una amenință pe păcătoși cu moarte rea. *Atunci mă*

veți chema, dar nu vă voi auzi. (Prov. 1, 19.) *Au asculta-va Dumnezeu rugăciunea lui, sau nevoie va veni lui!* (Iov 27, 9.) *Pentru aceea și eu voi râde de pierirea voastră și mă voi bucura, când va veni vouă pierderea* (Prov. 1, 26.) *Râsul lui Dumnezeu înseamnă, a nu se îndura spre ei, zice Sf. Greg. In ziua izbândirii voi răsplăți, în vremea când va rătăci piciorul lor.* (II. Lege 32, 35).

Și în alte multe locuri a sfintei scripturi îi amenință Dumnezeu tot așa. Cu toate aceste păcătoșii trăesc așa de liniștiți și fără grijă, ca și când Dumnezeu le-ar fi promis, că la moarte le va da de bună seamă iertare de păcate, și împărăția cerească. E adevărat, că Dumnezeu a promis păcătosului iertare, ori în ce zi se va întoarce dela păcatele sale; dar Dumnezeu n'a zis, că păcătosul se va întoarce pe patul de moarte; ci din contră, de mai multeori a rostit amenințarea, că cine trăește întinat cu păcate, acela în păcate va muri: „In păcatul vostru veți muri“ (Ioan 8, 21). „Veți muri în păcatele voastre“ (Ioan 8, 24.) El zice, că cine-l va căuta numai la ora morții, acela nu-l va afla. „Căuta-mă-veți pe mine și nu mă veți afla“ (Ioan 7, 34.) Deci trebuie să cercăm pe Dumnezeu atunci, când îl putem afla. Da, căci va veni vremea, când nu-l vom putea afla. Sărmani

păcătoși, sărmani orbi, cari vă amânați întoarcerea până 'n ora morții, când nu veți mai avea vreme să vă puteți întoarce. Oleaster zice: *Cei fără de Dumnezeu nici când nu s'au îndatînat a face bine, făr' numai atunci, când e prea târziu.* Dumnezeu, ce e drept, voește, ca toți să se mîntuească, totuși pe păcătoșii încăpățînați îi pedepsește.

Dacă vre-un nefericit de păcătos lovit de fulger și-ar pierde conștiința, ce compătimire ar stărnî în toți, câți l-ar vedea, că moare neîmpărtășit cu sfințele taine, și fără a da vre-un semn de părere de rău! Și cât de veseli ar fi cu toții, când ar vedea, că și vine 'n ori, cere iertare de păcate și îndeplinește fapte de pocăință. Apoi nu-i nebun unul ca acela, care are vreme să și pună în rînd conștiința și totuși trăește mai departe în statul păcatului, sau care prin nouă păcate se espune pericolului, de-a fi cuprins de moarte dintr'odată, când poate că va fi în stare, și poate că nu va fi în stare să se întoarcă? Ne spăriem, văzînd pe cineva, că a murit pe neașteptate; și totuși atîția se aruncă de bună voie în primejdia de-a muri astfel; de a muri în păcat.

Pornirea cumpenei dreptate e la Domnul. (Prov. 16, 11). Noi nu băgăm în seamă grația ce ni-o dă Dumnezeu; însă el o ține în evidență, o cumpănește și dacă vede, că

e puțin prețuită, dela o vreme îl părăsește pe păcătos de tot, în păcatele sale, și-l lasă să moară astfel.

O cât de nefericit e cel ce-și amână pocăința până 'n ceasul morții. — *Penința care o va face un bolnav, va fi bolnavă*, zice sf. Augustin. Sf. Vincentiu de Ferrer zice: „Mai mare minune e, să aibă o moarte bună un om, care a dus o vieță păcătoasă, decât a învia din morți.“

Ce durere, ce părere de rău poate stârni în ora morții acela, care până atunci a iubit păcatul? Bellarmin ne povestește, că vrând odată să-i ajute unuia, carele zăcea pe patul de moarte, îl îndemnă la fapte de pocăință. Acesta însă îi răspunse, că nici când n'a știut, ce-i pocăința. Bellarmin încercă să-l deslușească, dar bolnavul îi zise: „Părinte, nu te înțeleg; un atare lucru nu-l pot cuprinde cu mintea mea.“ Și muri în starea aceasta, *dând dovezi destul de limpezi despre osândirea sa*, cum ne-a lăsat în scris Bellarmin. *E dreaptă pedeapsa*, zice sfântul Augustin: *ca păcătosul la moarte să-și uite de sine, dacă în vieță și-a uitat de Dumnezeu.*

Nu vă amăgiți, ne sfătuește Apostolul, *Dumnezeu nu se batjocorește; că ce va semăna omul, aceea va și seceră. Că celce seamănă în trupul său, din trup va seceră stricăciune, iar cel ce seamănă în spirit,*

din spirit va și seceră vieață veșnică. (Galat. 6, 7—8). Când trăești desprețuind poruncile lui Dumnezeu, și totuși aștepti dela el daruri și fericire veșnică, înseamnă a-ți bate joc de el. Însă de Dumnezeu nu ne putem bate joc! Ceeace seamănă omul în vieața aceasta, aceea va și seceră în cealaltă. Cine seamănă plăcerile desfrânate ale trupului, pe unul ca acela nu-l așteaptă altceva decât pierire, amărăciune și moarte veșnică.

Iubite creștine, ce se zice altora, și ție-ți sună. Spune-mi, dacă te-ai afla acum în clipita, când medicii își pierd toată nădejdea, de a-ți mai putea ajuta; dacă aiurând te-ai lupta acum cu moartea, o, cât de fierbinte nu te-ai ruga de prea bunul Dumnezeu, să-ți mai lungească vieața încă c'o lună, sau c'o săptămână, să te poți împăca cu conștiința! Și Dumnezeu îți dă timpul acesta acum. Mulțamește-i, îndreaptă te, întrebuințează toate mijloacele, ca să fii în statul grației, când vine moartea, căci atunci e prea târziu de acestea.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu! Cine ar fi avut atâta răbdare față de mine, câtă ai avut tu? Dacă bunătatea ta n'ar fi fără margini, atunci m'aș îndoi de câștigarea iertării. Însă eu am de-a face cu Dumnezeu, care a murit, pen-

tru ca să mă mântuească și să mă facă fericit. Tu-mi poruncești să am nădejde și eu nădăjduesc întru tine. Pe cât mă 'nfioară și mă osândesc păcatele mele, pe atât mă încurajază vredniciile și făgăduințele tale. Tu ai promis vieța grației tale aceloră, cari se vor întoarce la tine: „Întoarceți-vă și veți fi vii.“ (Ez. 18, 32). Tu ai promis, că vei îmbrățișa pe cel ce se întoarce la tine: »Întoarceți-vă la mine și eu mă voi întoarce către voi“.

(Zach. 1, 3). Tu ai zis, că nu poți desprețui pe cel ce se umilește și-și deplânge păcatele. »Dumnezeule, tu nu vei urgisi o inimă înfrântă și smerită“ (ps. 50). Iată, o Doamne, mă întorc la tine, îmi întorc fața spre tine; recunosc, c'am meritat de-o mie de ori iadul, și-mi pare rău, că te-am vătămat. Eu îți promit tare, că nu te voi mai vătăma, ci totdeauna te voi iubii. O nu mă mai lăsa să m'arăt nemulțămitor față de bunătățile tale cele multe, ce le reverși peste mine. Eterne Părinte, pentru meritele ascultării lui Isus Hristos, carele a murit pre cruce, ca astfel să-ți îplinească voința, fă, ca și eu până la moarte să fiu ascultător voinții tale. Eu te iubesc, o bunul meu cel mai înalt și pentru iubirea, ce o am față de tine, în toate voesc să-ți fiu ascultător. Dă-mi iubirea ta, fă-mă statornic în sfințenie, altceva nimic nu doresc. — Marie, mama mea, roagă-te pentru mine!

Meditația VII.

Simțămintele celui ce zace nepregătit pe patul de moarte și care rar și-a adus aminte de moarte.

„Așează-ți casa ta, că vei muri tu și nu vei trăi“.

(Is. 38, 1.)

Punct 1.

Închipue ți, c'ai sta lângă un bolnav, care mai are numai câteva ore din viață. Sărmanul om! Privește, cât de îngreunat e de dureri și de slăbiciuni. Pieptul său e apăsător, respirația întreruptă, curg șiroaie de sudori reci, crierul i-a slăbit așa, încât abia mai aude, înțelege puțin și mai puțin încă poate vorbi. Însă cea mai mare dintre nefericirile lui e, că deși e aproape de moarte, totuși nu se gândește la sufletul său, să și-l pregătească pentru veșnicie, ci întreabă tot numai de medici și doftorii, cari să-l mântuiească de durerile morbului, ce-l chinuesc. Sfântul Laurențiu Iustinian zice despre atari oameni: *Nimica nu pot, decât să se cugete la sine înșiși.*

Cel puțin rudeniile, prietini de i-ar face cunoscută starea cea periculoasă în care să află; dar nu, dintre toate rudeniile și prietini lui n'are nici unul curajul, să-i atragă luarea aminte asupra morții și să l'îndemne la primirea sfintelor sacrameente; fiecare se ferește de a-i vorbi despre aceste, ca să nu-l supere. O Dumnezeuul meu, — pot zice aceia, pe cari Dumnezeu i-a chemat în vre-un ord călugăresc, — îți mulțămesc deja de-acum pentru ajutorul, ce mi-l vei da la moarte, prin credincioșii frați ai ordului în care sunt; căci aceștia nutresc o singură dorință: ca eu să fiu fericit pe vecie; toți îmi vor ajuta să am o moarte bună.

Dar deși nu i-se amintește bolnavului nimic de moarte, totuși vede, cât e de neliniștită familia sa, cu câtă grije se sfătuesc medicii, cum i-se dă medicină în răstimpuri tot mai scurte și în măsură tot mai mare. Toate aceste îl aruncă pe bietul bolnav într'un sbucium și într'o înfiorare, iar sub năvălirile întetite ale îngrijorării, ale muștrării de conștiință și ale șovăirii își zice în sine: „Ah, cine știe, de nu s'a apropiat sfârșitul zilelor mele?“ — Ce va simți bolnavul, când pentru prima oară va lua la cunoștință vestea morții sale: „Așează-ți casa, că tu vei muri și nu vei trăi“. Ce jale îl va cuprinde, când i-se va zice: „Dragul meu, morbul dumnitale e de

moarte, deci trebuie să primești sf. sacramente, să te unești cu Dumnezeu, și să-ți iai rămas bun dela lume!“ — „Cum? Să-mi iau rămas bun dela toate? Dela casă, dela bunuri, dela neamuri, dela prietini, dela jocuri și dela veselii?“ — „Da, dela toate!“ Dejà a venit notarul și scrie testamentul: Eu las eu las. . . . Și ce duce omul cu sine? Nimic, decât o sdreanță fără nici un preț, care'n curând va putrezî în mormânt, dimpreună cu dânsul.

O ce greutate și turburare i vor cauza celui ce moare, lacrimile căsenilor și tăcerea prietinelor săi, cari în fața lui nu cutează să vorbească. Mai mult îl vor tortură însă re-mușcările de conștiință, pe cari în momentul acesta înfricoșat le va simți mai tare; muștrări de conștiință pentru vieța sa necumpătată și desfrânată, pentru atâtea glasuri și îndemnuri dumnezeiești, pentru atâtea sfaturi preoțești și pentru atâtea propusuri bune, ce și le-a făcut, cari însă nu le-a dus în îndeplinire, ori apoi mai târziu le-a părăsit cu totul. „O, vai de mine“, va zice el atunci, „eu am avut dela Dumnezeu atâta lumină, atâta vreme să-mi pun în rând conștiința și n'am făcut-o, și iată acum sunt aproape de moarte! Și ce m'ar fi costat, dacă încunjuram prilejul acela, dacă rupeam prietinia aceea și mă spovediam adesea! Și de m'ar fi costat oricât

de mult, totuși ar fi trebuit să fac totul, numai să-mi mântuesc sufletul, la care toate se reduc. O dac'aș fi și îndeplinit propusul bun, ce l-am fost conceput, dacă aș fi continuat, după-cum am început, cât de îndestulit aș fi acum! Dar vai, eu n'am făcut așa, iar acum e prea târziu!" — Aceste simțăminte, cari-l cuprind pe patul de moarte, pe cel ce în vieță n'a avut grije de conștiință, sunt la fel cu simțămintele osândiților din iad; căci și acestora le pare rău de păcate, ca de izvorul chinurilor lor, însă fără folos și fără nădejde.

Afecte și rugăciuni.

O Doamne, ce simțăminte dureroase m'ar cuprinde și pe mine, dacă în momentul acesta mi s'ar aduce vestea, că ceasul morții mele e de tot aproape. Îți mulțănesc, că-mi dai aceasta lumină și vreme, să mă întorc. Nu, Dumnezeuul meu, eu nu vreau mai mult să fug de tine. E destul cât ai umblat după mine. Pe dreptul trebuie să mă tem, că mă vei părăsi, dacă și acum m'aș împotrivi și nu m'aș supune voinței tale. Tu mi-ai dat inima, să te iubesc și eu așa de rău am folosit-o. Eu am iubit creaturile și nu te-am iubit pe tine, Creatorul și Mântuitorul meu, care ți-ai dat vieță pentru mine! În loc să te iubesc, te-am vătămat, de atâtea ori,

te-am desprețuit, ți-am întors spatele. Am știut, că prin păcat te voiu vătămă amar și totuși am păcătuit. O Isusul meu, îmi pare rău, mă doare din toată inima, deci vreau să-mi schimb vieața. Părăsesc toate bucuriile lumii acesteia, numai să te pot iubì pe tine, o Dumnezeu! sufletului meu și să pot lucra numai după placul tău. Tu mi-ai dat dovezi despre iubirea ta, aș vrea, ca înainte de moarte să-ți dau și eu un semn de dragoste față de tine. De aici încolo iau asupra mea toate morburile, crucile, disprețurile și vătămarile, ce mi le-or face oamenii; dă-mi putere, să le sufer în pace, vreau să le îndur toate pentru iubirea ta. Te iubesc, bunătate nemărginită, te iubesc mai presus de toate bunurile. Dă-mi mai multă iubire și dă-mi statornicie în bine. — Marie, nădejdea mea, roagă pe Isus pentru mine.

Punct 2.

O cât sunt de limpezi adevărurile de credință în ora morții: Cunoașterea lor însă e numai spre mai marea tortură a celui ce moare, dacă a dus o vieață păcătoasă și cu deosebire, dacă el a fost o persoană sfințită lui Dumnezeu, carea a avut mai mult prilej, timp, pilde și chemări de a-i servi lui. O Doamne, ce durere va avea acela, dacă va trebui să-și zică: eu am îndemnat pe alții la bine iar

eu m'am purtat mai rău, decât ei! Eu am părăsit odată lumea și totuși am trăit cufundat în bucuriile, plăcerile, deșertăciunile și în poftele nebune ale acestei lumi. Ce re-mușcări de conștiință îi va pricinui gândul, că cu lumina ce-a primit-o el dela Dumnezeu chiar și un păgân s'ar fi făcut sfânt! Cât de amară va fi aducerea aminte, că a des-prețuit faptele evlavioase ale altora, ca pe niște îndeletniciri bune de cei simplici numai, în vreme-ce a lăudat anumite principii lumești, cari în urmă se reduc la o prea mare prețuire și iubire de sine, cum e de pildă: a nu îngădui nimic, a nu se lăsa nicicând de scădere, și a apucă tot, la ce numai poate ajunge.

Pofta păcătosului va pieri, (ps. 111, 19.) Cât de mult ar dori ella moarte să aibă vremea, ce acum în vieață o risipește. Dar aceasta dorință îi va fi zadarnică. Sf. Gregoriu povestește în dialogul său următoarele: Trăia odată un anumit Crizantiu, om avut dar cu năravuri stricate. Când la urmă ajunsese pe patul de moarte, le strigă diavolilor, cari i-s'au arătat în chip văzut, ca să-i ducă sufletul: *Dați-mi timp, dați-mi timp, numai până dimineață*. — Ei însă răspundeau: *O nebune, acum ceri tu timp? Ai avut atâta vreme și ai pierdut-o de geaba, ai folosit-o spre a păcătuî și acum ceri timp?*

Acum e prea târziu. Nefericitul strigă într'una și se rugă de ajutor. A fost venit acolo unul dintre fii săi, un călugăr cu numele Maxim. Atunci nenorocitul în luptă cu moartea strigă acestuia: „Fiul meu, ajută-mi, dragul meu Maxim, nu mă lăasă“. Și într'aceea se svârcolea din o margine a patului în cealaltă furios cu fața aprinsă ca focul. Și pe când se svârcolea astfel și strigă cu desperare își dădă sufletul.

Durere, că acești nebuni în viață își iubesc nebunia lor; la moarte însă li-se deschid ochii și atunci văd, că într'adevăr au fost nebuni, dar aceasta recunoaștere îi aruncă numai în neîncrederea, de-a mai putea îndreptă răul făcut. Murind apoi în chipul acesta e foarte mare nesiguranța cu privire la fericirea lor veșnică. O dragul meu frate, care cetești punctul acesta, eu gândesc, că tu încă zici: „Așa este“. Stând însă așa lucrul, nebunia și nefericirea ta e cu mult mai mare, dacă deși cunoști adevărul, încă până ești în viață și sănătos, totuși nu vindeci răul la vremea sa. Ceace ai cetit acum va fi pentru tine la moarte o armă, ce-ți va pricinui dureri, dacă nu te vei îndreptă până atunci.

Sus dar, pânăce mai ai vreme să încun-juri o moarte atât de înfricoșată; vindecă răul, nu-l amână pe momentul acela, când e prea târziu! Nu-l amână pe luna sau pe săp-

tămâna viitoare. Cine știe, dacă lumina aceasta, ce ți-o dă Dumnezeu din îndurarea sa, nu-i ultima lumină, nu-i cea din urmă chemare pentru tine? E curată nebunie a nu vrea să te gândești la moarte, care-i sigură și dela care atârnă o veșnicie; dar e mai mare nebunia, de-a te gândi și totuși a nu te pregăti la moarte. Fă deci acum acele reflexiuni și propusuri, ce le-ai face atunci; acum ar fi cu folos, atunci fără folos; acum le-ai face plin de încredere în fericirea ta veșnică, atunci însă lipsit de orice încredere. Când un nobil dela curtea lui Carol V, a fost lăsat, să trăească numai pentru Dumnezeu, îl întrebă împăratul, că pentruce părăsește curtea. El răspunse: *Spre a se mântui cineva, e de lipsă, ca între vieața lui păcătoasă și moartea lui, să fie ceva timp de pocăință.*

Afecte și rugăciuni.

Nu Dumnezeul meu, nu vreau să abuzez mai mult de îndurarea ta. Ți mulțămesc pentru lumina, ce mi-o dai acum, și-ți promit că-mi voi schimba vieața. Văd bine, că nu mă mai poți suferi, așa cum sunt. Ori voi tot amâna cu întoarcerea, pânăce mă vei arunca chiar tu în iad, sau până la sfârșitul acestei vieți ticăloase? Aceasta din urmă ar fi pentru mine o pedeapsă cu mult mai mare decât însăși moartea. Iată, mă arunc

la picioarele tale; primește-mă în grația ta. E drept, că nu-s vrednic de aceasta, însă tu ai zis: *Și fărădelegea celui fărădelege nu-i va strică lui, ori în ce zi se va întoarce dela fărădelegea sa.* (Ez. 33, 12). Dacă până acum, Isuse al meu, am vătămat bunătatea ta nemărginită, acum îmi pare rău din toată inima și speriez, că mă vei iertă. Voiu zice cu sf. Anzelm: „Ah nu lăsa, ca sufletul meu să se nefericească pentru păcatele sale, fiindcă l-ai răscumpărat cu sângele tău.“ Nu te uită la mișelia mea, ci la dragostea, ce te-a făcut să mori pentru mine. Dacă am pierdut grația ta, tu n'ai pierdut puterea de-a mi-o da iarăși. Indură-te dară spre mine, o Mântuitorul meu iubit. Iartă-mă și dă-mi grație, să te iubesc; căci îți promit, că de acum pe nime altul nu vreau să-l iubesc, decât pe tine. Dintre atâtea creaturi, pe mine m'ai ales, ca să te iubesc; eu te aleg pe tine bunul cel mai înalt, să te iubesc mai pe sus de toate bunurile. Tu mergi înaintea mea cu crucea; eu fără a mai sta pe gânduri, vreau să-ți urmez, orice cruce mi-ai da să port pe umeri. Toate durerile și pedepsele, ce vor veni dela tine le primesc. Numai chiar de grația ta nu mă lipsi și eu sunt îndestulit. — Marie, nădejdea mea, mijlocește-mi dela Dumnezeu statornicia în bine și grația de a-l iubi; iar altceva nimic nu mai cer dela tine.

Punct 3.

Cine n'a avut grije în viață de mântuirea sufletului său, la moarte află spini înțepători în toate, câte i-se înfățișează. Spine-i aducerea aminte de petrecerile, la cari a luat parte, pofta nebună după cinste și strălucirile, după cari a umblat. Spini îi sunt prietini, cari-l cercetează, cu toate amintirile legate de ei. Spini îi sunt preoții, cari la moarte vin să-i ajute. Spini sfintele sacramente, ce le primește: pocăința, cuminecătura și ungearea de pe urmă. Spine va fi pentru el și crucea, ce-o vor așeză lângă el, căci de pe chipul celui răstignit va putea ceti limpede, ce nimicuri sunt și puținele lui fapte bune pe lângă iubirea cea mare a lui Dumnezeu, care a murit pentru mântuirea lui.

„O, ce nebun am fost!“ va zice atunci bietul bolnav. „Cu atâtea cunoștințe și ajutoare, ce mi le-a dăruit Dumnezeu, puteam să mă fac sfânt, puteam duce o viață fericită, trăind în prietinie cu Dumnezeu; și acum cu ce mă aleg din atâția ani, ce i-am petrecut, dacă nu cu chinuri, neîncredere, frică, remușcări de conștiință, ba acuși mă va trage și Dumnezeu la răspundere ca judecător. Tare cu greu mă voiu mântui!“ Dar când va vorbi el așa? Când lumina vieții sale în curând se va stânge, când povestea vieții sale nu peste mult se va încheia, când îi stă în față

veșnicia cu fericirea ori nefericirea ei, când respiră pentru ultima oară; încă o clipă și dela aceasta atârnă, ca el să fie pentru totdeauna fericit, ori să se chinuească în des-nădejde continuă, până-ce Dumnezeu va fi Dumnezeu. Cât ar da atuuci, să mai poată trăi cu judecată sănătoasă încă un an, o lună sau cel puțin o săptămână. Cum însă în ora morții e amețit de cap, iar pieptul e înădușit și respirarea grea, i cu neputință să gândească sau să facă ceva și să se reculeagă înaintea lui Dumnezeu; astfel se simte ca și când ar fi într'o prăpastie întunecoasă, ce vueste și numai atâta știe, că-l amenință o mare primejdie, de care nu se poate scăpa. De aceea ar dori să-și câștige vreme, dar i-se va zice: „Pleacă“! De grabă puneți în rând socoțile — de cumva le poți orându-i în momentul acesta — și pleacă! Ori nu știi tu, că moartea nu așteaptă și nu ia în seamă pe nimenea?

O cum îl vor înspăimânta gândurile și cuvintele aceste: „In astă dimineață sunt viu, pe seară poate voi fi mort! Azi sunt în odaia aceasta, iar mâne voi fi în groapă! Și sufletul meu unde va fi?“ Ce fiori îl vor cuprinde, când i-se va aduce lumina; când va simți sudorile reci ale morții, când va auzi, că li se spune rudelor să părăsească chilia și să nu mai între în ea; când i-se va întuneca

dinaintea ochilor. Ce fior în fine, când i-se va aprinde lumina, pentruc'a venit moartea. O, lumină, lumină, câte adevăruri vei descoperi tu atunci! O cum vei face să se înfățișeze lucrurile într'un chip cu totul deosebit de cel de acum! Cât de lămurit vei arăta, că bunurile lumii acesteia sunt deșertăciune, nebbie și înșelăciune. Dar ce-ți folosește să înțelegi adevărurile acestea într'o vreme, când e prea târziu de a-le mai întrebuiți spre mântuirea sufletului.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu meu, tu nu vrei moartea mea, ci să mă întroc și să fiu viu. Îți mulțumesc pentru îndelungă răbdarea și lumina, ce mi-o dai acum. Imi recunosc greșeala, ce am făcut-o prețuind mai mult bunurile trecătoare și de jos decât pretinția ta. Imi pare rău din toată inima și mă doare, că ți-am făcut o nedreptate atât de mare. Ajută-mi cu lumina și grația ta, ca în celalalt timp al vieții să cunosc și să fac tot ce e de lipsă spre îndreptarea vieții mele. Ce-mi va folosi, dacă voi cunoaște aceste adevăruri numai atunci, când nu voi mai avea timp de îndreptare? *Nu aruncă animalelor sufletele, cari te mărturisesc pe tine.* Dacă diavolul mă va ispiti, să te vatăm iarăși, o atunci Isuse pentru meritele suferințelor tale întinde-mi mână de

ajutor și mă scapă, să nu cad iarăși în păcate, să nu cad iarăși în robia vrăjmașului tău. Fă, ca eu atunci să mă întorc către tine și să nu încetez de-a alerga la ajutorul tău, pânăce ține ispita. Sângele tău este nădejdea mea și bunătatea ta este iubirea mea. Te iubesc Dumnezeuul meu, care ești vrednic de iubire nemărginită. Fă să te iubesc pururea. Înțelepțește-mă să știu de ce trebuie să mă lapăd, ca să fiu al tău, căci eu doresc să fiu al tău ! Tu însă dă-mi grația și ajutorul tău spre aceasta. O domnițoarea ceriului, o mama lui Dumnezeu ! Roagă-te pentru mine păcătosul ; fă ca în ispite să nu încetez a recurge la tine și la Isus ; tu carea scapi prin întrepunerea ta pe toți câți aleargă la tine. —

Meditația VIII.

Moartea dreptilor.

„Scumpă e înaintea Domnului moartea cuvioșilor lui“.

(Ps. 115, 6.)

Punct 1.

Moartea socotind-o după simțământ e înfiorătoare și îngrozitoare; dar privită în lumina credinții e mângâitoare și de dorit. Ea apare păcătoșilor înfricoșată, iar sfinților se arată plăcută și scumpă: *Scumpă* zice sf. Bernard, *pentru că e capătul ostenelelor, coroana învingerii, poarta vieții, sfârșitul ostenelelor! Pământeanul născut din muiere este cu viață scurtă și plin de mânie.* (Iov 14, 1.) Iată cum e viața noastră: e scurtă și plină de tristeță, morburi, frică și suferințe. „Fiii lumii, cari doresc o viață lungă, ce caută altceva, dacă nu un chin mai lung?“ zice Seneca. Iar sf. Augustin zice: „Ce este a trăi îndelungat, dacă nu a suferi îndelungat?“ Da, pentru că după învățătura sf. Ambroziu viața aceasta nu ni s'a dat „spre odihnă ci spre osteneală“; ostenindu-ne vom câștiga

vieața de veci. De aceea pe dreptul zice Ter-
tulan: „Dumnezeu îi scurtează omului o su-
ferință lungă, dacă-i dă o vieață scurtă“. Deci
cu toate că moartea s'a dat oamenilor ca pe-
deapsă pentru păcate, totuși luând în soco-
tință suferințele atât de mari ale acestei
vieți se pare — dupăcum zice sf. Ambroziu
— că moartea ni s'a dat „ca ușurare, iar
nu ca pedeapsă“. Dumnezeu însuși numește
„fericiți“ pe *cei morți în Domnul, cari mor
de acum, așa zice Spiritul, ca să odihnea-
scă de ostenelele sale.* (Apoc. 14, 13.)

Chinurile, ce-i torturează pe păcătoși
în ora morții, nu-i muncesc și pe cei drepti:
*Iar sufletele dreptilor sunt în mâna lui
Dumnezeu și nu se va atinge de dânsule
nimica.* (Înțelep. 3, 1.) Sfinții nu se întris-
tează de cuvântul: „pleacă“, ce înspăimântă
așa de tare pe fiii lumii. Sfinții nu se vor
întrista, când va trebui să părăsească bunu-
rile lumii acesteia; fiindcă nici odată nu
și-au legat inima de ele. Deviza lor a fost
totdeauna: *Dumnezeul inimii mele și partea
mea este Dumnezeu în veci. Ferice de voi,
scrise Apostolul învățăceilor săi, cari jefuire
de averile voastre cu bucurie ați primit,
știind, că veți avea voi avuție în ceruri,
mai bună și stătătoare.* (Evr. 10, 34.) Ei
nu se întristează, că trebuie să părăseacă
onorurile, fiindcă de mult le-au părăsit și

le-au prețuit de ceea ce sunt în adevăr, adică de fum și deșertăciune; ei au prețuit mult numai marea cinste de-a iubi pe Dumnezeu și de-a fi iubiți de Dumnezeu. Ei nu se întristează, când trebuie să-și părăsească rudele, fiindcă le-au iubit numai în Domnul; murind le încredințează Părintelui ceresc, care le iubește mai mult decât ei înșiși; și fiindcă mor cu nădejdea, că vor fi fericiți, se gândesc, că mai bine le vor putea ajuta din ceriu, decât de pe lumea aceasta. Cu un cuvânt aceia, cari în viață s'au îndatinat a zice: *Dumnezeul meu și totul meu!* vor repeți-o aceasta la moarte c'o mai mare mângâiere și cu o mai mare îndestulire.

Cine moare în dragostea față de Dumnezeu, nu se amărește pentru durerile, ce i-le aduce cu sine moartea; ba acestea-i sunt chiar plăcute, deoarece se gândește, că viața lui e pe sfârșite și astfel nu-i mai rămâne vreme să sufere pentru Dumnezeu, ca să-i mai dea și alte probe de iubire; de aceea i jertfește lui Dumnezeu liniștit și cu plăcere celea din urmă clipite ale vieții sale și se mângâie, că jertfa morții sale o unește cu jertfa, ce-a adus-o Isus Hristos odinioară pe lemnul crucii Părintelui său ceresc. Și așa moare el fericit cu cuvintele: *Cu pacea împreună mă voiu culcă și voiu adormi.* (ps. 4, 8). O, ce bine te simțești, dacă te lași să mori liniștit în brațele

lui Isus Hristos, care ne-a iubit până la moarte și care a voit să sufere o moarte amară, spre a ne câștiga o moarte dulce și mângâitoare!

Afecte și rugăciuni.

O iubite Isuse, care ai suferit o moarte atât de amară pe muntele Calvarului, spre a-mi câștiga o moarte dulce, când te voi vedeà? Mai întâi te voi vedeà, când voi muri, stându-mi în față ca judecător. Ce-ți voi zice eu atunci? Ce-mi vei zice tu mie? Eu nu vreau să aștept, să mă gândesc la aceasta atunci numai; voiesc să mă gândesc acum asupra lucrului. Eu îți voi zice: Iubite Răscumpărătoriule! Tu ești așadar, care ai murit pentru mine! A fost o vreme când eu te-am supărat și ți-am fost nemulțămitor, și n'am fost vrednic de iertare. Dar după aceea sub ocrotirea grației tale m'am recules și deatunci în toate zilele vieții mele mi-am deplâns păcatele, iar tu m'ai iertat. Iartă mă din nou acum, când mă arunc la picioarele tale și te rog, să-mi dai deslegare de toate păcatele mele. N'ași fi meritat, să te iubesc mai mult, pentru că eu am desprețuit iubirea ta; dar tu prin mila ta mi-ai atras inima la tine, care deși nu te-a iubit după vrednicie, totuși te-a iubit mai presus de toate, părăsind toate spre a-ți plăcea ție. Acum ce-mi poruncești? Eu văd, că ceriul și moștenirea

împărății tale pentru mine e bunul cel mai mare; iar eu nu pot trăi departe de tine, cu atât mai vârtos acum, când tu m'ai învrednicit a-ți cunoaște frumoasa și plăcuta-ți față. Mă rog, să fiu primit în ceriu, nu într-o atâta, ca să mă bucur, ci să te pot iubi mai tare. Trimite-mă în purgator, până când vei afla de bine. Nu, nici eu nu vreau să viu în patria curățeniei și să apar între acelea suflete curate așa mânjit de pete, cum sunt acum. Trimi-te-mă să mă curățesc, dar nu mă lăpădă dela față ta pentru totdeauna; destul dacă tu oarecând, după voința ta mă vei chema în raiu, ca în veci să cânt lauda îndurărilor tale. Acum însă, iubite Judecătore, ridică-ți mâna și mă binecuvântă, și zi-mi, că eu sunt al tău și că tu totdeauna ești și vei fi al meu. Eu totdeauna te voi iubi și tu pururea mă vei iubi. Iată acum mă depart de tine, mă duc în foc; însă merg bucuros, pentru că merg acolo, să te iubesc. Mântuitorul meu, Dumnezeu meu, Tatăl meu. Mă depart bucuros, dar să știi, că în vremea, ce voi fi departe de tine, cea mai mare tortură pentru mine va fi, a petrece departe de tine. Eu plec Doamne, să număr toate clipitele, până ce tu mă vei chema. Fie-ți milă de un suflet, care te iubește din toată inima și dorește să te vadă față la față, ca să te poată iubi mai ferbinte.

Așadară sperez Isuse, că voiu vorbi atunci cu tine. De aceea te rog să-mi dai grația de-a trăi astfel, încât să pot zice atunci, ceea ce gândesc acum. Fă-mă statornic în sfințenie; dă-mi iubirea ta. — Vină-mi întru ajutor, o Marie, mama lui Dumnezeu, roagă pe Isus pentru mine!

Punct 2.

Și va șterge Dumnezeu toată lacrima dela ochii lor și moartea nu va fi mai mult. (Apoc 21, 4) Așadar Domnul va șterge prin moarte lacrămile servilor săi, cari le-a vărsat în vieța aceasta, unde au trăit în năcazuri, frică, primejdii și'n lupte contra iadului. Un suflet, care a iubit pe Dumnezeu va află mângăiere mai mare la moarte în gândul, că va fi mântuit peste puțin de atâtea primejdii, de a vătămă pe Dumnezeu, la cari e espus în vieța aceasta, va fi scăpat de muștrările conștiinții și de ispitirile celea multe ale diavolului. Vieța aceasta e o luptă neînteruptă împotriva iadului; în decursul ei suntem în pericol continuu, de-a ne pierde sufletul și pe Dumnezeu. Sfântul Ambroziu zice: „Noi pe lumea aceasta umblăm tot printre cursele dușmanilor noștri, cari vreau să ne răpească vieța grații dumnezești“. Primejdia aceasta îndemnă pe sf. Petru de Alcantara să zică pe patul de moarte cuvintele

acestea: „Pânăcând trăesc, sunt încă tot în pericolul de-a fi osândit“. La primejdia aceasta se gândia sf. Terezia și se bucură de câte ori auzia, că bate ceasul; eră veselă, că a petrecut încă o oră de luptă, căci zicea ea: „În fiecare moment al vieții pot păcătui și pierde pe Dumnezeu“. De aici provine, că sfinții la vestea morții toți se mângăie, de oarece se gândesc, că luptele și pericolele acuși vor încetă, și astfel în curând vor fi, siguri de fericita soarte, de-a nu mai putea pierde pe Dumnezeu.

În viețile sfinților se povestește, că un călugăr bătrân din Scitia la moartea sa, pe când cei din jur se tânguiau, el râdea. La întrebarea, că pentru ce râde, el răspunse: „Și voi pentru ce plângeți, când bine vedeți, că eu mă duc la odihnă“. Chiar așa zise sf. Catarina de Siena la moarte: „Bucurați-vă împreună cu mine, că eu părăsesc această vale a plângerii și întru în lăcașul păcii“. „Dacă cineva ar locui“, zice sfântul Ciprian, „într-o casă, a cărei pereți încep a se surpă, iar podul și coperișul amenință cu dărâmare, cât de tare ar dori acela să poată ieși din ea“. În această viață toate amenință sufletul cu ruinare: lumea, iadul, patimile, simțurile răsvrătite, toate ne trag spre păcat și spre moartea veșnică: *Cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?* exclamă Apo-

stolul (Rom. 7, 24). O, de ce bucurie va fi cuprins sufletul, când va auzi zicându-i-se: *Vino din Liban, mireasa mea, vino dela peșterile leilor!* (Cant. 4, 8). Vino mireasă, ieși din valea lacrărilor și din gropile leilor, cari cearcă, să te înghiță și să te despoaie de grația dumnezească. Pentru aceea sf. Paul dorind să moară, zicea: „Că mie a vieții este Hristos și a morții dobândă“. (Filip 1, 21). El socotea moartea de un bun foarte mare, ce-l va putea câștiga, când îl va duce moartea la viața veșnică.

E o mare binefacere din partea lui Dumnezeu, când ia de pe pământ un suflet în statul grații sfințitoare, căci aici se poate pierde nevinovăția și prietinia lui Dumnezeu. *Răpitu-s'a, ca să nu schimbe răutatea mintea lui.* (Int. 4, 11). Fericit e, care în viața aceasta trăește unit cu Dumnezeu! Dar precum năerul nu poate zice despre sine, că e mântuit, înainte de-a ajunge în port și de-a fi scăpat de furtună: chiar așa nu se poate numi deplin fericit un suflet, decât atunci, când iasă din viața aceasta fiind în grația lui Dumnezeu. *Preamărește norocul năerului, însă după ce a ajuns la țarmure!* zice sf. Ambroziu. Dacă se bucură năerul, că după multe pericole în curând va ajunge la port, cu cât trebuie să se bucure mai mult sufletul, care în curând are să fie sigur de fericirea sa veșnică.

Mai departe omul nu poate trăi în viața aceasta fără să cadă cel puțin în păcate ușoare: *De șapte ori va cădeà dreptul.* (Prov. 24, 16) Cine se desparte de această viață, înceată de-a mai vătămă pe Dumnezeu. *Ce e moartea, zice sf. Ambroziu, decât îngroparea păcatelor?* Și din cauza aceasta doresc atât de mult moartea aceia, cari iubesc pe Dumnezeu. Cu acestea s'a mângăiat la moarte venerabilul părinte Vincențiu Caraffa, zicând: „Incetând de a mai trăi, încetez și de-a mai vătămă pe Dumnezeu“. Și amintitul sf. Ambroziu zicea: *Pentruce dorim viața aceasta, după-ce cu cât petrecem în ea mai mult, cu atât ne îngreunăm cu păcate mai mari?* Cine moare în grația lui Dumnezeu, nu mai poate vătămă pe Dumnezeu. Pentru aceea Dumnezeu glorifică pe cei morți mai mult decât pe oricare om viu, fie acestă chiar sfânt: „Și am fericit eu pe toți cei morți, mai mult decât pe cei vii“. (Ecl. 4, 2). Un om evlavios a lăsat să-i aducă vestea morții cu cuvintele: *Bucură-te, că a venit vremea, când nu mai poți vătămă pe Dumnezeu.*

Afecte și rugăciuni.

În mâinile tale îmi dau sufletul; tu m'ai mântuit, o Doamne, Dumnezeul dreptății. Ah, dulcele meu Mântuitor, ce-ar fi de mine

dacă m'ai fi lăsat să mor, când eram departe de tine? Aș fi deja în iad, unde nu te-aș putea iubi nici când. Ți mulțămesc, că nu m'ai părăsit și pentru că mi-ai dat atâtea grații, să câștig inima mea pentru tine. Imi pare rău, că te-am vătămat. Te iubesc mai presus de toate. Ah, te rog, fă să cunosc din ce în ce mai mult răul, ce ți-l-am făcut vătămându-te și iubirea, ce o merită bunătatea ta nemărginită. Te iubesc și doresc, dacă-ți place, să mor numai decât, numai să mă scap de primejdia, de a pierde iarăș grația ta și să fiu sigur, că te voi iubi în veci. Dă-mi putere, ca'n anii, ce-i mai am din viața mea să fac tot, ce pot face pentru tine iubitul meu Isus, înainte de-a muri. Dă-mi tărie în contra ispitelor și patimilor, cu deosebire în contra acelei patimi, care în trecut m'a înduplecat mai mult să te vatăm. Dă-mi paciință în morburi și 'n nedreptățile, ce mi se fac. Eu iert acum pentru iubirea ta fiecăruia, care m'a vătămat și te rog să-i dai grația aceea, care o cere dânsul. Dă-mi putere, să pot încunjură cu sânguință încă și păcatele ușoare, căci recunosc, că până acum nu m'am ferit de ele. Mântuitorul meu ajută-mi. — La toate am nădejde pentru meritele tale, mă și razim mult pe întrepunerea ta, o Marie, mama mea și nădejdea mea!

Punct 3.

Moartea nu-i numai sfârșitul năcazurilor, ci și „ușa vieții“, precum zice sf. Bernard. Toți aceia, cari vreau să vadă pe Dumnezeu, trebuie neapărat să treacă prin poarta aceasta : *Aceasta e poarta Domnului, dreptii vor intra într'ânsa.* (ps. 117, 20). Sfântul Ieronim se întoarse către moarte cu rugarea : „Deschide-mi soră dragă“. Dacă tu nu-mi deschizi poarta, eu nu pot intra, să mă bucur de Dumnezeu meu. Sf. Carol Borromeu privind o icoană din casa sa, pe care era zugrăvit un schelet de moarte cu o seceră în mână, chemă pe pictor și-i demândă, ca-n locul secerei să desemneze o cheie de aur ; prin aceasta a voit să aprindă tot mai tare în el dorul de-a muri, pentrucă moartea ne deschide ceriul să putem vedeà pe Dumnezeu.

Sf. Ioan Hrisostom zice : „Dacă regele ar fi pregătit pentru cineva o locuință în palatul său, însă deocamdată l-ar sili să locuească într'o colibă, cât de tare ar trebui să dorească acela, să iasă din colibă și să între în reședință?“ In vieața aceasta, până-când sufletul petrece în corp, e ca într'o temniță, iar deacolo are să meargă în locașul ceresc. De aceea se rugà David : *Scoate din prinsoare sufletul meu.* (ps. 141, 10). Și

bătrânul Simeon a știut, când a ținut în brațe pe pruncul Isus, să nu ceară dela el altă grație decât moartea, ca astfel să fie slobozit din cătușile acestei vieți: *Acum dimiti pe șerbul tău Doamne*. Sf. Ambroziu zice: „El cere să fie eliberat, cași când ar fi fost ținut cu puterea“. Aceeaș grație a cerut-o Apostolul, zicând: *Dor având să mă slobozesc și să fiu cu Hristos*. (Filip 1, 23).

Cât de tare s'a fi bucurat păharnicul lui Faraon, când a aflat dela Iosif, că în curând va fi scos din temniță și pus iarăși în slujba regelui! Și oare să nu se bucure un suflet, ce iubește pe Dumnezeu, când aude, că în curând va fi slobozit din prisoarea acestui pământ și va merge să vadă pe Dumnezeu? *Știm, că până viețuim în trup, străini suntem dela Domnul*, (II. Cor. 5, 6), cași când am locui într'o țară depărtată de patria noastră. Deaceea zice sf. Bruno, că să nu-i mai zică nimenea „moarte“ ci „începutul vieții“. Pentruaceea moartea sfinților se zice *ziua lor natală*, și pe dreptul, căci prin moartea lor se nasc spre vieța care nu va mai aveà capăt. „Dreptii n'au nici o moarte, ci o trecere la vieța de veci“, zice sf. Atanasiu. Sfântul Augustin ziceà: „O moarte vrednică de dorit, tu sfârșitul relor, capătul ostenelelor, începutul liniștii!“! Intr'aceea se rugà sfântul atât de ferbinte:

„Auzi-mă Doamne, eu vreau să mor, ca să te văd pe tine“.

Cu drept cuvânt zice sf. Ciprian : „Păcătoșul într'adevăr se poate teme de moarte, căci el dela moartea aceasta trece la altă moarte, care va ținea în veci“ ; nu însă și acela, care se află în grația lui Dumnezeu, și are nădejde să treacă din moarte la viață. In biografia sf. Ioan Milostivul se spune, că un om avut i-a încredințat sfântului pe unicul său fiu și i-a dat elemozină multă, ca să-i mijlocească dela Dumnezeu o viață lungă. Dar fiul muri în scurtă vreme. Când tatăl se tânguia pentru moartea fiului său, Dumnezeu i trimise un înger care-l mângăia cu vorbele acestea : „Tu ai cerut pentru fiul tău o viață lungă ; să știi dar, că el a câștigat-o pe vecie în ceriu“.

Aceasta este grația, ce ne-a câștigat-o Isus Hristos, cum ne-a fost făgăduit prin Osea : *Unde este biruința ta moarte, unde este boldul tău iadule.* (Os.13, 14). Isus prin moartea sa a făcut, ca moartea noastră să fie spre viață. Când mucenicul Pioniu a fost dus la locul de pierzare, fiind întrebat de cei ce-l duceau, cum poate să meargă așa voios la moarte, respunse sfântul : „Voi sunteți în rătăcire, eu nu mă duc la moarte, ci la viață“. Tot așa a fost încurajat și tânărul sfânt Simforian de mamă sa, care la moartea lui

de martir stă foarte aproape de el, și-i zicea:
*Fiul meu, nu ți se va lua viața, ci ți se
 va schimbă în alta mai bună.*

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu sufletului meu, te-am desprețuit în trecut, întorcându-ți spatele, dar Fiul tău ți-a reparat onoarea, jertfindu-și viața pe cruce. Deci pentru onoarea, ce ți-a dat-o Fiul tău cel iubit, iartă-mi nedreptățile, ce ți le-am făcut. Îmi pare rău, bunul meu cel mai înalt, că te-am vătămat și-ți promit, că de azi încolo nu voi iubi pe altul, decât pe tine. Mântuirea mea o sperez dela tine. Dacă acum am ceva bun, aceea o pot mulțami numai grației tale: *Prin grația lui Dumnezeu sunt, ce sunt.* Dacă te-am vătămat până acum, am nădejde să te măresc în veci pe tine și îndurarea ta. Simțesc în mine un îndemn puternic, de-a te iubi. Acesta tu mi-l dai, îți mulțamesc, dragostea mea. Ah, continuă și mă ajută, precum ai început; sperez, că de azi încolo voi fi al tău. Mă las de toate plăcerile lumii. Și ce plăcere mai mare pot avea, decât să-ți împlinesc voia ta, Doamne

cel atât de drag, care atâta m'ai iubit? Iubire o Dumnezeuule, numai iubire caut eu și sperez totdeauna dela tine iubire, da sperez că voiu câștiga iubire, pânăce voiu muri în iubirea ta și voiu ajunge în împărăția iubirii, unde fără de-a trebuî să-o mai cer, voiu fi plin de iubire și astfel te voiu iubi în continuu din toate puterile mele. — Marie, mama mea, care iubești așa de tare pe Domnul tău și atât de mult dorești, să fie iubit, fă să-l iubesc în vieța aceasta foarte mult, ca în vieța cealaltă să-l pot iubi neîncetat.

Meditația IX.

Pacea dreptului când moare.

„Jar sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu și nu se va atinge de dânsele munca. Părutu-s'a întru ochii celor nepricepuți a muri; — și s'au socotit în pace“.

(Cart. înțelep. 3, 1.)

Punct 1.

Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu. Cine dară va fi în stare să le răpească de acolo? E adevărat, că iadul nu înceată a ispiti și atacă în ora morții nici pe sfinți, dar nici Dumnezeu nu-i lasă fără ajutor. Sfântul Ambroziu zice: *Cu cât pericolul e mai mare, cu atât mai mare e ajutorul.* Când servitorul lui Eliseu a văzut cetatea încunjurată de inimici, s'a înspăimântat, sfântul însă l-a încurajat zicând: *Nu te teme, că mai mulți sunt cu noi, decât cu ei.* (Cartea IV Imp. 6, 16.) Și i-a arătat o oaste de îngeri trimisă de Dumnezeu spre apărarea cetății.

Spiritul cel rău, ce-i drept va veni, să ispitească, însă va veni și îngerul păzitor, să întărească pe cel ce moare; vor veni trimișii cei sfinți: sf. Michail, a cărui slujbă e, să apere pe servii săi credincioși în cea din urmă luptă, ce-o poartă cu iadul; va veni maica cea sfântă, să alunge pe vrăjmași, luând sub scutul său ocrotitor pe ceice s'au dedicat ei; înainte de toate va veni Isus Hristos, să apere contra ispititorilor pe mielușelul său nevinovat ori pocăit, pentru mântuirea căruia și-a dat vieța; i va da încredere și tărie, de care are lipsă în atare luptă; și atunci plin de curaj i va zice: *Dōmnul a fost ajutorul meu.* (ps. 29, 14). *Domnul este lumina mea și mântuitorul meu de cine mă voiu teme.* (ps. 26, 1.) Origene zice, că: „Dumnezeu, mai mult se îngrijește de mântuirea noastră, decât diavolul de pierzarea noastră, pentru că Dumnezeu cu mult mai tare ne iubește, decum ne urăște diavolul.

Dumnezeu e credincios, zice Apostolul: El nu ne lasă să fim ispitiți peste puterile noastre: *Credincios este Dumnezeu, care nu va lăsa pe voi, să vă ispitiți mai mult decât puteți.* (I. Cor. 10, 13.) Va zice însă cineva: Mulți sfinți au murit, fiind foarte îngrijați de mântuirea lor. Eu răspund: E mic numărul acelora, cari deși au dus o vieță cuvioasă, totuși au murit în mare frică. Vin-

centiu de Beauvais zice, că Dumnezeu trimite unora îngrijorarea aceasta, pentru ca să-și spășiască în ora morții greșelile, ce le-au făcut în viață. Altcum mai despre toți cei credincioși lui Dumnezeu se cetește, că au murit cu surâsul pe buze. Fiecare om se teme de judecata dumnezească; dar pecând păcătoșii dela frică trec la desperare, pe atunci sfinții trec dela frică la încredere. Când sf. Bernard a fost bolnav s'a temut și dupăcum ne spune sf. Antoniu, a fost ispitit de neîncredere; însă cugetul la meritele lui Isus Hristos i-a alungat toată frica și el repetă des cuvintele: *Ranele tale sunt meritele mele*. S'a temut sf. Ilarion, dar vesel a zis dupăceea: *Ieși sufletul meu, ce te temi? Mai 70 de ani ai servit lui Hristos, și tu te temi de moarte?* Prin ce a voit să zică: Ce te temi sufletul meu, după ce ai servit unui Dumnezeu, care e credincios și nu poate părăsi pe acela, care în viață i-a servit cu credință. Părintele Iosif Scamacca, un membru din societatea lui Isus la întrebarea, că oare cu încredere moare, a răspuns: *Cum? Oare lui Mohamed am servit eu, încât să nu pot spera în bunătatea lui Dumnezeu, că el voește să mă mântuească?*

Dacă la moarte ne va tortură gândul la păcatele, ce le-am făcut, putem fi siguri, că Dumnezeu ni le-a iertat. *Și cel fărădelege*

de se va întoarce dela toate fărădelegile sale cu vieață va trăi și nu va muri. (Ezech. 18, 21). Va zice însă cineva: „Cum putem fi noi siguri, că Dumnezeu ne-a iertat?“ Această întrebare și-o pune și sf. Vasile, la ce răspunde: „Așa, dacă putem zice: am urît și urgisit păcatele“. Cine urăște păcatul, poate fi sigur, că Dumnezeu l-a iertat. Inima omească nu poate să nu iubească: sau iubește creaturile, sau iubește pe Dumnezeu. Dacă nu iubește făpturile, atunci iubește pe Dumnezeu. Și cine iubește pe Dumnezeu? *Celce are poruncile mele și le păzește, acela este, care mă iubește.* (Ioan 14, 21.) Așadar cine moare ținând preceptele, acela moare în iubirea lui Dumnezeu, și cine iubește pe Dumnezeu, nu se teme: *Dragostea cea desăvârșită scoate afară frica.* (Ioan 4, 18.)

Afecte și rugăciuni.

O Isusul meu, oare când va veni ziua aceea, să pot zice și eu: Dumnezeul meu mai mult nu te pot pierde? Când te voi vedea față la față și când voi fi asigurat, că te iubesc din toate puterile mele pentru vecie? O bunul meu cel mai înalt, unica mea iubire, până când trăesc, pururea sunt în pericolu, de-a te vătămă și a pierde grația ta. A fost o vreme în trecutul nefericit, când nu te iubeam și desprețuiam iubirea: acuma

însă îmi pare rău din tot sufletul și sperez, că m'ai iertat, acum te iubesc din toată inima mea și doresc să fac tot ce mi este cu putință, să te iubesc și să fiu pe placul tău. Dar sunt încă primejduit să nu te iubesc și din nou să-ți întorc spatele. Oh Isusul meu, care ești vieața, comoara mea, asta nu o lăasă. Dacă însă mi s'ar întâmplă vreodată această nenorocire, atunci lasă-mă să mor în momentul acela, cu moartea cea mai aspră, ce-ți va plăcea; cu aceasta sunt îndestulit și aceasta ți-o cer veșnice Părinte, pentru iubirea lui Isus Hristos nu mă lăasă să cad în nefericirea aceasta mare. Pedepsește-mă cum vrei, eu o merit și-o primesc pedeapsa, numai de cea mai mare mă scapă: de-a mă vedea despoiat de grația și iubirea ta. Isusul meu încredințează-mă Tatălui tău! — Marie, mama mea, concrede-mă Fiului tău, câștigă-mi statornicie în prietinia lui și grație, să-l iubesc, și apoi facă cu mine ce voește.

Punct 2.

Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu și nu se va atinge de dânsese munca. Părutu-s'a întru ochii celor nepri-cepuți a murì... iară ei sunt în pace. (In-țelep. 3, 1.) Nebunilor li-se pare, că servii lui Dumnezeu mor tot așa de întristați și fără voie ca și fii lumii; ei însă nu știu, că

Dumnezeu poate înveseli în ora morții pe fi săi, și, că poate să le dea în chinurile cele mai grozave o bucurie mare, ca presimțire a raiului, peste care în curând au să stăpânească. Precum toți aceia, cari mor îngreunați cu păcate, încep încă de pe patul morții să simtă o parte din chinurile iadului în remușcările de conștiință, în frica și 'n desperarea, ce-i cuprinde: astfel sfinții în dragostea de Dumnezeu, care atunci e mai fierbinte, în dorul și în nădejdea, că în curând vor vedeà pe Dumnezeu față la față, încă înainte de-a muri încep a gustà pacea, de care apoi se vor bucurà pe deplin în ceriu. Pentru cei dreți moartea nu-i o pedeapsă, ci e o binecuvântare. De aceea ei și pot zice cu psalmistul: „Cu pacea împreună mă voiu culcà și voiu adormi“. (ps. 4, 8.)

Părintele Suarez muri așa de liniștit, încât zise: „Nu credeam, că a muri e așa de dulce“. Cardinalul Baroni sfătuit de medicul să nu cugete atâta la moarte, zise: „Pentruce? Mă tem doară de ea? Eu nu mă tem, ci mi-e dragă“. Cardinalul Fischer de Rotchester, după cum ne povestește Sander, când trebui să moară pentru credință, a îmbrăcat vesmintele cele mai bune, ce le-a avut, zicând, că merge la nuntă. Când văzù locul de pierzare își aruncă bățul din mână, și zise: „Grăbiți picioarele mele, noi nu suntem de-

parte de raiu. Grăbiți picioarele mele, ceriul e aproape de voi!" Iar înainte de-a muri în-tonă cântarea „Pe tine te laudăm“ ca mulțămită, că Dumnezeu i-a îngăduit, să moară ca martir pentru credință și apoi vesel își plecă capul sub secure. Sf. Francisc de Assisi la moartea sa a cântat și a îndemnat și pe ceilalți să cânte. „Părinte“, îi zise călugărul Elie, „când moare omul ar trebui să plângă, iar nu se cânte“. Sfântul răspunse: „Eu nu pot decât să cânt, văzând, că peste puțin voi ajunge în societatea lui Dumnezeu“. O călugăriță tinăra din ordul sf. Terezia zise cătră celelalte călugărițe, cari steteau plângând în jurul patului ei de moarte: „O Doamne! Pentruce plângeți? Eu mă duc, să aflu pe Isus. Dacă mă iubiți, atunci bucurați-vă împreună cu mine“.

Părintele Granada ne povestește, că un vânător a aflat pe un sihastru fugit de lume, care trăgea de moarte și cu toate acestea cânta. „Cum poți tu să cânti în starea aceasta? îl întrebă vânătorul. „Frate“, răspunse sihastrul, „între mine și Dumnezeu nu este nimic, decât zidul corpului meu. Acum văd că se dărâmă, închisoarea se prăbușește, iar eu mă duc să văd pe Dumnezeu; aceasta mă îmbucură și de aceea cânt eu“. Dorința de-a vedea pe Dumnezeu, făcù pe sf. martir Ighnațiu să zică, că dacă n'ar fi venit animalele

sălbatică să-l atace, atunci le-ar fi atâțat el, ca să-l sfășie. Sf. Catarina de Genua nu putea suferi, că unii țineau moartea de o nefericire, de aceea zicea: „O dragă moarte, cât ești de urgentă! Pentru ce nu vi la mine, căci te chem ziua și noaptea?” Sf. Terezia doriă moartea atât de tare, încât socotea de-o moarte continuă faptul, că nu poate muri. Intre atari simțeminte a improvisat frumoasa cântare: *Eu mor, fiindcă nu mor*. Asta-i judecata dreptilor cu privire la moarte.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeule, bunul meu cel mai înalt, dacă nu te-am iubit în trecut, mă întorc acum cu totul la tine. Eu mă despart de toate făpturile și vreau să te iubesc numai pe tine, Domnul meu cel mai vrednic de iubit, spune-mi ce vrei să fac și eu voi face orice. Te-am vătămat destul, timpul cel mai am din viață îl voi întrebuința să-ți fac numai bucurie. Dă-mi tărie, pentru ca să înlocuesc cu iubire nerecunoștința de păn'acum. De mult aș fi fost vrednic, să ard în focul iadului, tu însă atât ai stărut, până ce m'ai câștigat, fă acum să ard de focul iubirii tale sfinte. Eu te iubesc, bunătate nesfârșită! Tu vrei, ca pe tine singur să te iubesc; și cu tot dreptul, de oare ce tu m'ai iubit mai mult decât toți și tu singur meriți, să fi iubit și pe tine singur te

voiu iubi, voiu să fac tot, ce se poate, ca să-ți plac. Fă cu mine ce-ți place. Mie mi-e destul dacă te iubesc și dacă tu mă iubești pe mine. — Marie, mama mea, ajută-mă, roagă-l pe Isus pentru mine.

Punct 3.

Cum poate să se teamă de moarte acela, care sperează, că după moartea sa va fi încoronat în ceriu ca un rege? „Să nu ne temem de moarte“, zice sf. Ciprian, „când e sigur că vom fi încoronați după moarte“. Cum poate să se teamă de moarte acela, care știe, că dacă moare în grația lui Dumnezeu, trupul său va fi nemuritor? *Că se cade stricăciosului acestuia să se îmbrace întru nestricăciune.* (I Cor. 15, 53.) Cine iubește pe Dumnezeu și dorește să-l vadă, acela supoartă cu paciință vieața aceasta ca o povară și moare bucuros, zice sf. Augustin. Iar sf. Toma de Villanova: Dacă moartea îl află pe om dormind, vine ca un fur, îl despoaie, îl sugrumă și-l aruncă în prăpastia iadului; dacă însă îl află priveghind, îl salută ca un trimis a lui Dumnezeu, și-i zice: Domnul te invită la nuntă; vino, să te duc în împărăția fericirii, acolo unde dorești.

Oh, cu ce bucurie așteaptă moartea acela, care se află în grația lui Dumnezeu, sperând, că în curând va vedeă pe Isus Hri-

stos, și i-se vor zice cuvintele: *Bine, serv bun și credincios, peste puțin ai fost credincios, peste multe te voi pune!* (Mat. 25, 21.) O cum ne vor mângăia pe noi atunci faptele de pocăință, rugăciunile, deslipirea de bunurile pământești, și toate câte am făcut pentru Dumnezeu! *Să legăm pe cel drept, că nu ne este nouă de nici o treabă: drept aceea rodurile mânilor sale vor mânca.* (Isaia 3, 9.) Atunci acela, care a iubit pe Dumnezeu va gustă fructul tuturor lucrărilor sale celor bune. Pentru aceea părintele Hipolit Durazzo, din societatea lui Isus, de loc n'a plâns, când un prieten de-al său, călugăr și el în acelaș ord murì, dând semne de mântuire; ba mai mult era vesel. „Ce nebunie mare ar fi însă“, zice sf. Ioan Hrisostom, „să crezi, că este ceriu desfătător, și totuși, să deplângi pe aceia, cari se mută de pe pământ acolo“. Însă ce mângăiere deosebită îi va face omului aducerea aminte de închinăciunile și rugăciunile îndreptate către maica lui Dumnezeu, de cinstirea icoanelor ei, de ținerea sărbătorilor și posturilor ei, și de zelul desvoltat ca membru al reuniunii ei. O cum ne-ar mângăia toate acestea la moarte! Maria se numește „Vergură credincioasă“. O câtă mângăiere revarsă ea în ora morții asupra servilor ei credincioși! Un mare adorator al preafericitei Fecioare murind zise că-

tră părintele Binetti : „Părinte, nu poți crede cât de mângăitor este în ora morții cugetul, de-a fi servit maicei Domnului. Oh părinte, de ai ști, ce mângăiere simt eu, că am servit acestei mame ! Eu însumi nu sunt în stare să ți-o spun“. De ce bucurie va fi cuprins acela, care a iubit pe Isus Hristos, care l-a cercetat adesea în preasfânta taină și l-a primit adeseori în sf. cuminecătură; ce vesel îl va privi pe Domnul, când acesta va intra în chilie să i-se dea ca viatic, ca să-l însoțească pe calea vieții de veci ! Fericit acela, care va putea zice atunci cu sf. Filip Neri : *Iată iubirea mea, iată a mea iubire, o da-ți-mi iubirea mea !*

„Dar cine știe“, va zice cineva „de ce moarte voi avea eu parte ? Cine știe în sfârșit, de nu voi avea o moarte rea“ ? Dar spune-mi tu, care întrebi astfel : Ce face ca o moarte să fie rea ? Așa, că numai păcatul ? ! *E limpede*, zice sf. Ambroziu, *că amărăciunea nu trebuie să se ascrie morții, ci păcatului*, și frica nu-i din pricina morții, ci din a vieții“. Vrei așadar, să nu te temi de moarte ? Trăește bine : *Celui ce se teme de Doamml bine-i va fi intru cele mai de pe urmă*. (Isus Sirah. 1, 13).

Părintele La Colombiere a socotit, că e aproape cu neputință, ca unul, carele a fost credincios lui Dumnezeu în viață, să aibă o

moarte rea. Și cu mult mai înainte de el a zis-o sf. Augustin: „Cel ce a trăit bine, nu poate muri rău“. Cine e pregătit de moarte, nu se teme de nici o moarte, chiar de ar veni pe neașteptate: *Iar dreptul de se va sfârși și mai înainte întru odihnă va fi.* (Înțelep. 4, 7). Și fiindcă noi nu putem ajunge altcum să ne câștigăm pe Dumnezeu, decât prin moarte de aceea ne încurajază sf. Ioan Hrisostom: *Să dăm lui Dumnezeu de bună voie, ceea ce oricum trebuie să-i dăm.* Iar noi bine știm, că cel ce-și jertfește, sau își lasă moartea în grija lui Dumnezeu, acela deprinde cea mai desăvârșită faptă de dragoste, ce numai se poate, căci dacă primește moartea de bună voie, cum și când îi place lui D-zeu atunci acela devine asemenea sf. martiri. Cel ce iubește pe Dumnezeu, trebuie să dorească moartea și să suspine după ea; pentru că moartea ne unește pe vecie cu Dumnezeu și ne ferește de periclul, de a-l mai pierde. Este un semn de puțină iubire din partea omului față de Dumnezeu, dacă nu dorește să-l vadă cât mai în grabă și să se știe asigurat, că nu-l mai poate pierde. Așadar câtă vreme trăim să-l iubim atâta, cât numai putem. Vieța să ne servească numai spre a sporî în dragostea lui Dumnezeu. Mărimea iubirii, ce-o află la noi moartea, va fi măsură dragostii, de care vom fi cuprinși pe întreaga veșnicie față de Dumnezeu.

Afecte și rugăciuni.

Leagă-mă de tine, Isuse al meu, așa de tare, în cât să nu mă mai pot despărți de tine. Fă, să fiu întreg al tău, mai înaintea de ce mor, ca eu să fiu împăcat cu tine, când te voiu privi pentru primadată. Tu m'ai căutat pe mine, când am fugit dinaintea ta; oh nu mă respinge acum, când eu te caut. Iartă-mi toate amărăciunile, ce ți le-am făcut. Deacum înainte nu vreau să mă gândesc la altceva, decât să-ți slujesc și să te iubesc. Tu m'ai îndatorit foarte tare. Tu ți-ai dat învoeala să-ți jertfești sângele și vieța din iubire pentru mine. Aș dori, ca eu să mă dedic întreg ție Isuse, de oarece și tu întreg te-ai jertfit pentru mine. O Dumnezeul sufletului meu, eu vreau să-mi fi foarte drag încă în această vieță, ca în cealaltă să te iubesc cu adevărat. O veșnice Părinte, atrage cu totul inima mea la tine, desfă-o de înclinările pământești, rănește-o și aprinde-o toată de iubirea ta cea sfântă. Ascultă-mă pentru meritele lui Isus Hristos. Dă-mi statornicia în bine și grația, de-a o cere aceasta totdeauna dela tine. — Marie, maica mea ajută-mi! Dobândește-mi acest dar: ca totdeauna să rog pe Fiul tău pentru sfânta perseveranță.

Meditația X.

Mijloace de pregătire la moarte.

*„Cugetă la celea din urmă
ale tale și 'n veci nu vei pă-
cătui“.* (Ecl. 7, 40.)

Punct 1.

Tot omul știe, că trebuie să moară, că numai odată moare, și, că nimic nu are urmări atât de însemnate ca aceasta, căci dela momentul morții atârnă, ca omul în eternitate să fie fericit sau nefericit. Oricine știe, că dela o viață bună atârnă o moarte bună, iar dela o viață rea o moarte rea. Și cum se întâmplă, că totuși cea mai mare parte a creștinilor trăește astfel, cașicând n'ar mai trebui să moară nici odată, sau cașicând ar fi de puțină însemnătate, că va aveà o moarte bună ori rea? Omul trăește rău pentrucă nu se gândește la moarte: „Cugetă la celea din urmă ale tale și 'n veci nu vei păcătui“. Noi trebuie să ne convingem, că timpul morții nu e potrivit pentru îndreptarea traiului și pentru asigurarea fericirii de veci, care-i cea mai mare dintre afacerile noastre. Fii înțelepți ai

lumii acesteia în lucrurile pământești iau toate măsurile de lipsă la vremea lor, ca să ajungă la cutare câștig, la cutare demnitate, la cutare căsătorie. Se îngrijesc de sănătatea corpului și întrebuintează fără zăbavă toate mijloacele de lipsă pentru aceasta. Ce-ai zice de omul acela, care voind să meargă la un examen, nu s'ar pregăti până chiar în momentul din urmă? Ori n'ar fi un nebun comandantul, care s'ar gândi să câștige munițiuni și arme, numai când cetatea e deja încunjurată? Au n'ar fi socotit de smintit acel năer, care nu se 'ngrijește de câștigarea anghirelor și funiilor, decât pe vremea furtunii? Chiar așa-i de nebun și acel creștin, care nu se gândește să-și pună 'n rând conștiința, decât numai când îl cutropește moartea.

Și când va veni supărarea asemenea viforului, mă ve-ți chema și eu nu voi auzi pe voi. (Prov. 1, 27.) Timpul morții e timpul furtunii și al turburării. Atunci păcătoșii chiamă pe Dumnezeu în ajutor, dar chiar numai de frica iadului, pe care-l văd aproape de ei, fără de-a se întoarce cu adevărat, și de aceea Dumnezeu nici nu-i ascultă. Pentru aceea pe dreptul vor gusta atunci numai fructele vieții lor păcătoase: *Ce a semănat omul, aceea va și seceră.* Nu-i destul să primești atunci sfintele sacramente, ci trebuie,

ca omul la moarte să urască păcatele din adâncul sufletului său și să iubească pe Dumnezeu mai presus de toate. Inșă cum va urî plăcerile neiertate, acela, care până la moarte le-a iubit? Cum va iubi atunci pe Dumnezeu mai presus de toate acela, care până la moarte a iubit fapăturile mai mult, decât pe Dumnezeu.

Domnul a numit fecioarele acele nebună, și așa au și fost, căci numai atunci s'au gândit să-și umple candelile, când mirele era deja înaintea ușii. Toți se tem de o moarte neașteptată, pentru că atunci nu e timp să-și vadă de limpezirea conștiinții. Toți mărturisesc, că sfinții au fost într'adevăr înțelepți, pentru că s'au pregătit la moarte înainte de-a sosi aceasta. — Și ce facem noi? Vrem să ne jucăm cu focul: să ne pregătim la o moarte bună numai atunci, când ea deja ne bate la ușă? Trebuie așadar să facem acum, ceea ce la moarte am dori să fi făcut în viața petrecută. O, cât de amară va fi atunci aducearea aminte de vremea pierdută, și cu deosebire de timpul rău întrebuițat! Dumnezeu ne-a dăruit timpul, ca să ne câștigăm merite; el însă a trecut și nu se va mai întoarce. De ce fiori va fi cuprins, când va auzi cuvintele: „Acum e prea târziu de-a te mai îngriji de îndreptare“. Nu mai ai vreme să faci pocăință, să primești sfintele sacramente,

să ascuți predici, să cercetezi pe Isus Hristos în biserici, să te rogi; ce-ai făcut e făcut. Atunci ar trebui, ca mintea să fie mai limpede și mai liniștită, ca să poți face o mărturisire bună, să te poți gândi asupra unor lucruri atât de însemnate, cari ți-au ținut sufletul în cumpănă, și astfel să-ți împaci conștiința; însă *mai mult nu va fi vreme*. (Apoc. 10, 6.)

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu meu! Unde ași fi eu în momentul acesta, dacă aș fi murit în una din nopțile acele, pe cari tu bine le știi? Îți mulțămesc de tot timpul, ce-ar fi trebuit să-l petrec în iad, din momentul, în care te-am vătmătat prima dată. Ah, dă-mi lumină și fă-mă să cunosc nedreptatea, ce ți-am făcut-o, când mi-am pierdut de bună voie grația, ce mi-ai câștigat-o, prin jertfa ta de pe lemnul crucii. Ah, Isuse al meu! iartă-mă; mă doare din toată inima mai mult, decât de ori ce rău, că te-am desprețuit pe tine, bunătate nemărginită! Eu sperez, că tu deja m'ai iertat. Ah, ajută-mi o Mântuitorul meu, să nu te mai pierd! Ah, Domnul meu! dacă după atâtea cunoștințe și atâtea grații primite, iarăși te-aș vătămă, au n'aș merită un iad anume pentru mine? Ah, nu mă lăsa pentru meritele sângelui tău vărsat din iubire pentru mine. In-

vrednicește-mă să fiu statornic în bine, dăru-ește-mi dragostea ta. Eu te iubesc, o bunătate nemărginită și nu voi încetă de-a te iubi până la moarte. Dumnezeu meu, îndurate spre mine pentru iubirea lui Isus Hristos! — Indură-te spre mine și tu Marie, nădejdea mea, încredințează-mă lui Dumnezeu! Domnul va lua în socotință, ceea ce-i încredințezi tu cu multă stăruință, căci te iubește atât de mult.

Punct 2.

La lucru, dar frate dragă! Dacă e sigur, că tu trebuie să mori, aruncă-te la picioarele celui răstignit; mulțamește-i, că din marea lui îndurare ți-a dat răgaz, să-ți poți pune în rând conștiința. Apoi dă-ți seama de toate rătăcirile vieții tale petrecute, și mai ales de păcatele tinerețelor tale. Aruncă o privire asupra poruncilor dumnezeiești, ceai cum ți-ai împlinit datorințele, ce societăți ai cercetat, înseamnăți bine greșelile, și fă o mărturisire generală despre întreaga ta viață, dacă încă n'ai făcut-o. O, cât de folositoare e mărturisirea generală pentru îndreptarea vieții unui creștin! Cugetă-te, că aceasta-i o dare de seamă pentru vecie și de aceea fă-o așa, cașicând de acum te-ai pregăti s'o așterni înaintea lui Isus Hristos, a judecătorului tău. Alungă din inima ta toată înclinarea rea, toată ura; nu mai stă la îndoală,

când e vorba de-a lua avere streină, de-a purtà cleвете, de-a face dujmănii; pune-ți în gând să încunjuri orice prilej, prin carele ai putea pierde pe Dumnezeu. Cugetă-te, că ceea-ce ți-se pare greu acum, la moarte ți-s'a pă-reă cu neputință.

Hotărește-te, — ceea-ce-i mai însemnat — să întrebuințezi toate mijloacele, spre a rămâne în grația lui Dumnezeu. Mijloacele aceste sunt: ascultarea zilnică a sf. liturgii, meditarea asupra adevărilor veșnice, mărturisirea deasă și cuminecarea cel puțin o dată pe săptămână, adorarea zilnică a sf. cuminecături și a mamei lui Dumnezeu, cetirea cărților evlavioase, cercarea conștiinții în fiecare seară, ceva închinare specială preacuratei Vergure Maria și ținerea posturilor prescrise. Dintre toate propune-ți, să te încredințezi mai adeseori lui Dumnezeu și preacuratei Vergure și să chemi adeseori numele sfânt al lui Isus și al Mariei, cu deosebire în vreme de ispite. Acestea sunt mijloacele, prin cari ai putea dobândi o moarte bună și fericirea de veci.

Indeplinirea acestora e semnul cel mai învederat, că ești între aleșii Domnului. Și apoi cu privire la trecut, încrede-te în sângele lui Isus Hristos, care-ți dă acum această lumină, pentrucă el vrea să fi fericit, încrede-te în întrepunerile Mariei, care-ți câș-

tigă această lumină. Cine duce o vieață astfel rânduitor și se încrede tare în Isus și Maria, o cât de mult îi ajută Dumnezeu și ce putere sufletească își câștigă ! Ei bine, cetitorule, dă-te așadar cu totul lui Dumnezeu, care te chiamă; începe de-acum a gusta pacea, de care până acum din vina ta ai fost lipsit. Și ce pace mai mare poate simți un suflet, decât a putea zice seara mergând la culcare: „Dacă ar veni în noaptea aceasta moartea, am nădejde că voi muri în grația lui Dumnezeu!“ Ce mângâiere e, a auzi pocnitura trăsnetului, a simți pământul cutremurându-se și între aceste să aștepti în liniște moartea dată de Dumnezeu, dacă el așa hotărăște.

Afecte și rugăciuni.

Ah Dumnezeul meu, nu știu cum să-ți mulțămesc pentru lumina, ce mi-o dai! Eu te-am părăsit adese-ori și ți-am întors spatele, dar tu nu m'ai părăsit. Dacă m'ai fi părăsit, aș fi rămas orb, după cum am voit să fiu mai înainte; aș fi împietrit în păcatele mele și mi-ar lipsi voința de-a le părăsi, și de-a te iubi numai pe tine. Acum simțesc o durere mare, că te-am vătămat și o dorință fierbinte să fiu în grația ta; mă înfior de acele plăceri blestemate, cari m'au făcut să pierd prietănia ta. Toate aceste sunt grații, cari vin

dela tine și mă fac să sperez, că tu vrei să mă ierți și să mă faci fericit. Dacă așa dară pentru atâtea păcate nu m'ai părăsit și dorești mântuirea mea, iată eu mă dau cu totul ție. Imi pare rău mai mult, decât de orice rău, că te-am vătămat, și-mi propun, că mai bine să-mi pierd de-o mie de ori viața, decât grația ta. Te iubesc bunul meu cel mai înalt, te iubesc Isuse, care ai murit pentru mine și am nădejde, că pentru sângele tău nu mă vei lăsa să mă despart mai mult de tine. Nu, Isuse al meu, nu vreau să te mai pierd. Eu vreau să te iubesc în toată viața mea, vreau să te iubesc până la moarte, vreau să te iubesc în vecii vecilor. Păstrează și mărește în mine totdeauna dragostea față de tine, te rog pentru meritele tale. — Marie, speranța mea, roagă-l pe Isus pentru mine.

Punct 3.

Trebue să ne nizuim mai departe, să fim socotiți între aceia, despre cari zice scriptura: *Fericiți cei morți în Domnul*. (Apoc. 14). Sfântul Ambroziu zice: „Moarte bună are acela, care la moartea sa a murit dejă de mai 'nainte pentru lumea aceasta,“ adecă s'a deslipit de acele bunuri, de cari moartea ne va despărți cu puterea. De aceea să fim gata de acum, a pierde bunurile, a ne despărți de rudenii și de toate lucrurile acestei

lumi. Dacă aceasta n'o facem de bună voie în viață, trebuie să o facem de silă la moarte; dar atunci cu cea mai mare durere și cu periclitarea mântuirii veșnice. Aici observă sf. Augustin, că ar face foarte mult pentru o moarte liniștită, dacă și-ar orânduî omul afacerile vremelnice încă până-i în viață, în chipul acesta își așează de acum bunurile, ce atunci trebuie să le părăsească. Căci e de lipsă, ca sufletul la moarte să-și îndrepte toată grija la unirea sa cu Dumnezeu. Atunci e bine să vorbești cu cel ce moare, numai despre Dumnezeu și despre raiu.

Momentele din urmă sunt cu mult mai prețioase, decât să le prăpădești, cugetându-te la cele pământești. La moarte coroana celui ales se mai împodobește, căci atunci adună meritele cele mai mari, prin aceea, că primește durerile și moartea cu dragoste și cu supunere față de preainalta voință a lui Dumnezeu.

Dar e cu neputință să aibă cineva astfel de simțeminte bune la moarte, dacă nu s'a 'ndeletnicit cu ele în viață. De aceea unii creștini evlavioși se îndatinează spre marele lor folos, ca în fiecare lună, după ce s'au mărturisit și cuminecat, să-și reînoască virtuțile creștinești și hotărârile luate pentru ora morții. Își închipue că sunt pe patul de moarte și aproape să treacă din viață. Ce

nu face omul în viață e greu s'o facă la moarte. Sora Caterina de sf. Albert, această mare servitoare a lui Dumnezeu din ordul sfintei Terezia, murind suspină, și zicea: „Surori, eu nu suspin de frica morții, pentru că o aștept de 25 de ani; suspin însă, văzând atâția amăgiți, cari își petrec viața în păcate și amână împăcarea cu Dumnezeu până la moarte, când eu abia pot zice: „Isuse al meu.“

Cercetează-te așadară frate și vezi, nu cumva sufletul tău e legat de ceva pământesc, de vre-o persoană, de dorul după onoare, de casă, bani, societăți, sau petreceri și gândește-te, că n'ai să trăiești în veci. Vei fi silit odată și poate în curând, să le părăsești toate. Și pentru ce vrei să-ți legi inima de ele, și să te expui pericolului, de-a muri neli-niștit? Jertfește-le toate de acum lui Dumnezeu, și fii gata, de a te lipsi de ele, când îi va plăcea lui. Dacă vrei, să mori mulțămît în sufletul tău, trebuie să te lași de-acum în voia lui Dumnezeu în toate năcazurile vieții, și să te desfaci de toate aplicările spre lucrurile pământești. „Cine în continuu se gândește, că trebuie să moară, acela toate le desprețuește cu multă ușurință“, zice sf. Ieronim.

Dacă nu ți-ai ales încă o slujbă pentru viață, alegeți-o aceea, care vei dori s'o fi ales, când vei fi pe patul de moarte și care-ți va pregăti o moarte mângăitoare.

Dacă însă ți-ai ales o carieră, atunci împlinește-ți datorințele așa, cum vei dori la moarte să le fi împlinit, până ai fost în viață. Lucrează așa, ca și când fiecare zi ar fi cea din urmă din viața ta și îndeplinește orice lucrare, de care te-ai apucat, orice rugăciune, orice mărturisire, orice cuminecare astfel, ca și când ar fi cea din urmă lucrare. Inchipuește-ți în fiecare oră c'ai fi pe patul de moarte, cași cum ai auzi spunându-ți-se: *Pleacă din lumea aceasta*. O cât de folositor ți-a fi cugetul acesta, ca să poți călători bine și să te desparti de lume! *Fericită e sluga aceea, pe care viind Domnul o va afla făcând așa*. (Mat. 24, 46). Cine așteaptă moartea în fiecare oră, va muri bine chiar și dacă aceasta ar veni pe neașteptate.

Afecte și rugăciuni.

Fiecare creștin în acea clipită în care-i va veni știrea morții, să fie pregătit a vorbi astfel: „Puțină vreme mai am, o Dumnezeu meu! În aceste vreau să te iubesc atât de mult, cât numai voi putea, ca astfel cu atât mai mult să te iubesc în viața cealaltă. Foarte puțin am de a-ți mai jertfi: îți jertfesc aceste dureri și jertfa vieții mele o împreună cu acea jertfă, ce a adus-o Isus Hristos pe cruce pentru mine. Doamne, dure-

rile, cari le sufer sunt mici și puține, față de acele, cari le meritam; eu le primesc cum sunt, în semn de dragostea, ce-o am cătră tine. Mă supun tuturor pedepselor, ce voești să le sufer în viața aceasta și în cealaltă, numai să te pot iubi în veșnicie; pedepsește-mă atâta, cât îți place, dar nu mă lipsi de iubirea ta. Eu recunosc, că n'as merită, să te mai iubesc, deoarece atât de adeseori am desprețuit iubirea ta; dar tu nu poți desprețui un suflet, căruia-i pare rău. Imi pare rău, că te-am vătămat, o bunătate nemărginită. Eu te iubesc din toată inima și mă încred cu totul în tine. Moartea ta, o Mântuitorul meu, e nădejdea mea! În mânil tale rănite îmi dau sufletul meu: *In mâ-nile tale îmi dau sufletul meu, tu m'ai răscumpărat Doamne, Dumnezeuul dreptă-ții!* O Isuse al meu, tu ți-ai dat sângele tău să mă mântuești; nu mă lăsa nici odată să fiu trecut cu vederea. Eu te iubesc, o Dum-nezeule veșnice și sperez, că în veci te voiu iubi. — Marie, maica mea, ajută-mi în cli-pita din urmă. Iată de-acum îți predau sufletul, roagă pe Fiul tău să se îndure spre mine. Ți-e mă încredințez o, scapă-mă de iad!

Meditația XI.

Prețul timpului.

„Fiul meu folosește bine timpul“. (Eccl. 4, 23).

Punct 1.

Fiule, zice Spiritul sfânt, grijește să întrebuințezi bine timpul, pentru că el e darul cel mai mare și mai prețios, ce-l poate da Dumnezeu unui om, care trăește. Și păgânii au cunoscut, cât de mult prețuește timpul. Seneca zice: *Timpul nu se poate prețui*. Dar cu mult mai bine au cunoscut sfinții valoarea timpului. Sfântul Bernardin de Siena zice, că un singur moment prețuește, cât Dumnezeu însuși; căci în orice clipită poate ajunge omul prin un act de părere de rău sau dragoste sfântă la grația dumnezească și la stăpânirea veșnică. *Timpul e chiar atât de prețios ca Dumnezeu; pentru că în timp bine întrebuințat îl putem dobândi pe Dumnezeu.*

Timpul e o comoară, pe care omul numai în viața aceasta o găsește, în cealaltă nu o poate afla, nici în iad, nici în rai.

Osândiții din iad tânguindu-se zic: *O de-aș mai aveà numai un ceas de vreme*. Oricât ar da pentru un ceas de vreme, care le-ar fi destul, ca să scape din nenorocirea lor; dar această oră nu o vor căpătà nici odată. În ceriu nu plânge nimenea, dar dac'ar puteà plânge fericiții, aceasta ar face-o numai pentru timpul, ce l-au pierdut zădarnic în vieața aceasta, în care și-ar fi putut câștiga o fericire și mai mare, și pentrucă timpul acela a trecut fără a se mai puteà întoarce. O călugăriță benedictină apărù după moartea sa clarificată și zise, că ea e îndestulită pe deplin, dar dac'ar puteà să mai dorească ceva, aceea dorință ar fi, să vină iarăși în vieață, ca aici să pătimească și prin aceea să-și câștige o fericire mai mare; și c'ar fi voioasă, dac'ar puteà suportà pân' la ziua judecării morbul greu, în care a murit, pentru ca în schimb să câștige numai atâta mărire, câtă se poate câștiga prin rostirea unei singure: *Născătoare de Dumnezeu*.

Și tu frate dragă, cu ce-ți petreci vremea? Pentru ce amâni totdeauna pe mâne, ceea ce poți face astăzi? Cugetă-te, că vremea trecută nu e mai mult a ta; iar timpul viitor nu-i încă în puterea ta, singur numai cel prezent îl ai, ca să faci, ce-i bine. *Pentru ce te razimi, nefericitule, pe viitor*, ne admoniază sf. Bernard, „cașicând Tatăl din

ceriuri ți-ar fi dat vremile în stăpânirea ta?“ Iar sfântul Augustin zice: „Ai tu putere peste o zi, când n'ai peste un ceas?“ Cum poți fi tu cu nădejde la ziua de mâne, când nu știi, că oare trăi-vei vreme de un ceas. „Așadar astăzi nu stai gata de moarte? Teme-te deci“, conchide sfânta Terezia, „că vei avea o moarte nefericită“.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu meu! Îți mulțămesc pentru timpul, ce mi-l dai, să-mi îndrept greșelile vieții trecute. Dacă ar trebui să mor în acest moment, atunci una dintre durerile mele cele mai mari ar fi, să mă gândesc la vremea pierdută. Ah Doamne, tu mi-ai dat vreme să te iubesc, iar eu am petrecut-o în păcate. Din clipita, în care te-am părăsit, aș fi meritat să mă arunci în iad, dar tu m'ai chemat la pocăință și m'ai iertat. Eu ți-am promis, că mai mult nu te voiu vătămă, însă de câte ori am mai făcut-o aceasta și tu din nou mi-ai dat iertare. Să fie binecuvântată în veci mila ta! Dacă n'ar fi fost nemărginită, cum m'ar fi putut suferi atât de mult! Cine ar fi putut arăta față de mine atâta îndurare, câtă ai arătat tu? O, cum mă doare c'am vătămat pe un Dumnezeu atât de bun! Scumpul meu Mântuitor! Paciința, ce-ai avut-o față de mine, singură ar trebui să stâr-

nească în pieptul meu dragoste față de tine. Ah, nu mă lăsa să fiu iarăși nemulțumitor de dragostea, ce tu ai purtat-o față de mine. Deslipește-mă de toate și leagă-mă cu iubirea ta. Nu, Dumnezeu! meu, nu mai voesc să treacă în zadar vremea, ce mi-o dai, pentru îndreptarea greșelilor mele; ci tot timpul acesta vreau să-l petrec în slujba și iubirea ta. Dă-mi tărie, dă-mi statornicie în sfințenie. Eu te iubesc, o bunătate nemărginită, și sper, că te voi iubi în veșnicie. — Îți mulțămesc, o Marie, că tu mi-ai mijlocit aceste prețioase zile de viață, de cari mă bucur; ajută-mi și fă, ca acele să le petrec toate în iubirea Fiului tău, Mântuitorului meu și în iubirea ta o stăpână și mama mea.

Punct 2.

Nu e nimic așa prețios ca timpul, însă nimic în lume nu prețuiesc oamenii atât de puțin și nimic nu socotesc de mai puțină însemnătate, decât timpul. De aceasta se plânge sfântul Bernard, când zice: *Trec zilele mântuirii și nimenea nu cugetă, că e pierdută pentru el ziua, care nicicând nu se va mai întoarce.* Vezi coala un pierde-vară cum își petrece timpul ziua și noaptea cu jocul. Și dacă-l întrebi: „Ce faci?” el îți răspunde: „Omor vremea”. Dincolo vei vedea pe un altul, cum umblă 'n sus și 'n

jos, stă la colțul străzilor ore întregi, cască după trecători, flecărește ori spune vorbe necurate, iar dacă-l întrebi, ce face, îți răspunde: „Omor vremea“. Sărmanii orbi, cari pierd atâtea zile, ce nu se vor mai întoarce!

O timp desprețuit, tu vei fi bunul cel mai căutat, după care vor oftă fiii lumii în ceasul morții. Atunci vor dorî aceștia încă un an, o lună sau o zi, dar nu li se va da; vor trebui să audă cuvintele: *Acum nu mai e vreme*. Cât de mult ar da oricare dintr'aceștia pentru o săptămână, pentru o zi, ca să-și poată pune în rând mai bine conștiința. Sfântul Laurențiu Iustinian zice: „Averi, onoruri și plăceri ar da unul ca acesta pentru o singură oră“. Inșă ora aceasta nu i se va mai da. Preotul, care va sta lângă el, i va zice: Pleacă numai decât din lumea aceasta, nu mai ai nici o leacă de vreme: *Pleacă suflete din lumea aceasta!*

De aceea ne îndeamnă profetul: *Și-ți adu aminte de făcătorul tău, mai înainte de ce se va întuneca soarele și lumina*. (Eccl. 12, 1). Ce trist e pentru un călător, când numai după ce a înoptat bagă de seamă, că s'a rătăcit și nu mai este chip de-a afla vre-un ajutor. De aceeaș amărăciune va fi cuprins la moarte și acela, care a trăit o vieată lungă, dar timpul nu l-a folosit pentru Dumnezeu: *Va veni noaptea, când ni-*

me nu poate să lucreze. (Ioan 9, 4). Atunci moartea va fi pentru el o noapte, în care nu va mai putea face nimic pentru veșnicie. Conștiința i va aduce aminte în clipele acele, câtă vreme a avut și cum a folosit-o în paguba sufletului său; prin câte șoapte interne și grații l'a chemat Dumnezeu la îndreptarea vieții, dar el nu le-a băgat în seamă. Atunci va înțelege, că nu mai poate face nici un pas spre mântuire. Și de aceea va zice plângând: „O, cât de nebun am fost! O, timp pierdut! O, viață pierdută! O, ani pierduți, în cări aș fi putut să mă fac sfânt, dar n'am lucrat nimica spre scopul acesta și acum e prea târziu. — Dar ce va folosi plânsul și suspinul atunci, când povestea vieții e pe sfârșite, când candela începe să se stângă și cel ce moare deja e aproape de acel moment însemnat, dela care atârna o veșnicie întreagă.

Afecte și rugăciuni.

O Isusul meu! tu ți-ai jertfit întreaga ta viață, ca să-mi mântuești sufletul; n'a fost nici un moment în viața ta, în care, să nu te jertfești pentru mine eternului Părinte, ca să-mi câștigi iertarea și mântuirea veșnică și eu am petrecut atâția ani pe pământ, și din aceștia, câți am folosit pentru tine? Ah, toate de câte-mi aduc aminte, că le-am făcut,

toate-mi cauzează muștrări de conștiință : rele au fost multe, bune tare puține ; și aceste puține au fost pline de imperfecțiuni, lenevire, egoism și distrageri. Ah, Mântuitorul meu, toate s'au întâmplat așa pentru că mi-am uitat de tot, ce ai făcut tu pentru mine. Eu mi-am uitat de tine, dar tu nu ți-ai uitat de mine, tu mă urmăraai atunci, când eu fugiam de tine și m'ai îndemnat de atâtea ori, să te iubesc. Iată-mă Isuse al meu, eu nu vreau să mă mai împotrivesc voinții tale. Până când să mai aștept ? Doară, până mă vei părăsi de tot ? Imi pare rău, o bunul cel mai mare, că m'am despărțit prin păcate de tine. Te iubesc, bunătate nemărginită vrednică de o iubire nemărginită. O nu mă lăsa să mai pierd acest timp, ce mi-l dai din milă. O iubitul meu Mântuitor, adă-mi în continuu aminte de iubirea ce-ai avut-o față de mine și de durerile, ce le-ai suferit pentru mine. Fă-mă să uit totul pentru ca în partea vieții, ce-o mai am de trăit, să mă gândesc numai cum să te iubesc și să-ți fac pe plac. Eu te iubesc, Isusul meu, dragostea mea, totul meu. Ți promit, că voi face fapte de iubire de câte ori mă voi gândi la aceea. Fă-mă statornic în sfințenie, eu mă încred cu totul în meritele sângelui tău Isuse, — și în mijloacurile tale, iubita mea mamă, Marie, nu mă părăsi !

Punct 3.

Umblați până aveți lumină. (Ioan 12, 35). Noi trebuie să umblăm acum pe calea Domnului, până ce avem lumină, pentru că aceasta dispare la ora morții. Atunci nu mai e vreme să te pregătești, ci trebuie să fi pregătit. *Fiți gata.* La moarte nu mai putem face nimic; ce s'a făcut, e făcut. O Dumnezeule, dacă cineva ar primi vestea, că'n pâra ce o poartă, acuși se va aduce judecată hotărîtoare asupra vieții sale, sau asupra averii sale întregi, cu câtă grabă și-ar vedea de un avocat bun, care să-i apere cauza înaintea judecătorilor! Cum s'ar nizuî să câștige părținerea judecătorilor! Și ce facem noi? Știm de bună seamă, că în curând — și se poate întâmpla aceasta în orice oră — se va trata despre lucrul cel mai însemnat, la care trebuie să ținem atât de mult, despre fericirea noastră veșnică, și noi pierdem vremea!

„Inșă“, va zice cineva, „sunt încă tinăr; mai târziu mă voi da cu totul lui Dumnezeu. — Dar trebuie să știi, — răspund eu — că Dumnezeu a blăstămat smochinul, ce l-a aflat fără fructe, deși atunci nu eră încă vremea fructelor, dupăcum observă Evangelia: *Pentru că nu eră încă vremea smochinelor.* (Marcu 11, 13).

Prin aceasta a voit Isus Hristos să ne învețe, că omul în tot timpul, deci și 'n tinerete trebuie să aducă rodul faptelor bune, căci altcum va fi blestemat, și'n viitor nu va mai aduce nici un fruct: *Să nu mai mănca nimenia de acum înainte rod din tine în veac.* (Marcu 11, 14). Astfel a zis Mântuitorul acestui pom, și astfel blestemă pe acela, care chemat fiind de el, i se împotrivese. O ce lucru de mirat! Spiritul cel rău socotește viața noastră de un timp foarte scurt și de aceea nu pierde nici un moment, în care să nu ne ispitească. *Că s'a pogorît diavolul la voi, având mânie mare, știind, că puțină vreme are.* (Apoc. 12, 12).

Așadar, dacă vrăjmașul e sgârcit în cheltuirea unei clipite chiar, când e vorbă de nimicirea noastră, noi să fim nepăsători de pierderea unei vremi mai îndelungate, în care ne-am putea câștiga fericirea de veci?

Altul va zice: „Dar ce rău fac eu?“ O Dumnezeule, oare nu e destul rău, a pierde vremea în jocuri și'n flecării nefolositoare, cari nu ajută nimica sufletului? Ori ne-a dat Dumnezeu timpul, ca să-l prăpădim în zădar? Nu, căci zice Spiritul sfânt: *Partea poștei cei bune să nu te treacă.* (Is. Sir. 14, 14). Lucrătorii, despre cari vorbește evangelistul Mateiu, că n'au făcut nici un rău, ci numai pierdeau vremea cea scumpă, au

fost înfrunțați de domnul viei: *Ce stați aici toată ziua fără lucru?* (Mateiu 20, 6). La ziua judecării Isus Hristos va cere seamă de tot cuvântul nefolositor. „Toată vremea, ce n'a fost întrebuintată spre mărirea lui Dumnezeu, socotește-o de vreme pierdută,” zice sf. Bernard.

De aceea ne îndeamnă Domnul: *Toate, ori câte află mâna ta a face, cât poți fă, pentrucă în iad, unde mergi tu, nici lucru, nici gând, nici știință, nici înțelepciune nu este.* (Eccl, 9, 10). Cuvioasa călugăriță, sora Ioana din ordul sf. Terezie spune, că în viața sfinților nu este „mâne”. „Mâne”, acest cuvânt e folosit des numai în viața păcătoșilor, cari totdeauna zic: „mai târziu, mai târziu”, și astfel fac până la moarte. *Iată acum e vreme bine primită.* (II. Cor. 6, 1). *Astăzi de veți auzi glasul lui, să nu vă învârtoșați inimile voastre.* (ps. 94, 8). — Astăzi te îndeamnă Dumnezeu, să faci bine, ascultă-l, căci mâne poate nu mai ai vreme, ori Dumnezeu nu stărue mai mult pe lângă tine.

Și dacă tu spre nefericirea ta ai întrebuintat timpul trecut, vătămând pe Dumnezeu, atunci vezi de-l deplânge în viața, ce-ți mai rămâne. Astfel a făcut regele Ezechie, căci zice el: *Aduce-mi-voiu aminte de toți anii mei, întru amărăciunea sufletului meu.*

(Isaia 38, 15). Dumnezeu îți dă viață, ca tu să reparazi acum vremea pierdută: *Răscumpărând vremea, că zilele sunt rele*, (Efez. 6, 16). Sfântul Anselm tălmăcește cuvintele aceste astfel: *Vremea se răscumpără, dacă vei face ceeace ai întrelăsat*. Sf. Ieronim zice despre Sf. Paul: „El a fost mai la urmă chemat de apostol, dar prin vrednicile sale a ajuns cel dintâiu între ei, căci a lucrat mai mult decât ori care“. De n’ar mai fi nimic altceva, ce să ne îndemne la folosirea cum se cade a timpului, chiar și atunci ar trebui să ne înduplece la aceasta gândul, că noi cu fiecare clipită ne putem mări fericirea de veci, ce va să vie. Dacă cineva ți-ar spune, că-ți dă atâta moșie, câtă ai putea încunjură, sau atâția bani, câți ai putea număra într’o zi, cum te-ai grăbi în fugă și cu număratul!

Și tu într’adevăr în fiecare moment îți poți câștiga o comoară veșnică, și totuși te înduri să-ți pierzi vremea înzădar? Ce poți face astăzi, nu lăsa pe mâne; pentrucă ziua de azi va fi pierdută pentru tine și nu se va mai întoarce nici odată. Pe când alții își băteau capul cu afacerile lumești, sf. Francisc Borja cuprins de simțeminte sfinte se ocupă numai cu Dumnezeu așa, încât cerându-i unii sfatul, nu le știă da nici un răspuns; din cauza aceasta dela o vreme a început a

nu mai fi băgat în seamă, dar el nepăsător zicea: „Mai bucuros vreau să mă socotească de un om fără cultură, decât să-mi pierd vremea cu lucruri lumești.“

Afecte și rugăciuni.

Nu Doamne, eu nu voi mai pierde vremea, ce mi-o dăruiești din îndurarea ta cea mare. Acum ar trebui să fiu în iad, și să plâng fără nădejde. Ți mulțămesc, că nu mi-ai curmat firul vieții; așadar de aci încolo vreau să trăiesc numai pentru tine. Dacăș fi acum în iad, aș plânge, însă fără nădejde și fără folos. Eu vreau să deplâng vătămarile, ce ți-le-am făcut și plângându-le, sunt conșinș, că tu mă ierți, despre ce mă asigură profetul: *Vei șterge lacrimile tale tu însuși, care plângi, dânsul compătindu-te se va îndurà spre tine.* (Is. 30, 19). Dacăș fi în iad, n'aș putea să te iubesc, acum însă te iubesc, și am nădejde, că te voi iubi totdeauna. Dacăș fi în iad, n'aș putea cere mai mult îndurarea ta, acum însă te aud zicând: *Cere-ți și vi se va da voauă.* După-ce așa-dar am încă vreme să-ți cer ajutorul tău, de

două lucruri te rog o Dumnezeule sufletului meu: dă-mi statornicie în grația ta, și dă-mi iubirea ta; apoi fă cu mine ce vrei. Fă, ca în toată clipita vieții mele să mă întorc către tine, Isuse, și să zic: *Doamne ajută-mi, îndură-te spre mine, fă să nu te mai vatăm, fă să te iubesc*, — O Prea sfântă Vergură Marie, maica mea, mijlocește-mi darul să mă întorc totdeauna către Dumnezeu și să-l rog de perseveranță și de dragostea sa cea sfântă.

Meditația XII.

Însemnătatea mântuirii.

„Iară vă rugăm pe voi fraților, să adaugeți mai mult.”

(1 Tes. 4, 10).

Punct 1.

Afacerea mântuirii veșnice, e desigur afacerea cea mai însemnată pentru noi; însă chiar aceasta e mai mult nebăgată în seamă de credincioși. Își dau toată silința, folosesc tot timpul, să dobândească vre-o diregătorie, împreunată cu cinste, să câștige vre-o pâra, să încheie vre-o căsătorie nimerită; cât se gândesc, câte mijloace nu întrebunțează spre aceste! Nu mânâncă, nici nu dorm! — Și ce fac pentru asigurarea fericirii veșnice și cum trăesc? Nu fac nimic, ba fac totul să o piardă. Cea mai mare parte a creștinilor trăește ca și când moartea, judecata, iadul, ceriul și veșnicia n'ar fi adevăruri de credință, ci poavești născocite de poeți. Câtă părere de rău nu pricinuește un proces pierdut, sau un seceriș slab! Câtă sânghință nu se arată în repararea unei pagube suferite! Pierde cine-

va un cal, un câne chiar, cu câtă străduință nu-l caută în toate părțile! Pierde însă grația dumnezească? Doarme, glumește și râde mai departe. — E de mirat, că toți se rușinează, dacă în afacerile lumești îs numiți neglijenți, și apoi sunt atâția, cari nu se rușinează a-și neglija afacerea mântuirii de veci, spre care sunt îndreptate toate ale noastre. Pe sfinți îi numesc cu adevărat înțelepți fiindcă s'au îngrijit numai de fericirea de apoi, iar ei înșiși se gândesc la toate de pe lume, numai la suflet nu. — Să ne convingem așadar că grija mântuirii de veci e pentru noi afacerea: 1) cea mai însemnată, a 2) e unica și a 3) e ireparabilă, adecă negleasă odată nu se mai poate îndreptă spre bine.

Ea e afacerea cea mai însemnată, căci de așa fel îi sunt urmările. E vorba doar de suflet, pe care pierzându-l, am pierdut totul. Noi trebuie să prețuim sufletul mai mult, decât toate bunurile lumii: *Sufletul e mai scump decât toată lumea*, zice sf. Ioan Gurădeaur. Ca să înțelegem lucrul acesta, e destul să știm, că însuși Dumnezeu a dat pe fiul său morții, ca să mântuească sufletele noastre: *Așa a iubit Dumnezeu lumea cât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat*. (Is. 3, 16). Și cuvântul veșnic și-a dat învoirea să le răscumpere chiar cu sângele său: *Că sunteți cumpărați cu preț*. (I. Cor. 6,

20). Așa că sf. Augustin adaugă aici: „Răscumpărarea oamenilor s'a ridicat la un preț atât de mare, încât se pare, că omul prețuește cât însuși Dumnezeu.“ De aceea zise Isus Hristos: *Ce schimb va da omul pentru sufletul său?* (Mat. 16, 26). Dacă așa-dară sufletul prețuește atât de mult, cu ce bun din lume îl va schimba omul pierzându-l?

Pe dreptul numiă sf. Filip Neri de nebun pe acela, care nu-i cu grijă la mântuirea sufletului său. Dac'ar fi pe pământ oameni muritori și oameni nemuritori și cei muritori ar vedeă, că cei nemuritori sunt cuprinși de grija lucrurilor pământești, că sunt cu gândul tot numai la onoruri, averi și desfătări trecătoare, de sigur le-ar zice: „O nebunilor ce sunteți, voi vă puteți câștiga bunuri veșnice și vă umblă mintea numai după aceste lucruri deșerte și trecătoare? Voi pentru aceste lucruri vreți să vă osândiți de bunăvoie la pedepse veșnice pe lumea cealaltă? Lăsați, ca la bunurile pământești să ne cugetăm numai noi nefericiții, pentru cari cu moartea toate se gată.“ O, dar nu-i așa. Căci noi toți suntem nemuritori. Și totuși cum se poate, că atâția își dau sufletul pierzării pentru plăcerile ticăloase ale acestei lumi? „Cum se poate“, întreabă Salvian, „că creștinii cred în judecată, în iad și 'n veșnicie, și totuși trăesc fără de-a se teme de ele?“

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu! cu ce am petrecut atâta vreme a vieții, ce mi-ai dăruit-o, ca să mi câștig mântuirea veșnică? Tu, Răscum-părătorul meu, mi-ai răscumpărat sufletul cu sângele tău și apoi mi-l-ai încredințat, ca eu să mă îngrijesc de mântuirea lui. Iar eu m'am gândit numai la aceea, cum să-l pierd, vătămându-te pe tine, care atât de mult m'ai iubit. Îți mulțămesc, că totuși îmi dai vreme să pot îndreptă greșeala cea mare. Mi-am pierdut sufletul și grația ta. Doamne, mă doare, îmi pare rău din toată inima. Ah, iartă-mă, căci îmi propun, că de azi înainte, mai bucuros să pierd orice, chiar și vieța, numai prietinia ta să-mi rămână. Te iubesc mai presus de toate și sunt hotărît să te iubesc pururea, o bunule suprem, vrednic de-o iubire nemărginită. Ajută-mi Isuse, ca aceasta hotărîre să nu fie asemenea celorlalte propu-suri ale mele din trecut, cari au fost tot atâtea tradări. Lasă-mă să mor înainte de-a te vătămă din nou, înainte de-a mă desface iarăși de dragostea ta. — O Marie, nădejdea mea, mântuește-mă și-mi ajută să fiu stator-nic în bine.

Punct 2.

Afacerea mântuirii veșnice nu e numai cea mai de frunte, ci ea e *unica* afacere,

ce-o avem în viața aceasta: *Ci un lucru trebuie* (Luca 10, 42). Sf. Bernard deplânge nebunia creștinilor, cari jucăriile copiilor le numesc nimicuri copilărești, iar jucăriile celor mari le privesc de afaceri serioase. Această nebunie a celor vrâstnici e nebunia cea mai mare. Dumnul zice: *Că ce folos este omului, de-ar dobândi lumea toată, iar sufletul său își va pierde.* (Mat. 16, 26.) Dacă te vei mântui frate dragă, nu ți-va mai păsa, că pe această lume ai fost sărac, năcăjit și desprețuit; pentru tine va încetă orișice durere, vei fi mângăiat pe întreaga veșnicie. Însă dacă vei pierde ceriul, dacă vei fi osândit, în iad ce folos vei avea, că te-ai desmierdat în toate plăcerile lumesti, că ai fost cândva bogat și cu vază mare? Cine-și pierde sufletul, pierde totul. Bucuriile, onorurile, averile, toate sunt pierdute.

Ce vei răspunde lui Isus Hristos la ziua judecății? Dacă un domnitor ar trimite pe unul din credincioșii săi într'o cetate străină să isprăvească vre-o afacere însemnată și dacă acesta în loc de a-și vede de treaba încredințată lui, ar stă numai de petreceri, teatre și sărbătoriri, și dacă prin aceste ar strică toată afacerea, ce seamă va trebui să dea înaintea regelui la reîntoarcerea sa? Dar cu cât va fi luat la o mai grea răspundere înaintea Judecătorului acela, pe care

Dumnezeu l-a așezat în lume, ca să-și lucreze mântuirea sufletului, iar nu ca să trăească în plăceri, să-și adune bogății și să râvnească după onoruri și care însă de toate celelalte s'a îngrijit, numai de mântuirea sufletului său nu. Cei lumești se îngrijesc numai pentru timpul de față, nu și de viitor. Sfântul Filip Neri zise odată unui tinăr talentat din Roma, cu numele Francisc Zazzera, care s'a fost dat cu totul după lume: „Fiul meu, tu vei avea un viitor strălucit, vei fi un avocat renumit, apoi prelat, cardinal, și cine știe poate chiar și papă. Și la urmă? și la urmă? Mergi, îi zise în sfârșit, și te gândește asupra cuvintelor acestora din urmă.“ Francisc s'a dus acasă și în mintea sa a cumpănit mereu aceste vorbe: „Și la urmă? Și la urmă?“ și-a potolit pornirile sale lumești, a părăsit lumea, a intrat în ordul sf. Filip, și de-aici înainte a trăit numai pentru Dumnezeu.

E unica noastră afacere, fiindcă numai un suflet avem. Un principe a cerut dela Benedict XII. un favor, ce nu i se putea da fără de păcat. Atunci papa răspunse trimisului: „Spune principelui tău, că de-aș avea eu două suflete, aș putea pierde unul pentru el, și celalalt să-l țin pentru mine: dar fiindcă am numai unul singur așa nu pot și nici nu vreau să-l pierd“. Zicea sf. Francisc Xa-

veriu, că în lume este un singur bine și un singur rău; unicul bine e ajungerea la mântuire, unicul rău e osândirea. Aceasta o repetă și sf. Terezia înaintea călugărițelor sale, zicând : *Surorilor, un suflet, o veșnicie!* Voind să zică prin aceasta : *Dac' ai pierdut unicul tău suflet, atunci totul ai pierdut. O veșnicie : Ai pierdut odată sufletul, pierdut e pentru totdeauna.* Pentru aceea se rugă David : *Una am cerut dela Domnul, aceea sta o voiu căută, ca să locuiesc în casa Domnului,* (ps. 26, 5). Doamne, un singur lucru cer dela tine, mântuiește-mi sufletul și nimic altceva!

Cu frică și cu cutremur lucrați mântuirea voastră, (Fil. 2, 12). Cine nu se teme și nu tremură de frica osândeii, acela nu se va mântui. Deci ca să ne mântuim trebuie să asudăm și să ne străduim, căci : *Impărăția ceriurilor se silește și cei ce să silesc o apucă pe ea,* (Mat. 11, 12).

Ca să putem ajunge la fericire e de lipsă, ca la moarte vieța noastră să fie asemenea cu alui Isus Hristos : *Pe aceea mai înainte i-a și rânduit, să fie asemenea chipului Fiului său,* (Rom. 8, 29). De aceea trebuie, ca deoparte să încunjurăm prilejul ce duce la păcat, iar de altă parte să întrebuițăm toate mijloacele, ce ne ajută la câștigarea fericirii de veci, și acestea să le facem

cu tot zelul. Sfântul Bernard zice: „Impărăția ceriului nu se va da unor pierdevară, ci acelor, cari muncesc cinstit în slujba lui Dumnezeu. — Toți ar voi să se mântuească, însă așa mai pe ușor. E lucru de mirat, zice sf. Augustin, că diavolul se ostenește atâta și nu doarme, ca să ne poată da pierzării, iar tu ești nepăsător, când e vorba de fericirea sau nefericirea ta veșnică! „Dușmanul priveghează, iar tu dormi?“

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu meu, îți mulțamesc, că mă faci să stau în ora aceasta la picioarele tale și nu în iad, care l-am meritat de atâtea ori. Însă ce mi-ar folosi viața, ce mi-o lungești tu, dacă aș trăi și pe mai departe lipsit de prietinia ta? O de n'ar fi aceasta nici odată! Eu ți-am întors spatele, te-am pierdut, o bunul meu cel mai înalt, îmi pare rău din toată inima, mai bine să fi murit de-o mie de ori. Eu te-am pierdut, însă profetul tău îmi dă să înțeleg, că tu rămâi tot bun și față de păcătoși, iar unui suflet, care te cearcă îi ajuți să te afle. *Bun e Domnul celor ce-l așteaptă pe el*, (Plâng. 3, 25). Dacă în trecut am fugit de tine, o stăpân al inimei mele acum te caut și nu caut altceva decât pe tine. Te iubesc cu toată căldura. Primește-mă nu te supără, dacă te iubește o inimă, care

cândva te-a desprețuit: *Invațămă să fac voia ta*, (ps. 142, 10). Invață-mă, ce să fac, ca să-ți plac, căci eu toate vreau să le îndeplinesc. Ah, Isuse al meu, mântuește-mi sufletul acesta pentru care ți-ai dat sângele și viața; mântuește-mă, dându-mi grație să te iubesc pururea în viața aceasta și în cealaltă! Aceasta o sperez pentru vredniciile tale, aceasta o nădăjduesc și pentru întrepunerea ta, o Marie!

Punct 3.

E o afacere însemnată, e unica afacere, e o afacere *ireparabilă*, adică pierdută odată, nicicând nu se mai poate îndreptă. „Nici o greșeală nu-i așa de mare“, zice sf. Eusebiu, „ca întrelăsarea mântuirii de veci“. Toate celelalte greșeli se pot îndreptă. Cine-și pierde averea, și-o poate câștiga iarăși. Dacă cineva își pierde slujba din care a trăit, iarăși poate ajunge la ea. Da, să-și piardă cineva chiar și viața, totuși dacă s'a mântuit, totul e câștigat. Inșă cine-și pierde sufletul său, pierdut e fără de scăpare. Numai odată murim. „A fi pierdut odată e, a fi pierdut pe vecie“, zice sf. Bernard. Cel osândit trebuie să plângă în iad pe veci împreună cu ceialalți nebuni nefericiți, iar chinul lor cel mai înfricoșat e gândul, că pentru ei a trecut să-și mai poată ajuta nefericirii lor. *Petrecutu-s'a vara*,

trecut-a secerea și noi nu ne-am mântuit,
(Ier. 8, 20).

Întrebați pe înțelepții lumii, cari acum se chinuesc în văpaia focului, întrebați-i ce simțăminte au acum, întrebați-i de sunt îndestuliți, că pe lumea aceasta și-au făurit un atare noroc, încât acum sunt osândiți la această închisoare veșnică? Ascultați, cum plâng și zic: „Rătăcit-am dară dela calea adevărului“, (Inț. 5, 6). Însă ce folos au, că și cunosc greșeala acum, când sunt pierduți, fără de-a mai putea scăpa. Ce sguduitor ar fi pentru cutare domn, dacă putând cu multă ușurință să împiedece dărâmarea palatului său, nu face la vreme pașii de lipsă, așa că într'o bună dimineață îl află în ruine și acum îi sunt sub ochi urmările amânării sale, fără să mai poată scăpa ceva.

Cea mai mare pedeapsă pentru cei osândiți e gândul, că din vina lor și-au pierdut sufletul, și s'au osândit: *Pierirea ta din tine Israile, numai în mine este ajutorul tău*, (Os. 13, 9). Sf. Terezia zice, că dacă cineva pierde din vina sa o haină, un inel, sau chiar un lucru fără preț, nu-i liniștit de loc, nici nu mănâncă, nici nu doarme.

O Dumnezeuule, câtă durere trebuie să simțească cel osândit, când în iad, în temnița aceea cu groaznice torturi, se va gândi la nefericirea sa și va fi conștiu, că e pierdut

pe vecie fără nădejdea mântuirii. Așadară, va zice, eu am pierdut sufletul, ceriul și pe Dumnezeu. Am pierdut totul pentru totdeauna! Și de unde provine aceasta? Numai din vina mea!

Dar poate va zice cineva: „Dacă fac eu păcatul acesta, încă nu urmează să fiu osândit, încă mă pot mântui“. — Eu însă-ți răspund: Dar totuși, poate să fi osândit. Ba e aproape sigur, că vei fi osândit, pentru că Scriptura amenință cu osânda veșnică pe trădătorii încăpăținați, cum ești și tu în această împrejurare. *Vai fiilor părăsitori, zice Domnul*, (Is. 30, 1). *Vai lor, că s'au abătut dela mine*, (Os. 7, 13). Oare prin păcatul acesta, ce-l faci, nu-ți pui câtuși de puțin în primejdie și nesiguranță mântirea ta veșnică? Și afacerea aceasta e de atare cât s'o poți expune primejdiei? „Nu e vorbă despre o casă, despre o moșie, despre vre-o slujbă“ zice sf. Ioan Gurădeaur, „ci e vorbă de chinuri veșnice, de pierderea împărăției cerești!“ Iar tu vrei, ca această afacere, care pentru tine e cea mai însemnată, să o încredințezi unui „se poate?“

Tu zici: „Cine știe, poate nu voi fi osândit, sperez, că Dumnezeu mă va ierta mai târziu.“ Dar ce faci tu prin aceasta? — Nimic altceva, decât că tu însuși te osândești la iad. Spune-mi te-ai aruncă tu de bună voie într'o fântână zicând: „Cine știe, poate voi fi

scăpă de moarte?“ De bună seamă că nu! Și apoi cum îți poți tu răzimi mântuirea ta veșnică, pe o nădejde așa de slabă, pe un *cine știe*? O, câți s'au pierdut cu această blestemată nădejde. Nu știi tu, că nădejdea ace-luia, care vrea să stăruiească cu încăpăținare în păcate, nu e nădejde, ci înșelăciune și cutezare oarbă, care nu-l îndeamnă pe Dumnezeu la îndurare, ci la mânie mai mare.

Dacă acum zici, că nu te poți împotrivi ispitei și patimii, care te stăpânește, ce vei face mai târziu, când puterea sufletului tău în urma multelor păcate nu crește, ci lăncezește din ce în ce mai tare, căci de-o parte sufletul atunci va fi mai orbit și mai împietrit în răutatea sa, iar de altă parte Dumnezeu își va subtrage rând pe rând ajutoarele grației sale. Ori doară sperezi, că Dumnezeu îți va înmulți lumina și grațiile, după ce tu îți vei fi înmulțit păcatele?

Afecte și rugăciuni.

Isuse, adu-mi aminte pururea de moartea, ce ai suferit-o pentru mine și dă-mi încredere. Mă tem rău, că la moartea mea diavolul mă va face să desperez în vederea atâtor tradări, de cari m'am făcut vinovat înaintea ta. Câte făgădueli ți-am făcut, că nu voesc să te vatăm mai mult, în urma luminii, ce mi-ai dat-o, și apoi ți-am întors iarăși spatele în nădejdea, că mă vei ierta. Așadar,

fiindcă tu nu m'ai pedepsit, de aceea te-am vătămat eu așa mult? Pentru că tu ai avut față de mine mai multă îndurare, de aceea te-am încărcat eu cu mai multe vătămări? Răscumpărătorul meu, dă-mi o durere mare pentru păcatele mele, înainte de ce aş plecă din viața aceasta. Imi pare rău, o bunule suprem, că te-am vătămat. Ți promit de azi înainte, că mai bucuros vreau să mor de o mie de ori, decât să te mai părăsesc. Dar lasă-mă să aud și de data asta vorbele, ce tu le-ai zis Magdalenei: *Ierte-ți se fie păcatele tale*, făcându-mă să simțesc o mare durere pentru păcatele mele înainte de ce aş ajunge la moarte; altcum mă tem că moartea mea are să fie neliniștită și nefericită. *Să nu fii mie străin, uitându-mă în ziua cea rea.* (Ier. 17, 17). Nu mă înfrică în clipa morții mele, o Isusul meu cel răstignit! Dacă voi muri înainte de a-mi fi plâns păcatele mele și înainte de ce te-aș fi iubit, atunci ranele tale și sângele tău îmi vor inspira mai curând teamă decât încredere. Nu-ți cer așadar mângăieri și bunuri pământești pentru zilele aceste, ce le mai am din viață, ci îți cer durere și iubire. Ascultă-mă scumpul meu Răscumpărător, pentru iubirea aceea, care te-a făcut, să-ți jertfești viața pentru mine pe muntele Calvarului. — Marie, mama mea, câștigă-mi tu aceste grații. precum și statornicie în sfințenie până la moarte.

Meditația XIII.

Deșertăciunea lumii.

*„Că ce folos este omului,
de-ar dobândi lumea toată,
iar sufletul său își va pierde“*

(Mat. 16, 26),

Punct 1.

Un înțelept din vechime, anume Aristip, călătorind odată pe mare, suferi naufragiu și și pierdù toată averea, el însă scăpă norocos la țarmure. Dar fiindcă erà vestit pentru înțelepciune și știința sa, locuitorii aceluși ținut îl primiră foarte bine și-i dădură alte mari bunuri, în schimbul celor pierdute pe mare. Deaceea scrise mai târziu prietinelor săi deacasă, să învețe din pățania sa și să umble numai după bunuri de acele, ce nu se pot pierde prin naufragiu. Chiar aceasta ni-o spun și prietini și rudeniile noastre, cari au trecut la cele veșnice, că adecă în viața aceasta să ne îngrijim și să umblăm numai după bunuri de acele, pe cari nici chiar moartea nu le poate răpi. Ziua morții se numește ziua

pieririi : *că aproape este ziua pieriri lor.*
(a II. Lege 32, 35).

Toate bunurile noastre pământești, ca: onoruri, averi și petreceri se pierd în ziua aceasta. De aceea zice sf. Ambroziu : „Noi nu putem zice, că bunurile pământești sunt ale noastre, fiindcă nu-le putem duce cu noi pe lumea cealaltă, în viața de dincolo ne însoțesc numai virtuțile.

Așadar „ce-i va folosi omului“, zice Isus Hristos, „de-ar dobândi lumea toată“, și apoi la moarte deodată cu sufletul le pierde toate? O, pe câți tineri i-a îndemnat acest mare adevăr să între în mănăstire, pe câți pustnici i-a îndemnat, să trăească în deșerturi, pe câți martiri i-a încurajat, să-și jertfească viața pentru Isus Hristos ! Cu adevărul acesta câștigă sf. Ignățiu de Loyola o mulțime de suflete pentru Dumnezeu, și între aceste mai cu seamă sufletul nobil al sf. Francisc Xaveriu, care înainte de aceea petrecea la Paris numai în cugete pământești: „Cugetă Francisc“, zise odată sfântul către el, „cugetă! Lumea e înșelătoare, ea face făgăduințe și nu le împlinește. Și chiar dacă lumea ar împlini, ceea ce ți-a promis, cu toate acestea ea nici odată nu-ți va putea îndestuli inima. Dar să zicem, c'ar fi îndestulită, oare cât timp va dura această fericire? Poate să dureze mai mult decât viața ta? Și'n

urmă ce vei duce de aici cu tine în lumea veşniciei? Se află doară acolo vre-un avut, care să-şi fi dus cu sine o sumă de bani sau vre-un servitor pentru comoditate? Este acolo vre-un rege, care să-şi fi dus cu sine şi numai un fir de purpură? “ La cuvintele acestea sf. Francisc părăsi lumea, urmă sfântului Ignaţiu, şi se făcú sfânt.

Deşertăciunea deşertăciunilor. Astfel numi Solomon toate bunurile lumii acesteia, după-ce gustă toate desfătările posibile din ea, cum însuş a recunoscut, zicând: *Şi tot ce au poftit ochii mei, nu am depărtat dela dânşii.* (Eccl. 2, 10). Sora Margareta de Sântana, o carmelită desculţă, fica împăratului Rudolf II., zicea: *Ce ajută împărăţiile în ceasul morţii?* Mare lucru! Sfinţii tremură, când se gândesc la clipa hotărîtoare asupra vieţii lor de veci. Tremură părintele Segneri, şi plin de frică întreba de confesariul său: „Ce zici părinte, fi-voiu fericit?“ Tremură sf. Andreiu Avellin, şi între suspine şi oftări zicea: „Cine ştie, dacă voiu fi fericit?“ De gândul acesta a fost cuprins şi sf. Ludovic Bertrand în aşă măsură, cât noaptea săria din pat plin de frică şi se jeluia: *Cine ştie, dacă nu voiu fi osândit?* Şi păcătoşii? Vieţa lor păcătoasă îi pune în primejdia osândirii, iar ei dorm, glumesc şi râd.

Afecte și rugăciuni.

O, Isuse Mântuitorul meu! Îți mulțumesc, că m'ai lăsat, să-mi cunosc nebunia și răutatea, prin cari ți-am întors spatele ție, care ți-ai dat viața și sângele pentru mine. Nu, eu nu trebuiu să mă port așa față de tine, cum m'am purtat. Iată, dacă moartea m'ar surprinde acum, ce-aș afla în mine altceva, decât păcate și muștrări de conștiință, cari toate mi-ar găti o moarte neliniștită?! Recunosc Mântuitorule, c'am păcătuit, părăsindu-te pe tine, bunul cel mai înalt, pentru bucuriile josnice ale acestei vieți; însă îmi pare rău din toată inima. O, dă-mi pentru păcatele mele durerea aceea, ce te-a torturat pe cruce, ca de-acum înainte în toată viața mea să leplâng vătămarile, ce ți le-am făcut. O, Isuse al meu iartă-mă; îți promit, că mai mult nu te voiu vătăma, ci te voiu iubi totdeauna. Eu, ce e drept, nu-s vrednic de iubirea ta, fiindcă mai înainte am desprețuit-o, dar tu ai zis, că iubești pe acela, care te iubește: *Eu iubesc pe cei ce mă iubesc pe mine.* (Prov. 8, 17). Eu te iubesc, iubește-mă și tu, căci nu vreau să mai fiu în disgrația ta. Abzic de toate pretiniile și bucuriile lumii acesteia, numai tu să mă iubești. Dumnezeuul meu, ascultă-mă pentru iubirea lui Isus Hristos! El te roagă să nu mă alungi

din inima ta. Mă jertfesc ție cu totul, îți jertfesc viața, plăcerile, cugetele, trupul, voința și libertatea mea. Primește-mă și nu mă desprețui, după cum sunt vrednic, fiindcă de-atâtea ori am desprețuit prietinia ta ; *nu mă lăpădă dela fața ta*, (ps. 50). Preasfântă Fecioară Marie, mama mea, roagă pe Isus pentru mine ; eu mă încred tare în întrepunerea ta.

Punct 2.

In mâna lui e cumpăna nedreptății. (Os. 12, 7). Bunurile trebuie cumpănite cu cumpăna cea dumnezească, nu însă cu cumpăna falsă a acestei lumi. Bunurile lumii sunt cu mult mai neînsemnate, decât să poată îndestuli sufletele și pelângă aceea sunt trecătoare. *Iară viața mea mai ușoară este decât un alergător, fugit-a și n'a văzut. Au rămâne după corabie urmă de cale.* (Iov. 9, 25). Zilele vieții noastre trec și sboară, și ce mai rămâne din bucuriile acestei lumi ? *Ele au trecut ca o corabie.* Năile nu lasă nici o urmă pe unde au trecut : *Ca corabia, care trece prin valurile apei după a cărei treceri nu se află urmă nici calea umblării ei în valuri.* (Inț. Sol. 5, 10). Să întrebăm pe atâția avuți, pe toți învățații, principii și împărații, cari dejă au trecut la cele veșnice, să-i întrebăm, ce le-a

mai rămas acum din măreția, desfătările și domnirea lor? Toți vor răspunde: „Nimic, nimic!“ *O omule*, zice sfânt. Augustin: *tu prețuești ceea ce are cineva aici, bagă însă de seamă la ceea ce duce cu sine*. Acum când moare, nu ia nimic altceva cu sine, decât un cadavru puturos și o haină sdrențoasă, ce va putrezi împreună cu el.

Despre oamenii cei mari ai lumii, cari mor acum, abia se mai aude câtva timp vorbindu-se, și apoi se pierde și amintirea lor. *Pierit-a pomenirea lui cu sunet*. (ps. 9, 7). Și apoi dacă ajung sărmanii în iad, ce fac și ce zic ei acolo? Plâng și zic: *Ce ne-a folosit nouă trufia, avuția cu fala ce ne-au adus? Toate aceste ca umbra au trecut*. (Int. 5, 8), iar nouă nu ne-a rămas altceva, decât chin, tânguire și desperare veșnică. *Că fii veacului acestuia sunt mai înțelepți, decât fii luminii*. (Luca 16, 8). E de mirat, cât de puțin înțelepți sunt fiii lumii în umblarea după lucrurile pământești! Câtă osteneală își dau, să câștige o slujbă împreunată cu cinste și averi! Cu câtă sârguință se îngrijesc de păstrarea sănătății trupești! Își aleg mijloacele cele mai sigure, medicul cel mai învățat, doftoriile cele mai bune, aerul cel mai potrivit. Față de suflet însă sunt atât de nepăsători. Și e sigur, că sănătatea, onorurile, averea se vor sfârși

acum ori mai târziu, numai sufletul, veşnicia nu va trece nici odată! „Să ne gândim numai, ce jertfe sunt în stare să facă oamenii pentru acelea lucruri, de cari ei se alipesc în chip păcătos“, zice sf. Augustin. Ce nu suferă un doritor de răsbunare, un hoţ, un om stricat numai să-şi împlinească dorinţa sa blestemată? Iar pentru sufletele lor nu vreau să sufere nimic! O Dumnezeu, ce rău e, că fii lumii numai la lucirea acelei lumini, ce se aprinde în ora morţii, numai în timpul adevărului văd şi recunosc pentru prima dată nebuniile lor! Fiecare zice atunci: „O de-aş fi părăsit toate şi m'aş fi îngrijt numai de suflet!“

Papa Leo XI zise la moartea sa: „Erà mai bine să fi fost un portariu la mănăstirea mea, decât un papă“. Un alt papă, Honoriu III zise pe patul de moarte: „Mai bine erà de rămâneam la spălatul blidelor în bucătăria mănăstirii mele!“ Când a murit Filip II, regele Şpaniei, chemă pe fiul său la sine, lăpădă veşmântul regesc, îşi golî pieptul roşu de viermi, şi întorcându-se către el zise: „Prinţule, vezi cum moare omul, şi cum se sfârşeşte pompa lumii acesteia“. Şi-apoi exclamă: „O dac'aş fi fost un simplu călugăr laic în o mănăstire şi nu un monarh“. Şi demândă să-i lege îndată o cruce de lemn la gât c'o sfoară groasă, şi pe când îşi rânduia

lucrurile pentru moarte, zise cătră fiul său: „Am dorit mult, ca tu să fii aici la aceasta scenă, să vezi, cum e lumea aceasta la urmă și față de monarhi. Moartea lor e cași moartea celui mai amărit om din lume. Scurt, numai acela poate aștepta un loc mai bun la Dumnezeu, care trăește mai bine“. Chiar acest fiu, Filip III, care muri ca bărbat tinăr în etate de 43 ani, zise: „Supușii mei, în vorbirea funebrală la înmormântarea mea să nu vorbiți despre altceva, decât numai despre tragedia aceasta, ce o vedeți. Spuneți, că la moarte a fi rege nimic nu-ți folosește, decât că simțești o tortură mai mare“. Și apoi exclamă: „O, batăr de n'aș fi fost rege, ci să fi slujit lui Dumnezeu într'o pustietate, căci acum cu mai mare încredere aș merge, să mă înfățișez înaintea judecătii lui, și nu m'aș afla în primejdia, de-a fi osândit!

La ce folosesc însă atari dorințe în ora morții: dacă nu spre a mări torturile și desperările aceluia, care în vieață nu a iubit pe Dumnezeu?! De aceea zicea sf. Teresia: „Nu trebuie dar să le dăm nici o însemnătate acelor lucruri, cari se sfârșesc cu moartea; numai acela duce o vieață adevărat fericită, care astfel trăește, încât n'are de ce să se teamă de moarte“. Dacă vrem așadară să cunoaștem adevăratul preț al bunurilor pământești, să le privim ca depe pa-

tul de moarte, și atunci vom zice: Onorurile, petrecerile, venitele, toate au un sfârșit; trebuie dar să fim cu mare băgare de seamă, să ne aflăm fericirea, și să ne câștigăm numai comori de acelea, ce ne însoțesc și dincolo de mormânt, și ne vor îndestuli pe întreaga veșnicie.

Afecte și rugăciuni.

Ah Mântuitorul meu, tu din iubire ai suferit pentru mine atâtea dureri și nedreptăți, eu însă am iubit plăcerile, și deșertăciunile lumii acesteia așa de mult, încât am călcat în picioare grația ta! Inșă dacă nici când te-am desprețuit, n'ai încetat să mă chemi la tine, nu mă pot teme, că tu Isusul meu, mă vei respinge acum, când te caut și te iubesc din toată inima mea, și când vătămarea ta îmi cauzează o durere mai mare decât orice nefericire, ce ar veni asupra mea. O Dumnezeu sufletului meu, de-acum nu voiu păcătuî mai mult; vreau să nu-ți mai fac nici cea mai mică neplăcere; învață-mă să pricep, ce înseamnă a te vătămă pe tine, nu voiu s'o fac mai mult pentru nici un bun din lume; și învață-mă să știu, ce am să fac, ca să-ți plac ție, iată sunt gata la orice. Primesc, o Doamne, toate durerile și chinurile, ce mi le trimiți tu. Dă-mi răbdare multă, să le pot suportă. „Aici arde-mă, aici taie-mă“. Pedep-

sește-mă în viața aceasta, ca să te iubesc pentru totdeauna în cealaltă. — Marie maica mea, cătră tine mă îndrept, nu încetă a rugă pe Isus pentru mine.

Punct 3.

Vremea de acum scurtă este.... și ceice se folôlesc de lumea aceasta ca cum nu s'ar folosi, că trece chipul lumii acesteia. (I Cor. 7, 29). Ce e viața noastră pământească decât o dramă, ce în curând se sfârșește? Chipul, adecă comedia lumii acesteia trece. *Lumea e ca o bină*, zice Corneliu a Lapide: „Un grup de persoane urcă, alt grup se coboară. Cine a jucat rolul de rege, nu ia purpura cu sine. Spune-mi tu casă sau tu curte, câți domni ai avut?“ Când s'a gătat drama, nu e mai mult rege, cel ce a avut rolul de rege, domnul nu e mai mult domn. Acum ești stăpân peste această vilă, peste acest palat, dar vine moartea, și bunul tău ajunge în mâna altora.

Răutatea ceasului face uitare desfătărilor. (Sir. 11, 29). Ora cea tristă a morții te face să-ți uiți de toată strălucirea, de toate rangurile și pompa lumii acesteia. — Cazimir, regele polon își petrecea odată cu mai marii țării sale. În clipa, când ducea un păhar la gură să bea, îl ajunse moartea și drama vieții pentru el s'a sfârșit. Cels la

șapte zile dela alegerea lui de împărat a fost ucis, și cu aceasta drama vieții pentru Cels s'a sfârșit. Ladislau, regele Boemiei, ca tinăr de optsprezece ani își așteptă mireasa, fica regelui francez. Se făceau mari pregătiri de sărbătoare, când într'o bună dimineață tinărul rege a fost cuprins de dureri cumplite și muri. Numai decât au trimis soli, să-i dea de știre miresei să se reîntoarcă acasă în Franca, căci pentru Ladislau drama vieții s'a sfârșit. Gândul la deșertăciunea lumii făcù din Francisc Borgia un sfânt, dupăcum văzurăm mai sus. În clipa, în care împărăteasa Izabela muri încunjurată de strălucire și în floarea vrâstei, luă el hotărîrea de-a se dedica cu totul lui Dumnezeu, zicându-și: „Așadar în chipul acesta se sfârșesc strălucirile și domniile lumii acesteia? De azi încolo nu voi mai servi astorfeliu de domni, peste cari e stăpână puterea morții“.

Să grijim să ducem o atare vieată, ca la moarte să nu ni se poată zice cuvintele nebunului din Evangelie: *Nebune, întru această noapte vor să ceară sufletul tău dela tine, dară cele ce ai gătit cui vor fi?* (Luca 12, 20). Iar mai la vale: *Așă este cel ce strânge lui-și comoară, iară în Dumnezeu nu se îmbogățește.* Mai departe exclamă: Nu cercați bunuri lumești, ci vă înavuțiți cu cele dumnezeeești, cu virtuți și cu

merite ; căci aceste sunt bururi, ce în veci le veți avea cu voi în ceriu. *Ci vă adunați vouă comori în ceriu, unde nici rugina, nici moliile nu o strică, și unde furii nu o sapă, nici o fură.* (Mat. 6, 20). Să fim așadar pururea cu grijă la câștigarea celui mai mare tezaur al dragostei dumnezeiești. *Ce are avutul, dacă n'are iubire? Ce-i lipsește săracului, dacă are iubire?* întrebă sf. Augustin. De-ar avea cineva toate bunurile iară pe Dumnezeu nu, unul ca acela ar fi cel mai sărac om din lume. Săracul însă care are pe Dumnezeu, are totul. Și cine are pe Dumnezeu? Acela, care-l iubește. *Cel ce petrece în dragoste, în Dumnezeu petrece, și Dumnezeu întru dânsul.* (Ioan 4, 16).

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeul meu; nu vreau, ca diavolul să domnească și mai departe peste sufletul meu ; tu singur să fi domn peste el și să-l stăpânești. Toate le părăsesc numai să câștig grația ta. Aceasta o prețuesc mai mult decât o mie de coroane regești, sau tot atâtea împărății. Și pe cine să iubesc mai vârtos decât pe tine, care ești vrednic de o iubire nemărginită, pe tine bunul infinit, frumseță, bunătate și dragoste nemărginită? Odinioară te-am părăsit pentru creaturi : aceasta este și va fi pentru mine totdeauna o

durere, ce-mi va străpunge inima, fiindcă te-am vătămat pe tine, care m'ai iubit atât de mult. Inșă fiindcă tu, Dumnezeul meu, m'ai legat prin atâtea grații de tine, mi-e cu neputință acum să trăesc lipsit iarăși de dragostea ta. Dragostea mea, primește în stăpânirea ta toate gândurile mele, și tot, ce-i al meu, și fă cu mine, ce-ți place. Dacă mai înainte, în năcazurile, ce le-ai trimis peste capul meu, mi-am pierdut răbdarea, te rog să mă ierți.

Nu vreau să mă mai plâng în contra năcazurilor, ce-mi vin dela tine, o Domnul meu, știu, că toate sunt mântuitoare, și toate servesc spre binele meu. Fă Doamne, ce voești, eu îți promit, că voi fi îndestulit cu toate, câte vin dela tine, și îți voi mulțumi pentru ele. Fă să te iubesc, de altceva nu te rog. Ce-mi pasă de bunuri, de onoruri și de lume? Pe Dumnezeu, pe Dumnezeu, numai pe Dumnezeu îl voesc! — Fericită ești Marie, fiindcă pe lume n'ai iubit nimica, decât pe Dumnezeu! Ajută-mi, ca cel puțin de aici încolo să te urmez. În tine îmi pun toată încrederea.

Meditația XIV.

Vieața aceasta e o călătorie
spre veșnicie.

„Și va merge omul în casa
veacului său“, (Eccl. 12, 5).

Punct 1.

Aici pe pământ sunt atâția, cari duc o vieață păcătoasă, și totuși trăesc încunju-rați de noroc, și iarăși sunt atâția drepti, cari trăesc în amărăciuni. Faptul acesta i-a con-dus pe păgâni numai cu ajutorul minții să-nătoase la cunoștința adevărului, că este Dumnezeu, care e drept, și că trebuie să fie o al-tă vieață, în care cei răi se pedepsesc, iar cei buni se răsplătesc. Dar ceeace cunoșteau păgâ-nii numai din lumina minții omenești, noi creș-tinii o știm din credință. *Că nu avem aici ce-tate stătătoare, ci ceeace va să fie să cău-tăm*, (Evr. 13, 14). Lumea aceasta nu e patria noastră, ci pentru noi e numai un drum de călătorie, din care în scurt va trebui să tre-cem în casa veșniciei. *Și va merge omul în casa veacului său*. Așadar casa, în care

locuești tu. iubite cetitorule, nu-i casa ta, ci e numai o ospătărie, de unde în curând va trebui să te strămuți, și încă atunci când nici nu vei gândi. Și să știi, că îndată după moartea ta iubiții tăi vor fi cei dintâi, cari te vor depărtă din casa aceasta. Și care va fi adevărata ta casă? O groapă va fi casa corpului tău până la ziua judecății; iar sufletul tău va merge în casa veșniciei, ori în ceriu, ori în iad. La aceasta îți atrage luarea aminte sf. Augustin prin cuvintele: *Tu ești un călător, mergi înainte și privești numai lumea în largal ei.* Ar fi nebun acel călător, care și-ar vinde toată moștenirea, ca să-și cumpere o casă sau o moșie în țara, prin care trece, și apoi după puține zile ar trebui s'o părăsească. „Cugetă așadar“, zice sfântul mai departe, „că ești călător în lumea aceasta; nu te lăsa, să fii amăgit de ceeace vezi, privește și mergi mai departe, și-ți câștigă locuință plăcută acolo, unde ai să rămâi pentru totdeauna.

Ferice de tine, dacă te vei mântui! O ce casă frumoasă e ceriul. Curțile cele mai avute ale domnitorilor lumești sunt staule de disprețuit, în asemănare cu cetatea cerească, care singură se poate numi: *Cununa mării, veselia a tot pământul.* Acolo nu mai ai nimica de dorit, căci te vei afla în societatea sfinților, a Maicei dumnezeești și

alui Isus Hristos, fără de-a te teme de vre-un rău. Scurt: vei trăi într'o mare de îndești-
liri: *O bucurie veșnică peste capul lor.*
(Isa. 35, 10). Și această bucurie va fi așa
de desăvârșită, încât pe întreaga veșnicie
pentru fiecare moment va fi nouă.

Vai ție însă, dacă vei fi osândit! Vei
fi aruncat într'o mare de foc și chinuri, de-
sperat, părăsit de toți și fără Dumnezeu. Și
până când? Doară după o sută, după o mie
de ani chinul tău se va sfârși? Ce sfârșit?
Sute și mii de milioane de ani și de veacuri
vor trece, și tu vei fi tot numai la începu-
tul torturilor. Ce sunt o mie de ani față cu
veșnicia? Mai puțin ca o zi ce trece: *Că o
mie de ani înaintea ochilor tăi Doamne,
ca ziua de ieri, care a trecut,* (ps. 89, 4).
Vrei să știi, ce casă vei avea în viața de
veci? — Ea va fi aceea, care ți-ai câștigat-o,
și care însuși ai ales-o prin faptele tale.

Afecte și rugăciuni.

Iată o Doamne, casa ce-am meritat-o
pentru viața mea, durere e iadul. Acolo ar
trebui să fiu dela cel dintâiu păcat de moar-
te, ce l-am făcut, părăsit de tine, fără spe-
ranța de-a te mai putea iubi vreodată. Prea
mărită fie în veci îndurarea ta, care m'a a-
șteptat, și-mi dă vreme destulă să îndrept răul
făcut. Binecuvântat să fie sângele lui Isus,

care mi-a câștigat această îndurare! Nu, Dumnezeu meu, nu vreau să mai abuzez de paciința ta. Mă doare mai tare, ca de orice nefericire, că te-am vătămat, nu într-o atâta, că m'am făcut vrednic de iad, ci mai mult, că am vătămat bunătatea ta nemărginită. Nu, nici un păcat mai mult, o Dumnezeu meu, mai mult nici unul! Mai bucuros vreau să mor, decât să te mai vatăm. Dacă acum aș fi în iad, nu te-aș mai putea iubi, o bunul meu cel mai înalt, și nici tu n'ai putea să mă iubești. Eu te iubesc și vreau, ca și tu să mă iubești; ce-i drept eu n'o merit de loc aceasta, însă o merită Isus Hristos, care ți-s'a jertfit pe cruce, să-mă poți ierta, și să mă poți iubi. Eterne Părinte, din dragoste față de Fiul tău dă-mi grația, ca totdeauna să te iubesc, și să te iubesc cu multă căldură. Eu te iubesc Părinte, care ți-ai dat pe unul născut Fiul tău pentru mine. Te iubesc o Fiul lui Dumnezeu, care-ai murit pentru mine. Te iubesc o mama lui Isus, carea prin mijlocirea ta mi-ai câștigat vreme de pocăință. — Marie, câștigă-mi acum durere pentru păcatele mele, iubire față de Dumnezeu și statornicie în bine.

Punct 2.

Și de va cădea lemnul cătră miazăzi sau cătră miazănoapte, în care loc

va cădeà lemnul acolo va fi. (Eccl. 11, 3).
 Incătrău va cădeà lemnul sufletului meu la moarte, acolo va rămâneà pentru totdeauna. Cale mijlocie nu este; sau în ceriu ca rege, sau în iad ca rob pentru vecie. Te vei bucura totdeauna într'o mare de desfătări, sau vei fi pe veci fără nădejde într'un noian de plângeri. Sf. Hrisostom ținând meditații, cum avutul cel desfrânat la sfârșitul vieții a fost aruncat în iad, deși lumea l-a socotit de fericit pentru bogăția sa; și din contră, cum săracul Lazar a ajuns la fericirea cerească, deși îl țineau de nefericit pentru sărăcia sa, exclamă la urmă: *Ô noroc nenorocit, care ai dus pe avutul la ne fericirea veșnică. Ô norocit nenoroc, care ai dus săracul la fericirea veșnică!*

Ce folos e să te torturezi cu gândul, cum fac unii, zicând: „Cine știe, dacă voi fi ursit spre osândă sau spre fericire?“ — Incătrău pică arborele dacă se taie? Cade într'acolo, încătrău se înclină. Incătrău ești înclinat frate dragă? Ce vieață duci tu? Grijește, să te înclini totdeauna spre miazăzi, rămâi statornic în grația lui Dumnezeu, încunjură păcatele, și vei fi ales și fericit. Pentru ca să te ferești de păcate, trebuie să te ocupi totdeauna cu gândul veșniciei, pe care sf. Augustin cu dreptul l-a numit „un gând mare“. — Gândul acesta i-a îndemnat

pe atâția tineri să părăsească lumea, și să trăească în singurătate, ca să-și grijească numai de suflet, și prin aceasta și-au asigurat fericirea de veci. Iar acum de sigur se bucură în ceriu de osteneala lor, și se vor bucura în vecii vecilor.

O doamnă care trăia în păcate a fost convertită de părintele Avila numai prin cuvintele: „Doamnă, gândește la aceste două vorbe: *totdeauna și niciodată*“. Părintele Paul Segneri a fost cuprins odată cu gândul veșniciei așa, încât n'a putut dormi mai multe nopți de rând, și de atunci a dus o viață mult mai riguroasă. Părintele Drexelius povestește despre un episcop, că se făcuse sfânt, numai prin aceea, că-și zicea în continuu în sine: „In fiecare clipită stau la poarta veșniciei“. Un călugăr s'a închis într-o groapă, și nu făcea altceva acolo, decât striga: *O veșnicie, veșnicie!* „Cine crede în veșnicie și nu se face sfânt, acela“, zice tot părintele Avila, „trebuie închis în casa de nebuni“.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu meu, aibi îndurare față de mine! Bine-am știut, că prin păcate însumi mă voi osândi la o veșnicie plină de chinuri, totuși în butul acestei pedepse m'am împotrivit sfintei tale voințe; și pentrucă?

Pentru o plăcere ticăloasă ! O Domnul meu, iartămă, căci eu o deplâng aceasta din toată inima. Nu vreau să mă mai împotrivesc voinții tale celei sfinte. Ar fi fost vai de mine, de mă lăsai să mor pe vremea rătăcirii mele păcătoase. Acum ar trebui să fiu în iad pe veci, unde să urăsc voința ta. Acum însă o iubesc, și vreau s'o iubesc totdeauna. *Invață-mă să fac voia ta.* Invață-mă și dă-mi tărie, ca de azi încolo să fac, ceeace-i bine și ce-ți place ție. Mai mult nu vreau să mă împotrivesc voinții tale, bunătate nemărginită ! Numai de grația aceasta te rog : *Fie voia ta precum în ceriu așa și pe pământ.* Fă-mă să-ți împlinesc voia, precum se cuvine, și afară de aceasta nu mai doresc nimica. Căci ce voești altceva, Dumnezeuul meu. decât binele meu și mântuirea mea ? O veșnice Părinte, ascultă-mă pentru iubirea lui Isus Hristos, care m'a învățat să mă rog totdeauna; în numele lui te rog : *Fie voia ta, fie voia ta, fie voia ta !* O fericite de mine, dacă celalalt timp al vieții mele îl voiu petrece și sfârși împlinind voia ta ! — Fericită ești Marie, pentru că totdeauna ai urmat pe deplin voința dumnezească, câștigă-mi prin meritele tale grația, ca și eu s'o fac aceasta, cel puțin de-acum înainte în zilele, ce le mai am.

Punct 3.

Și va merge omul în casa veacului său. El va merge, zice profetul, spre a arăta, că fiecare merge în casa, în care vrea să meargă ; el nu va fi dus, ci va merge acolo din voie liberă. E știut, că Dumnezeu vrea, ca noi toți să fim fericiți, însă nu vrea să ne silească la fericire: *Înainte omului e pusă viața și moartea. Ceeace-i va fi plăcut lui i se va da.* Domnul ne-a arătat două căi, dintre cari una duce la ceriu cealaltă la iad. Acum dacă cineva merge pe calea, ce duce spre iad, cum va putea ajunge la ceriu? E lucru de mirat, că toți păcătoșii vreau să fie fericiți, și totuși s'aruncă înșiși de bună voie în iad, căci zic ei : „Sperez că voi fi fericit, mă voiu mântui“. *Dar nime nu dorește*, zice sf. Augustin, *să fie bolnav, chiar și dac'ar avea nădejde, că iarăși se va însănătoșa.* Cine e atât de nebun, să ia venin, în nădejdea, că nu-i va strică? Însă între creștini sunt atâția nebuni, cari-și omoară sufletul prin păcate, și în aceeaș vreme zic : „Mai târziu mă voiu gândi la îndreptarea răului“. O nefericită amăgire care pe atâția i-ai aruncat în iad!

Noi să nu fim nebuni ca aceștia ; să ne gândim, că-i vorba de-o veșnicie întreagă. Cum se străduesc oamenii să-și zidească o ca-

să încăpătoare și frumoasă într'un loc sănătos, în carea cred, că-și vor petrece toată vieața lor ! Și apoi de ce să îngrijesc așa de puțin, când e vorbă de casa, în care vor locui pe veci ? Nu-i vorbă aici despre o casă mai mult sau mai puțin plăcută, mai mult sau mai puțin frumoasă, ci e vorba, că vom locui oare într'un loc plin de plăceri, între prietini lui Dumnezeu, ori doară într'un noian de chinuri, între păcătoși, între cei rătăciți dela credință și 'ntre cei ce s'au închinat idolilor. Și pe câtă vreme ? Nu pe douăzeci sau patruzeci de ani, ci pe întreaga veșnicie. O cât de însemnată e afacerea aceasta ! Nu-i o afacere de rând, ci-i mai însemnată decât orice.

Când Toma Morus a fost judecat la moarte de Henric VIII, și soția sa Luiza a cercat să-l înduplece, de-a se supune voinții regești, atunci îi zise acesteia : „După cum vezi, draga mea Luiza, nu mai sunt tinăr, spune-mi dară, cam câți ani aș mai putea trăi ?” — Ea răspunse : „Mai poți trăi încă douăzeci de ani”. — „Atunci tu ești o negustoreasă tare nepricepută” îi replică Toma, „pentru douăzeci de ani de vieață să-mi pierd eu o veșnicie fericită, și să mă osândesc la o veșnicie plină de suferințe ?”

O Doamne, dă-mi lumină ! De-ar fi veșnicia ceva îndoelnic, de s'ar întemeia pe o

părere numai probabilă, și atunci ar trebui să ne dăm silința, de-a duce o vieță bună, ca nu cumva să ne expunem primejdiei, de-a cădea în nefericire, dacă părerea aceasta s'ar dovedi de adevărată. Dar nu, lucrul acesta nu e îndoelnic, ci e hotărît; nu e numai o părere, ci un adevăr de credință: *Omul va merge în casa veacului său*, „Durere, lipsa credinții e cauza atâtor păcate, și că atâția creștini sunt osândiți la iad“, zise sf. Terezia. Să ne întărim dară 'n continuu în credință, zicând din toată inima: *Cred în vieța vecilor*. Cred, că după vieța aceasta va fi o altă vieță, ce nu va avea capăt, — și având totdeauna în vedere acest cuget, să folosim toate mijloacele, de-a ne asigura mântuirea veșnică. Să primim des sfintele sacrameente; să ne gândim zilnic la vieța de veci, și să o cumpănim serios; să încunjurăm ocaziunile rele. Iar dacă odată trebuie să părăsim plăcerile lumii, să le părăsim acum; căci, după cum zice sf. Bernard: *Nici o prevedere, nici o siguranță nu poate fi destulă acolo, unde veșnicia e în primejdie*.

Afecte și rugăciuni.

Așadară, Dumnezeuul meu, nu este cale mijlocie; sau voi fi totdeauna fericit, sau totdeauna nefericit, sau în o mare de plăceri sau întruna de dureri; sau în continuu cu tine în

ceriu sau pururea departe de tine în iad. Iadul i-am meritat de atâtea ori, știu sigur, dar știu totodată, că tu ierți pe păcătosul, care se pocăește, și pe cel ce-și pune nădejdea în tine îl mântuești de iad. Tu mă asiguri: *Strigă-va câtră mine scoate-l voi pe dânsul și-l voiu mări.* (ps. 90, 14). Iartă-mă așadar acum, o Doamne, te rog iartă-mă și scapă-mă de iad. Imi pare rău mai pe sus de toate, că te-am vătămat, o bunul meu cel mai înalt. Primește-mă iarăși în grația ta, și dă-mi iubirea ta cea sfântă. Dacă aș fi acum în iad, nu te-aș mai putea iubi; ar trebui să te urăsc pentru totdeauna. O, Dumnezeuul meu, ce rău mi-ai făcut tu, de-a trebuit să te urăsc? Tu m'ai iubit până la moarte, tu ești vrednic de o iubire nemărginită. O Doamne, nu mă lăsa, să petrec despărțit de tine. Eu te iubesc, și vreau să te iubesc totdeauna. *Cine mă va despărți pe mine de iubirea lui Hristos?* O, Isuse al meu numai păcatul mă poate despărți de tine! O, nu permite aceasta pentru sângele ce l-ai vărsat pentru mine. Lasă-mă să mor mai bine: *Nu mă lăsa, să fiu despărțit de tine!* — Marie, stăpâna și maica mea ajută-mi prin mijlocirea ta; lasă-mă mai bine să mor de o mie de ori, decât să mă despărțesc de iubirea Fiului tău.

Meditația XV.

Răutatea păcatului de moarte.

„Fii am născut, și am înălțat, iar aceia s'au lăpădat de mine“. (Isa. 1, 2).

Punct 1.

Ce face acela, care săvârșește un păcat de moarte? El vatămă pe Dumnezeu, îl necinstește și-l amărește.

Întâiu păcatul de moarte e o vătămare, ce o facem lui Dumnezeu. Răutatea unei vătămări, dupăcum zice sf. Toma, se măsoară după persoana, care o suferă și după persoana care o săvârșește. Vătămarea, ce se face unui țaran, este o faptă rea. Dar mai mare călcător de lege e, cel ce vatămă pe un domn mare și cu vază. Și e chiar crimă, dacă se face împotriva unui domnitor.

Cine e Dumnezeu? *El e împăratul împăraților și Domnul Domnilor.* (Apoc. 17, 14). Dumnezeu este maiestate nemărginită, față de care toți principii lumii, și toți sfinții și îngerii ceriului sunt cu mult mai puțin

decât un fir de nisip: *Ca o picătură din cadă, ca un scuipt.* (Isa. 40, 15). Tot profetul Isaia zice într'alt loc, că toate creaturile în asemănare cu Dumnezeu sunt atât de neînsemnate, cași cum nici n'ar există: *Toate neamurile întru nimica s'au socotit.* (Isa. 40, 17). Acesta e Dumnezeu și ce e omul? *Un sac plin de viermi, o mâncare a viermilor,* răspunde sf. Bernard, *care în curând o vor mistui. Ticălos, sărac, orb și gol.* (Apoc. 3, 17). Omul este un vierme ticălos, pentru că nu-i în stare să facă nimic; orb, pentru că nu poate vedeà nimic; sărac și gol, fiindcă nu are nimic. Și acest vierme ticălos voește să vatempe pe Dumnezeu! *Un fir de praf atât de neînsemnat, cutează să ațâțe mânia unei maiestăți atât de puternice!*, zice tot sf. Bernard. Drept are așadară sf. Toma, când zice: *Păcatul conține o răutate nemărginită, pentru că nemărginită e și maiestatea dumnezească vătămată.* Asemenea și sf. Augustin numește păcatul o astfel de *răutate nemărginită*, încât dacă toți oamenii laolaltă cu toți îngerii s'ar îmbià să sufere moarte, sau chiar să se nimicească total, n'ar puteà face destul nici batăr pentru un singur păcat. Dumnezeu pedepsește păcatele de moarte prin chinurile cele înfricoșate ale iadului; dar oricât de cumplit le pedepsește în iad, totuși

nu le pedepsește după vrednicie — zic toți teologii — adecă Dumnezeu totdeauna pedepsește păcatele mai puțin, de cum ar merita.

Și într'adevăr ce strașnică pedeapsă ar merita un vierme, care ar cuteză să atace pe domnul său. Dumnezeu este Domn peste toate: *Toate sunt supuse ție, pentru că toate le-ai creat tu.* (Esth. 13, 9). Și de fapt toate creaturile ascultă de Dumnezeu: *Vânturi și mări ascultă de dânsul.* (Mat. 8, 27). *Foc, grindină, neaună, ghiață împlinesc cuvântul lui.* (ps. 148, 8). Iar omul ce face când păcătuiește? Doamne, zice el cătră Dumnezeu, nu vreau să-ți slujesc și să mă supun ție: *Că din veac ai zdrobit jugul tău, și ai zis: Nu voi sluji ție.* (Ier. 2, 20). Domnul poruncește: Nu-ți răsbună, iar omul răspunde: Vreau să-mi răsbun. Nu te atinge de bunul altuia! Totuși eu o fac aceasta. Lipsește-te de această plăcere rușinoasă! Nu voi să renunț. Păcătosul răspunde lui Dumnezeu, ca Faraon lui Moisi, când acesta îi spusese porunca lui Dumnezeu, de-a slobozi poporul său: *Cine este de al cărui glas să ascult eu . . . nu știu pe Domnul.* (Eșire 5, 2.) Asta o zice și păcătosul: Doamne, nu te cunosc, vreau să fac ce-mi place. Scurt: fără cea mai mică teamă, nu-i dă cinstea, ce i-se cade, îi întoarce spatele;

căci păcatul de moarte stă singur în aceea, că omul *se întoarce dela Dumnezeu, dela bunătatea, ce nu se poate schimbă*. (Sf. Toma). Despre aceasta însuș Domnul se plânge, la profetul Ieremia: „Tu m'ai urit în nemulțumirea ta pe mine, care nicicând nu te-am părăsit. Dinapoi vei merge, tu mi-ai întors spatele“, (15, 6).

Dumnezeu s'a declarat de un dușman jurat al păcatului, deci nu poate să nu-l urască pe cel ce păcătuiește: *Că întocmai sunt urite lui Dumnezeu și cel ce păgânește și păgânătatea lui*. (Înt. 14, 9). Și omul, când face păcatul, îndrăznește să se declare dușmanul lui Dumnezeu, să se măsoare cu Dumnezeu: *Înaintea lui Dumnezeu atotțiitorul au stătut împotriva*. (Iov. 15, 25). Ce-ai zice, când ai vedeà, că o furnică se prinde cu un soldat înarmat? Dumnezeu e o putere, care cu un semn a creat din nimica ceriul și pământul: *Din ce n'au fost, le-a făcut pe ele Dumnezeu*; (II. Macab. 7, 28). și dacă voește, cu un alt semn poate nimici toată lumea: *Pe toată lumea într'o clipeală poate s'o piardă*, (II. Macab. 8, 18). În clipa, în care păcătosul se învoește la păcat, își întinde mâinile împotriva lui Dumnezeu. El își ridică fruntea, dârz — aicea-i superbia — și începe să înjure pe Dumnezeu și se înarmează cu cap gras plin de prostie (căci gră-

simea e simbolul prostiei) și păcătuind zice: Și ce-am făcut eu? De ce să fie socotit de un rău așa mare, păcatul, care l-am făcut? Dumnezeu e îndurat, el de bună seamă iartă pe păcătoși. Ce vătămare, ce îndrăzneală, ce orbie!!

A cte și rugăciuni.

Privește, Doamne la picioarele tale pe omul răsvrătit, îndrăzneț, care a cutezat de atâtea ori să-ți piardă respectul față de tine, și să-ți întoarcă spatele; privește-l, acum îți cerșește mila! Tu ai zis: *Și ai strigat cătră mine și voi răspunde ție.* (Ier. 33, 3). Iadul e o pedeapsă prea mică pentru mine — o recunosc — dar să știi, că eu mai tare mă căesc, că te-am vătămat pe tine, o îndurare nemărginită, decât dacă mi-aș fi pierdut toate bunurile și chiar vieța. Dumnezeuul meu, iartă-mă și nu mă lăsa, să te vatăm mai mult. Tu m'ai așteptat, ca să pot preamări în veci milostivirea ta, și să te pot iubi. Da, încă de acum te preamăresc și te iubesc, și având încredere în meritele lui Isus Hristos, sperez, că nu voi mai fi despărțit de iubirea ta. Iubirea ta m'a păzit de iad, ea mă va feri pe viitor și de păcate. Îți mulțămesc Doamne pentru această lumină și pentru dorința ce mi-o dai, de-a te iubi în veci. Ia-mi în stăpânirea ta toate ale mele: sufle-

tul și trupul, facultățile mele: mintea, voința și libertatea mea. Al tău sunt, mântuește-mă. Tu, care ești unicul meu bun, tu, singurul vrednic de iubire, fii și dragostea mea unică. Fă-mă să te iubesc cu o râvnă nemărginită! Te-am vătămat peste orice măsură, deaceea nici nu te pot iubi îndestul. Dar vreau să te iubesc din toate puterile mele, ca despăgubire pentru vătămarile, ce ți le-am făcut. Dela tine, cel ce ești atotputernic, aștept de-stoinicia de lipsă, ca să te iubesc. — Și o nădăjduesc și din rugăciunile tale, O Marie, căci acestea sunt atotputernice înaintea lui Dumnezeu.

Punct 2.

Păcătosul nu numai că vatămă pe Dumnezeu, ci-l și *necinstește*: *Cu călcarea de lege pe Dumnezeu necinstești*, (Rom. 2, 23). Și într'adevăr; căci el se lapadă de grația sa și pentru o plăcere ticăloasă calcă în picioare prietinia lui Dumnezeu. Dacă omul ar abzice de prietinia lui Dumnezeu, ca să-și poată câștiga o împărăție, sau chiar lumea întreagă, și atunci ar face foarte rău, căci prietinia lui Dumnezeu e mult mai prețioasă decât o lume, ba chiar decât mii de lumi. *Și pentru-ce a mâniat cel fărădelege pe Dumnezeu?* (ps. 9, 36). Pentru-ce vatămă omul pe Dumnezeu? Pentru o bucată de pă-

mânt, pentru îndestulirea mâniei sale, sau a unei plăceri dobitocești, pentru o mândrie deșartă, ba chiar și numai din îndărătnicie. *Mă spurcă pe mine, cătră norodul meu, pentru o mână de orz, și pentru o bucățică de pâne.* (Ezech. 13, 19). Când păcătosul stă pe gânduri, că oare să consimtă sau nu la păcat, atunci el așa zicând, ia în mână cumpăna și privește, care parte cântărește mai mult, grația lui Dumnezeu ori îndestulirile, deșertăciunile și plăcerile păcătoase? Iar când își dă învoirea la păcat, atunci e hotărît în sine, că deșertăciunile și plăcerile mârșave în fața lui sunt mai prețioase decât grația dumnezească. Vezi, așa necinstește păcătosul pe Dumnezeu.

David gândindu-se la măreția și maiestatea lui Dumnezeu zice: „Doamne, doamne, cine e asemenea ție?” (ps. 34, 10). Iar Dumnezeu, văzând, că păcătoșii îl aseamănă cu o plăcere ticăloasă, ba-l socotesc chiar mai puțin decât aceea, le zice: *Acum dară cu cine m'ați asemănat?* (Isa. 40, 25). *Plăcerea aceasta deșartă, zice Domnul, este așadară mai de preț decât grația mea? Tu m'ai uitat pe mine și m'ai lăpădat.* (Ezech. 23, 35). Tu n'ai fi făcut păcatul acesta, dacă pentru el ar fi trebuit să-ți pierzi mâna, sau zece galbini ori poate și mai puțin. Așadar singur Dumnezeu este așa de

neînsemnat în ochii tăi, zice Salvian, încât e vrednic, să fie socotit mai puțin decât o plăcere deșartă, când e vorba de-a alege?

Mai departe, când păcătosul vatămă pe Dumnezeu prin vre-o plăcere neiertată, plăcerea aceea o face unui Dumnezeu propriu al său, căci el o face, avându-și în vedere scopul ultim. Sf. Ieronim zice: „Dacă cineva-și măgulește dorințele păcătoase, acelea-s Dumnezeul lui“. *Un păcat în inimă e un idol pe altar*. Deaceea zice sf. Toma: „Dacă iubești plăcerile, plăcerile-ți sunt Dumnezeul tău“. Și sf. Ciprian zice: „Ceeace omul face afară de voința lui Dumnezeu, aceea o face Dumnezeului său propriu“. Când s'a sculat Ieroboam împotriva lui Dumnezeu, cercă să amăgească și poporul la idololatrie, deci își așează idolii înaintea lui și zise: „Iată Dumnezeii tăi Israile!“ (III Imp. 12, 28). Intocmai așa face și diavolul, îi așează păcătosului înaintea ochilor oarecare plăcere deșartă și-i zice: „La ce ți-e bun Dumnezeu?“ Aici e Dumnezeul tău, această plăcere, această pornire desfrânată, primește-o și lasă pe Dumnezeu la o parte. Și păcătosul dacă-și dă învoirea chiar așa face: Se'nchină plăcerii din inimă, ca unui Dumnezeu. *Păcatul în inimă e un idol pe altar*.

Și când păcătosul necinstește pe Dumnezeu, cel puțin de nu l-ar necinsti în față!

Dar o, îl vatămă, îl necinstește în față, căci Dumnezeu e în tot locul. *Au nu umplu eu ceriul și pământul?* (Ier. 23, 24). Aceasta foarte bine o știe păcătosul și cu toate acestea are îndrăzneala să ațâțe pe Dumnezeu la mânie în ochii lui: *Mă provoacă la mânie în fața mea.* (Isă. 65, 3).

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeul meu! Tu ești bunătate nemărginită, și eu, totuși te-am schimbat cu o plăcere deșartă, care abia gustată a dispărut. Dar tu, deși disprețuit de mine, acum îmi dai iertare, dacă o cer. Imi făgăduiești, că mă vei primi iar în grația ta, dacă mi pare rău, că te-am vătămat. Da, Domnul meu, îmi pare rău din toată inima, că te-am vătămat și urăsc păcatul meu mai pe sus de orice rău. Iată mă întorc iarăși la tine, și dupăcum am nădejde, mă reprimești și mă înbrățișezi, ca pe copilul tău. Îți mulțămesc, o bunătate nemărginită! Vino mi însă în ajutor acum, și nu mă lăsa, să te mai alung dela mine. Iadul iarăși mă va ispiti, dar tu ești mai puternic decât iadul. Știu, că nu mă voiu mai despărți de tine, dacă mă voiu lăsa în grija ta totdeauna. Aceasta e grația, ce trebuie s'o areți față de mine: ca totdeauna să-ți fiu plecat ție și ca totdeauna să te rog, precum îți zic acuma: Doamne ajută-mi, dă-mi

lumină, dă-mi putere, dă-mi statornicie, dă-mi ceriul! Înainte de toate însă dă-mi dragostea ta, care-i adevărat raiu, al sufletelor noastre. Te iubesc, o bunătate nemărginită, și vreau să te iubesc totdeauna. Ascultă-mă Doamne, pentru iubirea lui Isus Hristos. — Marie, tu ești scăparea păcătoșilor, vino în ajutorul unui păcătos, care vrea să iubească pe Dumnezeuul tău.

Punct 3.

Păcătosul vatămă și necinstește pe Dumnezeu și prin aceasta îl *amărește* foarte tare. Nici când nu-i atins simțământul nostru așa de tare ca atunci, când unul, pe care l-am iubit, multele binefaceri primite ni le răsplătește cu vătămări. — Și oare cu cine se prinde păcătosul? El vatămă pe Dumnezeu, care l-a creat și l-a iubit atât de mult, încât chiar vieața și sângele și l-a dat din dragoste pentru el, în schimb el îl alungă din inima sa prin săvârșirea păcatului de moarte. Dumnezeu vine în sufletul, care-l iubește, cași el să iubească sufletul acela. *De mă iubește cineva și tatăl meu îl va iubi pe el, și la el vom veni și sălaş la el vom face.* (Ioan 14, 23). Cugetă-te asupra cuvintelor: *Sălaş la el vom face.* Dumnezeu vine în suflet, să locuească acolo pentru totdeauna, așa, că el nu l-ar părăsi nici

când, dacă sufletul nu l-ar alungă. *El nu te părăsește, fără numai dacă el e părăsit*, dupăcum zice conciliul tridentin. Dar tu Doamne, știi foarte bine, că acest ticălos în curând te va alungă, pentruce nu te depărtezi de-acum? De ce vrei să aștepți pânăce el aie-vea te va alungă? Părăsește-l, departă-te dela el, înainte de ce ți-ar face nedreptatea aceăsta atât de mare. Nu, zice Domnul, nu mă voi depărta dela el, pânăce însuși mă va alungă.

Așadar atunci, când sufletul consimte la păcat zice cătră Dumnezeu: Doamne depărtează-te dela mine. *Necredincioșii îi zic: depărtează-te dela noi*, (Iov. 21, 14). Și deși aceasta n'o rostesc eu gura, o spun însă destul de bine cu fapta, zice sf. Gregoriu. Păcătosul știe sigur, că Dumnezeu nu poate locui împreună cu păcatul în aceeaș inimă; el știe, că dacă păcătuiește, Dumnezeu trebuie să se depărteze; de aceea îi zice: „Fiindcă tu nu poți rămâne împreună cu păcatul meu, ci te depărtezi dela mine, du-te, cale bună!“ Și pe când alungă pe Dumnezeu din suflet, spiritul cel rău numai decât intră în el, să-l ia în stăpânire. Prin ușa, prin care iasă Dumnezeu, prin aceea intră diavolul. *Atunci se duce și ia șapte spirite mai rele decât sine, și întrând locuesc acolo*. (Mat. 12, 45). Când se botează un

copil preotul îi poruncește diavolului: *Ieși din el, spirit necurat, și fă loc Spiritului sfânt!* Și-n adevăr așa-i, căci prin primirea grației sufletul acesta devine un altar a lui Dumnezeu! *Nu știți, că în biserică lui Dumnezeu sunteți?* (I. Cor. 3, 16). Iar când omul își dă învoirea la păcat, face chiar contrarul; el adecă zice lui Dumnezeu, care locuește în sufletul său: *Ieși din mine Doamne, și fă loc diavolului!* Tocmai despre aceasta se plânse Dumnezeu sfei Brigitta: *Eu sunt ca un rege, pe care l-a alungat din regatul său, și în locul meu a fost ales, cel mai mare făcător de rele.*

Cât de rău ți-ar cădeă, dacă te-ar vătămă unul, căruia tu i-ai făcut mult bine! O astfel de durere i-ai cauzat Dumnezeului tău, care chiar și vieța și-a dat-o pentru tine. Domnul chiamă de martori ceriul și pământul, ca oarecumva să-l compătimizească pentru nedreptatea, ce i-o fac păcătoșii: *Auzi ceriule și ascultă pământule: fii am născut și am înălțat, iar aceia s'au lăpădat de mine.* (Isà. 1, 2). Cu un cuvânt păcătoșii rănesc inima lui Dumnezeu: *Iar ei n'au ascultat și au întărâtat pe Spiritul cel sfânt al lui.* (Isà. 63, 10). Dumnezeu e preafericit, deci nu poate simți nici o durere, dar dac'ar putea suferi, atunci i-ar fi destul un singur păcat greu, ca din cauza lui să moară de

întristare, dupăcum zice părintele Medina, *căci acela ar stârni în Dumnezeu o durere nemărginită*. Așa încât, dupăcum zice sf. Bernard : *Păcătosul în sine omoară pe Dumnezeu*. Așadar păcătosul, săvârșind un păcat de moarte, dă, așa zicând, venin lui Dumnezeu și face totul din partea sa, ca să-î ia viața. *Păcătosul a întărâtat pe Domnul*. (ps. 10, 4). El atunci strivește la pământ, după cum zice sf. Paul, (Evr. 10, 29) pe Fiul lui Dumnezeu, disprețuind tot ce-a făcut și-a suferit Isus Hristos, ca să șteargă păcatul din lume.

Afecte și rugăciuni.

Așadar Mântuitorul meu de câteori am păcătuit, de atâtea-ori te-am alungat din sufletul meu și mi-am dat toată silința, să-ți iau viața, dacă tu ai fi putut muri! Acum înțeleg, pentru ce mă întrebi: *Ce ți-am făcut, sau cu ce te-am vătămat? Răspunde-mi!* Pentru ce mi-ai pricinuit atâtea dureri? O Doamne, tu măntrebi, că ce rău mi-ai făcut? Tu mi-ai dat viața și ai murit pentru mine. Acesta e răul, ce mi l-ai făcut. Ce să răspund așadar? Îți spun, că de-o mie de ori sunt vrednic de iad, tu ai de ce să mă arunci acolo. Dar adă-ți aminte de iubirea, care te-a făcut să mori pentru mine pe cruce. Adă-ți aminte de sângele vărsat pe

lemnul crucii, și fie-ți milă de mine. Bine știu, că tu nu vrei să despez, tu-mi dai să înțeleg, că stai la ușa inimii mele, din care te-am alungat și cerci prin îndemnurile tale să afli intrare: *Eu stau la ușă și bat.* (Apoc. 3, 20). Și-mi zici: *Deschide-mi soră.* Da, Isuse al meu, eu vreau să alung păcatul din inima mea, îmi pare rău din toată inima și te iubesc mai pe sus de toate! Vino în inima mea, dragostea mea, ușa e deschisă! Vino și mai mult nu mă părăsi. Imbrățișează-mă cu iubirea ta, și nu mă lăsa, să mă mai desfac de tine. Nu, Dumnezeuul meu, noi mai mult nu vrem să ne despărțim; eu te îmbrățișez și te strâng la pieptul meu; fă-mă statornic în sfințenie. O, nu mă lăsa să mai trăesc vreodată despărțit de tine. — Marie, maica mea, vină-mi totdeauna în ajutor, roagă pe Isus pentru mine; câștigă-mi fericirea, de-a nu-i mai pierde grația niciodată.

Meditația XVI.

Îndurarea lui Dumnezeu.

„Se laudă mila asupra judecății“ (Jac. 2, 13).

Punct 1.

Bunătatea din firea sa se îmbie tuturor; cu alte cuvinte ea își împarte dulcele oricui, cu multă ușurință. Acum, fiindcă Dumnezeu din natura sa e bunătate nemărginită. — *Dumnezeu, a cărui natură e bunătatea* (sf. Leo) — dorința cea mai fierbinte a lui e, să ne facă și pe noi părtași fericirii sale. Astfel el nu-i aplicat să ne pedepsească, ci dinpotrivă, oricând e înclinat să-și reverse îndurarea sa peste toți. Pedepsa, zice Isaia prorocul, e ceva străin de dragostea cea mare a lui Dumnezeu: *Cu mânie va face lucrurile sale, lucruri de amărăciune, și mânia lui străin va lucra și amărăciunea lui străină.* (28 21). Și dacă totuși ne pedepsește Domnul în viața aceasta, numai de aceea ne pedepsește, ca să ne cruce în cealaltă. *O Dumnezeule, mâniatu-te-ai și te-ai milostivit spre noi!* (ps. 59, 3).

El își arată uneori mânia, ca noi să ne trezim din amorțeală și să urgisim păcatele. Și dacă trimite asupra noastră vre-o pacoste, aceasta o face, fiindcă ne iubește, anume ca în chipul acesta să ne ferească de pedeapsa veșnică: *Dat-ai celor ce se tem de tine semn, ca să fugă de fața arcului. Pentru ca să se mântuească cei iubiți ai tăi.* (ps. 59, 4).

Și cine poate lauda și admiră îndeajuns îndurarea, cu care Dumnezeu așteaptă, chiamă și primește pe păcătoșii, cari se întorc la el?

Înainte de toate, cu câtă îndelungă răbdare nu *așteaptă* Dumnezeu pocăința noastră. — Frate dragă, când ai vătămat pe Dumnezeu, te puteai pedepsi cu moarte, dar el te-a așteptat, și în loc să te pedepsească, ți-a făcut bine; ți-a ținut viața și s'a îngrijit de tine. El se face cași cum, n'ar vedea păcatele tale, ca astfel să te întorci: *Tu treci cu vederea greșelile oamenilor, ca să se pocăiască.* (Intelep. 11, 24). Dar cum se poate o Dumnezeule? Tu nu poți suferi nici un păcat, și totuși, vezi atât de multe de acestea și taci? *Pentru ce privești pe cei hulitori și taci.* (Avac. 1, 13). Tu vezi pe acest desfrânat, pe acest răsbunător, pe acest hulitor de Dumnezeu. Vătămarile lor împotriva ta se înmulțesc din zi în zi, și

totuși, nu-i pedepsești? De unde atâta îndelungă răbdare? *Și iarăși va aștepta Dumnezeu, ca să se îndure spre voi.* (Isa. 30, 18). Dumnezeu suferă pe păcătos, numai să se îndrepte, ca astfel iertându-l, să-l poată face fericit.

Sf. Toma zice, că toate creaturile: focul, pământul, aerul, apa în puterea boldului lor firesc caută să pedepsească păcatul, pentru ca să răsbune nedreptățile făcute Creatorului lor: *Făptura slujind ție, celui ce-o ai făcut se tinde spre pedeapsă asupra celor nedrepti.* (Ințel. 16, 24). Dela aceasta însă le reține Dumnezeu prin îndurarea lui. Tu Doamne aștepti pe acești blestemați, să se îndrepte. Și nu vezi, că nerecunoscătorii se folosesc de îndurarea ta numai la aceea, ca mai mult să te vateme? *Ai fost îndelung răbdător Doamne, ai răbdat poporului; au doară te-ai preamărit?* (Isa. 26, 15). Și pentru ce atâta răbdare? Pentru că *Dumnezeu nu voește moartea păcătosului, ci să se întoarcă păcătosul dela calea sa și să fie viu.* (Ezech. 33, 11). O îndelungă răbdare a lui Dumnezeu! Sfântul Augustin zice: „O Dumnezeule, Dumnezeul meu, tu ai fi — dacă-mi permiți să zic așa — nedrept, dacă n'ai fi Dumnezeu, fiind peste măsură îndelung răbdător față de păcătoși. Intr'adevăr se pare că-i nedrept față de cinstea sa, de

vătămarea căreia se face vinovat însuși Dumnezeu, căci mai așteaptă pe păcătosul, care se folosește de răbdarea lui numai la aceea, ca mai mult să se răsfățe în fărădelegile sale. *Noi păcătui*m, zice mai departe acelaș sfânt, *noi suntem sclavii păcatelor*. Unii se obișnuiesc cu păcatul în așa măsură, cât dorm luni și ani de-a rândul în păcate: *Noi aflăm desfătare în păcate*; alții chiar se laudă cu ele, și tu, rămâi binevoitor la toate acestea? *Noi te provocăm la mânie, iar tu ne chemi la îndurare*. Se pare, că ne întrecem cu Dumnezeu: Noi ne străduim să-l mâniem, ca să ne pedepsească, iar el nu încetează a ne chema să ne ierte.

Afecte și rugăciuni.

Ah Domnul meu, văd c'am fost vrednic de nefericirea, de-a fi acum în iad. Dar din îndurarea ta nu sunt în iad, ci aici la picioarele tale, unde-ți aud porunca: *Iubește pe Domnul, Dumnezeul tău!* Și te aud zicând, că tu vrei să mă ierți, dacă-mi pare rău de nedreptățile, ce ți le-am făcut. Da, Dumnezeu meu, dacă tu dorești, ca și un ticălos ca mine, care m'am răsvrătit în contra Maiestății tale, să te iubească, acum te iubesc din toată inima și mă doare, că te-am vătămat mai mult, decât de toată nenorocirea, ce-ar fi putut veni asupra mea.

Ah, luminează-mă, o bunătate nemărgi-

nită, fă-mă să cunosc nedreptatea, ce ți-am făcut-o. Nu mă voiu împotrivi mai mult chemărilor tale. Niciodată nu voiu mai vătămă pe Dumnezeu, care atât de mult m'a iubit, și care mă iartă așa de multe ori și cu o iubire atât de mare. O Isuse al meu, barem de nu te-aș fi vătămat niciodată! Iartă-mă și fă, ca de azi înainte numai pe tine să te iubesc, să trăesc numai pentru tine, care ai murit de bună voie pentru mine; fă, ca eu din iubire să sufer pentru tine, fiindcă tu din iubire față de mine, ai suferit atât de mult. Tu m'ai iubit din veșnicie, fă, ca inima mea în veci să ardă de dragoste, față de tine. O Mântuitorul meu, dela meritele tale sperez eu totul. — O, Marie, încrederea mi-o pun și'n tine; prin mijlocirea ta vei face de bună seamă, să fiu fericit.

Punct 2.

Gândește mai departe, cu câtă milă chiamă Dumnezeu pe păcătos la pocăință. Când Adam după căderea în păcat, s'a fost ascuns dela fața Domnului, vezi, cum Dumnezeu umblă căutând pe Adam cel pierdut, și strigă cași plângând: *Adame unde ești?* (Fac. 3, 9). După tâlmăcirea părintelui Pereiras: *aceste sunt cuvintele unui părinte, care-și caută pe fiul său pierdut.* Chiar așa a făcut Dumnezeu și cu tine, creștinul meu iubit.

Tu încunjurai pe Dumnezeu și el te căută, acum prin șoapte eterne, acum prin remușcări de conștiință, acum prin predici, acum prin necazuri, acum prin moartea prietenilor tăi. Se pare, că Isus Hristos despre tine vorbește, când zice: „Ostenit-am strigând, amorțit-a gâttelejul meu“ (ps. 68, 4). „Aveți de grijă, o păcătoșilor“, zice sf. Te-rezia, „că acel Domn vă chiamă acum, care odată vă va judecă.“

Iubite creștine, de câteori ai fost surd față de Dumnezeu, când te chemă cu glas stăruitor. Ai fi fost vrednic, să nu te mai strige, totuși Domnul n'a încetat a te chemă, căci doriă să se împace cu tine și să te mântuească. Și cine eră acela, care umblă atunci după tine și te strigă? Un Dumnezeu, o Ma-iestate nemărginită! Și tu? Ce erai altceva, decât un vierme amărît? Și pentru ce te chemă? Numai ca să-ți dea iarăși vieța grației, ce-ai fost pierdut-o de tot. *Ci vă întoarceți și veți fi vii.* (Ezech. 18, 32). Pentru dobândirea grației dumnezeiești n'ar fi mult, dacă cineva întreaga s'a vieță și-ar petrece-o în pustie. Dumnezeu însă te îmbiă cu grația sa, așa, c-ai fi putut-o câștiga într'un singur moment, prin o faptă de pocăință, dar tu mereu o respinge-ai. Și cu toate aceste Dumnezeu nu te-a părăsit, el te-a urmărit aproape plângând și zicând: „Fiul meu, pen-

tru ce vrei să fii osândit?“ *Și pentru ce muriți, casa lui Israil?* (Ezech. 18, 31).

Când omul face un păcat de moarte, alungă pe Dumnezeu din sufletul său. Necredințioșii zic cătră Dumnezeu: du-te dela noi. (Iov. 21, 14). Ce face însă Dumnezeu? *Iată stau la ușă și bat.* (Apoc. 3, 20). Se pare că roagă sufletul cu multă stăruință, să-l lase să între: *Deschide-mi sora mea.* (Cânt. 5, 2). Și atâta se roagă, pânăce se ostenește: *Eu m'am ostentit de rugăciuni.* (Ier. 15, 6). „Da“, zice Dioniziu Areopagitul, „Dumnezeu umblă în urma păcătoșilor, ca un îndrăgostit nebagat în seamă, și urmărindu-i pretutinde-ne, îi roagă în continuu, să nu se nefericească cu totul.“ Chiar aceasta a spus-o și sf. Paul, scriind învățăceilor săi: *Rugămu-vă în locul lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu,* (II. Cor. 6, 20). Frumoasă e observarea, ce o face sf. Hrisostom, tălmăcind cuvintele aceste: *Insuși Hristos vă roagă. Și de ce vă roagă? Ca să vă împăcați cu Dumnezeu, căci nu el se poartă în chip dușmănos, ci voi.* Prin ce vrea să zică: nu-i de lipsă, ca păcătosul să-și dea osteneala, a îndemna pe Dumnezeu la pace, ci de lipsă e numai, ca el să se hotărească odată a încheia pace cu Dumnezeu, căci nu Dumnezeu, ci păcătosul se ferește de pace.

O, cum aleargă zilnic acest Domn bun

în urma păcătoșilor și le zice: „Voi nemulțămitorilor, nu fugiți de mine! Spuneți-mi: pentru ce fugiți? Eu vă doresc binele cel mai mare, și nimic altceva nu vreau, decât să vă fac fericiți. De ce voiți să vă aruncați în nefericire?” Dar o Dumnezeule, pentru ce ai atâta îndurare față de acești răsvrătiți? Pentru ce areți atâta iubire față de ei? Ce bine sperezi tu dela ei? Îți face cam puțină cinste, că te arăți așa de îndurerat față de acești viermi amăriți, cari fug dinaintea ta. *Ce este omul, că l-ai mărit pe el, sau că iai aminte spre el?* (Iov. 7, 17).

Afecte și rugăciuni.

Privește Doamne, la picioarele tale pe un nemulțămitor, care se roagă de îndurare: *Părinte iartă.* Părinte te numesc, căci tu vrei să-ți zic așa: „Părintele meu iartă-mă.” Nu-s vrednic de mila ta, căci cu cât ai fost față de mine mai bun, cu atât mai nemulțămitor am fost eu față de tine. O, Dumnezeul meu, pentru bunătatea, ce te-a oprit de-a mă părăsi, pe când fugiam de tine, chiar pentru această bunătate primește-mă acum, când mă întorc diu nou la tine! O, Isusul meu, dă-mi o durere cât de mare, pentru vătămarile, ce ți le-am făcut, și dă-mi sărutarea păcii. Vătămarile ce ți le-am făcut, îmi cauzează o durere mai mare, decât orice rău, le blastăm,

le urăsc, și-mi unesc această ură cu ura, ce ai avut-o tu Mântuitorule, față de ele, în grădina Ghetsimani. Ah iartă-mă pentru sângele, ce l-ai vărsat în grădina aceea, pentru mine. Îți promit și sunt hotărît tare, să nu mă mai depart de lângă tine, și să alung din inima mea orice înclinare, ce nu-i îndreptată spre tine. Isuse al meu, dragostea mea, te iubesc mai presus de toate, neîncetat vreau să te iubesc și numai pe tine vreau să te iubesc. Tu însă dă-mi putere s'o fac aceasta: las' să fiu cu totul al tău. — O Marie, nădejdea mea, tu ești mama îndurării, o roagă pe Dumnezeu pentru mine, și aibi milă de mine.

Punct 3.

Domnitorii lumesti, chiar atunci iau mai puțin în seamă cererile supușilor răsvrățiți, când aceia se roagă de iertare. Dumnezeu însă nu face cu noi așa: *Și nu va întoarce fața sa de către noi, de ne vom întoarce către dânsul* (II. Par. 30, 9). El însuși îl chiamă pe păcătosul, care se pocăește și-i promite, că-l va primi bine, îndată-ce se va întoarce. *Întoarce-te la mine, și te voiu primi.* (Ier. 3, 7). *Întoarceți-vă la mine și mă voiu întoarce către voi.* (Zah. 1, 3). O cu câtă iubire și căldură primește Dumnezeu pe un păcătos, care se întoarce! Chiar aceasta a voit să ne-o arete Isus Hristos prin asemănarea cu oaia cea rătăcită, pe care pă-

storul aflând-o, o pune pe umărul său bucurându-se, și chiamă pe prietini săi, ca și ei să ia parte din bucuria lui. „Bucurați-vă cu mine, că am aflat oaia pierdută.“ Și adaugă mai departe sf. Luca: *zic vouă, că așa va fi bucurie în ceriu de un păcătos, care se pocăește.* (Luca 15). Foarte frumos ni-o arată aceasta Mântuitorul prin parabola despre fiul cel rătăcit, zicând, că: „El e acel părinte, care îndată ce vede pe fiul său cel rătăcit întorcându-se, îi aleargă înainte, îl îmbrățișează și-l sărută, deși acesta nu i-a spus încă nici un cuvânt, și de bucuria cea mare aproape-și iasă din sine“. *Și alergând a căzut pe grumazii lui și l-a sărutat pe el.* (Luca 15, 20).

Dumnezeu chiar zice, că: *cel fărădelege de va face dreptate, cu vieață va trăi, și nu va muri; toate nedreptățile lui, câte a făcut nu se vor pomeni* (Ezech. 18, 21), adică: eu vreau să i-le uit, cași cum nu m'ar fi vătămat. Ba mai mult: *Veniți să ne întrebăm, zice Domnul, și de vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voiu albî* (Isa. 1, 18), ca și când ar fi voit să zică: *Veniți, păcătoșilor, și vă tânguți asupra mea, de nu vă voiu iertă, și muștrați-mă, ca pe unul, care nu se ține de cuvânt.* Dar aceasta nu se va întâmpla, căci o „inimă înfrântă și umilită Dumnezeu nu va urgisi.“

Da, Dumnezeu chiar prin aceea își arată mărirea sa, că-i îndurător față de păcătoși, și-i iartă. Și când iartă el? Îndată! *Cu plângere a plâns, glasul strigării tale când l-a auzit, te-a ascultat* (Isă. 30, 19). Păcătoarele, zice profetul, nu trebuie să verși multe lacrimi, la cea dintâi lacrimă Domnul se va arăta milostiv față de tine. „Glasul strigării tale când l-a văzut, te-a ascultat.“ Domnul nu se poartă cu noi așa, cum ne purtăm noi cu el. Dumnezeu ne chiamă și noi ne facem surzi. Dumnezeu însă îndată ce ne aude ne răspunde; îndată ce ne căim și ne rugăm de iertare ne ascultă și îndată ne iartă.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeule meu, în contra cui m'am ridicat până acuma? În contra ta, care ești așa de bun, care m'ai făcut și care ai murit pentru mine. Și tu totuși m'ai răbdat pe lângă toată necredința mea? Ah, când aș lua în socotință numai răbdarea, ce-ai avut-o față de mine și atunci ar trebui să ard totdeauna de dragoste sfântă față de tine. Cine doar m'ar fi răbdat atâta vreme, ca tine, după ce te-am vătămat de atâtea ori. Vai mie, de te voi mai vătăma și de aci înainte și de voi fi osândit! Aceste dovezi de îndurare, ce mi-le dăduși, ar fi, o Dumnezeule, un iad mai cumplit decum e

însuș iadul. Nu, Mântuitorul meu, nu îngădui, ca din nou să-ți întorc spatele! Lasă-mă mai bine să mor. Văd bine, că îndelunga ta răbdare nu mă mai poate suferi. Mă doare deci, bunul meu cel mai mare, că te-am vătămat. Te iubesc din toată inima, și sunt hotărît a-ți închină viața mea întreagă. Ascultă-mă o veșnice Părinte, pentru meritele lui Isus Hristos; fă-mă statornic în sfințenie și dă-mi dragostea ta.

Ascultă-mi ruga, Isuse al meu, pentru sângele, ce l-ai vărsat pentru mine. *Te rugăm așadar, vină întru ajutor servilor tăi, pe cari i-ai răscumpărat prin scump sângele tău.* — O Marie, maica mea, *întoarce-ți ochii îndurători spre mine, și atrage-mă cu totul la Dumnezeu.*

Meditația XVII.

Abuzul de îndurarea lui Dumnezeu.

„Tu nu cunoști, că bunătatea lui te aduce la pocăință.

(Rom. 2, 4).

Punct 1.

În parabola despre neghină se spune, că alătura cu grâul dintr'o holdă a crescut și neghină, de aceea servitorii au întreat pe stăpânul holdei zicând: *Vrei să ne ducem și s'o smulgem?* Domnul însă le răspunse: „Nu, lăsați-o numai să crească. *În vremea secerii voi zice secerătorilor: strângeți întâi neghina și o legați snopi, ca s'o ardem.* (Mat. 13, 24). Asemănarea aceasta ne arată de-o parte îndelungă răbdarea Domnului față de păcătoși, de altă parte asprimăea lui față de cei încăpăținați. — Sf. Augustin zice, că diavolul înșeală pe oameni în două chipuri: *prin nădejde și desnădejde.* Dupăce păcătosul a căzut în vre-un păcat de moarte, diavolul cearcă să-l împingă la desnădejde prin frica de dreptatea dumnezească; iar înainte de-a păcătuî, îl încurajează la

săvârșirea păcatului prin nădejdea îndurării dumnezeiești. De aceea sfântul îndeamnă pe fiecare să facă chiar contrarul, anume: *După păcat sperează în îndurarea lui Dumnezeu, înainte de păcat teme-te de dreptatea lui.* Și nici nu-i vrednic de milă acela, care folosește îndurarea lui Dumnezeu spre a-l vătăma. „Cine greșește în contra dreptății“, zice Tostatus, „poate încă cercă sprijinul îndurării; dar cine a păcătuit și'n contra îndurării, încătr'ò să se mai întoarcă?“

Cu greu s'ar află un păcătos, care să-și lase toată nădejdea de-o parte și cu ochii deschiși să se arunce în iad. Păcătoșii vreau să păcătuească, dar își păstrează totodată și nădejdea, că se vor mântui. Ei păcătuesc, și zic: *Dumnezeu e milostiv; eu vreau să mai fac păcatele aceste, și apoi le voi mărturisii.* *Astfel vorbesc păcătoșii,* scrie sf. Augustin. Dar Doamne, nu sunt acestea vorbele, după cari s'au luat mulți, cari astăzi sunt osândiți la iad? Domnul te face atent, „să nu zici: mila lui Dumnezeu e mare, și va curăți mulțimea păcatelor mele“. Adecă: N'am decât să stârnesc părere de rău și durere sufletească și totul e la loc. Să nu zici așa, căci: *Mânia lui e chiar așa de iute, ca îndurarea lui și mânia lui va odihni peste cei păcătoși.* (Sir. 5, 6). Îndurarea lui Dumnezeu n'are margini, totuși

faptele acestei îndurări își au marginile lor. *Eu sunt drept și îndurător*, zise odinioară Domnul către sf. Brigitta, *dar păcătoșii mă socotesc numai întru cât îs îndurător*. Păcătoșii, scrie sf. Vasile, îl privesc pe Dumnezeu numai pe jumătate: *Domnul e bun, dar și drept: să nu-l considerăm numai de jumătate*. „A mai răbdă pe acela, care se folosește de îndurarea lui Dumnezeu, ca mai mult să-l vateme“, zice părintele Avila, „nu mai e îndurare, ci o adevărată călcare a dreptății“. Indurarea este pentru cel temător de Dumnezeu, nu pentru cel ce se folosește rău de ea. *Indurarea lui se varsă peste ceice se tem de el*, cântă sfânta noastră biserică. Cei îndărătnici sunt amenințați cu dreptatea lui Dumnezeu, carele precum nu minte în făgăduințele sale — zice sf. Augustin — chiar așa nu minte nici în amenințările sale: *Cine-i sincer în făgăduințe, acela-i sincer și'n amenințări*.

Bagă de seamă, zice sf. Hrisostom, când duhul cel necurat și nu Dumnezeu îți promite îndurare, ca să te îndemne la păcat. *Vai de speranța deșartă a aceluia, care sperează, ca să păcătuească*, adaugă sf. Augustin. O, sunt nenumărați aceia, pe cari i-a înșelat și i-a dus la pierire această speranță nebună, oftează acelaș sfânt. Vai de acela, care se folosește de îndurarea lui Du-

mnezeu, ca să-l vateme ! Sf. Bernard zice, că pe Lucifer deaceea l-a pedepsit așa de iute Dumnezeu, fiindcă s'a răsculat în nădejdea, că totuși nu va fi pedepsit. Regele Manase a fost păcătos, dar se întoarce, și Dumnezeu l-a iertat. Atunci Amon văzând, că tatăl său a câștigat așa de ușor iertare, s'a lăsat pradă vieții desfrânate, sperând, că și el va fi iertat; dar pentru Amon n'a mai fost îndurare. Sf. Hrisostom zice, că Iuda s'a nefe-ricit, fiindcă a păcătuțit prin încrederea în bunătatea lui Isus Hristos: Scurt, deși Dumnezeu rabdă, totuși nu rabdă totdeauna. Dacă Dumnezeu ar răbdă totdeauna, atunci nime n'ar fi osândit; însă părerea primită aproape de toți e, că chiar și dintre creștini partea cea mai mare — vorbind despre cei vrâstnici — vor fi osândiți: *Largă e poarta și lată e calea, ce duce la pierire și mulți sunt, cari întră printr'ânsa.* (Mat. 7, 13).

Cine vatămă pe Dumnezeu în nădejdea iertării, acela este un batjocoritor, un penitent, zice sf. Augustin. Iar sf. Paul zice despre aceștia: *Dumnezeu nu se lasă să fie batjocorit: Dumnezeu nu se batjocorește.* E o adevărată batjocură pentru Dumnezeu, când cineva umblă să-l vateme după bunul său plac, și apoi totuși sperează să ajungă în ceriu: *că ce va semăna omul aceea va*

și seceră. (Gal. 6, 8). Cine seamănă păcate, n'are la ce speră altceva, decât pedeapsă și iad. Mreja, cu care diavolul prinde mai pe toți creștinii osândiți la pedepsele iadului, e amăgirea cu îndemnul acesta: „Păcătuiți fără nici o frică, căci pe lângă toate păcatele, totuși veți fi fericiți“. Nădejdea păcătosului când e împreună cu părere de rău, e plăcută înaintea lui Dumnezeu. pe când speranța deșartă a celui îndărătnic Dumnezeu o urăște. O atare speranță ațâță pe Dumnezeu la pedepsire, în ce chip ațâță la mânie Domnul său acel servitor, care-l vatămă, fiindcă e prea bun.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu meu! Iată eu am fost unul dintre acești păcătoși, căci te-am vătămat tocmai fiindcă tu erai prea bun față de mine. O Doamne, mai așteaptă-mă; nu mă părăsi încă, deoarece sperez, că având ajutorul tău nu te voi mai ațâța de așa, încât să fi silit a mă părăsi. Imi pare rău, o bunătate nemărginită, că te-am vătămat, și că deatâtea ori m'am folosit rău de îndelunga răbdare. Îți mulțămesc, că m'ai așteptat până acum. De aici înainte nu vreau să-ți mai fiu necredincios, ca până acum. Tu m'ai răbdat atâta vreme, ca totuși să mă vezi odată, că-mi schimb viața, și că ard de dra-

goste față de bunătatea ta cea mare. Iată în urmă ziua aceasta a sosit, așa cred. Acum te iubesc mai presus de toate, și-ți prețuiesc îndurarea mai mult, decât toate avuțiile pământului; mai bucuros vreau de o mie de ori să-mi pierd vieța, decât grația ta. Dumnezeu meu, pentru iubirea lui Isus Hristos fă-mă statornic în sfințenie până la capătul vieții, și dă-mi dragostea ta. Nu mă lăsa să-ți mai fiu necredincios, ci lasă-mă să te iubesc. — Marie, tu ești nădejdea mea; câștigă-mi tăria aceasta, și altă dorință nu mai am.

Punct 2.

Va zice cineva: în trecut Dumnezeu a arătat față de mine atâta îndurare, încât pot spera, că și în viitor mi-o va da — Eu însă răspund: tu așadară voești să-l vatămi din nou, chiar pentrucă a arătat atâta îndurare față de tine? Ascultă, ce zice sf. Paul: „Nu bagi seamă de bogățiile bunătății lui, și de îngăduința și de îndelungă răbdarea lui, necunoscând, că bunătatea lui te duce la pocăință”. (Rom. 2, 4). Bunătatea lui te-a răbdat atâta vreme, nu ca să continui o vieță păcătoasă, ci ca să verși lacrimi amare de pocăință. Dacă te gândești tot numai la îndurarea dumnezească, și nu vrei să pui odată capăt vieții tale păcătoase, îi va pune capăt

însuși Dumnezeu, când nici nu vei gândi. *De nu vă veți întoarce, sabia sa o va lucî* (ps. 7, 13). *Că aproape este ziua pieririi lor, și sunt de față cele gătite vouă.* (Deut. 32, 35). Dumnezeu așteaptă, dar când vine vremea răsbunării, atunci nu mai amână, ci pedepsește.

Și iarăși va așteptă Dumnezeu, ca să se îndure spre voi. (Isă. 30, 18). Dar dacă vede Dumnezeu, că timpul, ce i l-a dat spre a-și deplânge fărădelegile, păcătosul îl întrebuințează, numai ca să-și îmmulțescă numărul păcatelor, atunci *însuși timpul vine în contra lui, să-l judece*, după cum zice sf. Gregoriu. Cu cât Dumnezeu a așteptat mai multă vreme pe păcătos, cu cât s'a arătat mai milostiv față de el, cu atât va fi și pedepsa mai aspră, cu atât îl va părăsi Dumnezeu mai în grabă: *Vindecat-am Vavilonul și nu s'a vindecat, părăsindu-l-am pe el.* (Ier. 51, 9). Și cum părăsește Dumnezeu pe păcătos? Sau că trimite asupra lui moartea și'l lasă să moară în păcat, sau îl lipsește de prisosința grațiilor sale, și-i lasă numai grația suficientă, cu ajutorul căreia păcătosul, deși ar putea să se mântuească, totuși nu se mântuește. Intunerecul minții, împietrirea inimii, datina de-a păcătui într'una, îi vor face mântuirea aproape cu nepuțință, și astfel va fi părăsit, dacă nu chiar

de tot, totuși mai făr' de nici un ajutor. *Lua-voiu gardul ei și va fi de jaf.* (Isaia 5, 5). O ce pedeapsă! Ce înseamnă aceea, că Domnul strică gardul și lasă intrare liberă în vie oamenilor și animalelor? E semn, c'a părăsit-o. Așa face Dumnezeu, când părăsește un suflet. Ii ia acestuia îngrădirea temerii sfinte, a remușcării de conștiință, îl lasă'n întunec, și atunci află intrare liberă în acest suflet toți monstrii păcatelor. Iar păcătosul lăsat de sine în această noapte a sufletului său, toate le va desprețui : grația dumnezească, ceriul, amănințările, ba însași încetarea sa, de-a mai fi membru viu al bisericii, da, într'adevăr nu-i va mai păsă nici de osânda veșnică a sufletului său. *Când vine necredinciosul întru adâncul răutăților, nu bagă seamă.* (Pild. 18, 3).

Dumnezeu îl va lăsă nepedepsit în vieața aceasta; însă chiar prin aceasta nepedepsire îi va veni cea mai mare pedeapsă. *Să ne îndurăm spre cel fărădelege, și nu va învăța dreptatea.* (Isa. 26, 10) Sf. Bernard privitor la aceste cuvinte zice: *Dumnezeu să mă ferească de-o astfel de îndurare, căci ea e mai înfricoșată, decât orice mânie.*

O, ce pedeapsă e, când Dumnezeu lasă pe păcătos în păcatele sale așa, încât se pare, că nu-i mai cere nici o dare de seamă.

O, ce mare pedeapsă e, când se pare, că nici nu-i mânios de loc pe el: *Că se va lua râvna mea dela tine, și mă voi udihni, și nu voi mai avea grijă.* (Ezech. 16, 42). Dar cea mai mare pedeapsă e, când Dumnezeu lasă pe păcătoși să li-se împlinescă toate după pofta inimii lor, când norocul îi întâmpină la tot pasul: *Și i-am slobozit pe dânșii după dorința inimii lor.* (ps. 80, 13). Căci e semn acesta, că Dumnezeu îi așteaptă, că în cealaltă viață să-i facă prada dreptății sale.

Ce este, de calea necredincioșilor sporește? Intreabă Ieremia (12, 1), și tot el răspunde: *Adună-i pe dânșii, ca pe niște oi spre junghiare.* Nu este pedeapsă mai mare ca aceea, când Dumnezeu lasă pe păcătos să grămădească păcate peste păcate, cum cetim la David: *Adauge fărădelege la fărădelegea lor, șteargă-se din cartea celor vii.* (ps. 68, 28) Bellarmin zice despre aceștia: „Nici o pedeapsă nu-i așa de mare, ca pedepsirea păcatului prin păcat.“ Pentru astfel de nefericiți eră cu mult mai bine, dacă Dumnezeu le-ar fi curmat viața după cel dintâiu păcat, căci murind mai târziu, chinurile lor vor fi cu atât mai număroase, cu cât au făcut mai multe păcate.

Afecte și rugăciuni.

Dumnezeul meu, acum recunosc, că într'adevăr am fost vrednic să mă despoi de ajutorul și lumina ta în starea aceasta ticăloasă a păcatului; dar eu văd lumina, ce mi-o trimiți și aud glasul, ce mă chiamă la pocăință, iar acesta e semn, că tu încă nu m'ai părăsit. Iar dacă într'adevăr nu m'ai părăsit, varsă-ți, o Doamne, îndurările tale peste sufletul meu, revarsă peste el lumină, mărește-mi dorința, să-ți slujesc și să te iubesc. Schimbă-mă, atotputernice Doamne, și fă dintr'un trădător și răsvrătit, un iubitor învâpăiat al bunătății tale, ca astfel să ajung cândva în ceriu, unde să cânt în veci lauda îndurării tale. Tu vrei așadară să mă ierți și eu încă nu doresc altceva, decât iertarea și dragostea ta. Îmi pare rău o bunătate nemărginită, că te-am vătămat așa des. Te iubesc o bunul cel mai înalt, căci așa-mi poruncești tu; te iubesc, căci ești mai pe sus de toate vrednic de iubire. O Mântuitorul meu, lasă pentru meritele sângelui tău, lasă-te să fii iubit de un păcătos, pe care tu așa de tare l-ai iubit și l-ai suferit atâta vreme, cu atâta paciință. Eu toate le aștept dela îndurarea ta. De acum înainte am nădeide, că te voi iubi totdeauna, până la moarte și în veci: *Indurările Domnului în etern le voi cânta cu laudă.* Totdeauna vreau, o

Isuse al meu, să laud și preamăresc îndurarea ta. — Și totdeauna voi lauda și îndurarea ta, o Marie, pentrucă mi-ai câștigat grații atât de mari; toate acestea am de-a-le mulțami mijlocirii tale. Maica mea, stă-mi pururea într'ajutor, și fă-mă statornic în sfințenie până în capăt.

Punct 3.

În biografia părintelui Ludovic La Nussa se istorisește întâmplarea alor doi prietini, cari petreceau în Palermo. Într'o zi, cu prilejul unei plimbări, unul dintre ei cu numele Cezar, care erà actor, văzând pe celalalt confundat în gânduri, îi zise: „Tu de bună seamă ai fost la spovedit, și deaceea ești atât de turburat.“ Ascultă, adause el mai departe, „ce-mi proroci odată părintele La Nussa: Mi-ai zis, că Dumnezeu îmi va lăsa încă doisprezece ani de viață, și dacă în răstimpul acesta nu mă voi îndreptă, mă voi stânge de o moarte rea. De-atunci am umblat multe țări și mări, în câteva rânduri am fost și bolnav, iar odată eram tare aproape de moarte. În luna aceasta însă, în care se împlinște al doisprezecelea an de atunci, mă simt mai bine, decât oricând în viața mea.“ — Apoi invită pe prietinel său pe Sâmbăta viitoare la predarea unei piese, ce-a compus-o numai de curând. Dar ce se întâmplă?

Sâmbătă, în 24 Novembre 1668, tocmai pe când voi să pășească pe bină, îl lovì guta, și muri numai decât în brațele unei actrițe. Astfel se sfârși drama.

Și-acum să privim la noi înșine. Frate dragă, dacă dușmanul cel rău te ispitește din nou la păcat, îți stă în voie liberă să păcătuești, dacă vrei să fi osândit; dar atunci să nu zici, că vrei să ajungi la mântuire. Când te-ai hotărît să păcătuești, te poți socoti deja de osândit, și 'nchipue-ți atunci, că vezi, cum Dumnezeu îți scrie judecata pierzării tale la muncile iadului, și-ți zice: *Ce voi face încă viei mele și nu i-am făcut ei?* (Isa. 5, 4). Vrei tu cu deadinsul să fi osândit? Ei bine, așa are să fie, dar de aceasta tu singur ești vinovat, nu și altul.

Poate mă vei întreba: Dar unde-i îndurarea lui Dumnezeu? — O nefericite, nu vrei tu să vezi nici o îndurare în aceea, că Dumnezeu pe lângă toată mulțimea păcatelor tale, te-a răbdat atâta vreme pe pământ? Plecându-ți capul să-i mulțamești în toată viața ta pentru lucrul acesta, și să zici: *Milele Domnului, că nu m'au părăsit pe mine, că nu s'au sfârșit îndurările lui,* (Plâng. 3, 22). Un singur păcat de moarte, ce l-ai făcut, e mai mare blestemăție, decât să fi călcat în picioare pe cel mai mare domnitor din lume. Tu însă ai săvârșit atâtea păcate,

încât nici scumpul tău frate nu te-ar mai fi putut suferi, dacă l-ai fi vătămat în măsura, în care l-ai vătămat pe Dumnezeu. Dumnezeu însă nu numai, că nu te-a răbdat, ci de multe ori te-a și chemat cu voce înaltă, și ți-a îmbiat iertare. *Ce-ar fi trebuit să mai fac eu?* Ar fi putut el arăta o mai mare bunăvoință față de tine, chiar dacă tu i-ai fi fost de lipsă, sau dacă s'ar fi simțit îndatorat la recunoștință față de tine pentru vreun bine mare, ce i l-ai fi făcut? Chiar și atunci vătămările tale des repetite l-ar fi silit, ca toată îndurarea lui să și-o schimbe în mânie și în pedeapsă.

Dacă smochinul, pe care-l află Domnul fără fruct, n'ar fi adus rod nici după anii, ce i-a lăsat pentru cultivare, cine ar mai fi putut spera dela Domnul, că-i va da încă vreme și nu va porunci să-l taie? Ascultă deci mustrarea sfântului Augustin: „*O pom neroditor!* Săcurea-i pusă la o parte. Pedeapsa ți-a fost amânată, nu însă ștearsă, dacă te vei folosi rău și mai departe de îndurarea dumnezească, *vei fi tăiat*“. Până când vrei s'o mai amâni? Până-ce Dumnezeu te va arunca în iad? Însă de te va arunca acolo, atunci știi prea bine, că pentru tine nu va mai fi chip de scăpare. Domnul tace, dar el nu tace totdeauna; când vine vremea răsbunării, atunci nu mai tace. *Acestea le-ai*

jăcut și am tăcut; ai socotit fărădelegea, că-ți voi fi ție asemenea, mustra-te-voiu și voi pune înaintea feței tale pacatele tale. (ps. 49, 21). El î-ți va pune înaintea ochilor îndurările, ce le-a arătat față de tine și va face, ca ele înseși să te judece și osândească.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeule, vai mie, dacă de aici înainte nu-ți voi sluji cu credință, dacă după lumina, ce mi-o dai acum, de nou aș fi un călcător de făgăduințe. Lumina aceasta e dovadă, că tu vrei să mă ierți. Îmi pare rău, o Dumnezeule, de toate nedreptățile, ce ție-am făcut, pentru că prin acelea te-am vătămat pe tine, o bunătate nemărginită. Dela sângele tău îmi aștept iertarea, și încă cu toată încrederea. Dacă din nou ți-aș întoarce spatele, recunosc, c'atunci aș fi vrednic de un iad făcut anume pentru mine. Aceasta mă face să mă cutremur: că pot pierde iarăși grația ta, o Dumnezeule sufletului meu. Mă cutremură și gândul, că de atâtea ori am depus făgăduința, că-ți voi fi credincios, și după aceea iarăși m'am răsvrătit în contra ta. O Doamne, nu mă lăsa în nefericirea aceasta mare, de-a mă vedea din nou în dușmănie cu tine. Sloboade asupra mea ori-ce pedeapsă, numai de aceasta una mă ferește: „nu mă lăsa, să fiu despărțit de tine.“ Dacă

prevezi, că iarăși te voi vătăma, atunci mai bine lasă-mă să mor. Mai bucuros vreau să mă stâng de cea mai amară moarte, decât s'ajung a deplânge nefericirea, de-a fi înc'odată lipsit de grația ta! Nu mă lăsă, să fiu despărțit de tine. Îmi repetesc această rugare Dumnezeule, și fă, ca încontinuu să o repetesc: *Nu mă lăsă să fiu despărțit de tine.* Eu te iubesc, scumpul meu Mântuitor, și nu vreau să mă despart de tine; dă-mi pentru moartea ta de bunăvoie o iubire mare, care atât de strâns să mă lege de tine, încât să nu te mai pot părăsi. — O Marie, mama mea! Dacă de nou aş vătăma pe Dumnezeu, atunci mă tem, că și tu m'ai părăsi. Ajută-mi deci prin rugăciunile tale să fiu statornic în sfințenie, și să am totdeauna dragoste față de Isus Hristos.

Meditația XVIII.

Despre numărul păcatelor.

„Pentru că nu se face curând judecată celor ce fac rău, pentru aceea s'a umplut inima fiilor omenești, ca să facă rău.“

(Eccl. 8, 11).

Punct 1.

Dacă Domnul ar pedepsi numai decât, pe oricare-l vatămă, atunci de sigur nu s'ar vedeà așa des necinstit, precum i-se întâmplă acum; dar fiindcă Domnul nu pedepsește numai decât, ci așteaptă cu pedeapsa, de aceea păcătoșii capătă curaj, și-l vatămă cu atât mai mult. Trebuie să știm, că și Dumnezeu așteaptă și rabdă. dar nu așteaptă și nu rabdă totdeauna. Mai mulți sfinți părinți, ca sf. Vasile, sf. Ieronim, sf. Ambroziu, sf. Ciril Alexandrinul, sf. Hrisostom, sf. Augustin și alții susțin, că Dumnezeu precum a destinat pentru fiecare om numărul anilor de viață, măsura sănătății și a talentelor, ce vrea să i-le deà, — *Toate cu măsură și cu număr și cu cumpănă le-ai rânduit*, (Înțelept. 11, 21), — chiar așa a statuit el și numărul păcatelor, ce vrea să i-le

ierte, iar când i s'a umplut măsura, nici Dumnezeu nu-l mai iartă. *Trebue să știm*, zice sf. Augustin, *că îndelungă răbdarea lui Dumnezeu sufere pe păcătos numai până ce i-s'a umplut paharul, după aceea pentru el nu mai este iertare.* Tot aceasta o zice și Eusebiu din Cezarea: *Dumnezeu așteaptă până la un anumit număr de păcate, iar după aceea părăsește pe păcătos.* Tot aceasta o zice și sfinții părinți amintiți mai sus.

Părerile acestor sf. părinți nu-s luate din vânt, ci ele au temeiul în sf. scriptură. Așa într'un loc zice Domnul, că el deaceia amână nimicirea Amoreilor, fiindcă nu li s'a umplut încă măsura păcatelor: *Nedreptățiile Amoreilor încă nu s'au împlinit.* (Fac. 15, 16). Într'alt loc zice: *Nu voi mai adauge a milui casa lui Israil* (Os. 1, 6). Și iarăși într'alt loc: *Ei mă ispitiră de zece ori, deci să nu mai vadă țara,* (Num. 14, 22). Dreptul Iov zice: *Pecetluit-ai în săculeți păcatele mele* (14, 17). Păcătoșii nu țin seamă de păcatele lor, dar ține Dumnezeu, căci îndată ce semănătura va fi coaptă, adecă: îndată ce măsura va fi plină, va zice: *trimiteți secerători, că a sosit secerișul* (Ioil 3, 13). Într'alt loc zice Dumnezeu: *Pentru curățenie nu fii fără de frică, ca să nu adaugi păcate peste păcate.* (Sirach 5, 5) Prin aceasta vrea să zică: „Păcătosule, tu

trebuie să te temi și de păcatele, ce ți le-am iertat, căci de mai cazi în vre-un păcat, atunci se poate întâmpla, ca păcatul cel nou dimpreună cu celea iertate să umplă măsura, și atunci pentru tine nu va mai fi nici o îndurare. Intr'alt loc zice sf. scriptură mai lămurit: *Cu îndelungă răbdare așteaptă Domnul, până ce vor ajunge la plinirea păcatelor, și apoi să-i muncească* (II. Mac. 6, 14).

Despre această pedeapsă sunt foarte multe exemple în sf. scriptură și cu deosebire exemplul lui Saul, pe care Dumnezeu, când pentru ultima oră i-a fost neascultător, astfel l-a părăsit, încât Saul rugând pe Samuil, să se întrepună pentru el, acesta îi răspunse: *Că ai lăpădat cuvântul Domnului, și Domnul te va lăpăda pe tine.* (I. Imp. 15, 25). Un alt exemplu avem despre Baltazar, care profană la masă sfintele vase ale templului și în aceeaș vreme văzù o mână scriind pe părete: „Mane, Thekel, Pfares.“ Venind Daniel, îi cetì cuvintele acestea și între altele îi zise: *Tu ai fost cumpănit în cumpănă, și ai fost aflat prea ușor,* (Dan. 5, 27). Prin aceasta i-a dat să înțeleagă, că greutatea păcatelor sale a făcut, să se cufunde cumpăna dreptății dumnezeesti și de fapt: „In aceeaș noapte fu omorît Baltazar, regele Caldeilor.“

O, la câți nefericiți, cari petrec ani

de-a rândul în păcate, nu li se întâmplă tot asemenea. Dacă li se 'mplinește numărul păcatelor, sunt cuprinși de moarte și aruncați în iad! Unii prin cercetările lor vreau să cunoască numărul stelelor, mulțimea îngerilor, sau numărul anilor de viață a cutărui om: Cine poate afla însă numărul păcatelor, ce Dumnezeu voește să i-le ierte? — Și deaceea trebuie să tremure omul. Cine știe, iubitul meu creștin, dacă-ți va mai ierta Dumnezeu cea dintâiu plăcere necuviincioasă, cel dintâiu cuget rău stârnit cu voia, cel dintâiu păcat, ce ți-l vei permite?

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeu! îți mulțănesc! Câți sunt, cari pentru păcate mai puține decât ale mele, se află acuma în iad, fără nici o nădejde de iertare. Și eu mă aflu încă în viață, nu sunt în iad, și pot avea nădejde la iertarea păcatelor și la ceriu, numai să vreau. Da, Dumnezeu! Eu îți cer iertare. Mă doare mai mult decât de orice rău, că te-am vătămat, bunătate nemărginită. Cerescule părinte, *caută la fața Unsului tău*, privește la Fiul tău, care a murit pe cruce pentru mine, și pentru meritele sale, îndură-te spre mine! Eu îți promit, că mai bucuros vreau să mor, decât să te mai vatăm. Intr'adevăr trebuie să mă tem, că în urma multelor păcate și-a grațiilor primite dela tine, mi s'ar putea umplea

măsura, dac' aş adauge un nou păcat, şi atunci aş cădea în osândă. O, ajută-mi cu graţia ta! Dela tine aştept lumină şi tărie, ca să-ţi pot rămâne credincios. De cumva ai observă însă, că eu din nou aş vrea să te vatăm, atunci lasă-mă să mor în momentul acesta, când nădăduesc, că sunt în graţia ta! Pe tine Dumnezeu meu, te iubesc mai presus de toate, şi mă tem mai tare decât de moarte, că iarăşi voi ajunge în disgrăţia ta; pentru iubirea ta însă nu mă lăsă la răul acesta. — Marie maica mea, ajută-mi pentru dragostea ta. Câştigă-mi darul de-a fi statornic în sfinţenie.

Punct 2.

Poate va zice vre-un păcătos: „Doar Dumnezeu e îndurător.“ Eu însă îi răspund: „Cine o trage aceasta la îndoială?“ Indurarea lui Dumnezeu e nemărginită, dar câţi nu sunt osândiţi în fiecare zi, fiindcă n'au băgat în seamă această îndurare. *Eu am venit să vindec pe cei zdrobiţi la inimă.* (Isa. 61, 1). Dumnezeu vindecă pe acela, care are o voinţă bună. El iartă păcatele, dar voinţa de-a păcătui n'o poate iertă

Păcătosul va reflectă: „Doar încă sunt tinăr.“ — Eşti tinăr? Numai cât Dumnezeu nu numără anii, ci păcatele. Iar aceasta măsură a păcatelor nu-i pentru toţi pe-o formă;

unuia îi iartă Dumnezeu o sută, altuia o mie, pe altul însă îl aruncă în iad, încă la al doilea păcat. O, pe câți nu i-a aruncat Dumnezeu în iad îndată după cel dintâiu păcat de moarte! Sf. Gregoriu povestește, cum un copil de cinci ani a fost aruncat în iad, fiindcă rostise o sudalmă împotriva lui Dumnezeu. Preacurata Fecioară descoperi servitoarei lui Dumnezeu Benedicta din Florența, că o copilă de 12 ani a fost osândită deja la cel dintâiu păcat. Un alt copil de opt ani muri după cel dintâiu păcat, și a fost dat pierzării.

Se spune în evangelia sf. Mateiu, că Domnul a blestemat smochinul, ce l-a aflat atunci întâia oară fără fruct: *Pe tine să nu mai crească fructe. Și acela se uscă.* Dar cum ar și putea cineva să fie atât de cutezător, încât să-l tragă pe Dumnezeu la răspundere, că pentru ce voește să ierte numai trei păcate, iar pe-al patrulea nu? În aceasta trebuie să respectăm judecățile dumnezeiești, și să zicem cu Apostolul: *O adâncul bogăției, al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât sunt de necuprinse judecățile lui și neurmăte căile lui!* (Rom. 11, 33). Sf. Augustin zice: „El știe pe cine să cruțe și pe cine nu. Celora ce li-se dă îndurare, aceasta li se dă din grație; celor ce nu li se dă, nu li se dă din dreptate.“

Indărătnicul va reflecta: „Eu l-am vă-

tămat adeseori, și Dumnezeu m'a iertat totdeauna, așadară nădăjduesc, că el îmi va ierta și acest păcat nou." Eu din contră te întreb: „Dacă până acum nu te-a pedepsit Dumnezeu, oare aceasta așa să rămână și de-acum înainte?" Măsura se va umplea și deodată va urma pedeapsa. Pe când Samson se libovia cu Dalila, nădăjduia, că în acelaș chip se va elibera din mânilor Filisteilor, precum s'a eliberat și mai 'nainte. *Vreau să merg afară și să mă scap, dupăcum am făcut-o asta mai 'nainte* (Int. 16, 20). Acum la urmă însă a fost prins, și a plătit-o cu viața. Nu zice: *eu am păcătuit, și ce rău mi s'a făcut mie? Căci cel preainalt e îndelung răbdător.* (Sir. 5, 4). Adecă el va veni cândva, și va răsplăti toate; și cu cât a fost îndurarea lui mai mare, cu atât va fi mai aspră și pedeapsa. Ioan Hrisostom ne asigură, că mai tare trebuie să ne temem atunci, când Dumnezeu suferă pe cel îndărătnic, decât atunci, când îl pedepsește îndată. Căci dupăcum zice sf. Gregoriu, pe cari Dumnezeu îi așteaptă cu mai multă răbdare, după 'aceea-i pedepsește mult mai aspru, dacă rămân nemulțămitori: „Cu cât așteaptă mai mult, cu atât pedepsește mai aspru. Și aceia, cari au fost suferiți vreme mai îndelungată, adeseori se stâng de-o moarte grabnică, așa, că de multe ori nu li-se 'ngădue, nici măcar să-și deplângă păcatele înainte de moarte." Cu cât a fost mai

mare lumina, ce ți-a dat o Dumnezeu, cu atât mai mare-ți va fi orbia și îndărătnicia în păcat. *Li ar fi fost mai bine, zice sf. Petru, dacă ei nicicând n'ar fi cunoscut calea dreptății, decât, ca după cunoașterea ei, iarăși să se abată* (II. Petru 2, 21). Sftul Paul apoi declară: *Că nu este cu puțință celor ce s'au luminat odată, și au gustat darul ceresc, și au căzut, ca iarăși să se înnoească prin pocăință a doua oră.* (Evr. 6, 4).

E îngrozitor, ce zice Domnul despre aceia, cari rămân surzi la chemarea lui: *Că am strigat și nu m'ați ascultat, pentru aceea eu încă voi râde de pierirea voastră.* (Pilde 1, 24). Insemnați-vă bine aceste două cuvinte: *Eu încă*; ele înseamnă: că, precum păcătosul a batjocorit pe Dumnezeu, când se mărturisise, promițându-i îndreptare, ca apoi să continue cu necredința sa, chiar așa-l va batjocori și pe el Dumnezeu la moarte. Tot acolo cetim, că: *După cum mîncă cănele ceeace a vomat odată, chiar așa umblă nebunul după nebunia sa.* (Pilde 24, 11). Acest loc îl lămurește Dioniziu Cartauzianul, zicând că: „Precum e lucru scârbos și greșos a mânca din nou vomiturile, tot așa de scârbos e și a te înglodă iarăși în păcatele iertate odată prin mărturisire.“

Afecte și rugăciuni.

Iată-mă, Dumnezeul meu, înaintea picioarelor tale. Eu sunt cea făptură vrednică de dispreț, căci iarăși am gustat din acelea fructe neiertate, cari mai înainte le-am fost urgisit. Eu, ce e drept, nu sunt vrednic de îndurare, o Mântuitorul meu! Dar sângele, ce l-ai vărsat pentru mine mă încurajază, și-mi face drum spre nădejde. Cât de des te-am vătămat și am primit iertare dela tine! Ți-am promis, că nu te voi mai vătăma și iarăși m'am întors la vomitură, iar tu, m'ai iertat din nou! Până când voi mai întârziă? Ori chiar până ce tu mă vei arunca în iad? Sau mă vei lăsa cu totul sub stăpânirea păcatului? Intr'adevăr, că această pedeapsă pentru mine ar fi mai grozavă, chiar și decât iadul. Nu, Dumnezeul meu, eu vreau să mă îndrept și pentru ca să-ți fiu credincios, vreau să-mi pun toată încrederea în tine; vreau, că dacă voi fi ispitit, totdeauna și îndată să recurg la tine. Până acum m'am încrezut în făgăduințele și propusele mele, și în ispite nu m'am încredințat grijii tale, și aceasta a fost nefericirea mea. Tu să fii de azi înainte nădejdea și tăria mea, și în chipul acesta totul îmi va fi cu putință. *Totul voi putea în acela, care mă 'ntărește.* Dă-mi deci, o Isuse al meu, pentru meritele tale, grația de-a mă încredința totdeauna ție și în li-

psele mele să recurg totdeauna la ajutorul tău. Eu te iubesc, o bunul meu cel mai înalt și cel mai vrednic de iubire. Numai pe tine vreau să te iubesc; tu însă trebuie să mi ajuți la aceasta. — Și tu, Marie, mama mea, trebuie să-mi dai ajutor prin mijlocirea ta; ține-mă sub scutul tău, și fă ca în ispite totdeauna să te chem într'ajutor. Numele tău, va fi scăparea mea.

Punct 3

Fiule păcătuît-ai; să nu mai adaugi încă, și pentru celea de mai înainte ale tale, te roagă (Sir. 21, 1). Vezi, iubite creștine, ce te învață bunul tău Domn, fiindcă vrea să te vadă fericit. Dragul meu, cu cât ai vătămat mai mult pe Dumnezeu, cu atât mai tare trebuie să te ferești de-a-l vătăma din nou, deoarece păcatul din urmă, ce-l săvârșești, ar putea face ca cumpăna dreptății dumnezeiești să se cufunde, și atunci ai fi osândit. Eu nu susțin de loc, că după un nou păcat săvârșit, pentru tine n'ar mai putea fi iertare, aceasta n'o știu, totuși zic, că ți s'ar putea întâmpla contrariul. Așadară fiind ispitit, zi: cine știe dacă Dumnezeu mă va mai iertă și dacă nu voi fi osândit? Spune-mi dragul meu, primire-ai tu bucuros o mâncare, dacă ar fi probabil, că aceea conține venin? Și dacă ai ști cu probabilitate, că dușmanii te pândesc pe

un drum oarecare, să-ți curme viața, ce zici, ai trece tu pe drumul acesta, având o altă cale sigură? Dar ce probabilitate și mai întâiu ce siguranță îți poți promite, că tu după un nou păcat vei putea stârni pocăință adevărată, și nu te vei întoarce iarăși la vechea ta viață păcătoasă, sau că Dumnezeu nu te va lăsa să mori îndată, când faci păcatul, sau că nu te va părăsi de tot, după acela?

O, cugetă numai, dragul meu! Dacă cumperi o casă, oare nu-ți dai toată silința, ca să știi, că ești sigur de ea, și că nu ți-ai aruncat banii în vânt? Când iai o medicină, cerci cu multă stăruință, ca să știi de bună seamă, că oare nu ți-ar putea strică? Când treci peste un râu, te păzești bine, ca nu cumva să te înnece. Dar pentru îndestulirea unei poște ticăloase, pentru o plăcere dobitocească te încumeți să-ți pui în primejdie fericirea de veci, zicând: am nădejde, că mă voiu mărturisi. Eu însă te întreb: Când îți vei mărturisi acest păcat? Duminecă? Dar cine-ți dă garanță, că vei trăi încă până Duminecă? Mâne? Cine-ți făgăduiește ziua de mâne? Sf. Augustin zice: *Cum poți avea în stăpânirea ta o zi, când tu nu știi că ajungevi și ora viitoare? Cel ce a promis penitentului iertare, zice sftul mai departe, n'a promis păcătosului ziua de mâne, poa-*

te să i-o dea, poate să nu i-o dea. Tu acum păcătuiești, Dumnezeu poate că ți va da timp de pocăință, și poate că nu-ți va da! Și dacă nu-ți va lăsa timp, ce va fi cu tine pentru întreaga veșnicie?

Pentru o îndestulare ticăloasă îți pierzi tu sufletul, și-l expui primejdiei, de-a fi osândit pe veci. Pentru o plăcere de nimica primejdii-ți-ai tu suma de-o mie de coroane? Dar să zic mai mult: Pentru această plăcere scurtă ți-ai da tu în schimb tot avutul tău, casa și curtea, libertatea și viața? Nu! Dar atunci cum îți poți tu da învoirea, ca pentru o plăcere deșăartă să-ți pierzi într-o clipită sufletul, pe Dumnezeu și ceriul, cu un cuvânt să pierzi totul? Spune mi: Adevărat e, sau e minciună ceea ce ne învață credința? Adevărat e, sau e numai o poveste, că este ceriu, iad și veșnicie? Crezi tu, că dacă moartea te va răpi încărcat de păcate vei fi pierdut pentru totdeauna? O, ce îndrăzneală oarbă, ce nebunie e așadar când tu de bunăvoie te osândești la o veșnicie plină de chinuri, cu cuvintele: Mai târziu am nădejde, că voi îndrepta răul făcut! *Nimenea nu vrea să se îmbolnăvească în nădejdea, că se va însănătoși iarăși*, zice sf. Augustin. Nimenea nu-i așa de nebun să bea venin și să zică: e cu putință, că mai târziu cu ajutorul leacurilor iarăși mă voi însănă-

toșă ; — și tu vrei să te osândești la o moarte veșnică, zicând într'aceea : Se poate, că mai târziu voi face pașii de lipsă pentru mântuire ? O nebunie, prin care atâtea suflete s'au aruncat și se aruncă în iad ! Ascultă amenințarea Domnului : *Pentru nădejdea, carea ai avut-o într'u răutatea ta, va veni asupra ta pierire, și nu vei ști groapa.* (Isa. 47, 11). Ai păcătuit încrezându-te orbește în îndurarea lui Dumnezeu ; pe neașteptate va veni sbiciul asupra ta, fără să știi de unde vine.

Afecte și rugăciuni.

Privește Doamne, la un nebun, care atât de des și-a pierdut sufletul și grația ta în nădejdea, că iarăși le va câștiga. Dacă m'ai fi lăsat să mor în acel moment, sau în aceea noapte, când eram în păcate, ce-ar fi de mine acum ? Îți mulțămesc pentru îndurarea, că m'ai așteptat, și mă faci să-mi recunosc acum nebunia. Văd bine, că vrei să mă faci fericit, precum și eu vreau să fiu fericit. Imi pare rău bunătate nemărginită, că ți-am întors așa des spatele, și te iubesc din toată inima. Am nădejde, o Isuse al meu, că cu ajutorul meritelor suferinței tale nu voi mai fi atât de nebun ; iartă-mă acum și mă primește în grația ta. și eu mai mult nu te voi părăsi. *Spre tine nădăjduesc o Doamne,*

și nicicând *nu mă voi rușina*. O, Mântuitorul meu, am nădejde, că mai mult nu voi ajunge la nefericirea și la rușinea, de-a fi lipsit din nou pe viitor de grația și de iubirea ta. Fă-mă statornic în sfințenie, și fă-mă să ți-o cer aceasta pururea, dar mai ales în vreme de ispită, și ca numele tău și al preasfintei tale Mame să-l chem într'ajutor, cu cuvintele: „Isuse ajută-mi! Preasfântă, Vergură Marie, ajută-mi!“ Da, Doamna mea, de câte-ori voi alerga la tine, nicicând să nu mă respingi. Ferește-mă de ispită și ajută-mi ca neîncetat să mă rog ție.

Meditația XIX.

Ce mare fericire-i grația lui Dumnezeu
și ce nefericire-i disgrația lui.

„Omul nu cunoaște prețul
lor“. (Iov. 28, 13.)

Punct 1.

Domnul zice: *Dacă vei deosebi, ce e de cinste, de ce nu i de cinste, ca gura mea vei fi.* (Ier. 15, 19). Cine știe desclini, ce-i prețios de ce-i netrebnic, va fi asemenea lui Dumnezeu, care alege ce e bun și delătură ce e rău. — Să vedem ce fericire e grația lui Dumnezeu, și ce nefericire-i disgrația lui. Oamenii nu cunosc prețul grației dumnezeiești chiar deloc, și deaceea o dau cu ușurință în schimb pentru o nimica toată, pentru un lucru deșert, pentru o mână de pământ, pentru o plăcere dobitocească. Grația însă *este oamenilor o comoară infinită, cu carea cei ce se folosesc se fac prietinii lui Dumnezeu.* (Înțelep. 7, 14). Pentru aceea un suflet, ce se află în grația lui Dumnezeu îi este prietinel lui. Păgânii, lipsiți de lumina credinții crești-

nești, țineau, că-i cu neputință, ca o creatură să poată lega prietinie cu Dumnezeu; și după mîntea naturală aceasta o ziceau cu tot dreptul, căci o prietinie, după cum zice sf. Ieronim, presupune egalitatea, ori o formează. Dumnezeu însă de repețiteori ne-a lămurit, că prin grația sa ne facem prietini lui: *Amicii mei veți fi, de veți face câte v'am demădat vouă. Deacum nu vă mai chem pe voi servi, ci amici vă numesc pe voi.* (Ioan 15, 15). Deaceea exclamă sf. Gregoriu: *O afabilitate minunată a bunătății dumnezeiești! Noi nu suntem vrednici să ne numim nici măcar servi și suntem socotiți de prietini!*

Ce fericit s'ar simți unul, pe care l-ar onora regele cu prietinia sa. Însă ar fi prea mare îndrăzneală din partea unui supus, când i-ar umbla capul după prietinia domnitorului său. Și totuși nu-i nici o cutezanță, când un suflet se nizește să fie prietinelui lui Dumnezeu. Sf. Augustin povestește, că doi curteni împărătești au cercetat odată o mănăstire de pusnici. Acolo începî unul din ei să cetească vieța sf. abate Antoniu: *El cetia, scrie sfântul, și inima lui se desbărâ de lume.* Apoi se întoarse spre tovarășul său, și zise: „Ce căutăm dară? Putem noi spera mai mult, decât să fim amicii împăratului? Și prin câte primejdii sufletești

am putea ajunge la acest pericol încă și mai mare? Și câtă vreme vom rămâne prietini lui? Eu vreau“, încheiă el, „să fiu prietinelui Dumnezeu, ceea ce și pot fi numai decât“.

Așadar cine-i în grația lui Dumnezeu e prietinelui Dumnezeu. Ba mai mult, devine fiul lui: *Vedeți, Dumnezeii sunteți și fiii celui preînalt toți.* (ps. 81, 6). Acesta e bunul cel mai mare, ce ni l-a dat dragostea dumnezească prin Isus Hristos. *Vedeți, ce iubire ne-a dat Tatăl, că ne numim fiii lui Dumnezeu și aceia și suntem.* (Ioan 3, 1). Ba încă și mai mult, sufletul, care se află în grația lui Dumnezeu, e mireasa lui Dumnezeu: *Și te voi logodi pe tine mie întru credință.* (Os. 2, 20). De aceea porunci tatăl, ca fiului celui rătăcit, pe care l-a primit iarăși în grația sa, să-i dea un inel: *Dați inel în mâna lui* (Luc. 15, 22), în semn de nouă și deosebită dragoste și credință. — În sfârșit sufletul se face biserică Spiritului sfânt. Sf. Maria de Oignies văzú, cum din un băiat care primise sfântul botez, ieși spiritul necurat și intra în el Spiritul sfânt cu o ceată de îngeri.

Afecte și rugăciuni.

Așadar, o Dumnezeu meu, când sufletul meu se bucură de grația ta, atunci el eră

prietinul tău, fratele tău, mireasa ta și biserica ta ! Dar prin păcat a pierdut totul, și el se făcù vrășmașul tău și un rob al iadului. Îți mulțămesc însă, Dumnezeu meu, că tu-mi dai încă vreme să pot câștiga iarăși grația ta. Mă doare mai mult decât de orice rău, că te-am vătămat pe tine, bunătate nemărginită; eu te iubesc mai presus de toate. O, primește-mă iarăși între prietini tăi ! Pentru iubirea ta nu mă desprețui. Știu bine, c'am fost vrednic să mă alungi dela fața ta ; dar Isus merită, ca tu pre mine penitentul să mă primești iarăși, pentru jertfa lui, ce ți-a adus-o de bună voie pe Calvar. *Vină împărăția ta !* Părintele meu ! (așa m'a învățat Fiul tău să te numesc), Părintele meu, vino cu grația ta, stăpânește-mi inima; fă, ca numai ție să ți slujesc, numai pentru tine să trăesc, numai pe tine să te iubesc. *Și nu ne duce pe noi în ispită !* O, nu mă lăsa să fiu așa de tare ispitit de cel cu răutate, încât să mă poată înfrânge. *Ci ne mântuește de cel rău !* Ferește-mă de iad, mai întâiu însă mântuește-mă de păcat, pentru că numai el mă poate arunca în iad. — O, Marie, roagă-te pentru mine. Depărtează dela mine marea nefericire, de-a fi răpit în statul păcatului și de-a fi lipsit de grația Dumnezeului tău și al meu.

Punct 2.

Sf. Toma de Aquino zice, că darul grației dumnezeești întrece tot darul, ce-l poate primi o făptură, căci grația-i o împărtășire a însăși firii dumnezeești. Înaintea lui o spusese aceasta sf. Petru: *Că prin aceasta vă faceți părtași dumnezeeștii naturi.* (II. Petr. 1, 4). Așa bunătăți ne-a câștigat Isus Hristos prin suferințele sale; el împărți cu noi mărirea, ce-a primit-o dela Dumnezeu: *Și mărirea ce mi-a dat-o mie, o am dat lor.* (Ioan 17. 22). Pe scurt, cine-i în grația lui Dumnezeu, acela-i una cu Dumnezeu: *Cel-ce se alipește de Domnul, este cu el un spirit* (I. Cor. 6, 16). Mântuitorul zise, că 'ntr'un suflet, care iubește pe Dumnezeu, intră întreagă preasfânta Treime, și rămâne în el: *De mă iubește cineva, cuvântul meu va păzi și Tatăl meu va iubi pe el și la el vom veni, și sălaş la el vom face.* (Ioan 14, 23).

Un suflet înzestrat cu grația sfințitoare, înaintea lui Dumnezeu e atât de frumos, încât el însuși îi vestește lauda: *Iată frumoasă ești iubită mea, iată frumoasă ești!* (Cânt. 4, 1). Se pare, că Dumnezeu nu-și poate lua ochii dela un suflet, pe care-l iubește, și nu-și poate astupă urechile dinaintea cererilor lui: *Ochii Domnului spre cei dreupți și urechile lui spre rugăciunea lor.* (ps.

33, 16). Sf. Brigitta zise, că omul n'ar putea vedeà frumsețea unui suflet, ce se află în grația lui Dumnezeu, fără să nu moară de bucurie. Când sf. Caterina de Siena a văzut un suflet, care se află în grația lui Dumnezeu, zise, că ea e gata să-și jertfească vieța, numai ca sufletul acesta să nu-și piardă o frumsețe atât de mare. Deaceea sfânta sărută urmele preoților îndemnată de gândul, că prin mijlocirea lor sufletele iarăși ajung la grația dumnezească.

Ô, câte merite își poate adună un suflet, până ce-i în statul grației sfînțitoare! În fiecare moment poate dobândi o fericire veșnică. Sf. Toma zice, că fiecare faptă de iubire, ce-o stârnește în sine un suflet, merită vieța de veci. — De ce să pismuim noi pe puternicii acestei lumi? Doar aflându-ne în grația lui Dumnezeu, ne putem câștiga în ceriu o domnie cu mult mai mare. Un tinăr din societatea lui Isus, dupăcum ne spune părintele Patrignani, s'a arătat după moartea sa și zise, că el e fericit ca și Filip II. regele Spaniei; ambii se bucurau acum de vederea lui Dumnezeu, față la față, cu deosebirea, că cu cât acela a fost mai neînsemnat în lume față de Filip, cu atât eră acum mai mare în ceriu.

Mai dêparte numai acela poate cunoaște dulceța păcii, care o gustă, și o gustă în lumea aceasta sufletele, cari sunt în grația

lui Dumnezeu: *Gustați și vedeți, că e bun Domnul.* (ps. 33). Cuvintele Domnului nu pot rămâne de minciună, iar Domnul zice, că: *Pace este multă, celor ce iubesc legea mea,* (ps. 118, 165). Liniștea unui om, care-i unit cu Dumnezeu, întrece toată îndestulirea, ce-o poate da simțul și lumea: *Pacea lui Dumnezeu, carea săvârșește toată mintea, va păzi inimile voastre.* (Filip. 4, 7).

Afecte și rugăciuni.

O Isuse! Tu ești acel păstor bun, care ai răbdat moarte pentru noi, mielușei tăi, ca să ne dai viață. Când fugiam de tine, umbrai după mine stăruiitor, și mă căutai: primește-mă acum, când te caut eu, și mă arunc la picioarele tale plin de durere. Dă-mi iarăși grația ta, care am pierdut-o mișelește din vina mea. Imi pare rău din toată inima, numai cât nu mor de durere, când îmi aduc aminte, că așa des ți-am întors spatele. Totuși iartă-mă pentru meritele acelei morți amare, ce ai suferit-o pe cruce pentru mine. Leagă-mă cu cătușele blânde ale dragostei tale, și nu mă lăsa să mă despart iarăși de tine. Dă-mi tărie, să suport cu paciință crucea, ce mi-o trimiți, deoarece am fost vrednic de pedeapsa veșnică a iadului. Fă, ca disprețul, cu care mă întâmpină oamenii să-l îndur cu iubire, căci am fost vrednic să stau pururea sub picioarele spiritelor rele. Cu un

cuvânt fă să urmez șoaptelor tale, și să înving din dragoste față de tine toată frica de judecata omenească. M'am hotărît, ca de-acum înainte să-ți slujesc numai ție; zică cine ce-a vrea, eu vreau să te iubesc numai pe tine, Dumnezeule, bunătate și iubire nemărginită. Numai ție doresc să-ți plac, dă-mi însă ajutorul tău, căci fără de el nu pot face nimic. Eu te iubesc Isuse, din toată inima, și-mi pun încrederea în sângele tău. — Marie, nădejdea mea, ajută-mi cu mijlocirea ta! Eu îmi țin de mare cinste a fi servul tău, iar tu îți ții de mare cinste a fi scăparea păcătoșilor, cari se întorc la tine, ajută-mi dară și fă-mă fericit!

Punct 3.

Acum să luăm în socotință nefericirea unui suflet, care trăește în disgrăția lui Dumnezeu. El e despărțit de bunul său cel mai mare, care e Dumnezeu: *Ci păcatele voastre fac osebite între voi și între Dumnezeu* (Is. 59, 2). Așadar el nu mai aparține Dumnezeirei, și Dumnezeu nu mai e una cu el. *Că voi nu sunteți poporul meu, și eu nu sunt Dumnezeul vostru.* (Os. 1, 9). Un atare suflet nu numai că înceată de-a aparține lui Dumnezeu, ci Dumnezeu îl urăște, și-l osândește la iad. Domnul nu urăște nici o faptură de-a sa, nici fiarele sălbatice, nici șerpii veninoși, nici broaștele: *Iubești toate*

cele ce sunt și de nimica, din celea ce ai făcut, nu te scârbești (Int. 11, 25). Inșă pe păcătoși Dumnezeu nu poate, decât să-i urască; *Urîta-i pe toți, cei-ce lucrează fără-delege* (ps. 5, 6). Intr'adevăr e cu neputință ca Dumnezeu să nu urască păcatul, căci acesta e cu totul potrivit voinții dumnezeiești, și fiindcă urăște păcatul, trebuie prin urmare să urască și pe păcătos, care-i în legătură cu păcatul: *Că întocmai sunt urîte lui Dumnezeu și cel nedrept și nedreptatea lui* (Int. 14, 9).

O Dumnezeule, dacă cineva are de dușman pe domnitorul său, nu mai poate dormi liniștit, căci pe dreptul se teme în tot momentul de sentința morții. Dar cine are de dușman pe Dumnezeu, cum poate fi liniștit? De mânia unui domnitor poți scăpa, ascunzându-te în codru, sau trecând într'altă țară, dar cine poate fugi din'aintea lui Dumnezeu? *Doamne, zise David, de mă voiu sui la ceriu, tu acolo ești, de mă voiu coborî în iad, tu de față ești. Că și acolo mâna ta mă va conduce* (ps. 138, 8).

O nefericiții de ei păcătoși! Ei sunt blestemați de Dumnezeu, blestemați de îngeri, blestemați de sfinți, și chiar în viața aceasta sunt blestemați de toți preoții și ieromonahii, cari în rugăciunile lor rostesc blestemul prin cuvintele psalmistului: *Blestemați să fie, cei ce se abat dela poruncile tale* (118, 21).

Mai departe disgrația lui Dumnezeu ne răpește toate vredniciile. Poate avea cineva atâtea merite, ca sf. Paul eremitul, sau ca sf. Francisc Xaveriu, care a câștigat lui Dumnezeu zece milioane de suflete, sau chiar ca sf. apostol Paul, care după cum ne spune sf. Ieronim, a câștigat mai multe merite decât toți ceilalți Apostoli, dar dacă face un singur păcat de moarte, își pierde toate meritele: *Pentru că toate meritele sale, ce le-a deprins nu se vor socoti* (Ezech. 18, 24).

Aceasta este nefericirea, ce urmează din disgrația lui Dumnezeu: din fiul lui Dumnezeu îl face robul lui Lucifer, din prietin iubit, dușmanul cel mai urgisit, din moștean al raiului, osândit al iadului. Sf. Francisc Saleziu zice: „Dacă îngerii ar putea plânge, ar vărsa lacrimi de milă, văzând nefericirea unui suflet, care a făcut un păcat de moarte, și a pierdut grația dumnezească.“

E foarte dureros, că îngerii ar începe a plânge de-ar putea, iar păcătosul nu plânge. Sf. Augustin zice: „Dacă își pierde cineva o vită sau o oaie, nu mai poate mânca și dormi, ci se plânge și se tânguește; își pierde însă grația dumnezească, mănca, doarme și nu plânge.“

Afecte și rugăciuni.

Vai, în aceasta stare dureroasă mă aflu acum, o Mântuitorul meu! Ca să mă faci

vrednic de grația ta, ai petrecut treizeci și trei de ani în sudoare și osteneală, iar eu am desprețuit-o și am lăpădat-o pentru o plăcere rușinoasă de-un moment. Ți mulțănesc, că din îndurarea ta cea mare îmi dai încă vreme s'o dobândesc iarăși, dacă voiu vrea. Da, eu vreau să fac tot ce se poate, ca s'o câștig iarăși. Totuși spune-mi, ce să fac, ca să capăt iertare? Vrei să mă pocăesc, fiindcă te-am vătămat? Da Isuse, mă doare din toată inima, că te-am vătămat pre tine bunătate nemărginită. Vrei să te iubesc? Da, te iubesc mai presus de toate. Mai 'nainte inima mea a lucrat rău, căci a iubit fapăturile și deșertăciunile acestei lumi. De astăzi încolo vreau să trăesc numai pentru tine, să te iubesc numai pe tine, Dumnezeuul meu, comoara mea, nădejdea mea și puterea mea. *Vreau să te iubesc o Dumnezeule, tăria mea!* Meritele tale, ranele tale, o Isuse să fie nădejdea și tăria mea. Dela tine sperez puterea, de-a-ți rămâne credincios. Primește-mă așadar în grația ta, o Mântuitorul meu și nu mă lăsa, să mă despart de tine iarăși. Mântuește-mă de înclinările pământești și încălzește-mi inima cu dragostea ta sfântă: *Aprindemi în ea focul iubirii tale!* — Marie mama mea, fă-mă să ard de dragoste față de Dumnezeu, precum ai fost și tu totdeauna aprinsă de iubire.

Meditația XX.

Nebunia păcătosului.

„Că înțelepciunea lumii acesteia nebunie este la Dumnezeu“ . (1. Cor. 3, 19).

Punct 1.

Venerabilul Ioan de Avilă zicea, că lumea, în sine luată are numai două temnițe: una pentru necredincioși și alta pentru aceia, cari cred și totuși petrec departe de Dumnezeu, și că acești din urmă pe dreptul se numără între nebuni. Nefericirea cea mai mare a acestor nenorociți stă în aceea, că se cred înțelepți și cuminiți, în vreme ce ei sunt cei mai nebuni și mai proști oameni din lume.

Răul acesta cu atât e mai mare, cu cât acești oameni sunt mulți, nenumărat de mulți, ba numărul celor nebuni e infinit. Pe unul iubirea de glorie-l face nebun, pe altul gustarea plăcerilor deșarte, pe al treilea lăcomia după bunuri pământești. Și acești oameni cutează apoi să numească pe sfinți nebuni, pentru că ei vrând să dobândească fe-

ricirea și pe Dumnezeu, adevăratul bine, desprețuesc bunurile pământești. Ei țin de nebunie a suportă disprețul, a iertă nedreptățile; de nebunie a abzice de plăcerile simțuali, și a-ți mortifica trupul; de prostie a renunță la onorurile și avuțiile lumii acesteia, a iubi singurătatea și-a duce o viață umilită, retrasă și ascunsă. Dar nu se gândesc la aceea, că înțelepciunea lor se chiamă nebunie: „Că înțelepciunea lumii acesteia nebunie este la Dumnezeu“.

Ah, odată-și vor cunoaște într'adevăr nebunia aceasta! Însă când? După ce nu vor mai aveà nici o ușă de scăpare. Atunci plini de desnădejde vor strigà: *Noi, cei fără de minte viața lui am socotit nebunie, și sfârșitul lui fără de cinste.* (Întel. 5, 4). Am ținut de nebunie viața sfinților, acum însă vedem, că noi am fost nebuni: *Priviți cum s'au socotit între fiii lui Dumnezeu și între sfinți soarta lor.* (Întel. 5, 5). Ei se bucură acum împreună cu sfinții, în ceriu, unde e fericire eternă, care-i va fericì pentru totdeauna, iar noi am rămas înapoi în ceata sclavilor diavolului, judecați să ardem veșnic în locul acesta plin de tortură. „Așadar am rătăcit“, fiindc'am voit să ne închidem ochii dinaintea luminii dumnezeiești; dar ceea ce ne face încă mai nefericiți este, că pentru greșalele noastre nu e nici o scăpare și nici

că va mai fi, până când Dumnezeu va fi Dumnezeu.

Ce nebunie e așadară, să pierzi grația lui Dumnezeu pentru un câștig trecător, pentru o dobândă mărșavă! Ce n'ar face un supus spre a dobândi grația principelui său! O Dumnezeule, ce nebunie e să pierzi pentru o plăcere deșartă pe Dumnezeu, bunul cel mai mare, să pierzi ceriul; să-ți pierzi încă în vieța aceasta liniștea sufletului, fiindcă ai permis să intre în sufletul tău păcatul, care încontinuu te mustră și torturează, și să te judeci de bunăvoie la o s'are veșnic dureroasă! — Ce nebunie! — Permite-ți-ai cutare plăcere oprită, dacă tu pentru aceea ar trebui să-ți pui mâna în foc, sau să fi închis pe un an într'un mormânt? Facere-ai păcatul acesta, dac'ar trebui să pierzi o sută de galbeni pentru el? Tu crezi și știi, că prin păcatele tale ai pierdut ceriul și pe Dumnezeu, că te-ai osândit la focul cel veșnic, și totuși păcătuești?

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeule sufletului meu, ce-ar fi acum de mine, dacă tu nu m'ai fi suferit cu îndurarea ta cea mare? Aș fi în iad, între cei nebuni, de cari m'am ținut și eu. Îți mulțămesc, o Doamne, și te rog nu mă lăsa în orbia mea. Am fost nevrednic de lumina ta,

dar văd, că grația ta încă nu m'a părăsit. Aud, că-mi vorbește cu blândețe, mă'ndeamnă să cer iertare și s'aștept lucruri mari dela tine, care nu ții seamă de multele vătămări, ce ți le-am făcut. Nădăjduesc, Mântuitorul meu, că iarăși mă vei primi între fiii tăi: *Tată greșitam la ceriu și 'nainte ta, de acum nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău.* Aud însă, că tu mergi după oaia rătăcită, te bucuri și îmbrățișezi pe fiii pierduți. Iubite Părinte! îmi pare rău, că te-am vătămat. La picioarele tale cad și le îmbrățișez și nu mă depărtez dela tine, înainte de ce-mi vei da iertare și binecuvântare: *Nu te voi părăsi până nu mă vei binecuvânta.* Binecuvântă-mă deci Părinte, ca binecuvântarea ta să-mi aducă darul unei dureri mari pentru păcatele mele și-o iubire înflăcărată față de tine. Te iubesc, Părinte al meu, te iubesc din toată inima. Invrednicește-mă să fiu totdeauna aproape de tine. Lipsește-mă de toate, numai de iubirea ta nu mă lipsi. — O Marie, dacă Dumnezeu e tatăl meu, tu ești maica mea. Binecuvântă-mă și tu. Nu sunt vrednic să mă numesc fiul tău, primește-mă deci ca pe o slugă a ta, și mă învrednicește să fiu o slugă bună, care să te iubească pururea cu căldură și să se încreadă totdeauna în sprijinul tău.

Punct 2.

Sărmanii păcătoși! ei vrând să cunoască științele lumești sau meșteșugul de a câștiga bunurile acestei vieți trecătoare se ostenesc și asudă mereu, iar de bunurile acelei vieți, care nu se gată niciodată nici că le pasă. Iși pierd mintea în așa măsură, cât sunt aproape nebuni și asemenea dobitoacelor necuvântătoare, pentru că trăesc ca dobitoacele, nu se cugetă la ce e bun și la ce e rău; ascultă numai de îndemnurile dobitocești ale neînfrânatei poște. Imbrățișează tot ce e plăcut acum trupului, fără să se gândească la bunurile, ce le pierd și la pedeapsa veșnică, ce-o atrag asupra lor. Aceasta însă nu înseamnă a lucra ca om, ci ca animal. Sfântul Ioan Gură de aur zice: *Om pe acela-l numim, care păstrează tipul omului nevătămat. Care e însă tipul omului? A fi rațional. A fi om înseamnă deci să fi rațional, adică să lucrui amăsurat rațiunii, iar nu după pofta simțuală. Dacă Dumnezeu ar da minte unui animal și acela ar lucra conform ei, despre un atare animal am zice că lucra ca un om. Tot astfel trebuie să zicem și despre acel om, care lucra după pofta simțuală, contra minții sale, că lucra asemenea animalului.*

„Barem de-ar ști și-ar pricepe, și s'ar îngriji de celea de pe urmă“. (Moise 32, 29).

Cine lucră înțelepțește și cuminte acela vede înainte ceace trebuie să i-se întâmple la capătul vieții: vede moartea, judecata, după aceasta iadul sau raiul. O cu cât e mai înțelept un țăran, care se mântuește, decât un împărat, care se osândește! *Mai bun este pruncul sărac și înțelept, decât împăratul bătrân și fără de minte, care mai mult nu știe purtă grijă.* (Eccl. 4, 13). O Dumnezeu! N'ar fi socotit de nebun acela, care spre a dobândi acum un floren s'ar expune primejdiei de a-și pierde toate bunurile sale? Și oare cel ce pentru o plăcere de o clipită își pierde sufletul și se expune primejdiei de-a și-l pierde pentru totdeauna, să nu fie socotit de nebun? Aceasta e nefericirea atâtor suflete, cari se osândesc prin aceea, că nu-și bat capul cu bunurile și relele veșnice, ci se îngrijesc mai mult, de bunurile și relele de față. Dumnezeu de bună seamă nu ne-a lăsat pe acest pământ, să ne înbogățim, să ne câștigăm onoruri și să ne îndestulim poftele noastre, ci spre a ne câștiga viața de veci: *iar sfârșitul viața veșnică.* (Rom. 6, 22). Noi numai deaceea trebuie să avem grijă, ca s'ajungem la scopul acesta: *Ci un lucru trebuie.* (Luca 10, 42). Și tocmai scopul acesta îl prețuesc mai puțin păcătoși căci se cugetă numai la timpul de față, se grăbesc la moarte, s'apropie de poarta veșniciei și nu

știu unde merg. „Ce-ați zice despre un năier“ — zice sf. Augustin — „care întrebând fiind, unde merge ar răspunde, că nu știe? De bună seamă ați zice, că și duce naia la pierire.“ Tocmai așa de nebun e acela, încheie sfântul, „care se abate dela calea cea dreaptă“. Intre acești nebuni se numără și acei înțelepți ai lumii, cari știu câștiga, își știu petrece și ajunge în oficii înalte, dar nu-și știu mântui sufletul.

Înțelept a fost bogatul în a se îmbogăți, „a murit însă și a ajuns în iad“. Înțelept a fost Alexandru cel Mare în a-și câștiga atâta împărăție, dar muri în curând și fu osândit pe vecie. Înțelept a fost Henric al VIII în a se ști ținea pe tron, despărțindu-se de biserică; dar mai în urmă văzând, că dejă își pierde sufletul el însuși mărturisî: *Toate le-am pierdut.* — Câți nefericiți plâng și strigă acum în iad: *Ce ne-au folosit nouă trufia și avuția cu fala, ce ne-au adus? Toate ca umbra au trecut.* (Înțelep. 5, 8). Nu ni-a rămas nimic altceva, decât un plâns și o pedeapsă veșnică.

Inaintea oamenilor este viața și moartea și oricare-i va plăcea se va da lui. (Sir. 15, 17). Creștinul meu, ori abzici de plăcerile păcătoase și vei câștiga viața de veci, ori guști din ele și vei afla o moarte veșnică. Ce zici la asta? Ce-ți alegi? Alege

ca un om și nu ca un animal. Alege, ca creștinul, care are credință și zice: *Ce folos este omului, de-ar dobândi lumea toată, iară sufletul său își va pierde.* (Mateiu 16, 26).

Afecte și rugăciuni.

Ah, Dumnezeu! Tu mi-ai dat minte, mi-ai dăruit lumina credinței, și eu am lucrat ca un animal, deoarece am pierdut grația ta pentru ticăloasele plăceri ale simțurilor mele, cari asemenea unui vânt au trecut, și acum nu aflu altceva, decât remușcări de conștiință și datorie față de dreptatea dumnezească: *Să nu întri la judecată cu servul tău.* Ah Doamne! Nu mă judecă după vrednicia mea, ci fă cu mine după îndurarea ta. Dă-mi lumină, dă-mi durere pentru vătămarile, ce ți le-am făcut și mă iartă: *Greșit-am, ca oaia, care a rătăcit, caută spre servul tău.* Eu sunt un mieluleț rătăcit, dacă tu nu mă cauți voiți fi pierdut. Fie-ți milă de mine pentru acel sânge, ce tu l-ai vărsat din dragoste, față de mine. Imi pare rău, o Bunul meu cel mai mare, că te-am părăsit și că de bunăvoie m'am lipsit de ajutorul tău. Aș vrea să mor de durere, tu însă dă-mi și mai multe suferințe, și fă, să viu în ceriu, ca să preamăresc pururea îndurările tale. — O Marie, maica mea! Tu ești scă-

parea mea, roagă pe Isus pentru mine, roagă-l să mă ierte și să-mi dăruească sfânta statornicie.

Punct 3.

Trebue să înțelegem odată, că adevărata înțelepciune, stă în aceea, să știi câștiga raiul și grația lui Dumnezeu. Să rugăm așa-dară pe Dumnezeu să ne dăruească știința sfinților, pentru că dânsul o dă aceluia, care o cere: *Și i-a dat cunoștința celor sfinte.* (Int. 10, 10). O, ce știință frumoasă e, să știi iubi pe Dumnezeu și să-ți mântuești sufletul, căutând mijloacele trebuincioase spre a apuca pe calea mântuirii veșnice! *Știința*, ce se ocupă cu mântuirea sufletului e cea mai de lipsă dintre toate. Dacă vom ști toate și nu ne vom ști mântui nu ne va folosi nimica și vom fi nefericiți pentru totdeauna; din contră vom fi pururea fericiți, dacă vom ști iubi pe Dumnezeu, deși am fi neștiutori în toate celelalte lucruri: „Ferice de acela, care te cunoaște pe tine, deși altele nu le știe“, zicea sfântul Augustin. Fratele Egidiu zise odată cătră sfântul Bonaventura: „Ce fericit ești, părinte Bonaventura, că știi atâtea lucruri, și eu un biet om simplu nu știu nimica! Tu poți să te faci mai sfânt, decât mine“. — „Auzi“, îi răspunse atunci sfântul, „dacă o bătrână ignorantă știe iubi pe Dumnezeu

mai mult decât mine, ea poate ajunge la un mai mare grad de sfințenie, decât mine". La ce fratele Egidiu se apucă să strige : „O, bătrână, bătrână! Auzi, auzi, dacă tu iubești pe Dumnezeu, te poți face mai sfântă, decât părintele Bonaventura.

Se scoală cei neînvățați și răpesc ceriul, zicea sfântul Augustin. Câți oameni neculți sunt, cari nu știu ceti, știu însă iubi pe Dumnezeu și se mântuesc! Și dimpotrivă, câți învățați de-ai lumii se osândesc! Aceia însă, iar nu aceștia sunt cu adevărat înțelepți. O, ce înțelepți mari au fost un sf. Paschal, un sf. Felice din ordul Capucinilor, un sf. Ioan al lui Dumnezeu, deși au fost neumblați în științele omenești! Ce înțelepți mari au fost atâția sfinți, cari părăsind lumea ori s'au dus să trăească prin deșerturi, ori sau închis în mănăstiri, ca un sf. Benedict, un sf. Francisc de Assisi, un sf. Ludovic de Toulouse care se mulțămii chiar și de domnie! Ce înțelepți mari au fost atâția martiri, atâtea fecioare, cari și-au luat rămas bun dela nunta cu cei mari și s'au dus la moarte pentru Isus Hristos! Adevărul acesta-l cunosc și lumenii, deaceea și zic ei despre unul, care s'a dedicat lui Dumnezeu: „Ferice de el, că pricepe lucrul, și-și mântue sufletul"! — Cu un cuvânt acela, care abzice pentru totdeauna de bunurile lumești și se dedică

lui Dumnezeu, acela scapă de înșelăciunile lumii și e vrednic de toată lauda. În urmare, cum trebuie numiți aceia, cari lasă pe Dumnezeu pentru bunurile pământești? Oameni amăgiți și întunecați.

Frate, în care dintre acestea două clase voești să te numeri? Ca să poți alege bine, ascultă ce zice sfântul Ioan Hrisostom: *Să plecăm la morminte*. Mormintele într'adevăr sunt celea mai bune școli spre a cunoaște deșărtăciunea lumii acesteia și spre a învăța știința sfinților. „Spune-mi,” zice sf. Ioan Gură de aur — „știi deosebiri acolo, care a fost principe, care nobil, care învățat? Cât e din partea mea — zice sfântul — *nimic nu văd, decât putreziciune, oase și viermi*. *Toate sunt povești, umbră și vis*. Toate lucrările din lumea aceasta se vor sfârși curând și vor dispărea ca o întâmplare tristă un vis, o umbră. Însă tu, frate dragă, dacă vrei să te faci sfânt nu e de ajuns să cunoști numai însemnătatea scopului tău, ci e de lipsă să folosești și mijloacele trebuincioase spre a-l dobândi. Toți ar voi să se mântuească și să se facă sfinți, dar fiindcă nu întrebuințează mijloacele de lipsă spre scopul acesta se osândesc, în loc să devină sfinți. — Trebuie să ne ferim de ocaziuni, să primim sfintele taine, să ne rugăm, și înainte de toate să înrădăcinăm în inimile noastre cuvintele

Evangeliei: *Că ce folos este omului de ar dobândi lumea toată?* (Mat. 16, 26). *Cel ce-și iubește sufletul său, pierde-l-va,* (Iov 12, 25), ce atâta înseamnă, că e de lipsă a ne dà chiar și vieța, ca să ne mântuim sufletul: *De vrea cineva să vină după mine, să se lapede de sine.* (Mat. 16, 24). Spre a merge pe urmele lui Isus Hristos trebuie să mai lăsăm din împlinirea poftelor inimii noastre! „Vieța în voia lui“. (ps. 29, 5). Mântuirea noastră stă în împlinirea voinței dumnezeesti. Acestea și alte învățături de feliul acesta trebuie să le avem pururea înaintea ochilor.

Afecte și rugăciuni.

O, Părinte al îndurărilor! Caută la năcazurile mele și te îndură spre mine. Dă-mi lumină și fă-mă să-mi cunosc nebunia mea de până acum, ca să o deplâng; fă, să cunosc bunătatea ta nemărginită, ca să o iubesc. Isuse al meu, *să nu arunci tiarălor sufletele, cari se încred în tine!* Tu ți-ai vărsat sângele spre a mă mântui; nu permite să mai fiu robul satanei, cum am fost în trecut. Imi pare rău, o bunule preaînalte, că te-am părăsit. Blastăm toate clipitele acelea, în cari mi-am dat învoeala să păcătuesc. Imbrățișez voința ta sfântă, care nu dorește altceva, decât binele meu. Veșnice Părinte,

pentru meritele lui Isus Hristos, dă-mi putere să împlinesc tot ce-ți place ție. Fă, să mor mai bine, decât să-ți mai calc voia ta. Ajută-mă cu darul tău, ca numai pe tine să te iubesc, și ca să scap de toate simțemintele, cari nu sunt pentru tine. Te iubesc, o Dumnezeuul sufletului meu! Te iubesc mai presus de toate și dela tine aștept tot binele meu, iertarea, stăruința în dragostea ta și raiul, ca să te iubesc în veci. — O Marie, cere pentru mine grațiile acestea. Fiul tău nimica nu-ți refuză. *Nădejdea* mea, în tine mă încred,

Meditația XXI.

Vieța nefericită a păcătosului și vieța fericită a celui, ce iubește pe Dumnezeu.

„Nu este bucurie nedreptilor, zice Domnul“. (Is. 49, 22). „Pace este multă, cclor ce iubesc legea ta“. (ps. 118, 165).

Punct 1.

După tihnă umblă toți oamenii în viața aceasta. Aceea e ținta ostenelelor fără zăbăvă, în cari se svârcoiește și negustorul și soldatul și cei încurcați în procese. Cred doară, că după un câștig, după ajungerea la un grad mai înalt, după o judecată cu izbândă le va veni și fericirea, și astfel vor duce un traiu tihnit. O voi, sărmani fii ai lumii, cari căutați în lume liniștea, ce ea nu vi-o poate da!

Singur Dumnezeu ne poate dărui pacea: „Dă servilor tăi“, se roagă sfânta biserică, „pacea, care nu o poate da lumea“. Nu, lumea cu toate bunurile sale nu poate îndestuli inima omului, fiindcă omul nu e zidit pentru bunurile acestea, ci singur pentru Dumne-

zeu; de aceea singur Dumnezeu îl poate mulțami în de ajuns. Animalele, cari sunt făcute pentru plăcerile simțuale află îndestulare în bunurile pământești. Dă unei vite un braț de iarbă, aruncă unui câne o bucată de carne, iată se îndestulesc și nu doresc nimic mai mult. Dar sufletul, care e făcut numai pentru iubirea și unirea cu Dumnezeu, pe lângă toate plăcerile simțuale nu-și va putea afla pacea nici odată. Numai Dumnezeu îl poate mulțami pe deplin.

Avutul, despre care ne povestește sfântul Luca, că adunându-și roadele bogate ale țarinilor sale, zicea întru inima sa: *Suflete, ai multe bunătați strânse pe mulți ani, odihnește-te, mănă, bea și te veselește.* (Luca 12, 19), pe dreptul fu numit nebun. *Nebune,* zice sfântul Vasile, ai doară suflet de animal, de ceri să-ți îndestulești sufletul cu mâncare, beaură și cu plăceri simțuale? *Odihnește-te acum, mănă, bea.* Omul se poate umplea de bunurile pământești, dar nici decât nu se poate sătura: *Se poate umflă, sătură însă nu se poate* — zicea sft. Bernard. Acelaș sfânt pornind din cuvintele Evangheliei: „*Iată noi toate le-am lăsat,*“ zice, că a văzut o mulțime de nebuni de tot felul, cari erau chinuiți de o foame nespus de mare. Unii îndopau la pământ să se hrănească,

chipul sgârçitilor; alții aer, chipul acelora, cari umblă după onoruri; alții stând în jurul unui cuptor apucau cu gura scânteile, ce sburau din acela, chipul celor înfuriați; alții mai pe urmă, fiind în jurul unui lac puturos beau din apa aceea stricată, chipul celor desfrânați. Deaceea întorcându-se către ei le zice sfântul : „Nebunilor, nu vedeți, că toate acestea ațată mai tare foamea, în loc să o potolească ?“ Bunurile lumești sunt bunuri trecătoare și deaceea nu pot sătură inima omului : *Mâncat-ați și nu v'ați săturat*. Pentru aceea sgârçitul cu cât câștigă mai mult, cu atât umblă mai tare după câștig : „Banii mai mulți nu închid fălcile sgârçeniei, ci i-le măresc“, zice sf. Augustin. Desfrânatul cu cât se tăvăleşte mai mult în spurcăciuni, cu atât rămâne mai scârbit și totodată mai flămând. De altmintrelea cum ar și putea fi îndestulit sufletul prin gunoiul și spurcăciunile senzuale? Aceeaș se întâmplă și cu ambițiosul, care vrea să se sature de fum, pentrucă ambițiosul mai mult se uită la ce nu are, decât la ceea ce are. Alexandru cel Mare, după ce a câștigat atâtea împărății, plângea din cauza, că nu poate domni și peste stele. Dacă bunurile de pe acest pământ l-ar îndestuli pe om, atunci bogății și împărății ar fi într'adevăr fericiți, dar experiența ne dovedește contrariul. Ne spune aceasta înțe-

leptul Solomon, când zice: *Tot ce au poftit ochii mei, nu am depărtat dela dânsii.* (Eccl. 2, 10). Dar cu toate acestea exclamă: *Deșertăciunea deșertăciunilor și toate sunt deșertăciune.* (Eccl. 1, 2). Ce va să zică: Toate câte sunt în lume, sunt numai deșertăciuni, numai minciună, numai nebunie.

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeul meu! Ce mi-a mai rămas din vătămarile, ce ți le-am făcut, dacă nu pedepse, amărăciune și merite pentru iad? Nu-mi pare rău de amărăciunea, ce-o simțesc acum; din contră aceasta mă mângăie, după ce ea este un dar al grației tale; și fiindcă tu mi-o dai, mă face să nădăjduesc, că tu vrei să mă ierți. Mă doare, că te-am vătămat o Răscumpărătorul meu, pe tine, care atât de mult m'ai iubit. Eram vrednic să mă părăsești încă atunci, o Domnul meu; dar tu în loc să mă părăsești, îmi dai iertare, ba mai mult, tu stărui să mă împac cu tine. Da, Isuse al meu, voesc să mă împac și doresc prietinia ta, mai mult decât orice bine. Imi pare rău, bunătate nemărginită, că te-am vătămat, aș vrea să mor de durere. Ah! pentru iubirea, ce ai avut-o față de mine, murind pe cruce, iartă-mă, și mă primește în inima ta; schimbă inima mea de așa, cât pe viitor să-ți cauzeze atâta bucurie, câtă supă-

rare ți-a făcut în trecut. Eu pentru iubirea ta abdic acum de toate plăcerile, ce mi le poate da lumea, și mi pun în gând a pierde mai bine și viața, decât ajutorul tău. Spune-mi, ce să fac spre a-ți plăcea, căci vreau să fac orice. La oparte plăceri, avuții, onoruri. Eu te voesc numai pe tine, Dumnezeul meu, bucuria mea, gloria mea, comoara mea, viața mea, iubirea mea, totul meu. Dă-mi ajutor Doamne, să-ți fiu pururea credincios. Dă-mi grația, să te iubesc, și fă cu mine ce-ți place. — O Marie, mama și nădejdea mea după Isus, primește-mă sub scutul tău și mă fă cu totul al lui Dumnezeu.

Punct 2.

Impăratul Solomon nu zice numai atâta, că bunurile lumii acesteia sunt deșertăciune, fiindcă nu ne îndestulesc, ci și aceea zice, că sunt pedepse, cari amăresc spiritul: *Și iată toate sunt deșertăciune, și alegerea spiritului.* (Eccl. 1, 14). Sărmanii păcătoși! vreau să se fericească cu păcatele lor, dar nu află, decât amărăciune și întristare. Zice D-zeu *Nu este bucurie nedreptilor.* (Isa. 48, 22).

Primul efect al păcatului e groaza răsunării dumnezeiești. Dacă cineva are un dușman puternic, nu poate mânca, și dormi liniștit. Și cine are dușman pe Dumnezeu poate afla pace? O nu. *Păcătosul petrece în grijă*

și frică. (Prov. 10, 29). O, cum tremură acela, care se află în păcate, dacă aude și numai durduind! Toată frunza, ce se mișcă, îl spărie: *Frica lui în urechile lui.* (Iov. 15, 21). Se ascunde într'una, fără să știe, cine îl gonește: *Fuge necredinciosul negonindu-l nime.* (Prov. 27, 1). Și cine îl gonește? Insuși păcatul său. Cain omorând pe fratele său Abel, zicea: *Tot cel ce mă află, mă va omorî.* (Fac. 4. 14). Și deși l-a asigurat Domnul, că nu-l va vătăma: *Și-a zis Domnul, nici decum nu se va întâmpla așa,* cu toate acestea zice sfânta scriptură, că *a locuit, rătăcind pe pământ:* umblă pururea fugind dintr'un loc în altul. Cine eră gonitorul lui Cain? Cine altul, dacă nu păcatul.

Păcatul mai departe aduce cu sine muștrarea conștiinții, care este acel vierme cumplit, ce roade pururea. Merge nefericitul păcătos la teatre, la petreceri, la plimbare, dar conștiința îi zice; tu ești în dușmănie cu Dumnezeu. Dacă mori, unde ajungi? Muștrarea conștiinții încă și în viața aceasta e o pedeapsă atât de mare, încât unii, spre a scăpa de ea au ajuns să-și pună de bună voie funia în grumazi. Unul dintre aceștia a fost Iuda, care precum se știe, desnădăjduind s'a spânzurat. Se povestește despre un altul, că ucizând un copil și voind să scape de pedeapsa muștrării de conștiință s'a dus să se

facă călugăr, dar neaflând pace nici în mănăstire, a mers să-și descopere fapta judecătorului, și s'a lăsat să fie osândit la moarte.

Ce este un suflet, care petrece afară de Dumnezeu? Spiritul sfânt zice, că e o mare turburată: *Iar cei nedrepti se vor învăluî și nu vor putea odihni.* (Isa. 57, 20). Dacă ar merge cineva la un concert, la o petrecere și acolo ar stă spânzurat cu capul în jos, oare putea să ar el veselî cu adevărat? Așa stă lucrul și cu acela, care-i certat cu conștiința sa, care ce e drept, „e bogat“ în bunurile pământești, dar a pierdut pe Dumnezeu. El va mânca, va bea, va juca, se va îmbrăca cu o haină luxoasă, va primi onoruri, va ajunge în cutare slujbă, își va înmulți averea, dar nu va avea niciodată pace: *Nu este bucurie nedreptilor.* Pacea o avem numai de la Dumnezeu și Dumnezeu o dă prietenilor săi, iar nu dușmanilor.

Bunurile de pe acest pământ — zice sf. Vincentiu Ferreri — rămân afară și nu intră în inimă. „Sunt ape, cari nu străbat acolo, unde e setea.“ Va purta păcătosul o haină frumos împodobită, un diamant prețios în deget, va mânca după gustul său, dar inima lui sărmana va fi plină de spini și fiere. Pentru aceasta îl vei vede, că pelângă toate avuțiile, petrecerile și desfătările sale,

e pururea neliniștit și la orice împotrivire se înfurie și se ațâță, făcându-se ca un câne turbat. Din contră acela, care iubește pe Dumnezeu, când îl ajunge ceva primejdie se lasă în voia lui și află pace. Aceasta însă nu o poate face unul, care e dușman voinței lui Dumnezeu și pentru aceasta nu e în stare să se liniștească. Sărmanul slujește diavolului, servește unui tiran, care-l plătește în schimb cu năcazuri și amărăciuni. O, nu pot fi zădarnice cuvintele lui Dumnezeu, care zice: *Pentru că nu ai servit Domnului Dumnezeului tău cu bucurie, vei servi vrăjmașilor tăi în foame și în sete și în goliciune și în lipsă de toate.* (Deut. 28, 47). O, cât nu suferă acel răsbunător, după ce și-a răsbunat, acel necinstit, după ce și-a ajuns scopu-i mârșav, acel sgârcit! O, câți s'ar face sfinți mari dac' ar suferi pentru Dumnezeu aceea ce sufer pentru diavolul!

Afecte și rugăciuni,

O viața mea pierdută! O Dumnezeul meu, dacă spre a-ți servi ție aş fi răbdat pe-depsele, ce le am suferit spre a te vătămă câte merite aş aveă acum pentru raiu. Ah, Domnul meu! Și oare pentru ce te-am părăsit și-am pierdut darul tău? Pentru niște plăceri scurte și pline de venin, cari abiă gustate au și dispărut și mi-au lăsat inima plină de

spini și amărăciune. Ah, păcatelor mele, vă urăsc și vă blastăm de o mie de ori. Prea-măresc îndurarea ta, Dumnezeu meu, care cu atâta răbdare m'a așteptat. Te iubesc, o Creatorul și Răscumpărătorul meu, care ți-ai dat vieța pentru mine, și fiindcă te iubesc, îmi pare rău din toată inima, că te-am vătămat. Dumnezeu meu, Dumnezeu meu și pentru ce te-am pierdut? Pentru ce te-am pus înapoia altora? Acum cunosc răul, ce l-am făcut și vreau să pierd orice, chiar și vieța, înainte de a pierde iubirea ta. Dă-mi lumină, eterne Părinte, pentru dragostea lui Isus Hristos. Fă, să cunosc, ce bine mare ești tu, și cât sunt de trecătoare bunurile, ce mi le îmbie diavolul, spre a mă face să pierd prietinia ta. Eu te iubesc, doresc însă a te iubi și mai mult. Fă, ca tu singur să fii unicul meu cugget, singura mea dorință și unca mea iubire. Toate le sper dela bunătatea ta, pentru meritele Fiului tău. — Marie, mama mea te rog, pentru dragostea ce-o porți față de Isus Hristos, câștigă-mi lumină și putere spre a-i servi și a-l iubi până la moarte.

Punct 3.

Așadară toate bunurile și plăcerile lumii nu pot îndestuli inima omului. Deci ce-l poate îndestuli? Numai Dumnezeu: *Desfă-tează-te în Domnul și-ți va da ție cererile*

inimii tale (ps. 36, 4). Inima omului totdeauna cearcă un atare bine, care s'o înde-stulească. Ea gustă bogății, plăceri, onoruri și nu se simte înde-stulită, fiindcă acestea sunt trecătoare, iar inima omului e făcută pentru un bine nemărginit. Află însă pe Dumnezeu, se unește cu el, și e înde-stulită; altceva mai mult nu dorește: *Desfătează-te în Domnul și-ți va da ție cererile inimii tale.*

Sfântul Augustin n'a aflat odihnă, cât timp a petrecut în plăceri senzuale. Dedicându-se mai apoi lui Dumnezeu a ajuns la aceasta, și a zis către Domnul: *Neliniștită e inima noastră, până când nu-și află liniște în tine.* Dumnezeu meu, zise el, acuma înțeleg, că totul e deșertăciune și suferință, și că tu singur ești liniștea adevărată a sufletelor noastre: „Totul este amar, tu singur ești liniștea.“ Pentru aceea învățând din pă-tăniile vieții lui a și scris: *Ce cauți tu omule în bunurile pământeste? Caută tu un bine, care să cuprindă în sine toate celelalte bunuri.*

Regele David pe timpul, când trăia în fărădelegi, mergea la vânat, în grădini publice, la ospete, și luă parte la toate desfătările regești, dar atât mesele, cât și grăd-nile și toate bunătațile, de cari el se bucură, îi strigau: Davide, tu vrei să fii înde-stulit cu noi? Nu, noi nu suntem în stare să te mulțămim. *Unde este Dumnezeul tău? Mergi*

numai, caută pe Dumnezeuul tău, căci singur el te poate îndestulî. Și deaceea David în mijlocul tuturor plăcerilor sale nu putea face altceva, decât plângând să se tânguească: *Făcutu mi-s'au lacrimile pâne, ziua și noaptea, când mi se zicea mie în toate zilele; unde este Dumnezeuul tău?* (ps. 4, 14).

Din contră, o cât de mult poate îndestulî Dumnezeu inimile, cari îl iubesc! Sftul Francisc de Assisi, după ce a părăsit toate pentru iubirea lui Dumnezeu, când umblă aproape desculț și îmbrăcat cu sdrențe, când erà mai mort de foame și de frig, află totuși plăcere cerească în cuvintele: *Dumnezeul meu și totul meu!* Sf. Francisc Borgia după ce a intrat în mănăstire și trebuia să doarmă în călătoriile sale pe paie, erà atât de voios pentru aceasta, încât abià putea să doarmă de bucurie. Sf. Filip Neri, care de asemenea părăsi toate, când voià să se odihnească, erà mângăiat de Dumnezeu într'atâta, încât mai tânguindu-se exclamă: „O Isuse al meu. lasă-mă totuși să dorm!” Părintele Carol, un iezuit din casa principească de Lotaringia câte-odată începea să joace de bucurie în chiliuța-i săracă. Sf. Francisc Xaveriu își bătea pieptul pe câmpurile Indiei și exclamă: *E destul o Doamne*, e destul. Doamne, inima mea nu e în stare a suportà mai mult nici o mângăiere. Sf. Terezia zise, că puțină mângăiere cerească mai multă bucurie aduce,

decât toate plăcerile și bucuriile lumesti. Și pe dreptul, căci Dumnezeu nu-și calcă făgăduința, de-a da încă în viața aceasta pace însutită și bucurie aceloră, cări din dragoste față de el au părăsit toate bunurile pământești: *Tot cel ce-și va lăsa casa, ori pe frați, sau pe surori, sau pe tată, sau pe mamă, sau pe muiere, sau pe prunci sau țarinele pentru numele meu, însutit va lua și viața de veci va moșteni.* (Mat. 19, 29).

Ce dorim așadară altceva? Veniți să mergem la Isus Hristos, care ne chiamă prin cuvintele: *Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu voi odihni pe voi.* (Mat. 11, 28). Un suflet, care iubește pe Dumnezeu, se bucură de o atare liniște, care întrece toate plăcerile și îndestulirile, ce le poate numai procura mintea și lumea: *Pacea lui Dumnezeu, carea covârșește toată mintea.* (Fil. 4, 5). — E adevărat, că și sfinții au în viața aceasta parte de suferințe, căci lumea e un loc al vredniciilor, și fără de-a suferi nu se pot câștiga merite. Sf. Bernard zice, că iubirea dumnezească e asemenea mierei, carea și lucrurile cele mai amare le face dulci și plăcute. Cine iubește pe Dumnezeu, iubește voința lui, pentru aceea și în năcazuri e voios, căci știe, că suferind cu bucurie năcazurile acelea se face iubit și plăcut lui Dumnezeu. O Dumnezeule! Păcătoșii desprețuesc viața spirituală, fără să o

fi cercat: „Ei văd crucea, mângăierea însă nu“, zice sf. Bernard. Aceștia văd numai năcazurile, de cari au parte iubitorii lui Dumnezeu și plăcerile, de cari se lapădă, iar bucuriile Spiritului, prin cari Dumnezeu își arată dragostea sa față de ei, acestea nu le iau în socotință. O, de-ar gustă păcătoșii din bucuria aceluia suflet, care nu voește altceva, decât pe Dumnezeu: *Gustați și vedeți, că e bun Domnul*, zice David (ps. 33). Frate, începe zilnic să meditezi, să te mărturisești și să te cumineci des, părăsește lumea și te unește cu Dumnezeu și vei cunoaște, că Domnul în timpul acela scurt, în care tu ai petrecut cu dânsul, te va îmbucură cu mult mai tare, decum te îndestulește lumea cu toate plăcerile ei: *gustați și vedeți*. — Cine nu umblă după aceasta, acela nici nu poate ști, cât de mângăiat e sufletul iubitor de Dumnezeu.

Afecte și rugăciuni.

Mântuitorul meu! Cum de am fost atât de orb până acum, cât pentru plăceri mârșave așa de scurte și ticăloase te-am părăsit pe tine, bunule nemărginit, pe tine izvorul tuturor mângăierilor! Mă mir de orbia mea, însă mai mult mă mir de îndelungă răbdarea ta, care m'a suferit cu atâta bunătate. Îți mulțămesc, că m'ai făcut să-mi recunosc nebunia și datorința de-a te iubi. Te iubesc Isuse al meu, din toată inima mea și doresc să te iubesc și mai mult. Immulțește-mi do-

rința și dragostea mea. Revarsă iubirea ta preste mine, tu, care ești iubire infinită; tu care nu poți face mai mult, ca să fii iubit de mine și care atât de stăruitor ceri iubirea mea. Dacă tu voești, mă poți curăți. O Mântuitorule, curățește-mi inima de înclinările simțuale, cari mă împiedecă să te iubesc așa, precum eu aș dori, căci nu-mi stă în putere să fac, ca inima mea să se aprindă de dragoste față de tine, și să nu iubească altceva, decât numai pe tine. Singură îndurarea ta o poate face aceasta, deoarece ea poate face tot ce numai voește. Scapă-mă, alungă din inima mea orice înclinare, care nu e îndreptată spre tine și fă să fiu întreg al tău. Pentru toate vătămarile, ce ți le-am făcut simțesc mai mare durere, decât pentru orice nefericire, și-mi propun, ca celalalt timp al vieții mele să-l petrec în iubirea ta sfântă; tu însă trebuie să-mi ajuți, să pot face aceasta. Fă-o, pentru sângele scump, ce l-ai vărsat între atâtea dureri pentru mine și cu o dragoste așa mare. Spre mărirea puterii tale să servească, o bunătate necuprinsă, dacă o inimă, ce-a fost plină de gânduri lumești odată, vei face-o să devină acum din dragoste față de tine o flacăra adevărată. — O mama iubirii, Marie, prin întrepunerile tale fă să ard de dragoste față de Dumnezeu, precum tu ai fost totdeauna.

Meditația XXII.

Despre datina rea.

*„Când vine necredinciosul întru
adâncul răutăților nu bagă sea-
mă, și vine lui necinste și ocară“.*
(Pilde 18, 3).

Punct 1.

Unul, dintre cele mai mari rele, ce ni le-a pricinuit păcatul lui Adam e înclinarea spre păcat. Aceasta a stors lacrimi din ochii Apostolului, când s'a văzut împins de pofta trupului spre fapte rele, pe cari le ură din tot sufletul: *Iară văd altă lege întru mădulările mele, oștindu-se împotriva legii minții mele și dându-mă pe mine rob legii păcatului, care este întru mădulările mele.* (Rom. 7, 23). Ne este așa de greu s'ajungem nevinovați în patria cea sfântă, deoarece pre lângă inimizii mulți, cari ne ațâță la rele, mai suntem bântuiți și de această poftă rea. Având în vedere slăbiciunea aceasta te întreb acum: Ce-ai zice tu oare despre un călător, care pe o vreme furtunoasă ar voi să treacă marea cu o naie, frântă de jumătate și-ar mai încărca-o prelângă aceea

și cu o astfel de greutate, în urma căreia naia, chiar și când ar fi întregă și n'ar fi nici o furtună, încă și atunci s'ar cufundă? Oare ce i-ai proroci unui astfel de om? Aceeaș o poți zice pe dreptul și despre un om cu năravuri rele, pentru că și acesta trece marea acestei vieți, această mare furtunoasă, unde atâția își află pierirea, cu o naie slabă și stricată, care e carnea noastră, cu care suntem strâns uniți, și pe lângă asta mai vrea s'o îngreuneze și cu păcatele obișnuite. Acesta cu greu se va mântui, fiindcă datina rea îi întunecă mintea, îi împietrește inima și astfel ușor se poate întâmpla, să rămână îndărătnic până la moarte.

Datina rea mai întâiu *orbește*. De unde provine aceea, că sfinții cer totdeauna lumină dela Dumnezeu și se tem și tremură să nu devină cei mai mari păcătoși din lume? Vine de-acolo, deoarece ei știu, că pierzând și numai pe o clipită lumina pot comite orice faptă păcătoasă. Pentru ce au trăit atâția creștini împietriți în păcate, până ce în urmă au fost osândiți? Păcatul i-a orbit, și așa s'au nimicit: *I-a orbit pe ei răutatea Icr.* (Int. 2, 21). Fiecare păcat are ca urmare orbia și în măsura, în care se înmulțesc păcatele, în aceea se înmulțește și orbia. Dumnezeu e lumina noastră și cu cât se departe sufletul mai mult de el, cu atât orbește mai tare: „Oasele lui s'au umplut de tinere-

țele lui, și cu dânsul vor dormi în țărână. (Iov. 20, 11). Precum în un vas plin cu pământ, nu poate străbate lumina soarelui, chiar așa de puțin poate pătrunde lumina dumnezească la o inimă păcătoasă. De aci se explică împrejurarea, că păcătoșii împietriți pierd lumina și-apoi calcă din păcat în păcat și nici măcar odată nu le trece prin minte să se îndrepte: *Imprejur umblă cei fără-delege*. (ps. 11, 9). În fine căzând acești nefericiți în prăpastia întunecoasă, nu pot face altceva, decât să păcătuească; nu cugetă la nimic, decât la păcat și nu-și mai aduc aminte, că păcatul ar fi ceva rău: „Obișnuința la rău” — zice sf. Augustin — „nu lasă pe cel păcătos să-și vadă răul, pe care-l face.” De aceea trăesc, cași când n’ar mai crede, că este un Dumnezeu, un ceriu, un iad și o veșnicie.

Și iată! Păcatul, de care mai înainte ne temeam, în urma dedării nu ne mai neliștește: *Așa îi vei gonî pe dânsii întru vîforul tău, și întru mânia ta îi vei turbura pe ei*. (ps. 82, 14). Vedeți voi, zice sf. Gregoriu, cât de ușor e dus un paiu și de cel mai mic vîntuleț? Aceeaș o poți observa și la cel ce înainte de căderea lui s’a împotrivit și s’a luptat cu ispita un timp oarecare. Iar dacă i s’a prefăcut răul în datină, atunci de câte ori i-se dă prilej să păcătuească, cade la cea mai mică ispită. Și pentru ce? Pen-

trucă datina rea l-a orbit. Sf. Anselm zice: „Diavolul face cu anumiți păcătoși, cași unul, care a legat o pasăre de sfoară: el, ce e drept, o lasă să sboare, însă când voește, o trage din nou la pământ.“ Astfel stă lucrul și cu păcătoșii îndatinați, după cum se exprimă sfântul acesta: *Prinși în datina rea, cași într'un laț vor fi ținuți strâns de inamic, așa, că voind ei să sboare, din nou cad în aceleași păcate.*

Unii, adauge sf. Bernardin de Siena, continuă să păcătuească și fără ocaziune. Sfântul acesta mai zice, că păcătoșii îndatinați sunt asemenea morilor de vânt, cari se învârt la orice suflare a vântului, chiar și când nu e nici un grăunte de măcinat; ba chiar și atunci, când proprietarul n'ar voi să umble. Sf. Ioan Gură de aur zice: „Datina rea e ceva aspru, pentrucă ne silește câteodată, contra voinții noastre, să facem aceea ce este oprit.“ Și tocmai așa este, după cum ne învață și sf. Augustin, care zice: „Dacă nu stăm contra îndatinării, aceea se preface în trebuință.“ Sf. Bernardin observă, că datina se preface în o a doua natură. Precum e de lipsă omului să respire, așa și păcătoșilor îndatinați, adecă acelora, cari au devenit robi păcatului, li se pare, că păcătuirea e o necesitate pentru ei. Am zis *robi* și nu servi, pentrucă *servi* se numesc aceia, cari servesc pentru simbrie, sclavii însă slujesc

din silă, fără simbrie. Acestora se aseamănă unii ticăloși, cari păcătuiesc fără să aibă ceva plăcere spre aceea.

Când vine necredinciosul întru adâncul răutăților nu bagă seamă. (Pilde 18, 3). Aceasta o aplică sf. Ioan Gură de aur chiar la păcătosul îndatinat, care cufundat în noroiul păcatelor mai mult nu bagă în seamă nici o admonițiune, nici o predică, nici o mustrare, nesocotește iadul și chiar pe Dumnezeu, desprețuește toate. Un atare nefericit se aseamănă vulturului, care mai bucuros vrea să fie pușcat de vânători, decât să-și lase prada din gură. Părintele Recupito spune, că un osândit la moarte, pe când mergea la furci își înălță ochii și văzând o tinără a consimțit la un gând necurat. Păr. Gesulf ne povestește, că un înjurător de Dumnezeu, care deasemenea fu condamnat la moarte, pe când a fost aruncat jos de pe scară a început să suduie și să blasteme grozav. Ba sf. Bernard ne asigură, că păcătoșilor îndatinați nu le mai folosește nici o rugămintă, ci trebuie să-i deplângem, și încă mai mult, decât pe cei osândiți. Și ntradevăr cum să scape din nefericirea lor, când ei deja nu mai văd? Acolo numai grația lui Dumnezeu prin vre-o minune mai poate ajuta ceva. Nefericiții de ei, în iad numai își vor deschide ochii. Atunci însă va fi prea târziu și nu le va folosi spre nimic altceva, decât, ca cu atât mai amar să-și deplângă nebunia lor.

Afecte și rugăciuni.

Dumnezeul meu! Tu m'ai încărcat cu bunătățile tale, deoarece mai mult bine mi-ai făcut mie, decât altora; eu însă te-am încărcat cu fapte rele, înjurându-te mai mult decât pe oricare altă persoană, ce-o cunosc. O, inimă plină de durere a Mântuitorului meu, care atât de mult te-ai întristat și chinuit pe lemnul crucii, privind la păcatele mele, dă-mi pentru meritele tale o cunoștință vie a păcatelor mele, și o durere adâncă pentru ele. O Isuse al meu, sunt plin de păcate, tu însă ești preaputernic și poți să-mi dai iubirea ta cea sfântă spre îndestulare. Așadară în tine mă încred, bunătate infinită, în tine, îndurare nemărginită. Mă doare, că te-am vătămat, o bunul meu cel mai înalt! Ah, mai bine aș fi murit nesupărându-te cu nimica! Eu te-am uitat, tu însă nu, și aceasta o cunosc la lumina, care mi-o dai acum. Dacă-mi dai lumină, dă-mi și putere, ca pururea să-ți fiu credincios. Eu promit să mor mai bine de o mie de ori, decât să mă mai lapăd de tine; cu toate acestea în ajutorul tău sunt nădejdiile mele: *Spre tine Doamne am nădăjduit, să nu mă rușinezi în veac.* Dela tine aștept, Isuse al meu, ca să nu mai fiu rușinat prin vreun păcat și lipsit de ajutorul tău. — Mă întorc și la tine o Marie, Doamna mea. *Spre tine Doamnă am nădăjduit să nu mă ru-*

șinezi în veac. Incredându-mă în ajutorul tău aștept, nădejdea mea, să nu mă mai arăt niciodată dușman Fiului tău. Roagă-l, să mă lase mai bine să mor, decât să mai cad în această nefericire.

Punct 2.

„Datina de-a păcătui învârtoșează inima“, zice Corneliu a Lapide. Și pe dreptul lasă Dumnezeu aceasta, ca pedeapsă pentru împotrivirea făcută chemării sale. Apostolul zice: *Dumnezeu pe carele va miluește și pe carele va îl împietrește.* (Rom. 9, 18). Sf. Augustin o explică aceasta cam așa: „Acea, că D-zeu îl împietrește înseamnă, că Dumnezeu nu vrea să se îndure“. Nu, că doară Dumnezeu ar împietri pe păcătosul îndatinat, ci îi subtrage numai ajutorul, pedepsind astfel nemulțămirea, cu care el s'a purtat față de grația sa și în felul acesta inima păcătosului rămâne dură și aspră, asemenea unei pietri: *Ini-ma lui e înfiptă ca o piatră, și stă ca o necovală neclătită.* (Iov. 41, 14).

De aci urmează, că pe când unii plâng cu hohot, când aud predicându-se despre chinurile celor osândiți și despre patima lui Isus Hristos, pe atunci păcătosul îndatinat rămâne cu totul nemișcat; aude și vorbește despre aceea cu o astfel de nepăsare, cași când nu l-ar interesa nimic din întreg lucrul. În chipul

acesta devine și mai împietrit la astfel de lovituri: *Și el va deveni așa de vârtos, ca nocovala faurului*. Nici cazuri de moarte neprevăzute, nici cutremure de pământ, trăsnete, fulgere nu-l înspăimântă; ba în loc să-l trezească și aducă la cunoștință îl afundă mai tare în somnul acela ușor al morții, în care doarme pierdut.

Sfântul Augustin zice: „Dacă păcatele se prefac în datină fie oricât de înfiorătoare se par a fi mici sau chiar nimica“. După fapte rele în chip firesc urmează o anumită rușine; dar păcătoșii îndatinați, zice sf. Ieronim, păcătuind nu se rușinează. Sfântul Petru pe cel îndatinat să păcătuească îl aseamănă cu un porc, care se tăvăle în noroiu: *Porcul s'a spălat în mocirla tinei*. (II. Petru 2, 22). Precum porcul, care se tăvăle în glod nu simte putoarea, astfel nici păcătosul îndatinat nu miroasă putoarea, ce stârnește greață tuturor. Iar după ce nomolul i-a acoperit fața, ce mirare mai e — întreabă sfântul Bernard — dacă nu se întoarce nici atunci, când îl mustră Dumnezeu?

Deaceea vedeam, că păcătosul în loc să-și plângă păcatele, râde de ele, apoi se desfătează și se mândrește cu ele: *Se bucură de fărădelegea sa*. (Pilde 2, 14). Ce semne de învârtoșare drăcească a inimii! Sf. Toma din Villanova zice, că: „Impietrirea e un semn caracteristic al osândirii“.

Iubite creștine, tremură, ca să nu ți se întâmple și ție aceeaș. Dacă ai vreo datină rea, cearcă să te scapi de ea acum, când te chiamă Dumnezeu. Și până când îți face conștiința muștrări fi vesel, căci semn este, că Dumnezeu nu te-a părăsit încă. Indreaptă-te deci, și te scapă curând de datina aceea, pentrucă de n'o faci în grabă rana se mărește și atunci va fi vai de tine.

Afecte și rugăciuni.

O Doamne! Cum îți voi putea mulțami în măsura, în care-ți sunt dator pentru atâtea daruri, ce mi le-ai dat? Cât de des m'ai chemat tu și eu m'am împotrivit ție! In loc să-ți mulțămesec și să te iubesc, fiindcă tu m'ai scos din focul iadului și m'ai chemat cu atâta dragoste, eu am umblat și mai de parte să te ațâț la mânie, repetînd vătămările față de tine. Nu, Dumnezeul meu, nu mai vreau să pun la încercare îndelungă răbdarea ta; te-am vătămat destul. Numai tu, care ești bunătate infinită m'ai putut suferi așa de mult. Acum înțeleg, că nu mă mai poți răbdă și ai drept. Iartă-mi dar, Domnul și bunul meu cel mai înalt, toate nelegiuirile, ce ți le-am făcut; îmi pare rău, că te-am vătămat și-mi propun să nu te mai vatăm în viitor. Cum? Să te vatăm și mai departe? O, împacă-te cu mine, Dumnezeul sufletului meu, nu pentru vrednițiile mele, deoarece numai de iad și de tor-

turi sunt vrednic, ci pentru meritele Fiului tău și Mântuitorului meu, în care îmi pun toată nădejdea mea. Primește-mă dar pentru iubirea lui Isus Hristos în grația ta și-mi dăruiește, să rămân totdeauna în iubirea ta. Smulge mă dela toate înclinările necurate ale inimii, și trage-mă cu totul la tine. Te iubesc, Dumnezeule preainalte; o iubitorule preabune al sufletelor, care ești vrednic de o iubire nemărginită! O, de te-aș fi iubit eu totdeauna! — Marie maica mea, fă, ca în celalalt timp al vieții mele să nu mai vatăm pe Fiul tău, ci să-l iubesc numai, și să deplâng vătămarile, ce i le-am făcut.

Punct 3.

Dacă s'a pierdut odată lumina și inima s'a învârtoșat, atunci poți zice cu siguranță morală, că păcătosul va avea un sfârșit rău și va muri împietrit în păcatul său. *Inima vârtoasă rău va păți mai pe urmă.* (Sir. 3, 27). Se lasă pe câtva timp de păcate, apoi iar se întoarce la ele. Acestuia îi vestește sf. Bernard osânda. *Vai de omul, care bate într'una calea aceasta.*

Ar putea zice însă cineva: „Eu vreau să mă îndrept înainte de moarte.“ — Dar tocmai aici stă greutatea, ca un păcătos îndatinat să se îndrepte la bătrânețe: *Invață pruncul pe calea sa, zice sf. Spirit, că și după-ce va îmbătrâni nu se va depărta*

dela aceea. (Pilde 22, 6). Cauza acestui lucru, după sf. Toma din Villanova, zace în slăbiciunea omenească, căci „sufletul, căruia îi lipsește grația nu poate încunjură multă vreme păcatele”. — Afară deaceea, cât de nebun va fi cel ce de bunăvoie își pune în joc toate ale sale, în speranță, că le va câștiga iar în jocul din urmă! Tot așa de nebun e și acela, care trăește pururea în păcate și se mângăie cu nădejdea, că în zilele din urmă ale vieții le va schimbă toate în spre bine. Cum va duce dar o viață bună, cel ce a fost dedat multă vreme cu răul? *De va schimbă harapul pielea sa, și pardosul peștriturile sale și voi veți putea face bine, fiind rău învățați.* (Ier. 13, 23). Astfel se întâmplă, că păcătosul îndatinat, cade în desperare și în aceea își sfârșește viața: *Cel vârtos la inimă cădea-va în rele.* (Prov. 28, 14).

Următoarele cuvinte dela Iov: *Ōcărâ-tu-m'a cădere peste cădere, alergat-au asupra mea cei puternici,* (16, 14), sfântul Gregoriu le explică astfel: „Dacă cineva e atăcat de un dușman, la prima lovitură se poate apăra, cu cât însă capătă mai multe lovituri, cu atât pierde mai mult din puteri, până-ce în urmă cade mort la pământ. Acelaș lucru se întâmplă și cu omul păcătos; după primul și al doilea păcat îi mai rămâne ceva putere (se 'nțelege, că și acea numai

prin mijlocirea grației, ce-i stă într'ajutor); dacă însă păcătuește mai departe, atunci și păcatul crește ca un uriaș, ce stă gata să-l atace. Cum vă putea scăpa de moarte păcătosul, care pe lângă slăbiciunea sa mai are și o mulțime de rane? — Sf. Bernard zice, că un păcătos îndatinat, chiar așa de cu greu se poate scula din starea lui vrednică de compătimit, pe cât de cu greu se ridică un om, care zace sub o piatră mare și nu-i în stare s'o dea la oparte; „Greu se scoală acela, pe care-l apasă piatra unei datini rele.“

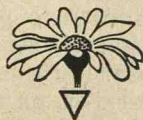
Așadar, va zice păcătosul indatinat, eu trebuie să despezerez? Ascultă ce trebuie să faci: Dacă vrei să te mântuești cu orice preț, atunci nu-i iertat să-ți pierzi nădejdea. Una s'o știi, zice un scriitor: In morburi grele trebuie folosite leacurile celea mai bune. — Dacă unui bolnav de moarte, care nu vrea să ia nici o doftorie, fiindcă nu cunoaște seriozitatea morbului, i-ar zice un medic: „Frate, dacă nu iai leacul acesta, să știi că mori,“ oare ce i ar răspunde bolnavul? „Ei, sunt gata să iau orice,“ ar răspunde el, „căci e vorbă doar de viața mea.“ Cuvintele acestea, iubite creștine, îți sună și ție, dacă te-ai dedat cu vreun păcat. Foarte rău stă lucrul cu tine; tu ești unul dintre acei morboși *cari rareori se însănătoșează*, precum zice sf. Toma de Villanova; tu stai la marginea osândeii. Dacă totuși vrei să fii sănătos, mai e încă un mij-

loc, dar nu-i, iertat s'aștepti ceva minune dela grație. Insuți trebuie să te silești a încunjură orice ocaziune, ce duce la păcat, precum și societățile rele și împotrivindu-te lor, să te rogi lui D-zeu, de câte ori ești ispitit. Trebuie să folosești următoarele mijloace : să te mărturisești adeseori, să cetești în toată ziua o cărticică evlavioasă, să onorezi pe preafelicita Maria, rugându-o să-ți mijlocească pururea tărie, ca să nu mai cazi. Ești dator să întrebuițezi putere, căci la din contră se împlinește cu tine amenințarea Domnului, rostită asupra celor împietriți : *In păcatul vostru veți muri*. (Iov. 8, 21). Și dacă nu alergi acum, la mijloacele acelea, când și D-zeu îți dă lumina de lipsă, atunci cu greu îți vei putea ajuta mai târziu. Ascultă, cum îți strigă Dumnezeu : *Lazare ieși afară !* O păcătosule, ieși din acest mormânt întunecos al vieții tale, atât de rele. Indreaptă-te și predă-te numai decât lui Dumnezeu și tremură ; aceasta poate să-ți fie ultima chemare.

Afecte și rugăciuni.

O, Dumnezeul meu, să mai întârziu până mă vei părăsi tu însuți, și atunci să mă arunci în iad ? O Doamne ! Așteaptă-mă, vreau să mi schimb viața și să mă dau ție cu totul. Spune-mi, ce să fac ? Eu vreau bucuros să fac orice. O sânge a lui Isus, ajută-mi !

O, tu Marie, care ajuți celor păcătoși, vină-mi într'ajutor! Iar ție, Părinte veșnic, fie-ți milă de mine pentru meritele lui Isus și ale Mariei. Imi pare rău, că te-am vătămat, o Doamne, bunătate infinită, te iubesc mai presus de toate! Iartă-mă pentru iubirea lui Isus Hristos și dă-mi dragoste față de tine. Dacă te-aș vătăma din nou, înainte de moarte, însuflă-mi o frică mare. Lumină, Dumnezeul meu! Lumină și tărie, toate le sper dela îndurarea ta. Tu mi-ai dat atâtea daruri, când trăiam încă departe de tine, cu atât mai vârtos pot aștepta ajutorul tău acum, când mă întorc la tine cu hotărîrea de-a nu mai iubi nimic altceva, decât numai pe tine. Te iubesc, Dumnezeul meu, viața mea și tot bunul meu. — Și pe tine, o Marie, te iubesc. Ție-ți încredințez sufletul meu, păzește-l prin întrepunerea ta dela recăderea în disgrăția lui Dumnezeu.

Meditația XXIII.

Amăgirile, ce le însuflă spiritul necurat
păcătoșilor.

*Mai târziu mă voi mărturisi,
zice păcătosul, acum nu pot sta
împotriva diavolului.*

Punct 1.

Să ne închipuim pe un tinăr, căzut într'un păcat greu, care s'a mărturisit și s'a împăcat cu Dumnezeu. Vrajmașul din nou cearcă să-l amăgească, tinărul se împotrivesc; diavolul însă îi înfățișează lucrurile în altă coloare, și-atunci tinărul începe să se clatine. — Tinere, spune-mi, ce vrei să faci? Vrei să-ți uiți de darul lui Dumnezeu, care l-ai primit și care e mai scump decât toată lumea? și încă pentru o plăcere ticăloasă? Insuți voești să-ți scrii sentința morții eterne; vrei să te osândești, să arzi pururea în iad? — Nu, răspunzi tu, nu voesc să fiu osândit; vreau să fiu fericit. Căci deși fac păcatul acesta, mai târziu îl voi mărturisi.

Iată, prima amăgire a ispititorului. — Tu zici așadară, că-ți vei mărturisi păcatul mai târziu, dar nu bagi de seamă, că într'aceea

sufletul tău se pierde deja. Spune-mi, dacă ai avea tu în mână o mie de galbeni, oare i-ai aruncă în apă, zicând: Îi voi căuta mai târziu, și sper că-i voi afla? Tu însă ai în mână ta sufletul tău, acest mărgăritar frumos, răscumpărat cu sângele lui Isus, și tu cu voia îl arunci în iad; (pentru că, aflându-te în starea asta păcătoasă dreptatea lui Dumnezeu, tu vei fi pierdut pentru totdeauna), și tu zici: Sper, că prin mărturisire îl voi mântui! Dar dacă nu-l vei putea mântui? Ca să-l mântuești, ai lipsă de-o părere de rău adevărată. Aceasta însă e un dar a lui Dumnezeu, și dacă Dumnezeu nu-ți dă părerea aceasta de rău? Și dacă vine moartea și nu-ți lasă timp să te mărturisești?

Zici, mai departe: Nu va trece o săptămână și mă voi mărturisi. — Cine-ți promite ție timpul acesta de-o săptămână? Tu zici: Mâne mă voi mărturisi — Dar cine te asigură pentru ziua de mâne? „Ziua de mâne,” zice sf. Augustin, „n'a promis-o Dumnezeu nimănui; poate să ți-o dea, și poate să nu ți-o dea.” Câți au fost de aceia, cari seara s'au pus sănătoși în pat, iar dimineața au fost aflați morți! O, pe câți i-a lăsat Dumnezeu să moară chiar în clipita aceea, când săvârșiau păcatul, și așa au fost aruncați în iad! Dacă și cu tine va face acelaș lucru, cum vei scăpa de osânda veșnică? Să știi, că duhul rău prin cuvintele acestea ademenitoare: „Mă

voiu mărturisi mai târziu“ pe mii și mii de creștini i-a aruncat în iad; deoarece cu greu se poate afla un păcătos atât de desperat, care într'adevăr vrea să fie condamnat. Toți păcătuiesc în nădejdea, că se vor mărturisi, dar chiar prin aceasta au fost osândiți atâția nefericiți, și acum nu-și pot ajuta mai mult.

Tu zici: *acum nu pot sta împotriva acestei ispite*. Aceasta e a doua înșelăciune a vrăjmașului, care te amăgește, făcându-te să crezi, că tu n'ai avea destulă putere, să te împotrivești patimei, ce te îndeamnă la rău. Înainte de toate însă, trebuie să știi, că: *Dumnezeu e credincios făgăduințelor sale și nu lasă să fim ispitiți mai mult, decât ne sunt puterile noastre*. (1. Cor. 10, 13). Te întreb mai încolo: Dacă tu nu te poți împotrivi acuma ispitei, cum vei face-o asta mai târziu? Inimicul nu va încetă să te îndemne la alte păcate mai târziu, și-atunci va fi cu mult mai puternic față de tine, iar tu cu mult mai slab. Dacă tu nu îndrăznești să stingi flacăra acum când e mică, cum vei avea curajul s'o stingi, după ce s'a făcut deja bobotae. — Zici apoi: „Dumnezeu îmi va da atunci ajutorul său“. — D-zeu însă ți-l dă acuma, pentru ce dar nu voești să te folosești de el? Au doară sperezi, că D-zeu îți va mări ajutorul și grația, după-ce tu ți-ai îmmulțit păcatele. Și dacă tu ai lipsă acum de un ajutor și putere mai mare, pentru ce

nu te rogi lui Dumnezeu? Ori te îndoiești cumva în sinceritatea lui Dumnezeu, carele a promis, că va da tot ce se va cere dela el? *Cere-ți, și se va dà vouă.* (Mat. 7, 7). D-zeu nu poate să-și calce cuvântul său; aleargă la el, și el îți va dà ajutorul de lipsă, ca să învingi ispita. — Conciliul Tridentin zice: *Dumnezeu nu demândă lucruri imposibile, ci prin poruncile sale te îmbărbătează, să faci atâta cât se poate, să ceri cât nu se poate, și te ajută, ca să poți.*

Afecte și rugăciuni.

Doamne, oare pentrucă tu ai fost atât de bun cu mine, și-am fost eu așa de nemulțămitor? Noi ne-am certat unul cu altul; eu mă încercam să fug de tine, iar tu umblai să mă urmărești; tu voiai să mă încarci de bunătăți, eu însă mă siliam să-ți fac rău. O Doamne, dacă nu pentru alt lucru, cel puțin pentru bunătatea, ce-ai arătat-o față de mine trebuie să te iubesc, fiindcă tu, după ce eu mi-am îmulțit păcatele, tu mi-ai îmulțit grațiile! Și prin ce m'am arătat vrednic de lumina, ce mi-o dai acuma? Iubitul meu Stăpân, îți mulțămesc pentru aceasta din toată inima, și sper, că ajungând la tine, îți voiu aduce pentru aceea mulțămită veșnică. Am nădejde tare, că pentru sângele tău, ce l-ai vărsat pe cruce mă voiu mântui, și aceasta

o sper cu încredere, fiindcă tu mi-ai dat atâtea dovezi despre îndurarea ta nemărginită! Nădăjduesc, că-mi vei da putere să nu-ți fiu mai mult necredincios. Îmi propun cu ajutorul grației tale să mor, mai bucuros de o mie de ori, decât să te vatăm iarăși. Te-am vătămat destul. În celalalt timp al vieții mele vreau să te iubesc. Și pentru ce să nu iubesc pe un Dumnezeu, care a murit pentru mine și m'a așteptat cu atâta răbdare, pe lângă toate vătămarile, ce i le-am făcut? O, D-zeul sufletului meu! Îmi pare rău din toată inima, și-aș vrea să mor de durere pentru aceasta. Dacă pân'acum m'am întors dela tine, acum însă te iubesc mai presus de toate; te iubesc mai mult, decât pe mine însumi. Eterne Părinte, pentru meritele dulcelui Isus ajută unui sărman păcătos, care vrea să te iubească. — Marie, nădejdea mea ajută-mi și-mi câștigă darul, ca pururea să mă îndrept la tine și la Fiul tău, cu deosebire, când vrăjmașul cearcă să mă seducă din nou la păcat.

Punct 2.

Zici mai departe: *Dumnezeu e îndurător*. Cu această amăgire sunt foarte obișnuiți păcătoșii; deaceea se și osândesc atâția. Un bărbat învățat scrie: În iad ajung mai mulți din cauza îndurării lui Dumnezeu, decât din cauza dreptății sale, pentrucă acești

nefericiți încrezându-se orbește în îndurarea lui Dumnezeu, nu încetă să păcătuească, și prin aceea se prăpădesc.

Care dintre noi se îndoește despre îndurarea lui Dumnezeu? Cu toate acestea, pe câți nu-i aruncă zilnic în focul de veci? Dumnezeu e îndurat, dar este și drept, iar dreptatea cere, să se pedepsească acela, care îl vatămă. El face milă; însă cui? Aceluia, care se teme de dânsul: *Indurarea lui spre cei ce se tem de dânsul. In ce chip se îndură Tatăl spre fii, s'a îndurat Domnul spre cei ce se tem de dânsul.* (ps. 102, 11). Față de acela însă, care-l desprețuește și-i nesocotește îndurarea, mai mult își deprinde dreptatea sa. Dumnezeu iartă păcatele, dar voința de-a păcătuî nicidecum n'o poate iertă. Acela, care păcătuiește cu gândul, ca să se pocăiască mai târziu, acela — zice sf. Augustin — nu e penitent, ci un batjocoritor și desprețuitor al lui Dumnezeu. Iar apostolul anume zice: „Nu vă amăgiți, Dumnezeu nu se batjocorește.” (Gal. 6, 7). A-l vătămă cum și cât îți place, și-a cere apoi raiul înseamnă a-ți bate joc de Dumnezeu.

Dela un altul se aud cam acestea: „Fiindcă Dumnezeu a arătat pân'acum atâta îndurare față de mine și nu m'a pedepsit, sper, că și în viitor va fi îndurător.” Aceasta e a patra amăgire. Dacă Dumnezeu a fost îndurător față de tine până acum, ur-

mează oare să fie îndurător pentru totdeauna, și să nu te pedepsească niciodată? Din contră, cu cât au fost mai mari îndurările arătate ție, cu atât trebuie să te temi mai mult, că el nu-ți mai iartă nimic, și te pedepsește îndată ce-l vateți din nou: *Să nu zici, am păcătuit și ce mi s'a făcut mie, că Domnul e îndelung răbdător.* (Eccl. 5, 4). Dumnezeu rabdă, dar nu rabdă în veci. Ci când a trecut timpul îndurărilor, ce le deprinde față de un anumit păcătos, îndată își răsbună asupra lui pentru toate păcatele. „Cu cât așteaptă el mai mult“ — zice sf. Gregoriu — „cu atâta judecă mai aspru“. Dacă tu vezi așadară, frate dragă, că Dumnezeu pe lângă toate vătămarile, ce i le-ai făcut, nu te-a aruncat în iad, trebuie să zici: *Milele Domnului, că nu m'a părăsit pe mine.* (Plâng. Ier. 3. 22). Mulțămescu-ți Doamne, că nu m'ai aruncat în iad, precum aș fi meritat.

Adă-ți aminte, că mulți s'au osândit, deși n'au păcătuit atâta. Cu gândul acesta caută, să ștergi prin pocăință și prin alte fapte bune vătămarile făcute lui Dumnezeu. Îndurarea, ce-a avut-o Dumnezeu față de tine trebuie să te deștepte, ca să nu-l vatămi iarăși, ci văzând, că față de tine a fost mai îndurător, decât față de mulți alții, să-l iubești din toată inima și lui singur să-i slujești întotdeauna.

Afecte și rugăciuni.

O Isuse, care ai fost răstignit, Mântuitorul și Dumnezeu meu ! Iată-mă pe mine, necredinciosul, zăcând la picioarele tale ! Mă rușinez să mă înfățișez înaintea ta și să caut spre tine. Cât de des ți-am promis, o Doamne, că nu te voi mai vătăma ! Nu mi-am împlinit însă nici o promisiune, căci dându-mi-se prilej, de multe ori mi-am uitat de tine și iarăși m'am lăpădat de tine. Îți mulțămesc, că nu m'ai lăsat să ard deja în iad, ci mă suferi la picioarele tale, mă luminezi și mă chemi să te iubesc. Da, vreau să te iubesc pe tine, Dumnezeu și Mântuitorul meu și în viitor nu te voi mai desprețui. Tu ai avut destulă răbdare față de mine, și văd, că nu mă mai poți răbdă. Amar mie, dacă după atâta lumină, din nou te-aș vătăma. Doamne, m'am hotărît cu totdeadinsul să-mi schimb vieța și-acum vreau să te iubesc chiar atâta, cât te-am vătămat. Mângâierea mea este, că am de-a face cu tine, care ești bunătate nemărginită. Imi pare foarte rău, că te-am vătămat peste măsură, și pe viitor îți făgăduesc iubirea mea nedespărțită. Iartă-mă pentru patimile tale, uită toate nedreptățile, ce ți le-am făcut și-mi dă tărie, ca deaci încolo să-ți fiu credincios. Eu te iubesc, bunul meu cel mai înalt, și sper, că te voi iubi totdeauna. Dumnezeu meu, nu vreau să te mai

părăsesc. — O Marie, mama lui Dumnezeu, unește-mă strâns cu Isus Hristos și mijlocește-mi grația de-a nu mă mai despărți de el; în tine mă încred.

Funct 3.

„Sunt tinăr“ — zice un altul — „Dumnezeu se uită la tinerețe; mai târziu mă voiu încredința grijei lui.“ Am ajuns la a cincina amăgire. — Tu ești tinăr? Dar nu știi tu, că Dumnezeu nu numără anii, ci păcatele fiecăruia? Tinăr ești tu? Dar câte păcate ai făcut? Vor fi poate mulți bătrâni, cari nu au comis nici măcar a zecea parte din păcatele, ce tu le-ai făcut până acum. Și apoi nu știi tu, că Domnul a statorit bine numărul și măsura păcatelor, cari voește a le ierta fiecăruia? *Cu îndelungă răbdare așteaptă Domnul, zice sf. scriptură, până-ce vor ajunge la plinirea păcatelor, și-apoi să-i muncească.* (II. Macav. 6, 14). Dumnezeu adevărat are răbdare și așteaptă până la o măsură anumită, dar îndată ce s'a umplut măsura păcatelor, cari au fost statorite să le ierte, el nu mai iartă, ci ori pedepsește pe păcătos cu o moarte grabnică în clipita, când el se află în stare de osândă, ori îl lasă să trăească în păcatele sale, și această pedeapsă e mai crâncenă, decât însaș moartea: *Lua-voiu gardul ei și va fi de jaf* (Isa. 5, 5). —

Dacă ai un pământ, pe care l-ai închis de toate părțile, l-ai cultivat în decurs de mai mulți ani, spre care scop ai cheltuit mult și acum vezi, că pe lângă toată grija pământul tot nu rodește, oare ce-i vei face? De bună seamă vei rupe gardul și-l vei lăsa nelucrat. Teme-te deci, ca nu cumva să faci și Dumnezeu cu tine astfel. Dacă păcătuiești într'una, îți omori conștiința; nu mai cugeți la veșnicie, nu la sufletul tău; cazii în întunec, și-ți pierzi frica de Dumnezeu; iată, gardul e dat la o parte și tu vei fi uitat și părăsit de Dumnezeu!

Să vedem acum amăgirea din urmă. Zici tu: „E drept, că prin păcatul acesta pierd ajutorul lui Dumnezeu, prin ce însumi îmi dictez sentința de moarte și se poate să fiu osândit pentru păcatul acesta, dar se poate întâmpla și aceea să mă mărturisesc mai târziu și să fiu fericit.“ — Las, că poți fi încă fericit, deoarece nu sunt proroc și așa nu pot zice cu siguranță, că D-zeu nu-ți va da din nou ajutorul său și după păcatul acesta. Dar pentru aceea nici tu nu poți trage la îndoială împrejurarea, că dacă și după atâtea grații, ce le-ai primit dela Dumnezeu, iarăși îl vei vătăma, tare ușor se poate întâmpla să-l pierzi pentru totdeauna. Ascultă, ce zice sfânta scriptură: *Inima vârtosă rău va păți mai pe urmă.* (Eccl. 4, 24). *Cei ce viclenesc vor pieri de tot.* (ps. 36, 9).

Că ce va semăna omul, aceea va și seceră. (Gal. 6, 8). Cel ce seamănă păcate, acela durere și suferințe va seceră la urmă: *Eu am strigat și nu m'ați ascultat, și am întins cuvinte și nu ați luat aminte.* (Pild. 1, 64), Eu v'am chemat, zice Dumnezeu, și voi m'ați batjocorit; la moartea voastră și eu vă voi batjocori: *In ziua mântuirii voi răsplăti vouă.* (Deut. 32, 26). Eu am putere să-mi răsbun pentru păcate și aceasta voi și face-o la timpul său. Acestea sunt cuvintele sf. scripturi despre cei cerbicoși, aceasta o cere dreptatea, și mintea sănătoasă. — In urmă zici: *Dar cu toate acestea se poate întâmpla să mă mântuesc.* — De încheiere îți răspund: Aceasta e cu putință; dar ce nebunie e să-ți lași fericirea veșnică în grija posibilității, ori a unui »poatecă« așă de nesigur. Ori doară e lucru cuminte să pui o afacere atât de însemnată într'o primejdie atât de mare?

Afecte și rugăciuni.

Scumpul meu Mântuitor! Cad la picioarele tale, și-ți mulțămesc, că nici după atâtea păcate încă nu m'ai părăsit. Câți sunt de aceia, cari mai puțin te-au vătămat, decât mine, și cu toate acestea nu se bucură de lumina, ce mi-o dai acum mie. Văd, că tu vrei să mă ferești într'adevăr și eu voiesc

să fiu fericit, spre a-ți plăcea ție. In ceriu vreau să preamăresc pururea îndurările ace-
stea mari, ce mi le-ai arătat mie.

Sper, că tu m'ai iertat dejă; dacă însă
m'aș afla încă tot neîmpăcat cu tine, fiindcă
n'am știut plânge îndeajuns vătămarile, ce
ție-am făcut, iată, acum îmi pare rău din tot
sufletul meu; ele îmi sunt mai dureroase, de-
cât orice alt rău. Iartă-mă pentru îndurarea
ta și îmmulțește în mine tot mai tare dure-
rea, pentrucă te-am vătămat pe tine, D-zeul
meu, cel atât de bun. Dă-mi durere, dar nu
mă lipsi nici de iubire. Te iubesc mai presus
de toate, însă totuși prea puțin te iubesc,
vreau să te iubesc într'adevăr foarte mult, și
această iubire fierbinte o cer și o sper dela
tine. Ascultă-mă, Isuse al meu; tu ai promis,
că vei ascultă pe cel ce se roagă. — O Ma-
rie, mama lui Dumnezeu, toți îmi spun, că tu
nu lași pe nime dintre cei ce aleargă la tine
să se depărteze nemângăiat. O Marie, tu ești
nădejdea mea, după Isus. La tine scap, în
tine am încredere, dă-mă în grija Fiului tău,
și mă mântuește.

Meditația XXIV.

Despre judecata particulară.

„Noi toți trebuie să ne arătăm
înaintea judecării lui Hristos”.

(II. Cor. 2, 10).

Punct 1.

Să medităm acum despre înfățișarea omului înaintea judecătorului, despre învinuirea, cercetarea, și despre sentința, ce-o rostește dreptul Judecător. Ce privește înfățișarea primă a sufletului înaintea Judecătorului, mai toți teologii spun, că judecata particulară se întâmplă în aceeaș clipită, în care omul își dă sufletul; apoi că sufletul va fi judecat de Isus Hristos chiar acolo, unde se desparte de trup, și că Hristos pentru împlinirea lucrurilor sale nu va trimite pe nimeni, ci va veni însuș el, în persoană: *In ceasul, în care nu gândiți, Fiul omnesc va veni.* (Luc. 12, 40). *Cu cel bun va fi plin de iubire, iar cu cel rău înfricoșat,* zice sf. Augustin. Ce frică-l va cuprinde pe cel ce va vedea pentru întâia oară pe Mântuitorul, și încă mănios! *Cine va sta înain-*

tea iuțimii mâniei lui? (Naum. 1. 6). Aceasta socotind-o păr. Ludovic de Ponte a tremurat atât de tare, cât chiar și odaia, în care locuia s'a cutremurat. Când venerabilul păr. Juvenal Ancina a auzit cântându-se imnul: *Ziua acea, ziua mâniei* (dies irae), și a cugetat la frica, ce-o va avea sufletul, când va trebui să stea înaintea judecării s'a hotărît să părăsească lumea, ceea ce într'adevăr a și făcut-o. — Ținuta mânioasă a Judecătorului va fi o prevestire a osândirii tale: *Mânia împăratului e solul morții*. (Prov. 16, 14). Sf. Bernard zice, că dacă sufletul va vedeà pe Isus mănios, va suferi mai mult decât atunci, când s'ar aflà chiar în iad: „Ar mai voi să fie în iad.

Adeseori se pot vedeà făptuitori de rele, cari asudă sudori reci, când stau înaintea unui judecător pământesc. Când Piso s'a înfățișat înaintea senatului, îmbrăcat în haina unui criminalist s'a simțit atât de rușinat, încât s'a sinucis. Cugetă, cât este de chinuitor pentru un prunc ori supus, când ved pe tatăl său ori pe superior mănios ! O, cu cât mai mare tortură va simți sufletul, la vederea lui Hristos, pe care în viață l-a desprețuit ! *Vor căută la mine, pe care l-au împuns*. (Zah. 12, 10). Sufletul, pe mielul lui Dumnezeu, care atâta răbdare a avut față de el în viață îl va vedeà mănios de tot, și ce e mai duros, îl va vedeà fără nădejde de a-l mai putea

îmblânzi. Va rugă fierbinte munții și stâncile, ca surpându-se peste el, să-l ascundă înaintea mielului întărâtat: *Și zic munților și pietrilor, cădeți peste noi și ne ascundeți de cătră fața celui ce șeade pe scaun și de mânia mielului.* (Apoc. 6, 16). Sfântul Luca, vorbind despre judecată, zice: *Și atunci vor vedeà pe Fiul omenesc.* (Luca 21, 27). O, ce grea va fi pentru păcătoși vederea Judecătorului în forma lui omenească! La vederea acestui Fiu omenesc, care a murit pentru mântuirea lor simți-vor încă și mai tare muștrările pentru fărădelegile lor. După înălțarea lui Hristos la ceriu, astfel a grăit îngerul învățăceilor: *Acest Isus, care s'a înălțat dela voi la ceriu, așa va veni, precum l-ați văzut pe el mergând în ceriu.* (Fapt. 1, 11). Judecătorul va veni așadar la judecată cu aceleași rane, cu cari s'a și despărțit de lume: „O mare bucurie pentru cei drepți, și o mare frică pentru cei păcătoși“, zice Rupertus.

Când Iosif zise fraților săi: *Eu sunt Iosif, pe care voi l-ați vândut*, aceștia au amuțit, zice sf. scriptură: și le-a stat graiul: *Și nu puteau frații să-i răspundă lui, căci se înfricoșaseră.* (Fac. 45, 3). Deci, ce va răspunde atunci păcătosul lui Isus Hristos? Aveà-va el curaj să ceară îndurare, când el chiar numai despre aceea trebuie să-și dea seamă, că a desprețuit și respins ajutorul, ce

i s'a dat în viață? „Cum vei cuteză“ — întreabă Eusebiu de Emessa — „să ceri îndurare, când vei fi judecat chiar pentru disprețul îndurării! Ce se va întâmpla dar? întreabă sftul Augustin, unde va fugi păcătosul, când deasupra lui are pe Judecătorul mănios, sub el iadul deschis, la dreapta păcatele ca acuzaatori, la stânga duhurile rele, cari stau gata să execute pedeapsa, și înlăuntrul său muștrările conștiinței? Unde va fugi nefericitul păcătos, fiind atăcat de toate părțile?“

Afecte și rugăciuni,

O Isuse, totdeauna vreau să te numesc Mântuitorul meu! Numele tău îmi dă mângâiere și curaj, când mi-aduc aminte, că tu ești Mântuitorul meu, care ai murit pentru mine, spre a mă face fericit. Iată-mă la picioarele tale; recunosc, că de câte ori te-am vătămat prin păcatele mele de moarte, de atâtea ori m'am făcut vrednic de iad. Nu sunt vrednic de iertare, tu însă ai murit spre a-mi câștiga iertare: Bunule Isuse! Cugetă la noiaul suferințelor tale și las' să se reverse darul tău asupra mea. Iartă-mă, o Isuse, acum, mai înainte de ce vei veni să mă judeci! Atunci nu te voi mai putea ruga pentru îndurare; dar acum pot și o și sper; atunci mă vor înfrica ranele tale, acum îmi însuflă încredere. Iubitul meu Mântuitor, mă doare mai mult de-

cât pentru orice rău, fiindcă am vătămat bunătaea ta nemărginită. De-acum înainte mai bucuros voi suferi orice pagubă, orice rău, decât să pierd prietinia ta. Te iubesc din toată inima, aibi îndurare față de mine: *Indură-te spre mine Dumnezeu după mare mila ta.* (ps. 50, 1). — O Marie, mama îndurării, mijlocitoarea păcătoșilor, cere-mi o durere mare pentru păcate, iertare pentru acelea și statornicie până în capăt în iubirea lui Dumnezeu! Te iubesc Stăpâna mea și mă încred în tine.

Punct 2.

Cugetă acum la acuza și cercetarea, ce ți se va face: *Judecătorul a șezut și cărțile s'au deschis.* (Dan. 7, 10). Cărți de acestea vor fi două: Evangelia și conștiința. În Evangelie se va spune, ce a trebuit să facă cel acuzat, iar în conștiință „fiecare va vedea, ce a făcut“, zice sf. Ieronim. Pe cumpăna dreptății dumnezeiești nu se vor cumpăni atunci nici avuțiile, nici onorurile, nici nobleța persoanelor, ci numai faptele lor. *Pusu-s'a în cumpănă*, zice Dănilă către regele Baltazar, *și s'a aflat cu scădere.* (Dan. 5, 27). Părintele Alvarez astfel explică locul acesta: „Nu aurul, nu bogăția se cumpănesc; numai regele va fi cumpănit“.

Dup'aceea vor veni pe rând acuzatorii, și mai întâiu diavolul. „Satana“, zice sfântul

Augustin, „numai decât va stă înaintea scaunului de judecată al lui Isus Hristos și va da pe față cuvintele promisiunilor tale, adecă aceea ce ai promis lui Dumnezeu în botez și n'ai împlinit. Ne va aruncă în față toate câte am făcut, ne va spune ziua și ora, în care am păcătuit“. Apoi, precum scrie sfântul Ciprian, întorcându-se cătră Judecător va zice: „Eu n'am suferit pentru ei palme, cu atât mai puțin lovituri de sbiciu“. Doamne, eu n'am suferit chiar nimic pentru acest vinovat; pe tine însă, care ai murit pentru mântuirea lui te-a părăsit, ca să fie sclavul meu, deaceea al meu este. Chiar și sfinții îngeri păzitori îi vor fi acuzatori: „Fiecare înger mărturisește contra lui, câți ani a lucrat, pentru el, și cum el a desprețuit admonierile lui“, zice Origen. *Toți cei ce o iubeau pe ea, făcutu-s'au vrăjmași ei.* (Plâng. 1, 3). Păreții, între cari a păcătuit vinovatul încă se vor sculă împotriva lui: *Pentru care piatra din părete va strigă.* (Avac. 2, 11). Acuzator va fi însași conștiința păcătosului, *care arată fapta legii, scrisă întru inimile sale, în ziua, când va judecă Dumnezeu.* (Rom. 2, 15). Pârâ-l vor pe el păcatele, ce le-a făcut, și-i vor zice: *Tu ne-ai făcut pe noi, noi suntem rodul ostenelelor tale, nu te vom părăsi niciodată,* scrie sfântul Bernard. În urmă, precum zice sfântul Ioan Gură de aur, te vor învinui ranele lui Isus

Hristos : „Cuiele vor grăi asupra ta, ranele vor mărturisi contra ta, iar crucea lui Hristos va strigă împotriva ta“.

Apoi se'ncepe judecata : *Cerca-voiu Ierusalimul cu lumină*, zice Domnul la Sofonie. (1, 12). „Lumina aceasta“ zice Mendoza „străbate prin toate unghiurile casei“. Iar Corneliu a Lapidă astfel tălmăcește vorba „lumină“ : „Dumnezeu va pune înaintea ochilor celui acuzat pildele sfinților, ajutoarele, ce i le-a dat în viață, toate îndemnurile și întreg șirul anilor, ce i l-a dăruit, ca să facă bine.“ „Atunci va trebui să răspunzi pentru toată căutătura ochilor tăi“, zice sfântul Anzelm. *Va curăți pe fiii lui Levi și va vârsa peste ei.* (Malach. 3, 3). Precum se lămurește aurul prin aceea, că se dă la o parte sgura, tocmai așa vor fi cercetate faptele bune, cum sunt mărturisirile și cuminecările : *Când voiu lua vreme, eu dreptate voiu judeca.* (ps. 74, 3). Pe scurt, la judecată, precum zice sf. Petru, abia dreptul va fi fericit : *De vreme ce abia se mântuește dreptul, dară cel necredincios și cel păcătos unde se va arăta?* (I. Petru 4, 18). Pentru atâtea cuvinte nerușinate, ce-au ieșit de pe buzele tale, în ce chip vei scăpa? „Dacă se va cere seamă pentru un cuvânt nesocotit“, zice sf. Gregoriu, „cu cât mai mult se va cere, pentru unul nerușinat“. Acelora, cari în viață au făcut multe șandaluri prin ce au răpit sufletele

Domnului, se nimeresc foarte bine cuvintele amenințătoare, ce li le zice Dumnezeu prin profetul Osea: *Li vor mânca pe ei acolo puii leilor pădurii.* (Os. 13, 8). Dacă așadară e vorba de faptele unui fiecăruia, va zice atunci judecătorul: *Dați-i să guste din fructul mânilor sale...* răsplătiți lui după faptele, ce le-a săvârșit.

Afecte și rugăciuni.

O, Isuse al meu, dac'ai voi să-mi răsplătești după faptele, cari le-am săvârșit, atunci n'aș merita nimic altceva, decât iadul! O Dumnezeule, cât de adeseori îmi scriam judecata osândeii mele, ca să fiu aruncat în locul acela de torturi! Îți mulțămesc pentru răbdarea, cu care m'ai suferit vreme atât de îndelungată. O Dumnezeule, dac'ar trebui să mă înfățișez acum înaintea înfricoșatului tău județ, cum ți-aș putea da seamă de vieața mea? „*Să nu întri la judecată cu servul tău*“. (ps. 142, 2). Ah Dumnezeule, mai așteaptă puțin după mine, nu roști încă sentință asupra mea. Dacă m'ai chema acum la judecată, ce s'ar întâmpla cu mine? Mai așteaptă-mă! După-ce nu odată ți-ai arătat îndurarea față de mine, îndură-te și acum și fă să-mi plâng cu amar zilele mele. Imi pare rău o bunătate infinită, că te-am desprețuit atât de des. Te iubesc mai presus de toate. Veșnice Părinte, iartă-mă pentru iubi-

rea lui Isus Hristos, și pentru vredniciile lui dă-mi să rămân în bine până în sfârșit. Isuse al meu, toate le sper dela tine pentru sângele tău. — O preasfântă fecioară Marie, în tine îmi pun toată încrederea. Tu apărătoarea noastră, întoarce spre noi ochii tăi îndurători. Caută la nefericirea mea și aibi milă față de mine.

Punct 3.

Dacă sufletul vrea s'ajungă la fericirea veșnică, astfel trebuie să lucreze, cât la judecată vieața lui să fie asemenea vieții lui Isus Hristos: *Pe cari mai 'nainte i-a știut, pe aceia mai 'nainte i-a și rânduit să fie asemenea chipului Fiului său.* (Rom. 8, 29). Aceasta l-a făcut pe Iov să tremure: *Ce voi face, când se va scula Dumnezeu să judece; și ce voi răspunde, când va cere seamă?* Filip al II-lea a muștrat odată pe unul din servitorii săi, care-i mințise, zicându-i: *Astfel mă înșeli?* Bietul servitor merse acasă și muri de supărare. Ce va face păcătosul, ce va putea răspunde lui Isus Hristos, Judecătorului său? Va face ca omul din Evangelie, care venind la nuntă fără haină de sărbătoare *amuși* neștiind, ce să zică. (Mat. 22, 21). Îi vor astupa gura, chiar păcatele, ce le-a făcut: *Toate răutățile îi vor închide gura sa.* (ps. 106, 42). Sf. Vasile zice, că rușinea păcătosului va fi atunci

cu mult mai chinuitoare, decât însuși focul iadului: *Mai înfricoșat, decât focul va fi rușinea lui.*

Pe urmă va rosti Judecătorul sentința: *Mergi dela mine blestematule în focul de veci.* O, ce vorbă îngrozitoare va fi aceasta! „Ca tunetul va fi de înfiorătoare“, zice Dioniziu Chartauzianul. Iar sf. Anzelm zice: „Cel ce la auzul unui astfel de tunet nu tremură, acela nu mai doarme, ci e mort dejă“. Eusebia adaugă, că: „O spaimă atât de puternică îi va cuprinde pe păcătoși, când vor auzi pe Judecătorul, rostind judecata asupra lor, încât dac'ar fi nemuritori, ar mai voi să moară“.

„Acolo“, zice sf. Toma de Villanova, „nu-ți mai poate ajuta nici o rugăciune, nici un mijlocitor, nici un prietin, nici chiar un tată“. Deci la cine vei scăpa? Cine te va mântui? Oare Dumnezeu, pe care atâta l-ai vătămat? întreabă sf. Vasile. Ori doară sfinții? Sau preacurata Vergură Maria? — Nimeni, pentru că atunci *vor cădea stelele din ceriu*, sub cari se înțeleg păzitorii cei sfinți, și luna, care închipue pe Maria, nu va mai *da lumina sa.* (Mat. 24, 29). „Maria va fugi din poarta ceriului“, zice sf. Augustin.

„O Dumnezeule“ — exclamă sf. Toma de Villanova — „cât de nepăsători vorbim și ascultăm vorbindu-se despre judecată, ca și când pe noi nu ne-ar ajunge judecata

osândirii, sau cași cum noi nu vom fi judecați niciodată!“ „Și ce nebunie este“, adaugă acelaș sfânt, „să teafli în o primejdie atât de mare fără nici o grijă!“ „Frate dragă“, te admoniază sf. Augustin, să nu zici: „Cum? D-nezeu într'adevăr vrea să mă osândească?“ Nu zice aceasta, continuă sfântul, pentru că nici Jidovii n'au crezut, să fie zdrobiți cu totul, și nici atâția osândiți nu credeau, că vor fi aruncați în iad și cu toate acestea n'au scăpat de pedeapsa lui Dumnezeu. *Sfârșitul vine, vine sfârșitul... acum voi trimite urgia mea peste tine și te voi judeca.* (Ezech. 7, 6). Chiar așa se va întâmpla și cu tine, zice sf. Augustin: „Veni-v'a ziua judecării și vei afla într'adevăr aceea, la ce dejă de mult te-a făcut atent Dumnezeu“. Acum avem încă timp de-a alege. „In puterea noastră stă“, zice sf. Elegiu, „cum să fim judecați“. Ce avem deci să facem? Să ne tragem seama cu noi înșine încă înainte de judecată: *Inainte de judecată ispitește-te pe tine, și'n ceasul cercetării vei afla milă.* (Sir. 18, 19). „Neguțătorii cumiți așa își întocmesc afacerile și le cumpănesc adeseori, ca nu cumva să se păcălească“, zice sf. Bonaventura. „Inainte de judecată mai poate fi îmblânzit Judecătorul, în judecată însă niciodată“, zice sf. Augustin. Să zicem deci și noi cătră Domnul, cum zicea sfântul

Bernard: „Vreau să mă înfățișez înaintea ta ca judecat, iar nu spre a fi judecat“. Judecătorul meu, vreau să fiu judecat și pedepsit aici în viața aceasta, până mai e timp de îndurare. Aici poți să mă ierți, după moarte însă nu. Atunci se va începe timpul dreptății.

Afecte și rugăciuni.

Dumnezeu meu, dacă nu te voiu împlânzi acum, mai târziu nu va mai fi vreme să te împac. Dar cum te voiu împlânzi, când pentru plăceri deșarte și ticăloase am nesocotit de atâtea ori prietinia ta? Dragostea ta nemăsurată am răsplătit-o cu nemulțămire! În ce chip poate împacă o făptură pe ziditorul său pentru vătămarile grele, ce i le-a făcut? Ah, Domnul meu, îți mulțamesc, deoarece îndurarea ta mi-a arătat calea, cum să te împac și chipul cum să te împlânzesc! Îți ofer sângele și moartea Fiului tău Isus și iată, văd deja înpăcată dreptatea ta și îndestulată peste măsură. Tu însă aștepti dela mine părere de rău. Da, Dumnezeu meu, îmi pare rău din inimă pentru toate nedreptățile, ce ți le-am făcut. O Mântuitorul meu, judecămă, te rog încă acum, pentru că eu urăsc toate nedreptățile, ce ți le-am făcut, mai mult decât orice rău; te iubesc mai presus de toate și vreau să te iubesc totdeauna. Vreau să

mor mai bine, decât să te mai vatăm din nou. Tu ai promis iertare celui ce se căește; ei bine, judecă-mă acum și mă desleagă de toate păcatele mele. Primesc cu bucurie pedeapsa, ce-o merit, numai primește-mă iarăși în grația ta și mă lasă într'ânsa până la moarte. Asta e nădejdea mea. — O Marie, maica mea, îți mulțămesc pentru atâtea îndurări, ce mi le-ai câștigat; continuă a mă apăra până în capăt.

Meditația XXV.

Despre judecata din urmă.

*„Vor cunoaște, că Domnul
face dreptate“.* (ps. 9, 17).

Punct 1.

Dacă judecăm bine lucrurile vedem, că în timpul de față, Isus Hristos e mai puțin prețuit decât oricare altă ființă de pe pământ. Omul cel mai de rând e stimat și prețuit mai mult decât însuși Dumnezeu, fiindcă un astfel de om, dacă e vătămat prea mult se poate întâmpla să se mănîe și să cerce a-și răsbună. Când însă e vorbă de Dumnezeu, i se fac nedreptăți cu grămada, i se fac de repetiteori și încă fără nici o teamă, cași cum Dumnezeu nu și-ar putea răsbună, da-c'ar voi: *Domnul ce va face nouă, sau ce va aduce nouă Atotțitorul?* (Iov. 22, 27), zic cei ce-și uită de puterea lui Dumnezeu. Deaceea Mântuitorul a hotărît o zi, care va fi ziua judecății generale, numită de sf. scriptură „ziua Domnului“, în care Isus Hristos va face să fie cunoscut de acel Domn mare, după cum într'adevăr și este: *Vor cunoaște, că Domnul face dreptate.* (ps. 9,

17). Din care pricină ziua aceasta nu se mai numește ziua îndurării și a iertării, ci ziua mâniei : *ziua năcazului și a nevoiei, ziua chinului și a pieririi*. (Sof. 1, 15). Domnul își va câștiga atunci cinstea aceea, pe care păcătoșii au cercat să i-o răpească în lumea aceasta. Să vedem, cum va urmă judecata acestei zile mari.

Mai 'nainte de ce-ar veni Judecătorul, „foc înaintea lui va merge“. (ps. 96, 3). Va cădea foc din ceriu, care va arde pământul și toate lucrurile acestui pământ ! *Pământul și cele de pe el vor arde*. (II. Petru 4, 10). Astfel vor arde biserici, palate, sate, cetăți, împărății, din toate numai praf și cenușă se va alege. Locașul acesta pângărit cu păcate, trebuie curățit prin foc. Iată, așa se vor sfârși toate împărățiile, toată mărirea și toate plăcerile lumii acesteia.

După ce vor fi murit oamenii : *Va răsună trâmbița și se vor scula morții*. (Cor. 15, 52). „De câte ori mă cuget la ziua judecății, mă cutremur,“ zice sf. Ieronim, „căci totdeauna mi se pare, că sună acel bucium în urechile mele,“ care zice : *Sculați morților, veniți la judecată*. La sunetul acestui bucium sufletele curate ale celor fericiți se vor scobori din ceriu și se vor împreună cu trupurile, cu cari au servit lui Dumnezeu în viața aceasta; dar și sufletele nefericite ale celor osândiți încă vor ieși din iad, pentru ca

să între în acelea trupuri blestemate, cu cari au vătămat pe Dumnezeu.

O, ce deosebire va fi atunci între trupurile fericiților și a le celor osândiți! *Atunci dreptii vor străluci ca soarele.* (Mat. 13, 43). O, fericit e, cel ce știe să-și mortifice trupul în viața aceasta, oprindu-i plăcerile neiertate, și pentru ca să-l țină și mai bine în frâu, îl lipsește chiar și de plăcerile iertate și se poartă așa de aspru față de el, cum făceau odinioară sfinții! Ce mulțămît va fi atunci, precum a fost sf. Petru de Alcantara, care după moarte s'a arătat sfintei Terezia, zicându-i: „Oh, pocăință fericită, care mi-ai câștigat o așa mărire!“

În schimb trupurile osândiților vor apărea urâte, negre și puturoase. O, ce chin va avea osânditul, când se va împreună iar cu trupul său! Corp blestemat, va zice sufletul, datu-m'am pieririi, spre a te îndestulă pe tine. Iar trupul îi va răspunde: Suflet osândit, tu aveai minte, pentru ce mi-ai îngăduit plăcerile acelea, cari ne-au dat pierzării pe amândoi pentru toată veșnicia?

Afecte și rugăciuni.

Oh, Isuse al meu, și Mântuitorul meu, care-mi vei fi judecător odată, iartă-mă înainte de ce-ar sosi ziua aceea! *Să nu-ți întorci fața ta de către mine.* (ps. 26, 13). Acum

îmi ești încă părinte, deaceea primește în grația ta pe fiul tău, care cu părere de rău cade la picioarele tale! Părinte, rogu-te să mă ierți, căci pe nedreptul te-am vătămat; pe nedreptul te am părăsit. Nicidecum n'ai fost vrednic de o așa purtare rușinoasă din partea mea. Imi pare rău, mă doare din toată inima, iartă-mă. „Nu-ți întoarce fața ta delă mine“; nu-ți depărtă ochii tăi; nu mă alungă dela tine, precum aș fi vrednic. Adă-ți aminte de sângele, ce l-ai vărsat pentru mine, și te îndură spre mine! Nu vreau alt judecător, decât pe tine. Sf. Toma de Villanova zice: „Bucuros mă supun judecății aceleuia, care a murit pentru mine și carele, ca să nu fiu eu osândit, s'a lăsat să fie însuși osândit la moartea crucii! Înainte de el sf. Pavel a zis cuvintele acestea: *Cine ne va osândi? Isus Hristos, care a murit.* (Rom. 8). — Părinte, eu te iubesc, și'n viitor nu vreau să mă mai duc dela picioarele tale. Iartă-mi nedreptățile, ce ți le-am făcut, și-mi dă o dragoste fierbinte față de bunătatea ta. Doresc a te iubi mai mult, de cum te-am vătămat mai înainte; dacă însă nu-mi vei ajuta, nu te voi putea nici iubi. Ajută-mi Isuse, și lasă-mă să-ți fiu recunoscător pentru dragostea ta, ca să mă poți vedea în ziua aceea, în valea Iozafatului, în ceata aleșilor tăi. — O Marie, regina și întrepunătoarea mea, ajută-mi acum, căci dacă voi fi osândit, nu-mi vei mai pu-

teà ajută în ziua acea. Tu pentru toți te rogi, roagă-te deci și pentru mine, care mă laud, că sunt o slugă credincioasă a ta, și pentru că am o încredere atât de mare în tine.

Punct 2.

Ingerii la înviere, vor porunci să se adune toți oamenii în valea Iozafatului, ca să fie judecați: *Glasuri au răsunit în valea judecății, că aproape e ziua Domnului în valea judecății.* (Ioil 3, 14). După ce se vor fi adunat cu toții vor veni îngerii și vor despărți pe cei drepți, de cei nedrepți: *Vor ieși îngerii și vor despărți pe cei răi din mijlocul celor drepți.* (Mat. 13, 49). Dreptii vor fi puși deadreapta, iar cei condamnați deastânga.

Ce durere simțesc cei ce se văd scoși din societatea oamenilor sau din biserică! Dar cu cât mai mare le va fi durerea atunci, când se vor vedea scoși din ceata sfinților? Sf. Hrisostom zice, că „cei osândiți chiar și dacă n'ar simți altă durere, singură rușinea aceasta ar fi un iad pentru ei“. Fiul va fi despărțit de tatăl său, bărbatul de femeia lui, stăpânul de servitorul său: *Unul se va lua, iar altul se va lăsa.* (Mat. 24, 40). Spune-mi frate, ce cugeți tu? Care loc îți va fi rânduit ție? N'ai dori să te afli deadreapta? — Frate dragă, părăsește calea, ce duce la stânga.

În lumea aceasta numai principii și bogății se socotesc de fericiți; pe când sfinții, cari trăesc în sărăcie și 'n lipsă sunt desprețuiți O, voi suflete credincioase și iubitoare de Dumnezeu! Nu vă întristați, când vedeți, că lumea vă desprețuește și nesocotește, căci: *Intristarea voastră se va întoarce întru bucurie.* (Ioan 16, 20). Odată veți fi socotiți printre cei într'adevăr fericiți și veți avea cinstea de a fi înșirați în ceata aleșilor lui Isus Hristos. O, ce priveliște frumoasă veți avea, privind pe un sf. Petru de Alcantara, care cași un apostol a fost desprețuit; pe un sfânt Ioan a lui Dumnezeu, care fu socotit de nebun, și pe un sf. Petru Celestin, care mai bine voi să moară în temniță, decât să fie papă! O, de ce onoare se vor împărtăși atâția apărători ai credinții, cari odioară au fost spintecați de călăi! *Atunci va împărți Dumnezeu fiecăruia răsplata, ce i se cade.* (I. Cor. 4, 5). Dimpotrivă, ce înfricoșați se vor arăta un Irod, un Pilat, un Nero și tot atâția fruntași ai lumii, cari fură osândiți! O, voi iubitorilor de lume, în valea judecății v'aștept pe voi; acolo fără 'ndoeală veți fi cuprinși de alte gânduri, acolo veți plânge nebunia voastră. — O, nefericiților, cari v'ați fălit scurtă vreme pe bina lumii, în drama judecății va trebui să jucați rolul condamnaților!

Cei aleși vor fi puși așadară deadreap-

ta, ba spre mai marea lor mărire — după asigurarea apostolului — vor fi ridicați în aer, ca împreună cu îngerii să întâmpine pe Isus, când va veni pe norii ceriului: *Ne vom răpi în nori, întru întâmpinarea Domnului în văzduh.* (I. Tes. 4, 17). Cei osândiți însă, ca tot atâția iezi, destinați pentru junghiere vor fi conduși la stânga, unde vor avea s'aștepte pe judecătorul lor, care înaintea tuturor va osândi pe vrăjmașii săi.

Iată, se deschid ceriurile și vin îngerii, ca să fie și ei de față la judecată. „Ei poartă insemnele suferinții lui Isus Hristos“, zice sf. Toma. Înainte de toate va străluci sf. cruce. „*Atunci se va arăta semnul Fiului omenesc pe ceriu și vor plânge toate neamurile pământului.* (Mat. 24, 30). Corneliu a Lapide zice: „O, ce durere vor simți păcătoșii la vederea sfintei cruci, pentru că în lumea aceasta au prețuit așa de puțin mântuirea veșnică, care pe Fiul lui Dumnezeu l-a costat atât de mult“. Atunci, zice sf. Ioan Gură de aur: „Cuiele se vor plânge contra ta, urmele ranelor vor grăi asupra ta, crucea lui Hristos va mărturisi împotriva ta“. La judecata aceasta vor lua parte și sfinții apostoli și toți urmașii lor, cari împreună cu Isus Hristos vor judeca popoarele: *In vremea cercetării sale vor străluci, vor judeca limbi și vor stăpâni popoare.* (Întel. 3, 7). Veni-
va la judecată și crăiasa îngerilor și a sfin-

ților, Fecioara Maria, cea îndurătoare. În urmă se va arăta Judecătorul cel veșnic, șezând pe un tron pompos și strălucitor: *Și vor vedea pe Fiul omenesc, venind pe norii ceriului cu putere și mărire multă.* (Mat. 24, 30). *Și vor cădea înaintea feței lui toate popoarele.* (Ioil 2, 6). Fața lui Isus Hristos va mângăia pe cei aleși, iar pe cei păcătoși îi va pedepsi cu o pedeapsă mai mare, cași cea a iadului. Sf. Ieronim zice, că „cei osândiți mai ușor vor putea să îndure chinurile iadului, decât prezența lui Hristos.” Iar sf. Terezia se ruga astfel: „Isuse, trimite asupra mea toate suferințele, numai nu mă lăsa să-ți văd în ziua aceea fața ta aprinsă de mânie.” „Rușinea aceasta,” zice sf. Vasile, „întrece orice pedeapsă.” Atunci se va împlini, ce a proscit sf. Ioan, că osândiții vor ruga munții să cadă peste ei și să-i ascundă dinaintea feței Judecătorului, aprins de mânie: *Și va zice munților, cădeți peste noi și ne ascundeți de cătră fața Celui ce șeade pe scaun și de mânia Mielului.* (Apoc. 6, 16).

Afecte și rugăciuni.

O, Mielul lui Dumnezeu! O iubitul meu Mântuitor, care ai venit în lume, nu ca să pedepsești, ci să ierți păcatele, ah iartă-mă acum, mai înainte de ce-ar veni ziua aceea, în care ai să-mi fii judecător! O Mielule,

care atâta răbdare ai avut față de mine, dacă din întâmplare aş fi vrednic de osândă, vederea feței tale, pentru mine ar fi iadul iadului meu. Ah, iartă-mă, te rog înc'odată, iartă-mă curând. Scoate-mă cu mâna ta îndurătoare din prăpastia în care mă aflu pentru păcatele mele. Imi pare rău, o bunul meu cel mai înalt, că te-am vătămat. Te iubesc Judecătorul meu, care atâta m'ai iubit. Pentru meritele morții tale, dă-mi un astfel de ajutor, care din păcătos ce sunt, să mă facă un sfânt. Tu ai promis, că vei ascultă rugăciunile noastre: *Strigă către mine și voi răspunde ție*. (Ier. 33, 3). Nu-ți cer bunuri pământești, numai grația și iubirea ta le cer, altceva nimic. Ascultă-mă, Isuse al meu, pentru dragostea, ce-ai purtat-o față de mine, murind pe cruce pentru mine. Scumpul meu Judecător, sunt vinovat, dar un vinovat, care te iubește mai mult decât pe sine însuș. Indură-te spre mine! — Marie, mama mea, grăbește și-mi ajută curând; acum îmi poți ajuta. Tu nu m'ai părăsit, când eu trăiam fără să-mi aduc aminte de tine și de Dumnezeu, ajută-mi deci și acum, când sunt pe deplin hotărît a servi pururea ție și a nu mai vătămă pe Domnul meu. O Marie, tu ești nădejdea mea!

Punct 3.

Iată se'ncepe judecata. Se deschid cărțile, adevă conștiința unui fiecăruia: *Jude-*

cătorul a șezut și cărțile s'au deschis. (Dan. 7, 10). Mărturiile contra celor acuzați în locul prim vor fi diavolii, cari după părerea sf. Augustin, vor zice: *Preadrepte Dumnezeule, judecă-l de al meu pe acela, care n'a voit să fie al tău.* În locul al doilea va fi conștiința proprie: *Impreună mărturisindu-le lor conștiința lor.* (Rom. 2, 15). Vor mărturisi mai departe, strigând după răsbunare, chiar și zidurile acelei case, în care păcătoșii au vătămat pe Dumnezeu: *Piatra din părete va strigă.* (Habac. 2, 11). Mărturie va fi în urmă însuș Judecătorul, care a fost de față la toate vătămarile făcute lui: *Eu sunt judecător și mărturie, zice Domnul,* la Ieremie. Iar sfântul Pavel zice: *Domnul va lumina ascunsele întunerecului și va arăta sfaturile inimii.* (I. Cor. 4, 5). Va descoperi tuturor oamenilor păcatele cele mai ascunse și mai rușinoase, cari în vieată au fost ascunse chiar și înaintea confesarilor: *Și voi descoperi celea dina poia ta înaintea feței tale.* (Naum 3, 5). Păcatele celor aleși însă, după cum ne spune Petru Lombardul, nu se vor descoperi atunci, ci vor rămâne ascunse, amăsurat vorbelor lui David: *Fericiți, căroră s'au iertat fărădelegile și căroră s'au acoperit păcatele.* (ps. 31, 1). Din contră, păcatele osândiților, zice sf. Vasile, vor fi văzute de toți cu o singură privire a ochilor, ca într'o icoa-

nă: „Cu o singură căutătură se vor cunoaște toate păcatele, cași cum ar fi zugrăvite.“ Iar sf. Toma face următoarea observare: Dacă în grădina Ghetsimani, când a zis Hristos: *Eu sunt*, au căzut la pământ toți soldații, cari veniseră să-l prindă, ce va fi atunci, când șezând el ca judecător, va zice către cei osândiți: „Iată, eu sunt acela, pe care voi l-ați desprețuit atât de mult?“

Iată, s'apropie clipita, în care se rostește judecata. Mai întâiu se va întoarce Isus către cei aleși, și le va zice lor cuvintele acestea dulci: *Veniți, binecuvântații Părintelui meu, de moșteniți împărăția, care e gătită vouă dela întemeierea lumii.* (Mat. 25, 34). Sf. Francisc de Assisi, când i s'a descoperit, că e predestinat la fericire, nu se putea bucura îndeajuns. Ce bucurie mare va fi așadară, s'auzi din gura Judecătorului cuvintele: *Veniți fii binecuvântați, veniți în împărăția cerească; pentru voi nu e mai mult nici o pedeapsă, nici o frică, voi sunteți fericiți acum, și așa veți fi în toată veșnicia. Eu binecuvânt sângele, ce l-am vărsat pentru voi; binecuvânt lacrimile, ce voi le-ați vărsat pentru păcatele voastre; să mergem sus în raiu, unde vom fi pururea împreună în toată veșnicia! Va binecuvântă și preasfânta Maria pe aleșii săi, și-i va chemă să meargă cu dânsa în ceriu, și cântând astfel: *Aleluia,**

aleluia“ vor intra ca niște biruitori, spre a-l laudă și iubi pe Dumnezeu în veci.

Cei osândiți din contră se vor întoarce către Isus Hristos, și-l vor întreba astfel: „Noi sărmanii, ce avem să facem?“ „Voi?“ va zice Judecătorul cel veșnic, „voi?“ *Duceți-vă blestemaților, în focul de veci* (Mat. 25, 41), pentru că ați lăpădat și desprețuit ajutorul meu. *Duceți-vă*, plecați dela mine, căci mai mult nu vreau să vă văd, nici să aud de voi. Blestemaților, duceți-vă dela mine, mergeți în focul de veci, pentru că ați desprețuit binecuvântarea mea. „Și unde au să meargă, Doamne, acești nefericiți?“ — „In foc, în iad, ca să ardă cu trupul și cu sufletul.“ — „Și pe câți ani, ori pe câte veacuri? — Ce ani, ce veacuri? *In focul de veci*, pe toată veșnicia, până când Dumnezeu va fi Dumnezeu.“ — După sentința aceasta, zice sf. Efrem, osândiții își vor lua rămas bun dela îngeri, dela sfinți, dela neamuri și dela dumnezeasca Mamă: „Rămas bun dreptilor, rămas bun cruce, rămas bun ceriule! Rămas bun părinților și fiilor, căci nu ne vom mai vedea niciodată. Rămas bun îți zic ție Născătoare de Dumnezeu, Marie!“ Astfel în mijlocul văiei se va deschide o groapă mare. în care vor cădea împreună cu diavolii cei osândiți, și vor auzi, o Dumnezeule, închizându-se după ei porțile acelea, cari nu se vor mai deschide niciodată,

niciodată în veci. — O păcat blestemat, la ce sfârșit nefericit vei avea să duci odată atâtea suflete nenorocite! O, suflete nenorocite, pe cari vă așteaptă un sfârșit atât de amar!

Afecte și rugăciuni.

O Răscumpărătorul și Dumnezeuul meu! Ce judecată mă va ajunge în ziua aceea? Dacă, Isuse al meu, ai cere acum seamă dela mine, despre viața mea, ce ți-aș putea răspunde altceva, decât, că sunt vrednic de o mie de iaduri? Da, este adevărat, scumpul meu Răscumpărător, sunt vrednic de o mie de iaduri, dar să știi, că te iubesc și te iubesc mai mult, decât pe mine însumi; și pentru vătămarile, ce ți le-am făcut, am o așa durere, cât mai bine aș vrea să sufer orice rău, decât să te mai vatăm pe tine. Isuse al meu, tu osândești numai pe păcătoșii împietriți la inimă, iar nu și pe aceia, cărora le pare rău și vreau să te iubească. Iată-mă la picioarele tale, cu inima înfrântă de durere; dă-mi să înțeleg, că mă ierți. Tu însă mă faci să înțeleg deja, ce zice Profetul: *Intoarceți-vă la mine . . . și mă voi întoarce către voi.* (Zah. 1, 3). Toate le las; abdic de toate plăcerile și bunurile lumii; mă întorc la tine și te îmbrățișez, iubitul meu Răscumpărător. Ah, primește-mă în inima ta și acolo mă aprinde de iubirea ta sfântă; aprinde-mă în

așa măsură, cât nici să nu mai cuget a mă despărți de tine! Isuse al meu, mântuește-mă și mântuirea mea să fie a te iubi totdeauna și a lăuda pururea îndurările tale: *Indurările tale Doamne, în veac voi lăuda.* (ps. 88, 1).

— Marie, nădejdea, scăparea și mama mea, ajută-mi și-mi câștigă sfânta perseveranță. Nimeni, din câți au alergat la tine nu s'a osândit. Ție mă dau cu totul, îndură-te spre mine.

Meditația XXVI.

Pedepsele iadului.

„Și vor merge aceștia în muncă de veci.“ (Mat. 23, 46).

Punct 1.

Două rele face păcătosul, când păcătuște. Lasă pe Dumnezeu, bunul cel mai înalt, și se întoarce la fapte: *Două rele a făcut poporul meu: m'a părăsit pe mine, izvorul apei vieții, și și-au săpat șieși fântâni surpate, cari nu vor putea ține apă.* (Ier. 3, 13). Fiindcă așadară păcătosul se întoarce la creaturi și vatămă pe Dumnezeu, deaceea pe dreptul va fi chinuit în iad de aceleași fapte: de foc și de diavoli; și aceasta e pedeapsa simțului. Dar după ce vina lui cea mai mare stă în aceea, c'a întors spațele lui Dumnezeu — în ce conzistă păcatul — deaceea și pedeapsa lui cea mai mare o formează pedeapsa daunei, adică pedeapsa, că a pierdut pe Dumnezeu.

Să medităm în locul prim asupra pedepsei simțului. Credința ne spune, că este iad, care după mărturisirea unor sfinți părinți se află în mijlocul pământului. Iadul

e temnița cea mai înfiorătoare, unde vor ajunge toți aceia, cari se scoală împotriva lui Dumnezeu. „Iadul e locul chinurilor,“ astfel l-a numit bogatul din sf. Evanghelie. E un loc de torturi, unde toate simțurile și facultățile celui osândit își au chinurile lor proprii. Cu cât cineva a vătămat mai mult pe Dumnezeu prin un simț oarecare, cu atât va fi torturat mai mult prin simțul acela: *Prin cari lucruri păcătuiește cineva, prin acelea se și pedepsește.* (Întel. 11, 17). *Cât întru desfătări a fost, atâta chin și plângere dați ei.* (Apoc. 18, 7).

Mai întâiu va fi pedepsit *ochiul* cu întunecare, pentrucă iadul e „o țară întunecoasă și acoperită cu vălul negru al morții“ (Iov. 10, 22). Ce milă se deșteaptă în noi, față de acel om nenorocit, care a fost închis într’o groapă întunecoasă, ca acolo să-și petreacă toată vieța lui! Iadul încă e o groapă închisă de toate părțile, unde nu intră niciodată rază de soare, sau de altă lumină: *In veac nu va vedea lumină.* (ps. 48, 20). Focul, care luminează pe pământ, în iad va fi întunecat cu totul: *Glasul Domnului, celui ce taie para focului.* (ps. 28, 7). Sf. Vasile astfel tălmăcește vorbele acestea ale psalmistului: „Domnul va despărți lumina de foc, deaceea un atare foc va arde numai, lumină însă nu va da.“ Tot așa zice și Albert Marele: *Va despărți de căldură lu-*

mina focului. Intunerecul acesta, despre care zice sf. Iacob, că „orbește ochii osândiților,” vine dela fumul, ce iasă din foc: *Pentru cari în veci va fi ținută turtuna întunerecului.* Sf. Toma obsearvă, că „osândiții numai atâta lumină au, câtă e de ajuns să-i chinuească.” In lumina acea slabă vor vedea uriciunea celorlalți osândiți și a diavolilor, cari vor lua forme înfricoșate, ca cu atât mai tare să-i înspăimânte.

Va fi torturat în locul al doilea *mirosul.* Ce pedeapsă ar fi aceea, să te afli închis într'o odaie, cu un cadavru puturos? *Și cei răniți ai lor se vor lăpădă și cei morți, și se va suî putoarea lor.* (Is. 34, 3). Ce va fi însă de cel osândit, când va trebui să stea în mijlocul atâtor milioane de condamnați, cari sunt vii, numai întru cât se pedepsesc, iar încolo — pentru putoarea, ce o răspândesc — sunt cadavre grețoase. „Dac'ar fi scos din iad trupul unui osândit, ar fi de-ajuns să moară de putoare toți oamenii,” zice sf. Bonaventura. Și totuși zic unii nebuni: „Dacă mă duc în iad, nu voiu fi singur.” O nefericiților, cu cât veți fi mai mulți în iad, cu atât veți suferi mai mult! „Mulțimea nefericiților,” zice sf. Toma, nu va împuțină nefericirea voastră, ci o va mări. Din contră, vor suferi foarte mult din cauza putoarei, a strigătelor și a strâmtorării, pentrucă în iad vor fi unul peste altul, ca oile adunate în timpul verii:

Ca niște oi în iad s'au pus. (ps. 48, 15). Vor fi ca strugurii storși sub teascul mâniei lui Dumnezeu: *El calcă teascul vinului iușimii și mânia atotțiitorului Dumnezeu.* (Apoc. 19, 15). De aici va urmă pedeapsa aceea, că nu se vor putea mișcă dintr'un loc într'altul. Astfel condamnatul va trebui să rămână în iad așa cum a căzut în ziua din urmă, fără de-aș mai schimbă locul și fără de-aș putea mișcă mai mult vreun picior sau vreo mână, până când Dumnezeu va fi Dumnezeu.

Va fi torturat *auzul* de sberetele continue și de plânsul desnădăjduit al celor nefericiți; va fi chinuit de sgomotul înfricoșat și nesfârșit al diavolilor. Ce pedeapsă e pe noi, când auzim pe un morbos, că geme într'una, ori pe un câne, ce latră mereu, sau pe un copil, care plânge chiar când vrem să dormim? Sărmanii osândiți, ei în veci trebuie s'audă svârcolirile și strigătele celor ce se chinuesc!

Va fi torturat *grumazul* cu foame: *Și vor flămânzi, ca un câne* (ps. 58, 17), și nu va aveà nici măcar o bucățică de pâne niciodată. Ii va fi apoi așa de sete, încâs spre a-și stâmpără setea, nu i-ar fi de ajuns toată apa din mare, cu toate acestea nu va aveà nici barem un picur de apă. O picătură a cerut bogatul, dar nu i s'a dat până acum, și nu i-se va da niciodată, niciodată.

Afecte și rugăciuni.

Ah, Dumnezeu! Iată la picioarele tale pe acela, care atât de puțin a băgat în seamă grația ta și pedepsele tale! Ar fi vai de mine, dacă tu, Isuse al meu, nu te-ai fi îndurat spre mine! Oare de câți ani aș fi în acel cuptor puturos, unde ard deja atâția nefericiți, asemenea mie! Ah, Răscumpărătorul meu, cum să nu ard de iubirea ta, dacă mă gândesc serios la aceasta, și cum voi putea să te vătăm din nou pe viitor? Nu fie aceasta niciodată, o Isuse al meu; fă, să mor mai bine de o mie de ori. Odată, ce-ai început lucrul bun cu mine, îndeplinește-l. Tu m'ai scos din noroiul atâtor păcate și cu atâta dragoste m'ai chemat să te iubesc; fă, ca timpul acesta, ce mi-l dai acum, să-l folosesc tot pentru tine. O, cum ar dorî osândiții o zi, o oră măcar din timpul, ce mi-l dai mie! Și ce voi face eu? Voiu petrece și mai departe în lucruri, ce te supără? Nu, Isuse al meu, pentru vrednicia aceluia sânge, care m'a scăpat până acum de iad, nu permite aceasta. Te iubesc, o bunul meu cel mai înalt, și fiindcă te iubesc îmi pare rău, că te-am vătămat. Nu voesc să te vătăm mai mult, ci vreau să te iubesc pururea. — Marie, regina și mama mea, roagă pe Isus pentru mine, și-mi câștigă darul statorniciei în bine și al sfintei sale iubiri.

Punct 2.

Pedeapsa cea mai înfiorătoare pentru cel osândit e însă focul cel veșnic al iadului: *Izbânda celui necredincios foc și vierme este.* (Eccl. 7, 18). Pentru aceea Domnul mai vârtos pedeapsa aceasta o rostește la judecată: *Duceți-vă dela mine blestemaților în focul de veci.* (Mat. 25, 41). Pedeapsa focului chiar și aici pe pământ e cea mai înfiorătoare dintre toate pedepsele; dar între focul de aici și între cel din iad o deosebire atât de mare, încât zice sf. Augustin, că „focul nostru e numai chipul celui din iad“, pentrucă dupăcum observă sf. Vincențiu Ferreri „focul de pe pământ e făcut pentru folosul nostru; focul iadului însă e făcut de Dumnezeu anume, ca să chinuească“. „Altul e focul, care servește oamenilor“, zice Tertullian, „și altul e cel, care servește dreptății lui Dumnezeu. Insași mânia lui Dumnezeu aprinde acest foc răsbunător“.

Osânditul va fi aruncat nu cătră foc, ci în foc: *Duceți-vă blestemaților în focul de veci.* Astfel păcătosul va fi încunjurat de toate părțile cu foc, asemenea unui lemn în cuptor. Se va află osânditul cu o văpaie de foc dedesubt, cu una deasupra și alta jur împrejur. Dacă pipăie, sau caută în jurul său, ori dacă răsufă, nu pipăie, nu află, nici nu respiră altceva, decât foc. Va fi în foc, ca

peștele în apă. Dar focul acesta nu va încunjură numai trupul celui osândit, ci va intra și în lăuntrul mărunțăilor lui, ca să-l chinuească. Trupul lui va deveni tot foc, așa, că vor arde mărunțiile în pânțele, inima în piept, creierii în cap, sângele în vine și chiar și măduva în oase. Fiecare va deveni un cuptor de foc: *Va turbură pe ei și-i va mânca pe ei focul.* (ps. 33, 14).

Unii nu pot umbla pe cale, când arde puțin soarele, alții nu pot stă într'o odaie închisă, lângă cuptorul roșu de căldură, ori nu pot suferi o scânteie, ce sare din foc — și totuși nu se tem de focul acela, care precum zice Isaia, nimiceste toate: *Care dintre voi va putea locui cu focul mistuitor?* (Isa. 33, 14). Precum fiara sălbatică sfășie un ied, astfel prăpădește și focul iadului pe cel osândit; îl sfășie, dar nu-l omoară. „Continuă nebunule“, zice sf. Petru Dămian celui necinstit, „continuă numai a îndestulă pofta trupului tău. Veni-va o zi sau o noapte, când pofta se va preface în rășină, când un foc, ce arde pururea va fi nutrit în mărunțiile tale“.

Sf. Ieronim adaugă următoarele, zicând, că focul acesta va aduce cu sine toate chinurile, și durerile, ce se pot suferi pe acest pământ: dureri de oase, de cap, de pânțele, de nervi: „Păcătoșii în iad vor simți într'un singur foc toate pedepsele“. In focul acesta va fi și pedeapsa frigului: „Din apele

reci ca ghiata, să treacă la o căldură peste măsură mare". (Iov 24, 19). Dar trebuie să ne gândim totdeauna la aceea, că toate pedepsele de pe acest pământ sunt numai o umbră, față de pedepsele iadului, zice sf. Ioan Gură de aur: „Pune focul, pune fierul; ce sunt, dacă nu o umbră chinurile acestea?”

Facultățile încă-și vor avea chinul lor propriu. *Memoria* osânditului va fi torturată cu aducerea aminte de timpul, ce l-a avut în viață spre a se mântui, dar pe care ea l-a folosit spre a se osândi; apoi de ajutoarele nenumărate, ce le-a primit dela Dumnezeu, de cari ea însă n'a voit să se folosească. Va fi torturată *mintea*, când se va cugeta la binele nespuse de mare, ce l-a pierdut: ceriu și Dumnezeu, pentru dobândirea cărora nu mai este nici o nădejde. Chinuită va fi *voința*, când va vede că i-se deneagă totdeauna, orice dorință a ei: *Pofta păcătoșilor va pieri*. (ps. 111, 9). Sărmanul, nu va avea niciodată nimic din ceea ce dorește; va avea însă pururea de ce să se îngrețoseze, adică pedepsele veșnice. Ar voi să scape de chinuri, și să aibă pace; dar pururea va fi chinuit și pace nu va avea niciodată.

Afecte și rugăciuni.

O, Isuse al meu! Sângele tău și moartea ta sunt nădejdea mea. Tu ai murit, ca

să mă scapi de moartea veșnică. O Doamne, cine a luat mai multă parte din meritele patimilor tale, decât ticălosul de mine, care de atâtea ori m'am făcut vrednic de iad? O, nu mă lăsă să mai fiu nemulțămitor pentru atâtea daruri, ce mi le-ai dat! Tu m'ai scăpat de focul iadului, pentrucă nu vrei să ard în acel foc chinuitor, ci să ard de focul cel dulce al iubirii tale. Ajută-mi așadar, să pot împlini dorința ta. Dacăș fi în iad eu nu te-aș mai putea iubi; după-ce însă acum te pot iubi, vreau să te iubesc. Te iubesc, bunătate infinită! Te iubesc Răscumpărătorul meu, care atât de mult m'ai iubit. Cum am putut trăi atâta vreme departe de tine! Îți mulțămesc, că nu m'ai părăsit. Dacă te-ai fi uitat la nerecunoștința mea, acum, ori aș fi în iad, ori n'aș avea durere pentru păcatele mele. Durerea, ce-o simt în inima mea pentrucă te-am vătămat, dorința, ce-o am de a te iubi foarte, sunt daruri ale grației tale, cari îmi stau într'ajutor. Îți mulțămesc, Isuse al meu. Sper, că celalalt timp al vieții mele îl voi dăruî ție. Abzic de toate. Vreau să cuget numai la aceea, ca să-ți servesc ție și să-ți fac totdeauna voia ta. Adă-mi aminte pururea de iad, de care m'am făcut vrednic și de ajutoarele, ce mi le-ai dat; nu îngădui să-ți întorc iarăși spatele și să mă osândesc însumi la groapa aceea de chinuri.

— O mamă a lui Dumnezeu, roagă-te pentru mine păcătosul! Intrepunerea ta m'a scăpat de iad; scapă-mă cu aceasta și de păcat, care singur mă poate osândi din nou la iad.

Punct 3.

Dar toate pedepsele acestea sunt nimica față de pierderea lui Dumnezeu. Iadul nu-l face întunerecul, nici putoarea, strigătele sau focul; pedeapsa, care face iadul să fie iad este durerea, că a pierdut pe Dumnezeu. Sfântul Bruno zice: *Să ți se îngrămădească chinuri peste chinuri, numai să nu fii lipsit de Dumnezeu.* Iar sf. Hrisostom zice: *Dacă ai înșiră o mie de pedepse de ale iadului, totuși, nu vei putea afla nici una asemenea durerii acesteia.* „Dacă osândiții s'ar putea bucura de vederea lui Dumnezeu“, zice sf. Augustin, „ei n'ar mai simți nici o pedeapsă și însuș iadul ar fi un raiu pentru ei“. Ca să înțelegem ceva din pedeapsa aceasta, să zicem, că pierde cineva o piatră scumpă în preț de 300 de galbini. Aceluia desigur îi va părea rău pentru o astfel de pierdere. Dacă prețuește 500 va simți o durere mai mare, dacă 900, o durere și mai mare. Pe scurt, cu cât crește valoarea lucrului pierdut, cu atât crește și supărarea. Și ce fel de bine a pierdut osânditul? — Pe Dumnezeu un bine nemărginit. De aceea

zice sf. Toma, că: „Pedeapsa celui osândit e nemărginită, pentrucă e vorbă de pierderea unui bine nemărginit“.

„Pedeapsa aceasta o cunosc acum nu-mai sufletele curate și sfinte; păcătoșilor, cari desprețuesc pe Dumnezeu le e necunoscută“, zice sf. Augustin. Iar sf. Ignațiu de Lojola strigă: „Doamne, rabd orice pedeapsă; acea însă de a fi lipsit de tine n'o sufer“. Durerea aceasta n'o simt păcătoșii, cari trăesc cu lunile și anii fără de Dumnezeu, deoarece ei nefericiții trăesc în întunerec. La moarte însă vor cunoaște și ei bunul acela mare, ce l-au pierdut. „Sufletul despărțindu-se de trup“, zice sf. Antoniu, recunoaște pe Dumnezeu, ca pe bunul său cel mai înalt și înțelege, că e făcut pentru Dumnezeu“. De aceea s'aruncă înainte, ca să se împreune cu bunul său cel mai înalt; dacă-i însă în păcate, va fi lăpădat de Dumnezeu. Un câne de vânat, când vede iepurele și nu poate fugi după el, fiindcă-i legat, câtă putere nu folosește, ca să rupă lanțul și s'apuce prada? Când sufletul se desparte de trup firea-l îndreaptă la Dumnezeu, păcatul însă îl depărtează dela Dumnezeu și-l aruncă în iad: *Păcatele voastre fac osebire între voi și între Dumnezeu*. (Isa. 59, 2). Așadară tot iadul stă în cuvântul acesta: „Mergeți dela mine blestemaților“. Duceți-vă, nu vreau să mai vedeți fața mea, va zice Hristos. Sfântul Hrisostom zice:

„De-ai numără o mie de pedepse de ale iadului n'ai află nici una așa de mare, cași aceasta, de-a fi urît de Hristos“. Când a pedepsit David pe fiul său cu aceea, ca nicio-dată să nu mai dea față cu el, lui Absolon pedeapsa aceasta i se păru atât de mare, încât zise: *Spuneți tatălui meu, că ori să mă lase să-i văd iarăși fața lui, ori să mă omoară.* (II. Imp. 14, 32). Filip II. văzând, că un mare boier din împărăția lui, stă în biserică fără cinstea cuvenită, îi zise: „Nici odată să nu mai vii înaintea mea“. Cuvintele acestea în așa măsură l-au întristat pe boierul acela, încât merse acasă, și muri de supărare. Ce va fi însă atunci, când Dumnezeu va zice păcătosului: „Du-te dela mine, nu vreau să te văd mai mult!“ *Și voiu întoarce fața mea de către el, — și-l vor află rele multe.* (Deut. 31, 17). Voi nu vă mai țineți de mine, va zice Domnul către cei osândiți în ziua cea de apoi, și eu nu sunt mai mult al vostru: *Chiamă numele lui, nu poporul meu, căci voi nu sunteți poporul meu și eu nu sunt Dumnezeul vostru*“. (Os. 1, 9).

Cechin e pentru un băiat să zică, la moartea tatălui său, și pentru o muiere să zică, la moartea bărbatului ei, „Tatăl meu, soțul meu, nu te voiu vedeà mai mult!“ — O, dac'am auzi noi acum un suflet condamnat plângând, și l-am întrebà: „De ce plângi așa tare?“ el

ne-ar da singur răspunsul acesta : „Plâng, pentru că am pierdut pe Dumnezeu și nu-l voi vedea mai mult“. O de-ar putea sărmanul să iubească în iad câtuș de puțin pe Dumnezeu și să se lase în voia lui! Dar nu, căci dacă s'ar putea aceasta, iadul atunci n'ar mai fi iad. Cel nefericit nu se mai poate lăsa în voia lui Dumnezeu, fiindcă el s'a făcut vrăjmaș voinței dumnezeiești. El nu mai poate iubi pe Dumnezeul său; el îl urăște și-l va urî pentru totdeauna, și acesta va fi iadul lui: Să cunoască pe Dumnezeu, ca pe bunul său cel mai înalt, și cu toate acestea să se vadă silit a-l urî chiar în timpul acela, când îl recunoaște vrednic de o iubire nemărginită. Întrebând odată sf. Catarina de Genua pe diavolul, cine este el, primi răspunsul acesta : *Eu sunt blestematul cel lipsit de iubirea dumnezească*. Osânditul va urî și blestemă pe Dumnezeu și prin aceasta va blestemă și binefacerile primite dela Dumnezeu, cum sunt : creațiunea, răscumpărarea, sf. taine, cu deosebire sf. botez și sf. penitență, și peste toate acestea cel mai sfânt sacrament, sf. Eucharistie. Va urî pe toți îngerii și sfinții, mai ales pe îngerul său apărător, pe sfinții săi mijlocitori, dar mai cu seamă pe mama lui Dumnezeu; dintre toate însă pe celea trei persoane dumnezeiești și între acestea cu deosebire pe Fiul lui Dumnezeu,

care a murit odată pentru mântuirea lui; va blestemă ranele lui, sângele, patimile și moartea lui pe cruce.

Afecte și rugăciuni,

O Dumnezeu meu, tu ești bunul meu cel mai înalt, bunul meu nemărginit, pe care eu cu voia de atâtea ori l-am pierdut! Am știut, că prin păcatele mele îți voiu cauza mari neplăceri și voiu pierde grația ta, și cu toate acestea am păcătuit! O, Fiul lui Dumnezeu, dacă nu te-aș vedeà murind pe cruce, străpuns cu lancea pentru mine, eu n'aș aveà curaj să cer și să aștept iertare dela tine! Eterne Părinte, nu privi la mine, privește la acest Fiu iubit al tău, care cere dela tine îndurare pentru toți; ascultă-l pe el și iartă-mă. Intr'adevăr de mult trebuià să fiu în iad, fără nădejdea de-a te mai puteà iubi, și de-a mai câștiga vreodată darul pierdut! Dumnezeu meu! Imi pare rău de supărarea, ce ți-am făcut-o, desprețuind prietinia ta și lăpădând iubirea ta, pentru o plăcere mizerabilă pământească. O, de-aș fi murit mai bine de o mie de ori! Cum am putut fi eu atât de orb și nebun! Ți mulțămesc Dumnezeu meu, că-mi dai vreme să-mi, îndrept păcatele din trecut. Dupăce din îndurarea ta mă aflu dejà afară de iad și încă te mai pot iubi, o Dumnezeu meu, vreau să te iubesc. Nu voesc

să întârziu mai mult a mă întoarce cu totul la tine. Te iubesc, o bunul meu nemărginit! Te iubesc pe tine vieața mea, comoara mea, dragostea mea ; te iubesc pe tine, totul meu. Adu-mi aminte, o Doamne, totdeauna de iubirea, ce-ai arătat-o față de mine și de iad, unde artrebuî să fiu, ca cugetul acesta să mă îndemne a mă deprinde în iubirea față de tine, și astfel să strig cătră tine: Te iubesc, te iubesc, te iubesc ! — Marie, doamna mea, nădejdea și mama mea, dac'aș fi în iad, n'aș putea să te iubesc mai mult nici pe tine. Te iubesc, da, te iubesc mama mea; în tine mă încred și sper, că nu voiu încetă mai mult să te iubesc pe tine și pe Dumnezeuul meu. Ajută-mi, și roagă pe Isus pentru mine.

Meditația XXVII.

Despre veșnicia iadului.

„Și vor merge aceștia în muncă de veci.“ (Mat. 25, 46).

Punct 1.

Dacă iadul n'ar fi veșnic, atunci n'ar fi iad. Suferința, care nu ține multă vreme, nu e suferință mare. Dacă tăiem unui bolnav o rană, sau ardem altuia racul, durerea, ce o va simți, va fi ce e drept mare, dar fiindcă înceată curând, deaceea nici tortura nu e prea mare. Inșă ce dureros ar fi, când tăierea sau arderea aceasta ar țineă o săptămână sau o lună întreagă! Dacă durerea ar țineă multă vreme, atunci chiar dac'ar fi încă pe atât de neînsemnată, precum e de ex. o mică durere de ochi, sau o durere de dinți, totuși devine insuportabilă. Dar ce vorbesc de durere? Chiar și o priveliște frumoasă sau o piesă muzicală veselă, dac'ar țineă vreme îndelungată sau și numai o zi întreagă, te-ar disgustă și ar fi de nesuferit. Și ce-ar fi atunci, când ar țineă o lună sau un an? Cugetă dar, cum va fi în iad, unde nu vei vedea aceea priveliște încântătoare, nici vei

auzi muzica acea frumoasă, unde nu te va tortură singur numai o durere de ochi sau de dinți, unde nu vei simți numai durerea unei tăieturi sau arsuri, ci unde toate chinurile și toate durerile năvălesc deodată asupra celor osândiți? Și cât timp? — Pentru toată veșnicia: *Și se vor chinuî ziua și noaptea în vecii vecilor.* (Apoc. 20, 10).

Veșnicia aceasta e un adevăr de credință; nu e numai ceva părere, ci un adevăr arătat nouă de către Dumnezeu în foarte multe locuri ale scripturii: *Duceți-vă dela mine blestemaților, în focul de veci. Și vor merge aceștia în munca de veci.* (Mat. 25, 41). *Cari vor luă muncă, pierirea cea veșnică.* (II. Tes. 1, 9). *Tot cu foc se va sără.* (Mat. 9, 48). Precum sarea conservă obiectele, tocmai așa și focul iadului îndeplinește slujba sării, chinuind pe cei osândiți și ținându-i totodată în viață: „Acolo mistue focul“, zice sf. Bernard, „ca să țină pururea“. Oare nu se poate chema nebun acela, care pentru o plăcere de o zi se lasă să fie judecat la 20—30 ani de temniță? Dacă iadul ar țineă o sută de ani numai, dar ce zic o sută, dac' ar dură numai 2—3 ani, chiar și atunci ar fi cea mai mare nebunie, să te lași să fii osândit la doi sau trei ani de foc, pentru o plăcere foarte mică. Aici însă nu vorbim de treizeci sau o sută de ani, nici chiar de o mie, sau zeci de mii, ci e vorbă

de o veșnicie; că adecă, să suferi pentru totdeauna chinurile acelea înfiorătoare, cari nici când nu se gată, cari nici barem pe un moment nu se împrăținează. Drept aveau deci sfinții, cari până erau în vieată, și prin urmare până erau în primejdia de a fi osândiți tremurau și plângeau. Fericitul emerit Isaia cu toate că trăia cu post și rugăciune într'o pustie, totuși strigă adeseori cu lacrimile 'n ochi: „Vai mie nefericitului, încă nici acum nu sunt sigur, că voi fi scăpat de focul iadului!

Afecte și rugăciuni.

O, Dumnezeu! Dacă m'ai fi aruncat în iad, precum adeseori am meritat, și dacă din îndurarea ta iar m'ai fi scos de-acolo, cu ce mulțămită mare ți-aș fi dator! Ce vieată sfântă ar trebui să încep! Și acum dupăce tu, cu o mai mare îndurare m'ai păzit să nu cad acolo, ce voi face? Oare din nou să te vatăm. și să te ațâț la mânie, ca așa chiar tu să m'arunci în prinsoarea aceea, unde ard cei răsvrățiți, și unde atât de mulți ard pentru mai puține și mai mici păcate, ca celea ce le-am făcut eu? O, Răscumpărătorul meu, așa am făcut eu mai înainte. Vre-mea, ce mi-ai dat-o, în loc s'o întrebuițez spre deplângerea păcatelor mele, am folosit-o, ca să te amăresc. Mulțănesc bunătății tale nemărginite, că m'a suferit atâta. Dacă n'ar

fi fără margini, cum m'ar fi putut răbdă atâta vreme? Îți mulțamesc, pentrucă m'ai așteptat până acum cu atâta paciință. Mai vârtos îți mulțamesc pentru lumina, ce mi-o dai acum, ca să-mi cunosc nebunia și fărădelegile, ce ți le-am făcut, vătămându-te cu atâtea păcate. Isuse al meu, le blestem și-mi pare rău de acelea din toată inima; iartă-mă pentru suferințele tale și ajută-mi cu grația ta să nu te vatăm mai mult! Mă cutremur înainte, când mă cuget, că tu, îndată ce eu săvârșesc un păcat de moarte, ar trebui să mă părăsești. O Doamne, Dumnezeuul meu, ție mă rog, pătrunde-mă cu frica ta, cu deosebire atunci, când vrăjmașul din nou vrea să mă ispitească. Dumnezeuul meu te iubesc, și nu vreau să te mai pierd; ajută-mă cu darul tău. — Vino și tu preasfântă Fecioară Marie, într'ajutorul meu; fă, s'alerg totdeauna la tine în ispitele, ce vin asupra mea, ca să nu pierd mai mult pe Dumnezeu. Marie, tu ești nănejdea mea.

Punct 2.

Cine ajunge odată în iad, nu va mai ieși deacolo în veci. Odată ce osânditul a alunecat în adâncimea torturilor, se va închide întrarea și nu se va mai deschide nici odată. În iad spre intrare se află o poartă, spre ieșire însă nici barem o ușă. „Inlăuntru se vor pogorî ușor, afară de loc“, zice Euse-

biu de Emessa. Câtă vreme păcătosul trăește încă tot mai poate spera mântuire, însă dacă întinat fiind cu vreun păcat, e răpit de moarte, i se va stinge orice nădejde: *Sfârșindu-se omul drept, nu-i pierе nădejdea, iar lauda necredincioșilor va pieri.* (Pild. 11, 7.)

O, de s'ar putea amăgi condamnații cel puțin cu o nădejde închipuită, ca astfel în desperarea lor să aple o oarecare ușurare! Unul greu bolnav, deși doftorii, ce-i stau în jurul patului au abzis deja de mult de însă-nătoșarea lui, totuși, se amăgește pe patul de suferințe și se mângăie cu vorbele: „Cine știe, poate se va afla vreun medic sau vreo doftorie, care să mă vindece.“ Un criminal, osândit la galere pe vieață o asemenea speranță avea, zicând: Cine știe, ce se va întâmpla și ce mă va scăpa din cătușele acestea. O de-ar putea și cel osândit să zică așa: „Cine știe, oare nu voiu scăpa odată din temnița aceasta“. Atunci cel puțin s'ar mângăia cu nădejdea aceasta falză. Dar nu, în iad nu se dă nici o nădejde, nici adevărată, nici falză, și nici măcar *un poate*: *Și voiu pune înaintea feței tale păcatele tale.* (ps. 49, 22). Celui nefericit îi va fi pururea înaintea ochilor sentința de condamnare, care-l silește să se vaiere totdeauna în prăpastia aceasta a chinurilor: *Unii se vor scula la vieață veșnică, alții la ocară și rușine veșnică.* (Dan. 12, 2). Pentru aceea condamnatului îi va pă-

reă rău nu numai de aceea, ce-l doare în toată clipita, ci-l va mai tortură și cugetul la veșnicie, că adecă aceea ce suferă el acum, va trebui să suferă totdeauna: „Ei sunt încărcăți cu sarcina veșniciei“, zice Tertullian.

Să ne rugăm așadar lui Dumnezeu cu sf. Augustin: *Aici arde-mă, aici taie-mă, aici nu mă cruță, ca să mă cruți în veșnicie*. Suferințele vieții acesteia trec; dar suferințele vieții celeialalte nicicând nu se vor sfârși. De aceste suferințe să ne temem; să ne temem de glasul tunetului osândirii veșnice, care va răsună din gura Judecătorului față de cei blestemați: *Duceți-vă dela mine blestematilor în focul cel de veci!* — *Săgețile tale trec, glasul tunetului tău în roată*. (ps. 76, 17). „Roata“ e chipul veșniciei, care n'are nici un sfârșit: *Eu Domnul am scos sabia mea din teacă și mai mult nu se va întoarce*. (Ezech. 21, 5). — Mare va fi pedeapsa iadului, dar aceea ce trebuie să ne înfioare mai mult e, că pedeapsa aceasta e neștrămutată.

Dar cum? va întrebă necredinciosul, cum se poate, ca un păcat de o clipită să fie pedepsit cu o tortură veșnică? Răspund: cum poate îndrăzni un păcătos să vatempe pe Dumnezeu, cel de o domnie nemărginită, pentru o ticăloasă plăcere trecătoare? Chiar și înaintea tribunalului lumesc, observă sf. Toma, pedeapsa nu se măsură după durată, ci

după felul păcatului: „Omorul nu pentru că se comite într'un moment se pedepsește cu pedeapsă momentană“. Pentru un păcat de moarte e puțin un iad. Cauza e, că vătămarea unei Maiestăți infinite merită o pedeapsă infinită, zice sf. Bernardin de Siena. „Prin fiecare păcat de moarte“, zice el, „s'adauge lui Dumnezeu o vătămare nemărginită: o vătămare infinită însă merită o pedeapsă nemărginită“. Dar după ce fapta nu poate suferi o pedeapsă infinită în ce privește intensitatea sau țări ei, deaceia Dumnezeu lucră foarte înțelepțește, întrucât face, ca pedeapsa aceluia să fie de-o durată nesfârșită, să țină în vecii vecilor.

Pedeapsa trebuie să fie veșnică și din pricina, că osânditul nu mai poate face destul pentru vina lui. În viața aceasta păcătosul poate face destul prin pocăință, întrucât adecă se face părtaș meritelor lui Isus Hristos. Însă dela meritele acestea e eschis cel condamnat, fiindcă el nu mai poate împăca pe Dumnezeu, și deci, păcatul lui rămâne în veci, astfel și pedeapsa lui încă trebuie să rămână în veci. *Nu va da lui Dumnezeu împlânzire, și de s'ar osteni, și de-ar fi viu până'n sfârșit.* (ps. 48, 8). Din pricina aceasta Vincentiu de Beauvais zice: „Păcatul se va putea pedepsi acolo totdeauna, însă niciodată nu se va mai putea espia“, fiindcă păcătosului nu-i poate părea rău

acolo, zice sf. Augustin. Deaceea și mânia lui Dumnezeu va rămâne totdeauna asupra lui: *Norodul peste care s'a întins Domnul până în veac.* (Malah. 1, 4). Pe lângă aceea, chiar dacă am presupune, că Dumnezeu ar vrea să-l ierte, totuși, păcătosul nu cere iertare; pentru că voința lui e împietrită și copleșită de ură asupra lui Dumnezeu. Inocențiu al III-lea zice: „Cei condamnați nu se vor umili, ci răsbunarea urii li se va împietri.“ Iar sf. Ieronim zice: „Ei sunt nesățioși în dorința de-a păcătui.“ Deaceea și rana osânditului va fi incurabilă, pentru că el însuș nu vrea să se însănătoșeze de loc: *Rana mea este tare, de unde mă voiu vindecă.* (Ier. 15, 18).

Afecte și rugăciuni.

O, Mântuitorul meu! Dacă aș fi în iad în clipita aceasta, precum adeseori am meritat, acum aș fi împietrit în ură față de tine. — O Dumnezeule meu, care ai murit pentru mine! O Dumnezeule, ce iad ar fi acesta pentru mine, să te urăsc pe tine, care m'ai iubit atâta și care însuți ești o frumseță nemărginită, o bunătate nesfârșită, vrednică de o iubire nemărginită! Dacă aș fi acum în iad, m'aș află în o așa stare nefericită, încât n'aș putea cere iertarea, ce mi-o dai acum din îndurare. O Isuse, îți mulțamesc pentru această

îndurare nemeritată. Dar după-ce acum pot primi iertare și încă te mai pot iubi, vreau să te rog de iertare, vreau să te iubesc. Tu-mi făgăduiești iertare, te rog deci pentru ea; și sper, că pentru meritele tale o voi și primi. Imi pare rău pentru toate vătămarile, ce ți le-am făcut, ô bunătate infinită, și am nădejdea, că tu mă vei ierta. Te iubesc din toată inima. O Dumnezeule, ce rău mi-ai făcut, ca să te urăsc pentru totdeauna, ca pe un dușman? Și ntradevăr, o Isuse, ce prietin mai bun am avut eu vreodată, care să fi făcut și suferit aceea, ce tu ai făcut și suferit pentru mine? O, nu mă mai lăsa să cad în disgrația ta, și să pierd iubirea ta; lasă-mă să mor mai bine înainte de ce m'ar ajunge nefericirea aceasta atât de mare! — O Marie, ia-mă sub scutul tău, și nu mă lăsa să mă mai despart de tine, ca să nu mă scol iarăși împotriva lui Dumnezeu și în contra ta.

Punct 3.

Păcătoșii în viața aceasta de nimic nu se tem așa de mult, ca de moarte; în iad însă moartea le va fi dorința cea mai fierbinte: *In zilele acelea vor căuta oamenii moartea și nu o vor afla; și vor pofti să moară și moartea va fugi dela ei.* (Apoc. 9, 6). Privitor la aceasta scrie sfânt. Ieronim: „O moarte, ce dulce le-ai fi aceloră, căroră le-ai

fost atât de amară.“ Iar David zice: *Moartea îi va paște pe dânșii*. (ps. 48, 15). Sf. Bernard explicând cuvintele acestea zice: „Precum animalele la pășune mănăcă frunzele și lasă rădăcinile, tocmai așa va paște în iad moartea pe cei osândiți“. Îi torturează în fiecare moment, dar le lasă vieața, ca încontinuu să-i chinuească cu suferințe veșnice. — Prin urmare zice sf. Gregoriu: osânditul moare în toată clipita, fără de-a fi mort însă vre-odată: *dat flacărilor răsunătoare pururea va tot muri*.

Fiecare privește cu milă la cel ce moare între dureri cumplite. O, de ar avea și osânditul numai pe unul, căruia să-i fie milă de el! Dar nu, nefericitul moare în toată clipita de durere, și n'are pe nime, și nu va afla nici pe unul, căruia să-i fie milă de el. Regele Zeno, închis fiind într'un mormânt de dușmanii săi, strigă mereu: *Deschideți, îndurați-vă spre mine*. Dar nime nu-l auzi, și muri în desperare, căci i-au aflat chiar și carnea de pe mâni sfâșiata cu dinții. „Osândiții strigă mereu din fundul iadului,“ zice sf. Ciril din Alexandria, nu-i aude însă nimeni: „se vaietă și nimeni nu-i mântuește, plâng și nime nu-i compătimizește.“

Și oare până când va țineă nefericirea această a lor? Totdeauna și 'n etern. In deprinderile sufletești ale păr. Segneri cel tinăr,

scrise de Muratori, se povestesc următoarele: La Roma a fost întrebat odată diavolul, ce se află în trupul unui om îndrăcit, că oare cât de mult trebuie să stea în iad. Furios răspunse atunci necuratul, și lovì cu mâna omului un scaun, zicând: *totdeauna, totdeauna*. Spaima celor de față atât a fost de mare, încât mulți tineri din seminarul roman, cari erau prezenți au făcut o mărturisire generală, și în urma acestei predici înfricoșate, de două cuvinte au pus începutul unei vieți pline de zel. Sărmanul Iuda, sunt mai mult de nouăsprezece veacuri, de când arde în iad și totuși numai acum i se începe iadul. Nefericitul Cain, pătimește mai mult de cinci mii nouă sute de ani, și totuși acum i se începe iadul. Un alt diavol a fost întrebat: câtă vreme este dela căderea lui în iad? *De ieri*. — Cum, de ieri? Fu întrebat iarăși, cum se poate așa ceva, doar tu ești osândit de mai bine de cinci mii opt sute de ani? El însă din nou replică: *de ieri*. „O de a-ți ști, ce înseamnă cuvântul „veșnicie,” atunci ați pricepe, că o sută de ani în asemănare cu aceea, nu sunt mai mult ca o nimica.“

Dac' ar zice un înger, unui osândit: Tu vei ieși din iad după ce vor trece atâtea sute de ani, câți picuri sunt în apa mării, câte frunze sunt pe arbori, și câte fire de năsip sunt în mare, atunci condamnatul ar avea mai mare bucurie, decât un biet cerși-

tor la vestea, că a fost ales rege. Și 'ntr'adevăr, toate sutele acestea de ani vor trece și iarăși se vor repeți de nenumărate-ori, și iadul se va începe tot ca mai 'nainte. Fiecare osândit ar face bucuros cu Dumnezeu învoeala aceasta: Doamne, mărește-mi suferința cât vrei, țină cât îți place, numai hotărăște-i un sfârșit și eu sunt mulțămît. Capătul acesta însă nu va veni nici odată. Trâmbița dreptății dumnezeiești în iad nu va suna altcum, decât: *Totdeauna, niciodată, totdeauna, niciodată!*

Osândiții vor întrebă pe diavolul: „Cât de târziu e păzitorule, pe ce vreme suntem în noapte?” (Isa. 21, 11). „Când se vor gătă toate acestea? Când vor încetă în fine aceste buciurmări, aceste strigăte, această putoare, aceste flacări și aceste torturi? Și li se va, răspunde: *Niciodată, niciodată!* Și cât timp vor țineă? *Totdeauna, totdeauna!* O Doamne, luminează pe atâția orbi, cari în chip nesocotit răspund acelora, ce-i roagă să nu se condamnă ei pe ei, zicând: „În urmă dacă ajung în iad, voi suferi.” — O Dumnezeule, ei, cari nu pot îndurà o mică răceală, cari nu pot petrece multă vreme în o chilie caldă, cari la fiecare lovire, fie cât de mică își pierd răbdarea, aceștia vreau să sufere, și să petreacă în o mare de foc, să fie călcați în picioare de diavoli, și să fie părăsiți de Dumnezeu, și de toți! — în toată veșnicia!

Afecte și rugăciuni.

O Părinte al îndurării! *Tu, n'ai părăsit pe cei ce te caută pe tine Doamne.* (ps. 9, 12). Eu înainte de aceasta, ți-am întors de atâtea-ori spatele și tu, totuși nu m'ai părăsit, nu mă părăsi nici acum, când te caut. Îmi pare rău, o bunătate infinită, că am prețuit așa de puțin ajutorul tău, cât l-am nesocotit pentru o plăcere deșartă. Privește la ranele Fiului tău, ascultă glasul lui, care te roagă de iertare și iartă-mă, Iar tu, Mântuitorul meu, adă-mi încontinuu aminte de suferințele, ce le-ai îndurat pentru mine, de iubirea, ce ai avut-o față de mine, și de nemulțămirea, cu care eu ți-am răsplătit și prin care m'am făcut vrednic de iad, ca să plâng nedreptatea, ce ți-am făcut-o și să trăiesc totdeauna plin de iubire față de tine. O Isuse, cum să nu fiu aprins de iubire față de tine, când mă gândesc, că deja de atâția ani și apoi o veșnicie întreagă ar trebui să ard în iad, când mă cuget la iubirea, cu care tu m'ai păzit până acum și că ai murit chiar, numai să mă scapi de acela. Dac'aș fi acum în iad te-aș urî, și ar trebui să te urăsc pe veci; acum însă te iubesc și vreau să te iubesc pentru totdeauna. Aceasta o nădăjduiesc dela tine pentru sângele, ce l-ai vărsat pentru mine. Tu mă iubești, eu încă te iubesc. Tu mereu mă vei iubi, dacă eu nu te voi

părăsi. O, Mântuitorul meu, ferește-mă de pri-
mejdia de-a te părăsi din nou, și apoi fă cu
mine, ce vrei. Sunt vrednic de orice pedeapsă,
și o primesc, numai de pedeapsa de a fi lip-
sit de iubirea ta păzește-mă. — O Marie,
scăperea mea, de câte-ori m'am osândit eu
însumi și tu m'ai mântuit! O Maica mea,
desleagă-mă de păcat, care singur mă poate
lipsi de darul lui Dumnezeu, și mă poate a-
runca în iad.

Meditația XXVIII.

Mustrările de conștiință ale osândiților.

„Viermele lor nu doarme.“

(Marc 9, 47).

Punct 1.

Sub viermele acesta, care nu moare — după talmăcirea sf. Toma — se 'nțeleg muștrările de conștiință, de cari osânditul va fi torturat pururea în iad. Feliurite muștrări vor roade conștiința și inima celui rău, dar cu deosebire trei îl vor chinuî mai tare: 1) Cugetul, că pentru o plăcere neînsemnată s'a osândit pentru totdeauna; 2) Cugetul, că pe lângă o osteneală foarte mică ar fi putut fi fericit; 3) In urmă cugetul, că pierzând pe Dumnezeu, Bunul cel mai înalt, a pierdut totul.

Prima muștrare de conștiință a osânditului va fi așadară cugetul la aceea plăcere ticăloasă și de nimica, pentru care e osândit. Ezau, dupăce a mâncat blidul de linte, pentru care și-a vândut dreptul de întâia naștere, — zice sf. Scriptură — începù să se bocească de durerea și căința, ce-l cuprinse: *Răcniă și strigă tare*, (Fac. 27, 37). O, în ce urlete

și vaete grozave se va svârcoli osânditul, când se va cugeta, că pentru mulțămiri de câteva clipite și plăceri înveninate a pierduto împărăție veșnică de bucurii, când va trebui să se vadă osândit la o moarte continuă! Va plânge atunci cu mult mai amar, de cum a plâns Ionatan, care a fost osândit la moarte de Saul, tatăl său, pentru că a mâncat puțină miere: *Gustând am gustat cu vârful toiagului puțină miere și iată mor.* (Imp. 14, 44).

O, ce învinuiri amare își va face osânditul, când va vedea cauza osândirii sale! Cum ni se pare acum vieța noastră trecută? Ca o clipită, ca un vis. Și cum i-se vor părea nefericitului, care arde în iad acei cincizeci de ani, cât a trăit pe pământ, când în fundul iadului va ști, că după-ce vor fi trecut și o sută de mii de milioane de ani, totuși pentru el veșnicia numai atunci se va începe. Dar ce zic cincizeci ani de vieță? Doar au fost acești cincizeci de ani toți numai plăceri și desfătări? Cum? Oare poate avea păcătosul fără de Dumnezeu o bucurie statornică, trăind în păcatele sale? Câtă vreme țin bucuriile păcătosului? Câteva momente, iar celalalt timp întreg e pentru cel ce trăește în ură cu Dumnezeu un timp de tortură și de chin. Cum i se vor părea acum bietului osândit clipele acelea? Și mai ales, cum i se va părea acest unic și cel din urmă pă-

cat, ce l-a făcut și pentru care s'a osândit? Pentru o plăcere netrebnică și dobitocească, care a ținut un moment numai, și care abia gustând-o a dispărut ca un vânt, va trebui să ard în focul acesta — va zice el — părăsit de toți și plin de desnădejde, până-ce Dumnezeu va fi Dumnezeu în toată veșnicia.

Afecte și rugăciuni.

Doamne, luminează-mă, ca să cunosc nedreptatea, ce ți-am făcut-o precum și pedeapsa veșnică, de care m'am făcut vrednic prin păcatele mele. Dumnezeul meu, mă doare foarte tare, că te-am vătămat, totuși durerea aceasta mă mângăie; dacă m'ai fi aruncat în iad, după cum eram vrednic, atunci muștrările acestea de conștiință ar fi iadul iadului meu, cugetând, pentru ce lucru de nimica m'am osândit! Acum însă muștrările acestea mă mângăie, și-mi dau curaj să speriez dela tine iertare, fiindcă tu ai promis iertare celui ce-i pare rău din inimă. Da, Dumnezeul meu, îmi pare rău, că te-am vătămat, primesc această dulce durere, ba încă te rog să o mărești, și să mi-o lași până la moarte, ca încontinuu să deplâng amar nedreptatea, ce ți-am făcut-o. O, Isuse, iartă-mă! Mântuitorul meu, care ca să te poți îndura spre mine, nu te-ai cruțat pe tine, ci însuți te ai osândit la moarte, spre a mă scăpa de

iad, îndură-te deci spre mine. Fă, ca muștrările de conștiință pentru păcatele mele să mă tortureze încontinuu, și 'n acelaș timp să mă aprindă cu totul de iubirea ta, care atât de mult m'ai iubit, și cu atâta răbdare m'ai suferit; și acum chiar, în loc să mă pedepsești mă încarci cu daruri și binecuvântări. De aceea îți mulțămesc Isuse, și te iubesc; te iubesc mai mult decât pe mine însumi, te iubesc din toată inima. Tu nu poți desprețui pe acela, care te iubește. Te iubesc, pentru aceea nu mă lăpădă dela fața ta. Primește-mă iar în prietinia ta și nu mă lăasă să te pierd mai mult. — Marie, mama mea, primește-mă de servul tău, și mă împreună cu Isus Fiul tău. Roagă-l să mă ierte, și să-mi dăruiească iubirea lui și statotnicie 'n bine până în capăt.

Punct 2.

Sfântul Toma învață, că „Celor osândiți le va pricinui durere cu deosebire aceea, că au fost osândiți pentru o plăcere de nimica, și că ar fi putut ajunge la vieața de veci cu atâta ușurință.“ A doua muștrare de conștiință va fi așadară cugetul, că tare ușor s'ar fi putut mântui. Sfântului Humbert i-se arată un osândit și-i zise, că durerea lui cea mai mare, carea-l torturează în iad, e cugetul la puținul, pentru care a fost osândit, și la puținul, ce ar fi avut să-l facă, pentru ca să fie fericit.

Nenorocitul osândit va zice aşadară: „De mi-aş fi întors privirea dela obiectul acesta, de-aş fi învins această frică omenească, de-aş fi fugit de privilegiul acesta, de soţii aceştia, de această conversare, acum n'aş fi osândit. De m'aş fi spovedit în toată săptămâna, dacă aş fi cercetat cu sârguinţă sfintele slujbe, dac'aş fi cetit în fiecare zi vre-o carte morală, dacă m'aş fi încredinţat lui Isus Hristos şi Mariei: acum n'aş fi căzut de nou. Cât de adese ori mi-am pus în gând s'o fac aceasta, dar n'am făcut-o, sau dacă am început a o face, mai târziu am întrelăsat-o, deaceea sunt osândit acum.

Torturile acestor muştrări i se vor mări prin aducerea aminte de pildele, ce în continuu le-a văzut la tovarăşii şi prietinii buni, şi mai mult prin aducerea aminte de darurile, ce i le-a dat Dumnezeu pentru fericirea lui, precum sunt darurile naturale: sănătate, bani, avere şi talente ca să le folosească bine, şi să fie fericit; ori darurile supranaturale cum sunt atâtea graţii îndemnuri, încurajări, şi atâtea ani dăruţi pentru pocăinţă şi pentru îndreptarea vieţii. Acum însă trebuie să vădă, că i cu neputinţă să se ridice din starea ticăloasă în care a ajuns. Va trebui s'audă, ceeace strigă îngerul Domnului, întărind cu jurământ: *Şi îngerul pe care l-am văzut stând pe mare şi pe uscat, şi-a ridicat mâna sa spre ceriu şi s'a jurat pe*

cel viu în vecii vecilor, cel ce a făcut cerul și pământul și cele ce sunt într'ânsul și marea și cele ce sunt într'ânsa. (Apoc. 10, 5). O, cum îi vor săgeta inima, ca niște lovături de pumnale, toate grațiile acestea, când va vedea, că a trecut să-și mai poată ajuta, să scape din osânda de veci. Gemând se va tânguî împreună cu ceilalți soți desnădăjduți. *Petrecutu-s'a vara, trecut-a se-cerea și noi nu ne-am mântuit.* (Ier. 8, 20). O, de m'aș fi ostenit numai atâta pentru Dumnezeu, cât m'am ostenit pentru ca să fiu osândit, — va zice el atunci — aș fi devenit un mare sfânt. De aici însă n'am acum nimica decât muștrări de conștiință și o tortură, care mă va munci în vecii vecilor. — Acest cuget va totură pe cel osândit mai mult decât focul și decât toate celelalte chinuri ale iadului, deoarece va trebui să-și zică: Eu aș fi putut fi fericit pentru totdeauna, și acum sunt nefericit pentru totdeauna.

Afecte și rugăciuni,

O Isuse, cum m'ai putut suferi atâta vreme? Eu de atâtea ori ți-am întors spatele, tu însă n'ai încetat a mă căuta. Eu adeseori te-am vătămat, și tu m'ai iertat. O, lasă-mă să iau parte la durerea, ce tu ai suferit-o în grădina Getsimani, pentru păcatele mele, cari te-au făcut atunci să asuzi sudori de sânge. Imi pare rău o, dulcele meu Mân-

tuito, că într'un chip așa de nevrednic am răsplătit iubirea ta. O plăceri blestemate, vă urăsc și vă blestem, căci m'ați lipsit de îndurarea lui Dumnezeu. O iubitul meu Isus, acum te iubesc mai presus de toate, abziec de toate plăcerile neiertate, și mai bine vreau să mor, decât să te vatăm din nou. O, pentru iubirea mare, cu care m'ai iubit pe cruce și ți-ai jertfit vieța ta dumnezească pentru mine, dă-mi lumină și putere să stau împotriva amăgirilor și să caut ajutorul tău, în ispitele mele. — O Marie, nădejdea mea! Tu, care toate le mijlocești dela Dumnezeu, fă să fiu statornic în bine, și-mi cere darul să nu mă despart mai mult de iubirea lui sfântă.

Punct 3.

A treia remușcare de conștiință a osânditului va fi aducerea aminte de bunul acela mare, ce l-a pierdut. Sf. Ioan Gurădeaur zice, că pe cel osândit mai mult îl va tortură cugetul, că a pierdut ceriul, decât celea mai înfiorătoare chinuri ale iadului.

Pe cel condamnat la munca veșnică îl va întrista mai mult gândul, că a pierdut ceriul și pe Dumnezeu, bunul cel mai înalt, nu doară în urma vreunei întâmplări nenorocite sau din răutatea altora, ci singur din vina sa proprie. Va vedeà, că el a fost creat pentru ceriu; va cunoaște, că Dumnezeu l-a lă-

sat s'aleagă între viața veșnică și între moartea veșnică: *Inaintea oamenilor este viața și moartea, și oricare-i va plăcea se va da lui.* (Is. Sir. 15, 18). Va vedea așadară, că i-a stat în putere s'aleagă viața, și să fie pentru totdeauna fericit, și va cunoaște totodată și aceea, că el cu voia s'a aruncat în noianul acesta de chinuri, de unde nu va putea ieși nici când, și din care nimenea nu va cercă să-l scoată. Va vedea mai de parte, cum atâția tovarăși de-ai lui, cari au fost în aceleași primejdii de-a păcătui, ba poate și mai mari, au ajuns totuși la fericire, pentrucă au știut duce cu ajutorul lui Dumnezeu o viață curată, sau și dacă au căzut vreodată, iute au știut să se ridice, și să umble în voia lui Dumnezeu. Dar el nefericitul, nevoind să pună capăt fărădelegilor a ajuns în iad, pentruca acolo să se cufunde într'o mare de chinuri, fără nici o nădejde de scăpare.

Frate dragă, dacă și tu cu puțin înainte de aceasta ai fost atât de nebun, încât te-ai învoit, ca pentru o plăcere deșartă să pierzi raiul și pe Dumnezeu, îndreaptă-ți greșeala acum îndată, până ai încă vreme. Nu mai umblă pe calea nebuniei, ci tremură, ca nu cumva să fii silit a-ți plânge nebunia în veșnicie. Cine știe, oare meditația aceasta, carea-ai cetit o acum, nu este cea din urmă chemare alui Dumnezeu? Dacă nu-ți schimbi

acum vieața, dacă vei mai face încă un păcat de moarte, cine te asigură, că Dumnezeu nu te-va părăsi, și nu te va arunca în iad, ca acolo să suferi pentru totdeauna cu acea mulțime de nebuni, cari acum se află în iad și-și recunosc rătăcirea: „așadar am rătăcit!“ dar și-o cunosc cu desnădejde, de oarece văd, că nu-și mai pot îndreptă greșeala. Dacă diavolul din nou te 'ndeamnă la păcat, adă-ți aminte de iad, și aleargă la Dumnezeu și Preasfânta Fecioară Maria; te gândește cu totdeadinsul la iad. Cugetul acesta te va păzi de iad: *Adă-ți aminte de celea mai de pe urmă ale tale, și în veac nu vei păcătui*. (Is. Sir. 7, 38); căci gândul la iad te va îndemna să ceri ajutorul lui Dumnezeu.

Afecte și rugăciuni.

O, bunul meu cel mai înalt, de câteori te-am pierdut pentru o plăcere deșartă, și-am fost vrednic să te pierd pentru totdeauna! Mă mângăiam însă, auzind ce zice profetul tău: *Veselească-se inima celor ce caută pe Domnul!* (ps. 104, 3). Așadară nu des-perez, căci iarăși te voiu afla, Dumnezeul meu, numai să te caut din inimă. Da, Dumnezeul meu, acum doresc ajutorul tău mai mult, decât ori care alt bun. Mai bine vreau să pierd totul, chiar și vieața, decât să mă văd din nou lipsit de iubirea ta. Te iubesc mai presus

de toate, Creatorul meu, și chiar fiindcă te iubesc, mă doare, că te-am vătămat. O Dumnezeu meu, pe care te-am pierdut și te-am desprețuit, iartă-mă, și mă învrednicește să te aflu din nou, pentru că nu vreau să te mai pierd niciodată. Dacă mă vei primi din nou în amiciția ta, le voiu părăsi toate, și pe tine singur te voiu iubi; așa sperez eu în îndurarea ta. Eterne Părinte, ascultă-mă pentru iubirea lui Isus Hristos, iartă-mă, și-mi dă ajutor să nu mă mai despart de tine, căci dacă te voiu mai pierde încă odată din vina mea, mă tem, să nu mă părăsești și tu pentru totdeauna. — O, Marie, mijlocitoarea păcătoșilor, fă să mă împac cu Dumnezeu, și apoi ia-mă sub scutul tău, ca să nu-l pierd mai mult.

Meditația XXIX.

Despre raiu.

„Intristarea voastră se va întoarce întru bucurie“.

(Ioan 16, 20).

Punct 1.

Să ne silim a îndurà cu paciință amărăciunile vieții, să le oferim lui Dumnezeu pentru chinurile, ce le-a răbdat Isus Hristos din iubire față de noi, și să ne întărim sufletul cu nădejdea fericirii de veci. Toate durerile, prigonirile și grijile noastre de acum vor aveà un sfârșit, și dacă ne vom mântui vor fi pentru noi tot atâtea bucurii și îndestuliri în împărăția celor fericiți. Astfel ne încurajază și Domnul, zicându-ne: *Intristarea voastră se va întoarce întru bucurie.* (Ioan 16, 20).

Să medităm așadară astăzi ceva despre raiu. Inșă, ce vom puteà zice noi despre raiu, când nici chiar sfinții cei mai luminați n'au putut face să înțelegem bunătățile, ce le păstrează Dumnezeu celor ce-i slujesc cu credință? David n'a știut zice altceva despre raiu, decât, că e bun preste măsură vrednic

de dorit: *Cât sunt de iubite corturile tale, Doame al puterilor.* (ps. 83. 1). Dar cel puțin tu, sfinte Paule spune-ne ceva din ce-ai văzut, când ai avut fericirea să fii răpit la ceriu și să vezi raiul, spune-ne ceva numai, din ceeace-ai văzut. Nu pot, zice apostolul, e cu neputință să spun ce am văzut. „Desfătările raiului sunt cuvinte ascunse, cari nu este slobob omului a-le grăi“. (Cor. II. 12, 14). Așa sunt de sublime acelea, cât nu se pot spune, ci numai gustă se pot. Numai atâta vă pot spune, zice apostolul: *Ōchiul n'a văzut și urechea n'a auzit și la inima omului nu s'a suit, care a gătit Dumnezeu celor, ce-l iubesc pe dânsul.* (I Cor. 2, 9).

Acum nu putem cuprinde cu mintea noastră bunurile acelea cerești, fiindcă n'avem nici o idee despre ele, ci numai despre bunurile lumii acesteia. Dacă ar putea vorbi caili și dacă ar ști, că stăpânul lor din prilejul cununiei sale a pregătit un ospăț mare, de bună seamă ar crede, că prânzul acela n'ar putea constă din altceva, decât din fân, ovăs, orz bun, deoarece caili despre alt nutremânt n'au nici o idee. Tot astfel cugetăm și noi despre bunurile raiului. E frumos ceriul înstelat în o noapte da vară; e o adevărată plăcere să fii pe țărmlurele unei mări primăvara, când marea e liniștită, și să privești în adâncul ei la stâncile îmbrăcate

în verdeață, și la peștii, ce sar sprinten încoace și 'ncolo; încântătoare e o grădină împodobită cu tot felul de pomi și flori, și prin mijlocul căreia un izvor cristalin trece sburdalnic, în vreme ce păsări drăgălașe te 'nalță și delectează cu cântecul lor vesel! Iată un raiu, va zice cineva. O ce raiu! Dar nu. Cu totul altcum sunt bunurile ceriului. Cel ce vrea să-și facă o palidă idee despre raiu, închipuească-și că raiul e locuința unui Dumnezeu atotputernic, care vrea să câștige bucurie sufletelor, pe cari le iubește. „Voești să știi, ce se află în raiu?“ — întreabă sf. Bernard — „nimic nu se află acolo ce să nu voești, toate sunt acolo, ce dorești“.

O Dumnezeule, ce va zice sufletul, când va intra în această țară fericită? Să zicem, c'ar muri un tinăr sau o tinără, cari s'au dedicat cu totul iubirii lui Isus Hristos. Sosind moartea părăsesc lumea aceasta. Sufletul stă înaintea judecății. Judecătorul îl îmbrățișează și-i spune dulce și surâzător, că e fericit. Iată vine îngerul său apărător plin de bucurie și desfătare; el îi mulțamește pentru ajutorul dat, iar îngerul îi zice: bine, suflete curat, fi într'adevăr vesel, tu ești fericit acum pentru totdeauna; vino și vezi fața Domnului tău. Și iată sufletul acela deja zboară printre nori și stele la ceriu. O Dumnezeule, ce va zice el, când va intra mai întâiu în această țară fericită, și când va

aruncă prima privire spre această cetate plină de desfătări? Ingerii și sfinții îi vor eși în cale și-l vor binecuvânta sărbătorindu-l; ce bucurie va simți, când îl vor întâmpina sfinții săi apărători și rudeniile sale, cari au venit deja mai înainte în ceriu! El va voi să cadă în genunchi spre a le da cinstea covenită, dar sfinții aceștia-i vor zice: „Vezi să nu faci lucrul acesta, căci dimpreună cu tine și cu frații tăi și cu cei ce țin cuvintele cărții acesteia slujitori suntem. (Apoc. 22, 9).

După aceasta-l vor duce să sărute picioarele Preacuratei Fecioare Maria, a reginei ceriului. Ce simțire caldă va străbate sufletul, când va vedea primadată pe Mama lui Dumnezeu, care i-a dat un ajutor atât de mare, numai ca să fie fericit! Atunci va cunoaște sufletul toate milele, ce i le-a dăruit Maria, și acum se va vedea cuprins în brațele ei pline de iubire. Apoi va fi condus sufletul de însaș regina ceriului la Isus, care-l va primi ca pe o mireasă, și-i va zice: *Vino din Liban mireasă, vino, tu vei fi încoronată.* (Cânt. 4, 8). Fii acum veselă mireasa mea, au trecut lacrămile, suferințele și grijile; primește coroana veșnică, ce ți-am câștigat-o prin sângele meu. După aceea îl va conduce chiar Isus la Părintele său dumnezeesc, ca să-i dea binecuvântare. Acela-i va îmbrățișa, îl va binecuvânta, și-i va zice: *Intră întru bucuria Domnului tău.* (Mat.

25, 21). Și-l va face apoi părtaș de fericirea, ce însuși el o gustă.

Afecte și rugăciuni.

Iată, o Dumnezeuul meu, un nerecuos-cător la picioarele tale. Tu l-ai creat, ce e drept pentru ceriu, dar el pentru niște plăceri ticăloase ți-s'a împotrivit adeseori pe față, voind mai bine să fie osândit la iad. Nădăjduesc însă, că tu îmi vei fi iertat deja toate vătămările, ce ți le-am făcut, le deplâng încontinuu, și vreau să-le deplâng până la moarte, rugându-mă totdeauna să mi-le ierți din nou. Dar, o Dumnezeule, chiar și dacă m'ai fi iertat deja, totuși va rămâneă totdeauna adevărat aceea că eu am îndrăznit să te amăresc pe tine Mântuitorul meu, care ți-ai jertfit vieța pentru mine, ca să mă poți primi întru împărăția ta. Lăudată și preamărită fie îndurarea ta, o Isuse, totdeauna, pentrucă m'ai suferit cu paciință nespus de mare, și'n loc să mă pedepsești, ți-ai înmulțit încă ajutoarele, luminările și admonierile tale. Văd, iubitul meu Mântuitor, că tu vrei să mă faci cu adevărat fericit, și vrei să mă ai în patria ta, ca să te iubesc în etern. Tu însă vrei să te iubesc mai întâiu în lumea aceasta. Așa să fie, deacum înainte vreau să te iubesc. Chiar dacă n'ar fi raiu, vreau să te iubesc din toate puterile, cât voiu mai trăi. Imi ajunge să știu, că tu, Dumnezeuul meu, vrei

să te iubesc. O dulce Isuse, nu mă părăsi, ajută-mă cu grația ta! Sufletul meu e veșnic, deaceea sau te voi iubi în etern, sau te voi urî totdeauna. O, eu doresc a te iubi în toată veșnicia, și vreau să te iubesc și în viața aceasta din inimă, ca în cealaltă să te iubesc și mai mult. Dispune de mine cum vrei, numai nu mă lipsi de iubirea ta, și apoi fă cu mine ori ce-ți place. O, dulce Isuse, vredniciile tale sunt nădejdea mea. — O Marie, le las toate în grija ta. Tu m'ai mântuit de iad, când am fost în păcate, acum, când mă întorc la Dumnezeu, cu atât mai vărtos nădăjduesc ajutorul tău, care să mă fericească și sfințească pentru totdeauna.

Punct 2.

Dupăce sufletul a ajuns la fericirea de veci, nimic nu-l va mai putea întrista și neliniști: *Și va șterge Dumnezeu toată lacrima dela ochii lor, și moartea nu va fi mai mult, nici plângere, nici strigare, nici durere nu va fi mai mult, că celea dintâi au trecut. Și a zis cel ce ședeă pe scaun: iată toate le fac nouă.* (Apoc. 21, 4).

În ceriu nu există mai mult nici un morb, nici o mizerie, nici un năcaz. Acolo nu se schimbă zi cu noapte, ger cu zăduf, acolo e o zi continuă și pururea senină, o primăvară veșnică, și plină de bucurii. Acolo

n'au loc pisma și prigonirea; în împărăția iubirii toate se iubesc cu dragoste curată, și fiecare se bucură de bunăstarea celui alt, cași cum ar fi a lui proprie. Nici o frică nu ne stăpânește acolo, deoarece sufletul întărit prin grație nu mai poate păcătui și pierde pe Dumnezeu niciodată: „Iată eu toate le fac nouă“. Totul e nou, totul ne înveselește și ne îndestulește; Acolo e tot, ce numai putem dori. Vom putea privi după pofta inimii noastre cetatea aceea într'adevăr frumoasă: „Cetatea, cununa măririi“. (Plâng. 2, 15). Ce plăcut ar fi să vezi o cetate cu pardoseala de cristal, ale cărei palate de argint sunt coperite cu aur și împodobite toate cu cununi de flori! O cât mai neasemănat de frumoasă va fi cetatea ceriului! Ce vedere minunată vei avea înaintea ochilor, privind pe locuitorii acestei cetăți, îmbrăcați toți în haine regești, pentru că ei toți sunt regi: „Câți cetățeni atâția regi“, zice sf. Augustin! Cum va străluci Maria, cea mai frumoasă dintre toți, câți sunt în ceriu! Ce mândru va apărea în fine Mielul lui Dumnezeu, dulcele Isus! Sf. Terezia a văzut numai o mână a lui Isus Hristos, și 'ndată a înmărmurit de o frumsețe atât de mare. Mirosul va fi îndestulit prin miresme plăcute, cari într'adevăr sunt cerești întru a lor desfătare; auzul va fi încântat prin sunete cerești armonioase. Sf. Francisc de Assisi a

auzit pe un înger trăgând numai odată cu arcul, și eră mai să moară de bucurie; însă ce mare mulțămire trebuie să ai atunci, când vei auzi pe toți îngerii și sfinții cântând în coruri mărirea lui Dumnezeu! „In vecii vecilor te vor lăuda“. (ps. 83, 5). Cât de plăcut va sună din gura plină de farmec a Mariei lauda lui Dumnezeu! Voacea Mariei, zice sf. Francisc Saleziu, răsună cași cântecul priveghitoarei în tufiș, care întrece cu cântecul ei pe toate păsările celelalte. Cu un cuvânt acolo sunt toate desfătărilor, ce le poate dori un om.

Dar bucuriile înșirate până aici sunt numai bunătățile celea mai mici ale raiului. Bunul care face raiul să fie raiu e Dumnezeu, bunul cel mai înalt. „Tot ce așteptăm noi“, zice sf. Augustin „constă din o singură silabă“: *Deus*, adecă Dumnezeu. Răsplata, ce ne-o promite Domnul, nu stă numai în frumsețile, armoniile și celelalte bucurii ale acestei cetăți fericite; răsplata cea mai mare e însuș Dumnezeu, pe care-l vom iubi și vedea față la față: *Eu însumi sunt plata ta cea mare*. (Cart. Fac. 15, 1). Sf. Augustin zice: „Dacă Dumnezeu ar lăsa pe cei osândiți, să-i vadă fața, iadul însuș s'ar schimba într'un raiu plăcut“. Zice mai departe, că dac'un suflet ar putea, alege între a vedea pe Dumnezeu, și a ajunge în iad, și între a nu-l vedea și-a fi scăpat de iad, acela mai

bucuros ar primi să vadă pe Dumnezeu, și să rămână în chinurile înfricoșate ale iadului.

Bucuria aceasta de-a vedeă pe Dumnezeu față la față, și de a-l iubi, n'o putem cuprinde în viața aceasta, dar ne putem face totuși o icoană despre ea din experiență, care ne învață, că iubirea dumnezească e atât de dulce încă în viața aceasta, cât nu numai sufletele din lumea aceasta, ci chair și trupurile lor le ridică deasupra pământului. Astfel a fost ridicat odată în aer sf. Filip Neri, dimpreună cu scaunul pe care ședeă. Asemenea a fost ridicat sf. Petru de Alcantara cu o putere atât de mare, cât îmbrățișând un arbore l-a desrădăcinat, și l-a tras cu sine. Știm apoi, că sf. Martiri încă pe timpul, când erau chinuiți, săltau de dulceața iubirii dumnezești. Sf. Augustin ne spune, că în vremea ce alții îl torturau pe sf. Vincentiu, el vorbea așa, cași cum unul ar fi cel ce suferă, și altul ar fi cei ce vorbește. Sf. Laurențiu, când a fost ars pe grătar, își bătea joc de tiran zicându-i: *Intoarce-mă și mă mănă.* „Nu-i mirare“, zice sf. Augustin, „deoarece sf. Laurențiu, cuprins de iubirea dumnezească n'a simțit chiar nimic din văpaia focului. Câtă dulceață nu simte un păcătos încă aici pe pământ, dacă își plânge păcatele cu adevărat! La aceasta observă sf. Bernard : „Dacă e așa de dulce să te plângi pe tine, cum va fi odată să te bu-

curi de tine?" Câtă bucurie nu simte un suflet, care de pe-o rază a bunătății dumnezești, ce i-se arată în rugăciune, cunoaște toată îndurarea și iubirea, ce o are Isus față de el! Atunci sufletul simte, că se topește în iubirea cea mare, și-și uită de sine! Și încă noi în lumea aceasta, nu vedem pe Dumnezeu așa, cum este el într'adevăr: *Acum îl vedem că prin oglindă în gâcitură, iară atunci față cătră față.* (I. Cor. 13, 12).

Acum avem la ochi o legătură, iar Dumnezeu stă după perdeaua credinții, deaceea nu-l putem vedeà; cum va fi însă, când legătura se va lua de pe ochii noștri, perdeaua va fi dată la o parte, și-l vom vedeà pe Dumnezeu față la față? Atunci vom vedeà, cât e de frumos Dumnezeu, cât e de mare, cât e de drept, cât e de perfect, cât e de vrednic și plin de iubire!

Afecte și rugăciuni.

Ah, Bunul meu cel mai înalt, eu sunt ticălosul acela, care ți-a întors spatele, și a răspins iubirea ta. Nu sunt deci vrednic să te văd mai mult, ba nici să te iubesc. Tu însă ești acela, care din milă față de mine nu te-ai cruțat pe tine însuți, murind în dureri și ocară pe lemnul rușinos al crucii. Moartea ta îmi dă așadară nădejdea, că odată voiu vedeà fața ta, mă voiu bucurà de ea, și atunci te voiu iubi din toate puterile

mele. Acum însă, când încă sunt în primejdia de-a te pierde pentru totdeauna, după-ce prin păcatele mele te-am pierdut deja, ce să fac în restul vieții mele? Să te vatăm mai de parte? Nu, Isuse al meu. Eu blestem și urăsc din adâncul inimii toate vătămarile, ce ți le-am făcut; mă căesc foarte, că te-am vătămat, și te iubesc din toată inima, Lăpădă-vei oare tu un suflet, care e plin de căință, și te iubește? Nici decăt, eu bine știu, ce-ai zis tu, Mântuitorul meu : *Pe cel ce vine la mine, nu-l voi scoate afară deșert.* (Ioan 6, 37). Eu părăsesc toate Isuse al meu, și mă întorc la tine, te îmbrățișez, și te strâng la inima mea, îmbrățișează-mă și mă strânge și tu la inima ta. Îndrăznesc s'o zic asta deaceea, pentrucă vorbesc, și mă port ca cu un bine nemărginit. Eu vorbesc cu Dumnezeu, care a murit de bună voie, din iubire față de mine. Scumpul meu Mântuitor, dă-mi statornicie în dragostea față de tine. — Prea dulce mea maică, Marie, câștigă-mi această statornicie pentru iubirea ta cătră Isus Hristos. Așa nădăjduesc, așa să fie.

Funct 3.

Aici pe pământ cea mai mare întristare a unui suflet, care iubește pe Dumnezeu, și care cu toate acestea se simte nemângăiat, e teama, că nu-l iubește cum trebuie, și că el nu e iubit de Dumnezeu : *Faptele lor*

în mâna lui Dumnezeu; și iubirea și ura, nu este om, care să le știe. (Eccl. 9, 1).

În ceriu însă sufletul e sigur, că iubește pe Dumnezeu, și e iubit de dânsul; vede, că e absorbit într'ua mod fericit în dragostea Domnului său, și ca o fică drăgălașă e îmbrățișat de Domnul, fiind sigur, că legătura aceasta de iubire în veci nu se va desface. Iubirea aceasta a sufletului se aprinde și mai tare, cunoscând limpede marea dragoste alui Dumnezeu, care pentru noi s'a făcut om și a murit; cunoscând iubirea, ce-a arătat-o față de noi întemeiând taina sfintei Cuminecături, în care el se dă pe sine hrană unui vierme! Va cunoaște apoi lămurit sufletul toate ajutoarele, ce i le-a dat Dumnezeu, scăpându-l de atâtea ispite și primejdii mari, va cunoaște, că acele morburi grele, acele prigoniri și pierderi, pe cari le socotea de nenorociri și pedepse de ale lui Dumnezeu, toate au fost semne de ale iubirii și rândueli dumnezeesti, ca să-l conducă la ceriu. Va admiră mai ales îndelunga răbdare alui Dumnezeu, care pe lângă toate păcatele cu cari l-a vătămat, nu l-a aruncat în iad, va admiră mai departe și îndurarea, ce-a arătat-o față de el, dându-i atâta lumină, atâtea îndemnuri și mustri binevoitoare. Din înălțimea aceea fericită va vedea multe suflete în iad, cari au fost osândite pentru păcate mai puține, decât ale sale; în vreme ce el saltând de bucurie

se va simți mântuit, în apropierea lui Dumnezeu, sigur fiind, că nu va mai putea pierde acest bine suprem în vecii vecilor.

Așadară cel fericit va gustă acolo neînterupt fericirea aceasta, care în fiecare clipă a veșniciei îi va fi tot nouă, cași când atunci ar gusta-o mai întâiu. Totdeauna va dori această bucurie, și totdeauna o va și avea; totdeauna îndestulit, și totdeauna însătând după ea, va însătă totdeauna și totdeauna va fi îndestulit, pentrucă dorința în raiu nu pricinuește nici o durere, și de ceeace ne împărțășim, nu ne urîm nici odată. Cu alte cuvinte, precum cei osândiți sunt vase pline de mânie, așa cei fericiți sunt vase pline de bucurie, și încă așa, cât ei nu mai au nimic de dorit. Sf. Terezia zice: „Încă și în lumea aceasta, dacă Dumnezeu duce un suflet în pivnița cu vin, cu alte cuvinte, dacă îl duce să guste din dragostea sa dumnezească, îl îmbată de fericire în așa chip, cât el își pierde orice înclinare spre bucuriile pământești“. Dacă ajung apoi în raiu cei aleși, o cu cât vor fi mai fericiți, precum zice și David: *îmbăta-se-vor de grăsimea casei tale*. (ps. 35, 8). Atunci sufletul, văzând pe Bunul său cel mai înalt așa cum este el, și îmbrățișându-l într'atâta va ameți de iubire, încât se va pierde într'un mod fericit în Dumnezeu, și nu va cugetă la nimic altceva, decât la aceea, cum ar putea să-l iubească, să-l laude-

și să-l mărească după vrednicie Bunul acesta nemărginit, ce-l are.

Dacă ne apasă așadară crucea vieții acesteia, să ne încurajăm cu nădejdea la ceriu, ca să o purtăm cu răbdare. Când starețul Zosim, a întrebat pe sf. Maria din Egipt la capătul vieții sale, cum a putut trăi atâția ani în pustia aceasta, ea-i răspunse: „Cu nădejdea, că voi ajunge în raiu“. Sf. Filip Neri, când i-s'a oferit demnitatea de cardinal, a aruncat biretul în aer și a exclamat: O ceriule, o ceriule! Franciscanul Egidiu și numai auzind rostidu-se cuvântul „ceriu“ eră ridicat de bucurie în aer. Dacă suntem înfricați de neajunsurile acestei vieți, să ne ridicăm și noi ochii la ceriu, și'n dorul fierbinte să ne mângăem cu cuvintele: „O ceriule, o ceriule!“ Să ne cugetăm la aceea, că rămânând credincioși lui Dumnezeu, durerile, nefericirile și grijile acestea vor avea odată un sfârșit, și noi vom fi primiți în patria celor drepți, unde într'adevăr vom fi fericiți pentru totdeauna. Iată, ne așteaptă deja sfinții, ne așteaptă Maria și Isus cu coroana în mână, ca să ne facă regi ai acelei împărății veșnice.

Afecte și rugăciuni.

Iubitul meu Mântuitor, tu m'ai învățat să mă rog: *Vină împărăția ta*. Să vină, rogu-te, împărăția ta și în sufletul meu, așa, cât să

fie cu totul al tău, și să te aibă pe tine, o Bunule cel mai înalt. O Isuse al meu, tu n'ai întrelăsat nimic, ca să mă mântuești și să câștigi iubirea mea; deaceea fă-mă fericit. Toată fericirea mea va sta în aceea: să te iubesc totdeauna și în vieța aceasta și în cealaltă. Eu de atâtea-ori ți-am întors spatele, și tu, cu toate acestea îmi dai să înțeleg, că tu mă vei încunjură cu o atare iubire în toată veșnicia, cași când eu nu te-aș fi vătămat niciodată; și acum, dupăce știu aceasta, și dupăce văd, că tu vrei să-mi dai ceriul, deși eu adese-ori m'am făcut vrednic de iad, putea voi face altceva, decât să te iubesc pe tine? — O Doamne, barem de nu te-aș fi vătămat niciodată! O, dacă m'aș mai naște înc'odată, te-aș iubi în fiecare clipită! Inzădar, ce a fost, a fost.

Acum nu pot face nimic altceva, decât să-mi dedic ție restul vieții mele. Da, mă dau cu totul în mâinile tale, cu totul mă încredințez iubirii tale. Ieșiți din inima mea înclinări pământești, lăsați locul Dumnezeului meu, fiindcă el iutreg vrea să-l cuprindă. Bine, socotește-mă dar de averea ta, Mântuitorul meu, dragostea mea. Dumnezeul meu! De acum înainte voi grijă numai deaceea, ca să-ți plac ție. Ajută-mi cu darul tău, aceasta o aștept dela meritele tale. Inmulțește-mi dragostea față de tine și dorința, ce-

o am, spre a-ți plăcea ție. O ceriu, o ceriu!
Când te voiu vedeà fața la fața, o Doamne,
și când mă voiu unì cu tine, fără teama de-a
te mai pierde? O Dumnezeuul meu, întinde
mâna ta mântuitoare peste mine, ca să nu
te vatăm mai mult! — O Marie, când mă
voiu vedeà în ceriu la picioarele tale? Ajută-mi
Maica mea; nu mă lăsà să mă osândesc, și
să stau departe de tine și de Fiul tău.

Meditația XXX.

Despre rugăciune.

„Cereți și se va da vouă...
că tot cel ce cere va lua“.
(Luca 11, 9—10.)

Punct 1.

Nu numai în cuvintele acestea, ci și în alte mii de locuri de-ale vechiului și noului Testament promite Dumnezeu, că va ascultă pe acela, care-l roagă. *Strigă cătră mine, și eu îți voiu răspunde.* (Ier. 30, 3). *Și mă chiamă pe mine în ziua năcazului tău, și te voiu scoate* (ps. 49, 16), strigă la mine și eu te voiu mântui din năcaz. *De veți cere ceva în numele meu, eu voiu face.* (Ioan 14, 14). *Orice veți vrea, veți cere și va fi vouă.* (Ioan 15, 7). Mai sunt și alte multe locuri de acestea. Pentru aceea zice Teodoret, că: „Rugăciunea, deși e numai un mijloc de mântuire, totuș ea ne poate câștiga toate bunurile, de cari avem lipsă.“ „Dumnezeu,“ zice sf. Bernard, sau ne dă ceeace cerem, sau ceeace-i mai folositor pentru mântuirea sufletului nostru. — La rugăciune ne îndeamnă și profetul, asigurându-ne, că Dumnezeu

e plin de îndurare: *Că tu Doamne ești bun și blând și mult îndurat tuturor, celor ce te chiamă pe tine.* (ps. 85, 5). Încă și mai mult curaj ne inspiră sf. Iacob, când zice: *De este cineva dintre voi lipsit de înțelepciune, să ceară dela Dumnezeu, carele dă tuturor cu dreptul, și nu înfruntă, și se va da lui.* (Iac. 1, 5). Acest apostol zice, că rugând noi pe Dumnezeu, el își întinde mâinile, și ne dă mai mult, decât cerem. El nu ne înfruntă pentru nedreptățile, ce i le-am făcut, ba dacă-l rugăm de ceva, se pare că uită toate vătămarile, ce i le-am cauzat.

Sf. Ioan Climac ne asigură, că: „Rugăciunea evlavioasă face silă lui Dumnezeu.“ Numai cât: „Sila aceasta e plăcută lui Dumnezeu,“ scrie Tertulian. Și pe dreptul, deoarece *Dumnezeu* zice sf. Augustin, *vrea să-ți dăruească mai multe bunătăți, de câte ceri tu.* Cauza e de-a se căută în Dumnezeu, „care din firea lui e un bun nemărginit,“ scrie sf. Leo, deaceea el dorește foarte mult, să ne facă părtași bunătății sale. Aceasta dorință o avu înaintea ochilor sf. Maria Magdalena de Pazzis, când zicea, că Dumnezeu e îndatorat să asculte sufletul, care se roagă, pentru că în chipul acesta i-se dă prilej să-și împlinească dorința, și să-și reverse darurile sale asupra noastră. David încă zice, că bunătatea aceasta, în urma căreia Domnul asculte

tă bucuros pe acela, care-l roagă, l-a făcut să recunoască, că el e Dumnezeu cel adevărat: *Orî în ce zi te voi chema, iată am cunoscut, că Dumnezeuul meu ești tu.* (ps. 55, 9). Sf. Bernard zice: *Mulți se plâng, că le lipsește grația; mai cu drept ar fi însă, dacă grația s'ar plânge, că ea lipsește dela mulți,* ceeace atâta înseamnă, că foarte mulți întârzie să ceară ajutorul lui Dumnezeu. Și Mântuitorul chiar pentru acest lucru s'a plâns învățăceilor săi, zicând: *Până acum n'ați cerut nimic întru numele meu; cereți și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplină.* (Ioan 16, 24). Pare că ne zice: „Nu vă plângeți împotriva mea, dacă voi nu sunteți într'adevăr fericiți; plângeți-vă mai bine împotriva voastră înșivă, fiindcă n'ați cerut ajutorul meu; cereți-l de azi încolo, și veți fi îndestuliți.

De aici scoteau călugării cei vechi învățătura, că voind s'ajungi la fericire, nu afli nici un mijloc mai folositor, decât acela, de-a-te ruga totdeauna, și a zice: „Dumnezeule, spre ajutorul meu ia aminte; Doamne, ca să-mi ajuți mie, grăbește“ (ps. 69, 1). Venerabilul părinte Paul Segneri zice despre sine însuși, că el în meditațiunile sale s'a ocupat mai întâiu cu aceea, ca să deștepte părere de rău, când însă a cunoscut puterea cea mare a rugăciunii, a căutat să petreacă mai mult în rugăciune. Să facem și noi totdeauna așa: avem un Dumnezeu, care ne iubește peste

măsură, și grijește de mântuirea noastră, și deaceea totdeauna e gata să-l asculte pe acela, care se roagă. Principii lumii acesteia, zice sf. Ioan Gurădeaur, ascultă numai pe puțini, Dumnezeu însă pe fiecare.

Afecte și rugăciuni,

Eterne Părinte, te ador, și-ți mulțănesc pentru toate binefacerile, ce mi le-ai făcut. Mulțănescu-ți că m'ai creat și m'ai răscumpărat prin Isus Hristos; că tu m'ai chemat la creștinism și ai grijit de mine, când eram în păcate, și că atât de adeseori m'ai iertat. O Dumnezeul meu, barăm de n'aș fi căzut nici odată, de nu te-aș fi vătămat, și de-aș fi alergat totdeauna la tine în vreme de ispită. Îți mulțănesc de lumina, cu care mă faci să cunosc, că toată mântuirea mea stă în aceea, să mă rog pentru ajutorul tău, și să te ador. Deaceea dar, în numele lui Isus Hristos îți cer durere fierbinte, pentru păcatele mele, rogu-te pentru o statornicie sfântă în grația ta, pentru o moarte fericită; te rog pentru ceriu și pentru cel mai mare dar dintre toate, pentru iubirea față de tine, și pentru o supunere deplină voinții tale preasfinte. Știu bine, că nu sunt vrednic de grația aceasta, tu însă ai promis, că o vei da celui ce o cere; pentru meritele lui Isus Hristos; iată eu o cer, și pentru vrednicile dulcelui Isus

sper, că o voiu primi. — O Marie, rugăciunile tale primesc tot aceea, ce cer, roagă-te deci pentru mine.

Punct 2.

Să medităm mai departe asupra datorinței de-a ne ruga. Sf. Ioan Gurădeaur zice, că precum trupul e mort fără de suflet, așa și sufletul fără rugăciune mort este. Sau pe cum e de lipsă pentru plante apa, ca să nu se uște, întocmai așa ne e de lipsă și rugăciunea, ca să nu cădem în prăpastie: „Nu mai puțină lipsă avem noi de rugăciune, ca pomii de apă.“ Dumnezeu vrea să ne facă pe toți fericiți: *Rabdă mult pentru noi, nevrând ca să piară cineva, ci toți să vie la pocăință.* (II. Petru 3, 9). Vrea însă, ca grația, de care avem lipsă spre a fi fericiți, să o cerem dela el, fiindcă noi deoparte nu putem ținea poruncile dumnezeesti, și fără ajutorul actual alui Dumnezeu nu putem fi fericiți, iar de altă parte urmând el cursul ordinar al lucrurilor, numai atunci vrea să ne-o dea, când o cerem. Deaceea zice conciliul Tridentin, că Dumnezeu nu cere dela noi lucruri imposibile, căci ori ne dă grația proximă și actuală spre a-le împlini, ori ne dă grația, cu care să cerem ajutor spre a-le putea isprăvi: *Dumnezeu nu demândă nimic imposibil, ci prin poruncile sale te îndeamnă*

să faci ce poți, să ceri ceea ce tu nu poți, și el îți ajută, ca să poți. Cu toate acestea ne învață sf. Augustin, că Dumnezeu — cu excepțiunea grațiilor prime, cum sunt: chemarea la credință sau la pocăință — toate celelalte grații și cu deosebire a statorniciei în bine le dă numai aceluia, care se roagă pentru ele.

Deaceea teologii împreună cu sf. Vasile, sf. Augustin, sf. Ioan Gurădeaur, Clemente Alexandrinul și alții învață, că rugăciunea pentru adulți e necesară necesitate medii, așa cât fără de rugăciune e cu neputință pentru oricine să ajungă la fericire. Învățătura aceasta — zice eruditul bărbat Lessius — trebuie să o ținem ca un adevăr de credință. Locurile din sf. scriptură sunt foarte clare în privința aceasta. *Se cade pururea a ne ruga și a nu înceta.* (Luca 18, 1). *Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită* (Luc. 22, 40); *Cereți și veți lua,* (Ioan 16, 24); *Neîncetați vă rugați* (I. Tes. 5, 17). Cuvintele: *se cade, cereți, rugați-vă,* — după părerea comună a doctorilor bisericii și a sf. Toma — exprimă o poruncă, care obligă sub păcat de moarte, cu deosebire în trei cazuri: întâiu, când omul trăește în păcate de moarte; în locul al doilea, când se află în primejdia morții; și în locul al treilea, când se află în primejdie grea, de-a face vre-un păcat de moarte. Spun și aceea, că unul, care nu se roagă de loc

într'o lună ori două, acela face păcat de moarte, pentrucă fără rugăciune nu putem câștiga ajutorul de lipsă pentru mântuirea noastră.

Cereți și veți lua. Cine cere, primește; așadară cine nu se roagă, zice sf. Terezia, acela nu primește nimica. Aceeaș o zise și sf. Iacob: *Nu aveți, pentrucă nu cereți.* (Iacob 4, 2). Rugăciunea e neapărat de lipsă mai cu seamă pentru ca să câștigi virtutea cumpătării: *Și am cunoscut, că nu voiu fi înfrânat în alt chip, de nu-mi va da Dumnezeu, și m'am rugat Domnului.* (Ințel. 8, 21). De aici putem scoate următoarea învățătură: Cine se roagă va fi de sigur fericit, iar cine nu se roagă de sigur va fi osândit. Toți, câți sunt fericiți acum, prin rugăciune au ajuns la fericire. Toți, câți sunt osândiți, au fost osândiți pentrucă nu s'au rugat; și aceasta este și va fi pentru ei cea mai mare tortură în iad, că adecă prin rugăciune tare ușor ar fi putut ajunge la fericire, acum însă nu se mai poate, e prea târziu.

Afecte și rugăciuni.

Ah, Mântuitorul meu! Cum am putut trăi până acum, fără să mă gândesc la tine? Tu erai gata să-mi dai tot feliul de ajutoare, numai să le fi cerut, ai așteptat numai rugăciunea mea; eu însă m'am cugetat numai

la îndestulirea simțurilor mele, în vreme-ce puțin îmi păsa de aceea, că eram lipsit de iubirea și grația ta. Uită Doamne, nerecunoștința mea, și 'ndură-te spre mine: iartă-mi toate vătămarile, ce ți le-am făcut, și dă-mi statornicie în bine; dă-mi grație să te rog totdeauna pentru ajutor, ca mai mult să nu te vatăm pe tine, Dumnezeuul sufletului meu. Fă, ca de acum înainte să nu fiu așa neglijent, cum am fost până acum. Dă-mi lumină și putere să mă las totdeauna în grija ta, cu deosebire, când mă ispitește vrăjmașul, ca să te vatăm din nou. Dă-mi ajutorul acesta, Dumnezeuul meu, pentru vredniciile dulcelui Isus și pentru iubirea, ce o ai față de el. Te-am vătămat destul Dumnezeuul meu, acum însă vreau să te iubesc în celalalt timp al vieții mele. Dă-mi iubirea ta sfântă; aceasta 'mi va aduce aminte, să cer totdeauna ajutorul tău, când mă voiu află în primejdia, de-a te pierde prin păcatele mele. — O Marie, nădejdea mea, dela tine sper eu ajutorul de-a mă încredința totdeauna ție și Fiului tău în ispitele mele. Ascultă-mă, regina mea, pentru iubirea ta, față de Isus, ascultă-mă!

Punct 3.

În urmă să vedem, cum trebuie să fie rugăciunea? Mulți cer și nu pimesc, pentrucă

nu se roagă cum trebuie: *Cereți și nu luați pentru că rău cereți.* (Iacob 4, 3). Spre a te ruga bine, în locul prim trebuie să te umilești: *Domnul celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă dar.* (Iacob 4, 6). Dumnezeu nu ascultă rugăciunea celor sumeți, a celor umiliți însă o ascultă totdeauna: *Rugăciunile celui smerit norii va pătrunde și nu se va mângâia până nu se va apropia.* (Isus Sir. 35, 21). Aceasta se întâmplă și dacă el ar fi fost păcătos până acum: *Inimă înfrântă și umilită Dumnezeu nu va urgisi.* (ps. 50).

În locul al doilea rugăciunea trebuie făcută cu încredere: *Cine a sperat spre Domnul nu s'a rușinat.* (Eccl. 2, 11). Deaceea ne-a învățat Isus Hristos, că noi, când cerem ajutor dela Domnul să nu-l numim altfel, decât tată: *Tatăl nostru,* ca noi să-l rugăm cu acea încredere, cu care se îndreaptă un copil către tatăl său. Cine se roagă apoi cu încredere, acela toate le primește: *toate câte cereți rugându-vă, să cereți, că veți lua și va fi vouă.* (Marcu 11, 24). „Se teme poate cineva“, zice sf. Augustin, „că va fi înșelat, când îi promite ceva Dumnezeu, însuși adevărul?“ *Dumnezeu nu e ca omul să se mute, nici ca fiul omului să se schimbe; el a zis, au nu va face?* (Num. 23, 19). S'apoi pentruce ne-ar fi îndemnat Domnul așa

de stăruitor, zice sf. Augustin, să ne rugăm pentru ajutor, dacă el n'ar vrea să ni-l dea? Prin făgăduințele sale se obligă să ne dea toate ajutoarele, pentru cari îl rugăm: prin promisiune s'a făcut pe sine datoriu.

„Inșă eu sunt păcătos“, va zice cineva, „și nu sunt vrednic să fiu ascultat“. Acestuia îi răspunde sf. Toma: „Rugăciunea nu se razimă pe meritele noastre când, e vorbă de dobândirea grației, ci pe îndurarea dumnezească“. *Tot cel ce cere, va lua*, (Luca 11, 10). Un sf. părinte astfel explică locul acesta: Oricine primește, fie drept, fie păcătos. Inșuș Mântuitorul ne-a scăpat de orice frică prin cuvintele: *Amin, amin zic vouă; orice veți cere dela Tatăl întru numele meu da-va vouă*. (Ioan 16, 43). cași când ar zice: Păcătoșilor, dacă voi nu aveți nici un merit, am eu la Tatăl meu; cereți dar în numele meu, și eu vă promit vouă, că veți lua atâta, cât cereți. — Aici se subînțelege apoi că promisiunea aceasta nu e dată pentru bunurile vremelnice, pentru sănătate, bani, avere și altele ca acestea, pentrucă Dumnezeu adeseori nu ne dă astfel de ajutoare, știind, că acelea ne sunt stricăcioase pentru mântuirea veșnică. Că de ce are lipsă bolnavul, aceea mai bine o știe doftorul, decât bolnavul; așa se exprimă sf. Augustin, și apoi continuă: „Dumnezeu subtrage unuia din îndu-

rare ce altuia-i dă din mânie“. De aceea noi bunurile temporale trebuie să le cerem numai cu condiția, dacă servesc spre mântuirea sufletului nostru. Din contră bunurile spirituale, cum sunt iertarea păcatelor, perseveranța, iubirea dumnezească și alte de felul acesta trebuie cerute cu cea mai mare încredere. *Dacă voi, fiind răi, — zice Isus Hristos — știți să dați daruri bune fiilor voștri cu cât mai vârtos, Tatăl vostru cel din ceruri va da spirit sfânt celor ce cer dela dânsul.* (Luca 11, 13).

În rugăciune e de lipsă în sfârșit ca mai presus de toate să fie statornicie. Corneliu a Lapidie explicând cuvintele dela Luca (c. 11) zice: „Domnul vrea să fim statornici în rugăciune“. Aceeaș învățătură se cuprinde și în cuvintele următoare: *Se cade pururea a te rugă.* (Luca 18, 1). *Priveghiați în toată vremea, rugându-vă.* (Luca 21, 36). *Neîncetați vă rugați.* (I. Tes. 5, 11). *Cereți și se va da vouă; căutați și veți afla, bateți și se va deschide vouă* (Luca 11, 9). În ce privește porunca, ar fi fost de ajuns să se zică: „rugați-vă“; Domnul însă a voit, să înțelegem, că noi trebuie s'o facem aceasta întocmai ca cerșitorii, cari nu încetează a se ruga, a sta înaintea ușei și a bate, până capătă ceva de pomană.

Aici e de observat, că perseveranța fi-

nală e un dar special, care se capătă numai prin rugăciune statornică. Perseveranța aceasta noi nu o putem merita. *Acest dar alui Dumnezeu* — zice sf. Augustin — *se poate merita numai prin rugăciune, adecă rugându-ne îl putem dobândi.* Să ne rugăm dar încontinuu, și să nu încetăm a ne ruga, dacă vrem să fim fericiți. Iar cine e confesar sau predicator, acela într'una să 'nde-mne la rugăciune, dacă vrea, ca sufletele s'ajungă la fericire. Să rugăm totdeauna pe Preacurata Marie pentru ajutorul ei, precum ne 'ndeamnă și sf. Bernard, zicând: „Să cerem dar, și să-l cerem prin Maria, pentru că ce caută dânsa, află și nu se poate înșelă“.

Afecte și rugăciuni.

Dumnezeul meu, sper, că m'ai iertat acum; vrăjmașii mei însă nu vor încetă să se lupte cu mine până la moarte; de nu-mi ajuți tu iarăș cad în stricăciune. Ah, pentru meritele lui Isus Hristos, fă-mă te rog statornic în bine. Nu mă lăsă să fiu despărțit de tine. Acelaș dar îl cer pentru toți, cari acum se află în grația ta. Eu mă încred pe deplin în făgăduința ta, și sunt sigur, că-mi vei da statornicie în bine, dacă te voi ruga totdeauna pentru ea. De una însă mă tem, că adecă voi încetă s'alerg la tine în ispi-

tele mele, și așa iarăș voiu cădeà. Deaceea te rog, dă-mi grație să nu încetez niciodată a mă rugà pentru ea. Fă să mă las totdeauna în grija ta, când voiu fi în primejdia, de-a recădeà în păcate, și totdeauna să chem într'ajutor sfântul nume al lui Ișus și al Mariei. Dumnezeuu meu, aceasta mi-o pun înaintea ochilor, și sper, că o voiu și face cu ajutorul tău. Ascultă-mă pentru iubirea lui Ișus Hristos. — O Marie, maica mea, ajută-mi s'alerg totdeauna la tine și la Fiul tău, când mă voiu aflà în primejdia de-a pierde pe Dumnezeuu.

Meditația XXXI.

Statornicia în bine.

*„Iar cel ce va răbdă până 'n
sfârșit acela se va mântui“.*

(Mateiu 24, 13).

Punct 1.

Sf. Ieronim zice: Mulți încep bine, dar puțini și sfârșesc așa; a începe e lucrul multora, a sfârși însă al puținora. Bine a început un Saul, un Iuda, un Tertullian, rău însă terminară, fiindcă n'au rămas statornici în bine. Domnul — zice sfântul mai departe — nu poartă numai începutul unei vieți bune, ci și capătul: „Sfârșitul e acela, care va primi coroana“. Sf. Bonaventura zice, că numai cel statornic în bine se încoronează. Sf. Laurențiu Iustinian numește statornicia în bine „Poarta ceriului“. Pentru aceea nime nu poate intra în ceriu, dacă nu află poarta, prin care trebuie să între.

Frate dragă, tu ai părăsit păcatele și acum sperezi iertarea. Tu așadar ești un prieten al lui Dumnezeu, să știi totuș că nu ești încă sigur. Și oare când vei fi sigur? *Cine răbdă până în sfârșit acela se va mântui.*

Ai început deja o viață pie? Acum dar mulțamește lui Dumnezeu; sf. Bernard însă te face atent, zicând: „Începătorilor li se promite răsplata, dar se dă numai aceluia, cari rămân statornici în bine, până în sfârșit. Fuga spre țintă e bună, dar nu e de ajuns, ci trebuie s'alergi atâta, până ce-o câștigi: „Așa să alergați, ca să luați,“ zice apostolul (I. Cor. 9, 24).

Acum ți-ai pus deja mâna pe plug, ai început să trăiești bine; teme-te însă acum și tremură mai mult ca ori și când: *Cu frică și cu cutremur lucrați mântuirea voastră* (Filip 9, 12). Căci dacă te întorci — de ceeace să te ferească Dumnezeu — și iarăși privești îndărăpt, spre a începe din nou viața ta cea rea, vei fi socotit ca scos din ceriu. Dumnezeu însuș zice: *Nimenea, puind mâna sa pe plug și căutând îndărăpt este îndreptat întru împărăția lui Dumnezeu* (Luca 9, 62). Acum prin grația lui Dumnezeu poți încunjură ocaziunile rele; primește mai des sacramentele, meditează în fiecare zi câte ceva. Ferice de tine, dacă așa vei continua, și dacă astfel te va află lucrând Isus Hristos, când va veni să te judece: *Fericită e sluga aceea, pe care venind Domnul lui o va află făcând așa.* (Mat. 24, 46). Dar să nu crezi, că punându-te în slujba lui Dumnezeu, au trecut toate ispitele, ori că n'ar mai fi rămas niciuna; auzi, ce-ți zice Spiritul sfânt:

Fiule, când vrei să te apropii să slujești Domnului Dumnezeu, gătește-ți sufletul tău spre ispită. (Is. Sir. 2, 1). Să știi, că acum ai să te pregătești la luptă mai mult ca de altădată, pentru că vrăjmașii tăi, lumea, diavolul și carnea, acum se 'narmează mai mult, ca ori și când, voind să te sdrobească și să-ți nimicească tot, ce-ai câștigat până acum luptând. Dionisiu Cartauzeanul zice: „Cu cât cineva își face mai multă silă, ca să servească lui Dumnezeu, cu atât se 'nfurie inimicui mai tare contra lui.“ Aceasta e destul de lămurit spusă în Evangelia sf. Luca, unde se zice: „Când iasă spiritul necurat din om, trece prin locuri fără de apă, căutând odihnă, și neaflând, zice: întoarcemă-voiu în casa mea, de unde am ieșit. *Atunci merge și ia alte șapte spirite, mai rele decât sine și întrând viețuesc acolo, și cele mai de pe urmă ale omului aceleia vor fi mai rele, decât celea dintâi.* (Luca 11, 24). Cugetă așadară, ce arme trebuie să folosești, spre a te apăra contra acestor inimi, și spre a rămâne în grația lui Dumnezeu.

Ca să nu fii cuprins de spiritul rău, nu e nici un alt mijloc de apărare, decât rugăciunea. Noi n'avem să ne luptăm zice sf. Paul, în contra oamenilor, cari stau din carne și sânge, cași noi, ci împotriva frunțașilor iadului: *Că nu ne este nouă lupta împotri-*

va trupului și a sângelui, ci împotriva căpeteniilor și domniilor. (Efes. 6, 12); prin aceasta vrea să ne facă atenți, că puterile noastre nu-s îndestulitoare spre a ne lupta cu atâția dușmani, ci avem lipsă de ajutorul lui Dumnezeu. *Toate le pot în Hristos, cel ce mă 'ntărește.* (Filip. 5, 13). Așă vorbește dânsul și așă trebuie să vorbească unul fiecare din noi. Totuș ajutorul acesta se dă numai acelaia, care-l cere prin rugăciune: *Cereți și se va da vouă.* Să nu ne încredem așadară numai în propunerile noastre, căci ni-se poate întâmpla ceva rău, ci toată încrederea noastră s'o punem în Dumnezeu, dacă vrem să scăpăm de diavolul, lăsându-ne cu totul în grija lui Isus Hristos și a Preacuratei Vergure Maria. Aceasta trebuie s'o facem mai ales, când suntem ispitiți în contra curățeniei sfinte, pentrucă dintre toate ispitele aceasta e cea mai înfiorătoare; cu ajutorul ei inimicul seceră învingerile celea mai dese. Noi nu suntem în stare să ne păstrăm curățenia; D-zeu trebuie să ni-o dea: „Și-am cunoscut — a zis Solomon — că nu voi fi într'alt chip înfrânat, de nu-mi va da Dumnezeu și m'am rugat Domnului“. (Înțel. Sol. 8, 21). În timpul acestei ispite trebuie așadară s'alerghăm fără zăbavă la Isus Hristos și la Preasfânta sa Mamă și anume prin rostirea deasă a preasfântului său nume. Cine-o face aceasta va învinge; iar cine n'o va face va pieri.

Afecte și rugăciuni.

Nu mă lăpădă dela fața ta! O Dumnezeu meu, nu mă alungă dela fața ta! Știu bine, că tu nu mă vei părăsi niciodată, decumva nu te voi părăsi eu mai întâiu; deaceea tremur încă înainte, fiindcă îmi cunosc slăbiciunea mea. Doamne, tu însuși trebuie să-mi dai puterea de lipsă împotriva iadului, care vrea să mă aibă din nou sub stăpânirea sa. În numele lui Isus Hristos te rog pentru aceea. Încheie, o Mântuitorul meu, între mine și între tine o pace durabilă, care să nu se mai frângă în vecii vecilor. Pentru aceea dă-mi dragostea ta sfântă. „Cine nu te iubește pe tine, acela rămâne în moarte“. De această moarte nefericită trebuie să mă ferești, o Dumnezeu sufletului meu. Eram deja pierdut, tu o știi bine aceasta. Totul datoresc singur bunătății tale, căci am ajuns iar în starea aceasta, în care mă aflu, și sper că în ea voi rămâne până în capăt. O Isuse al meu, pentru moartea ta amară, ce-ai suferit-o pentru mine, fă, să nu se mai întâmple aceea, ca iar să mă osândesc la iad. Te iubesc mai presus de toate. Sper, că voi fi totdeauna încătușat de această iubire sfântă, că voi muri în cătușile acestea și că voi trăi în etern. — O Marie, tu te numești mama statorniciei în bine; acest mare dar se împarte prin tine. Dela tine-l cer și dela tine-l și sper.

Punct 2.

Să vedem acum, în ce chip poate învinge omul lumea. Diavolul e un mare dușman, dar mai mare e lumea. Dacă necuratul nu s'ar folosi de lume și de oamenii cei răi, — sub cari se înțelege lumea — el nici când n'ar câștiga învingerile, de cari se bucură în timpul de față. Mântuitorul ne face atenți să ne ferim nu atât de diavolul, cât mai vârtos de lume: *Vă păziți de oameni.* (Mat. 10, 17). Oamenii adeseori sunt mai răi, decât dracii, pentrucă diavolii fug de rugăciune precum la rostirea preasfântului nume al lui Isus și al Mariei; când însă tovarășii cei răi îndeamnă pe unul la păcate, ei nu înceată, nici dacă le răspunde acela cu un cuvânt potrivit, ba cu atât mai tare-l ispitesc și batjocoresc, numindu-l om de rând și necult, care nu e bun de nimica, și dacă nu pot aduce chiar nimic contra lui, îl numesc farizău, care numai s'arată evlavios, de fapt însă nu-i așa. Și sufletele debile, ca să 'ncunjure imputările și batjocurile acestea, sunt apoi destul de nefericite spre a-se însoți cu acești servitori ai Satanei, și spre a se întoarce la vieța lor păcătoasă de mai 'nainte.

Frate dragă, înțelege odată, că vrând să trăești virtuos neîncetat vei fi batjocorit și desprețuit de dușmani: *Urâtă e celui fă-rădelege calea cea dreaptă.* (Pilde 29, 28). Cine duce o vieță destrăbălată, nu poate

suferi nici pe un moment privirea celui evlavios, și oare pentru ce? Pentru că purtarea aceluia e o imputare continuă pentru el, de aceea ar vrea să se poarte toți ca el, numai să mai scape de neliniștea, ce i-o pricinuește purtarea bună a altora. Apostolul zice: *Toți, cari voesc cu bună credință a viețui în Isus, goniți vor fi.* (II. Tim. 3, 12). Toți sfinții au avut parte de suferințe. Și cine e mai sfânt, ca Isus Hristos? Totuș în așa măsură l-a perzecat lumea, cât murì pe cruce între cele mai crâncene dureri.

Nici nu poate fi altfel, pentru că principiile lumii acesteia se lovesc în capete cu învățăturile lui Isus Hristos: *Înțelepciunea lumii acesteia nebunie este la Dumnezeu* (I. Cor. 3, 19). Lumea din contră ține de nebunie ceea ce Isus socotește de prețios, cum sunt crucea, durerile, umilirile: *Că cuvântul crucii celor pieritori nebunie este.* (I. Cor. 1, 18). Astfel, când cei răi ne blestemă și defaimă, noi să ne mângăiem cu gândul, că Dumnezeu ne binecuvântă și laudă: *Blestema-vor ei și tu vei binecuvânta.* (ps. 108, 18). Au doară nu-i destul, că ne laudă Dumnezeu, Maria, toți îngerii, toți sfinții și toți oamenii cinstiți? Să lăsăm pe păcătoși să vorbească, ce le place; iar noi, să continuăm a face și mai departe bucurie lui Dumnezeu, care-i foarte mulțămitor față de acela, care-i servește lui cu credință. Cu cât dăm de mai

multă împotrivire și greutate în deprinderea binelui, cu atât mai mare va fi plăcerea lui Dumnezeu și vrednicia noastră. Să ne închipuim, că 'n lumea aceasta ar fi numai Dumnezeu și noi. Las' să ne batjocorească cei răi cât or vrea, noi să-i lăsăm în plata ceriului, și să mulțămim lui Dumnezeu pentru lumina, ce ne-o dă, și de care pe cei răi îi lipsește; să continuăm drumul nostru liniștiți. Să nu ne rușinăm a ne mărturisii de creștini, căci: *Oricine se va rușina de mine și de cuvintele mele și Fiul omenesc se va rușina de acesta, când va veni întru mărirea sa.* (Luca 9, 26).

Dacă vrem să fim fericiți, trebuie să fim gata la orice suferință, trebuie să ne facem silă, și încă silă mare: *Strâmtă e poarta, care duce la viață* (Mat. 7, 14). *Impărăția ceriului se silește și cei ce se silesc o apucă pe ea.* (Mat. 11, 12). Dacă vrem să deprindem binele nu e alt chip de-a purcede, decât să pornim la luptă contra firii noastre turburătoare de pace. Trebuie să ne silim din bună vreme să desrădăcinăm mai cu seamă obiceiurile cele rele, și să sădim cele bune; dacă odată binele ni s'a prefăcut în datină, atunci observarea legii dumnezeiești devine ușoară, ba e chiar plăcută. Domnul a zis cătră sfânta Brigitta, că cel ce în deprinderea virtuții suferă cu curaj primele împunsături

de spini, aceluia chiar și spinii i se prefac în roze.

Fii treaz iubite creștine! Isus Hristos zice acum cătră tine, ce a zis cătră slăbănog: *Iată te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai păcătuești, ca să nu fie ție ceva mai rău* (Ioan 5, 14). „Ascultă,“ zice sf. Bernard, „o cădere nu e așa de rea, ca o recădere.“ Vai de cei ce umblă în calea Domnului și apoi se abat dela aceea: *Vai vouă fii părăsitori*, zice Domnul, la Isaia (30, 1). Aceștia vor fi pedepsiți ca unii, cari se 'mpotrivesc luminii: „Ei au stat în contra luminii“. (Iov 24, 13). Pedepșa acestor răsvrătitori, căroră Dumnezeu le-a dat o cunoștință bogată, și cari după aceea îi sunt necredincioși, stă în aceea, că rămân orbi, și-și sfârșesc vieța în păcate. *De se va abate dreptul dela dreptatea sa și va face nedreptate, toate dreptățile lui, cari le-a fost făcut nu se vor pomeni, ci întru păcatele sale va muri.* (Ezech. 18, 24).

Afecte și rugăciuni.

O Dumnezeul meu! De o atare pedepșă și eu m'am făcut vrednic adeseori, căci părăsind cu lumina grației tale păcatele, iarăș m'am întors la ele. Mulțamesc îndurării tale nemărginite, fiindcă nu m'a lăsat în orbia mea precum am meritat. Pentru aceea mă simt

îndatorat peste măsură, o Isuse al meu, și-aș fi foarte nemulțămitor, dacă iar ți-aș întoarce spatele. Nu, Mântuitorul meu! Vreau să cânt în veci lauda îndurării tale. Nădăjduesc, că în celalalt timp ai vieții mele voi cânta și lauda întru toți vecii mila ta, te voi iubi totdeauna și nu mă voi mai lipsi de ajutorul tău. Blestem și urăsc mai mult decât toate relele, nemulțămirea mea de până acum, deaceea servească spre a-mi deplânge totdeauna cu amar nedreptatea, ce ți-am pricinuit-o; fie să mă aprind cu atât mai tare de dragostea ta, având pururea înaintea ochilor ajutorul acela mare, ce tu mi l-ai dat, pe lângă toate vătămarile, ce ți le-am făcut. Da, te iubesc Dumnezeu, care ești vrednic de o iubire nemărginită. De azi încolo să-mi fii unica iubire, singurul meu bun. O, eterne Părinte, pentru meritele lui Isus Hristos, fă, te rog să rămân în grația și dragostea ta până în capăt. Știu sigur, că tu mi-o dai totdeauna numai s'o cer. Pentru aceea, mă rog ție Dumnezeu, fă, să cer totdeauna statornicie în bine și ajutorul tău. — O Marie, mijlocitoarea, scăparea și nădejdea mea, câștigă-mi tărie prin rugăciunea ta, ca să rog pe Dumnezeu totdeauna pentru statornicia în bine. Câștigă-mi-o, te rog, pentru dragostea, ce-o ai față de Isus Hristos.

Punct 3.

Acum ajungem la al treilea dușman, care e cel mai stricăcios dintre toți, și acesta e carnea noastră. Să cercăm așadar mijlocul, prin care ne putem scăpa de el. — Mai întâiu e rugăciunea, despre care am vorbit mai sus. — In locul al doilea e încunjurarea prilejului, de-a păcătui; despre acesta vom medita acum. Sf. Bernardin de Sienna zice: „Unul, dintre celea mai însemnate sfaturi ale lui Hristos și totodată temelul religiunii e acesta: Încunjură prilejul, ce duce la păcat“. Insuși diavolul, silit fiind prin exorcismi (blestemuri) a recunoscut, că predica cea mai neplăcută îi e cea despre încunjurarea ocaziunii. Și 'ntr'adevăr așa este, pentru că diavolul se bucură de toate planurile și promisiunile, ce le face un păcătos, care vrea să se pocăească, dacă acesta nu încunjură și prilejul de-a păcătui. Ocaziunea cu deosebire la plăcerile simțuale, e cași o legătură la ochi, care nu lasă pe om să vadă mai mult nici propusurile făcute, nici inspirațiunile primite sau adevărurile veșnice; pe scurt, te face să-ți uiți de toate și să fii orb. Cauza primă a căderii protopărinților noștrii a fost aceea, că n'au fugit de ocaziunea, ce duce la păcat. Dumnezeu între altele a poruncit să nu se atingă de pomul oprit: *Dumnezeu ne-a oprit să mâncăm dintrânsul, ori să ne atingem de el.* (Fac. 3, 3). Dar

nesocotita Eva, văzú, luă și mîncă. Intâiu privi fructul mai deaproape, apoi îl luă în mînă și — mușcă din el. Cine se aruncă de bunăvoie în primejdie. acela în ea va pieri: *Cel ce iubește primejdia va pieri în ea.* (Eccl. 3, 27). „Diavolul“ — zice sf. Petru — „umblă și caută pe cine să înghită“. Ce face el așadară, pentruca să între iar într'un suflet, din care a fost alungat? întrebă sf. Ciprian. Umblă să vadă nu cumva este vre-o parte pe unde ar putea să între. Dacă sufletul îngăduie să fie sedus la prilejuri păcătoase fără 'ndoeală vrăjmașul iarăș va intra în el și-l va înghiți. Egumenul Gueric vorbind despre învierea lui Lazar observă, că Lazar a ieșit legat de mîni și de picioare; legat s'a sculat, și a murit iarăș. Vai celui ce învie din păcat — vrea să zică acest scriitor — care însă, învie legat cu prilejul de-a păcătui. Acesta deși se scoală, totuș va muri din nou. Cine așadară vrea să fie fericit trebuie să părăsească nu numai păcatele, ci și prilejuile de a păcătui; trebuie să încunjure spre ex. pe prietenii, casa, și schimbul de scrisori, cari l-ar amăgi la păcat.

Cu toate acestea vei zice: „Acum mi-am schimbat viața, și nu intenționez nici un rău cu persoana aceasta, ba nu mai simț nici măcar o ispită“. Eu însă-ți răspund: în Mauritania sînt, după cum se spune, niște ursoici, cari vânează moine. Acestea cât ce văd ursoicile, de loc sar pe arbori, ca să

scape; dar ce face ursoaica? Se lungește sub arbore și se face moartă; văzând apoi, că s'au scoborit moimele, se scoală iute, le prinde și le mănâcă. Chiar așa stă lucrul și cu dușmanul cel rău; ne face să credem, că a trecut ispita; dacă însă omul umblă după ocaziune, atunci învie ispita și-l înghite. Oh, câte suflete nenorocite se află, cari adeseori sau rugat, s'au cuminecat, așa că se puteau numi chiar sfinți, cari însă cu toate acestea, neîncunjurând prilejul de-a păcătui au căzut pradă iadului. În istoria bisericească ni s'a păstrat următoarea întâmplare: O femeie sfântă, care așa era de milostivă, cât îngropă martirii, a aflat odată pe unul, care nu era chiar mort, l-a dus în casa ei, și acela s'a făcut sănătos. Dar ce s'a întâmplat? Acești doi sfinți, cum se puteau numi, cu un prilej nefericit pierdură mai întâiu grația lui Dumnezeu, apoi și credința.

Sf. Ioan Gurădeaur zice: „Pune scântei de foc pe fân, și-apoi cutează a zice, că fânul nu arde“. Asemenea zice sfântul Ciprian: „E cu neputință să fii încunjurat de flacări și totuși să nu arzi“. Chiar așa zice și Solomon, că e nebun acela, care susține, că el poate trece prin foc, fără să-l ardă: *Au umbla-va cineva pe cărbuni de foc aprinși, și nu-și va arde picioarele sale?* (Prov. 6, 27). Un atare nebun e cel ce nu se ferește de ocaziune în nădejdea, că nu va cădea.

Trebue să fugi, cași de un șarpe: *Ca de fața șarpelui fugi de păcat.* (Eccl. 21, 2). Nu trebue să te temi numai de mușcătura șarpelui, zice Gualfried, nu trebue să te temi numai așa, că nu-l atingi, fără nici să nu te apropii de el: *Incunjură atât atingerea cât și apropierea.* Tu însă vei răspunde: Cercetarea casei acesteia, pretinia cutare, îmi sunt de folos spre înaintare. Dar vezi tu bine că aceea casă pentru tine e „drumul spre iad“: *căile iadului e casa ei.* (Pilde 7, 27), deaceea nu e nici o scăpare; trebue s'o părăsești de vrei să fi fericit. Chiar ochiul tău cel drept să fie, zice Domnul: *De te smintește, scoate-l pe el și-l lapădă dela tine.* (Mat. 5, 29). Inseamnă-ți bine cuvântul: *dela tine*, va să zică nu aproape de tine să-l arunci ci departe, ceeace atâta înseamnă, că trebue să te ferești de orice prilej, ce duce la păcat.

Inimicul cel rău, după sf. Francisc de Asissi, altcum ispitește pe aceia, cari duc o viață bună, și cu totul altmintrelea pe aceia, cari duc o viață rea. El nu cearcă să-i lege îndată la început cu funia, ci-i leagă numai cu un fir de păr; apoi cu un fir de ață, după aceea cu o sfoară, în urmă cu o funie, și astfel îi trage cu sine în abizul păcatului. Cel ce vrea așadară să fie scutit de atare primejdie, îndată la început să taie firul (acesta de păr, să încunjure orice prilej, ce duce la

păcat : vizitele, darurile, biletele și altele de felul acesta. Iar ce privește cu deosebire păcatul necurăției, pentru cel ce a fost de dat cu el, nu-i destul să 'ncunjure ocaziunile celea mai apropiate, ci și cele mai depărtate; dacă nu le încunjură și pe acestea, atunci din nou va cădea.

Cine vrea să fie într'adevăr fericit, trebuie să ia hotărîrea tare, că nu se va mai depărta de Dumnezeu, și aceasta s'o înnoească tot întruna. Deaceea să repețească adeseori bine sentința sfinților : *De le-aș pierde toate; numai pe Dumnezeu nu.* Totuși nu-i destul să-ți pui numai în gând, că n'ai să-l pierzi mai mult, ci trebuie folosite și mijloacele spre a nu-l pierde.

Cel dintâiu mijloc e încunjurarea oricărui prilej, despre care a fost vorbă mai sus.

Al doilea e primirea mai deasă a sfințelor sacrameinte: a pocăinții și euharistiei. Intr'o casă, unde se mătură adesea nu domnește necurăția. Prin mărturisire sufletul se ține curat, și se câștigă nu numai iertarea păcatelor, ci și ajutorul de lipsă ca să poți sta în contra ispitelor. Euharistia apoi cu drept se numește pânea cea cerească ; deoarece precum trupul nu poate trăi fără mâncare pământească, chiar așa de puțin poate trăi sufletul, fără aceasta mâncare cerească : *De nu veți mânca trupul Fiului omenesc, și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață*

întru voi. (Ioan 6, 53). Din contră, cine gustă adeseori din pâinea aceasta, acela poate fi sigur că va trăi în etern: *Cel ce va mânca pâinea aceasta viu va fi în veac.* (Ioan 6, 58). De aceea și Conciliul Tridentin numește sf. Cuminecătură, o medicină prin care scăpăm de păcatele ușoare de peste zi, și ne asigură contra celor de moarte.

Al treilea mijloc e meditațiunea sau rugăciunea mentală: *Adă-ți aminte de celea mai de pe urmă ale tale, și în veac nu vei păcătui.* (Sir. 7, 38). Cine are înaintea ochilor adevărurile veșnice, moartea, judecata, eternitatea, nu va cădea în păcate. Dumnezeu ne luminează în meditație: *Apropiati-vă către dânsul, și vă luminați.* (ps. 33, 5). În aceea ne vorbește Dumnezeu, și ne dă să cunoaștem, ce trebuie să facem, și de ce trebuie să ne ferim: *Și-o voiu duce în pustie și voiu grăi după inima ei.* (Os. 2, 14) Meditația, mai departe e acea vatră binecuvântată, de unde se aprinde iubirea dumnezească. În urmă spre a rămâne în grația lui Dumnezeu, până în capăt e neîncunjurat de lipsă, precum adeseori am amintit, să ne rugăm, totdeauna și să cerem dela Dumnezeu ajutorul trebuincios pentru aceea; fără osteneală nimeni nu poate rămâne în darul lui Dumnezeu. Cine însă nu deprinde rugăciunea internă, despre acela cu greu s'ar putea zice,

că se roagă, iar cel ce nu se roagă, acela de bună seamă se va osândi.

Așadară, spre a dobândi fericirea trebuie să folosim mijloacele de lipsă, și să ducem o viață regulată. Dimineța când te scoli deprinde virtuțile creștinești, ale mulțămitei, iubirei, devotamentului și ale propusului, dimpreună cu rugăciunea către Isus și Maria, ca ei să te scutească de păcate în ziua aceasta. Apoi meditează și ascultă sf. liturgie. Peste zi cetește din ceva carte evlavioasă și adoară sf. Sacrament și pe dumnezeiasca Mamă. Seara zi rugăciunile obișnuite, și examinează-ți conștiința; în decursul săptămânii împărtășește-te cât mai des cu trupul și sângele Dlui Hristos; cu un cuvânt urmează întru toate sfaturile Părintelui tău sufletec. Foarte folositor e și aceea, s'ascuți odată pe an exercițiile spirituale în vre-o mănăstire. Trebuie să cinstești într'un chip deosebit și pe Preacurata Vergură Maria, de ex. prin post în fiecare Sâmbătă. Ea se numește mama statorniciei în bine, ce-o dă aceleia, care-i servește cu credință: *Cei ce-și pun nădejdea în mine, nu vor păcătui.* (Eccl. 24, 30). Înainte de toate trebuie să rugăm pe Dumnezeu pentru sfânta perseveranță, cu deosebire în vreme de ispită, rostind neîncetat sfântul nume alui Isus și al Mariei. Dacă faci acestea, vei fi de sigur fericit, dacă nu, de sigur vei fi condamnat.

Afecte și rugăciuni.

Scumpul meu Mântuitor! Îți mulțămesc pentru lumina ce mi-o dai și pentru mijloacele, ce tu îmi arăți, ca să mă faci fericit. Îți promit, că le voi împlini cu statornicie. Ajută-mi să rămân credincios. Știu că tu vrei să mă faci fericit, și eu deasemenea vreau să fiu fericit, cu deosebire pentru aceea, ca să-ți împlinesc dorința inimii tale, care așa de fierbinte îmi dorește fericirea mea. Nu, Dumnezeul meu, nu vreau să mă mai împotrivesc iubirei tale, cu care mă 'ncarci. Iubirea aceasta te-a făcut să suferi cu atâta paciință, pe când eu te vătămam. Tu ceri în schimb dragostea mea, și iată eu nu doresc altceva, decât să te iubesc. Te iubesc, o bunătate nemărginită, te iubesc mai presus de toate. O, de ce nu te-am iubit sincer! Pentru meritele lui Isus Hristos, fă, să nu-ți mai fiu nemulțămitor; fă, ca sau să încetez a-ți mai fi nemulțămitor, sau să mor. Doamne, tu ai început lucrul cel bun, îndeplinește-l dar. *Întărește Dumnezeule ceea ce ai produs în noi.* Dă-mi lumină, dă-mi putere, dă-mi iubire. — O Marie, care ești păzitoarea comorii grației, vină-mi într'ajutor; alege-mă de servul tău, și roagă pe Isus pentru mine. Fericirea mea în locul prim atârnă dela meritele lui Isus Hristos, apoi dela întrepunerea ta călduroasă.

Meditația XXXII.

Increderea în scutul Preacuratei Vergure Maria.

*„Cine mă află pe mine, află
vieața și va dobândi dela
Domnul mântuirea“.*

(Pilde 8, 35).

Punct 1.

Cât de mult trebuie să mulțămim noi îndurării nemărginite alui Dumnezeu, fiindcă ne-a dat de mijlocitoare pe Maria, care prin rugăciunile sale ne poate câștiga toate ajutoarele, de cari avem lipsă! „O bunăvoință într'adevăr minunată a Dumnezeului nostru“, exclamă sf. Bonaventura, „care te-a dat pe tine, Doamnă, *de apărătoare vinovaților săi, ca prin ajutorul tău orice vom voi să putem dobândi!* O, frații mei păcătoși, dacă ne aflăm vinovați înaintea judecății dumnezești, și dacă prin păcatele noastre am fi osândiți chiar la iad, cu toate acestea să nu desnădăjduim, ci să alergăm la Maria mama lui Dumnezeu, să-i cerem scutul ei și ea ne va mântui! Spre a ne schimba vieța ne trebuie numai o voință tare și o încredere mare în Maria, și atunci va fi sigură mântuirea

noastră. Și oare pentru ce? Pentrucă Maria e mijlocitoarea noastră, și încă o mijlocitoare puternică și îndurătoare, care pe toți vrea să-i ferească.

Mai întâiu vom socoti așadară pe Maria, ca pe o mijlocitoare puternică, care toate le poate înaintea Judecătorului. „Acesta e un dar deosebit“, zice sf. Bonaventura, „ce i s'a dat chiar de cătră Fiul ei, Judecătorul cel veșnic“. Iar Gerson zice, că Preacurata Vergură primește dela Dumnezeu orice lucru, pentru care se roagă, și asemenea unei regine își trimite îngerul să lumineze pe șerbitorii ei, să-i facă curați și plini de înțelepciune. Deaceea biserica ne îndeamnă să alergăm totdeauna la această mijlocitoare puternică, și s'o rugăm astfel: „Fecioară puternică, roagă-te pentru noi“.

Oare pentru ce e așa de puternic scutul Mariei? Pentrucă e maica lui Dumnezeu: „Rugăciunea Născătoarei de Dumnezeu“, zice sf. Antoniu, „poruncește oarecum lui Isus Hristos; deaceea e cu neputință să nu fie ascultată“. Iar sft. Gregoriu, arhiepiscopul din Nicomedia zice: „Fiul tău îți ascultă rugăciunile tale, pentrucă e îndatorit la aceasta în urma naturii omenești, ce-a luat-o din tine“. Tot astfel cetim și în scrierile sfântului Teofil, episcopul din Alexandria: „Fiul vrea să-i dea tot ce cere, pentru ca să-i răsplătească, în chipul acesta binele, cei l-a fă-

cut, dându-i trup omenesc“. De aceea strigă sf. martir Metodi: „Bucură-te, o Marie, pentru că ai dator pe Fiul tău; noi toți suntem datori lui Dumnezeu, el însă îți e dator numai ție“.

Cosma din Ierusalim zicea, că ajutorul Mariei e atotputernic: „Atotputernic e ajutorul tău o Marie“. Iar Richard de sf. Laurențiu voind să arete pentru ce e atotputernică Maria, zice astfel: „Dupăce puterea Fiului și a mamei e aceeași, astfel și mama e atotputernică prin puterea Fiului“. Fiul e atotputernic după natură, iar mama din îndurare; ceea ce înseamnă, că dânsa atâta primește în rugăciunile sale, cât cere, amăsurat următoarelor cuvinte: Quod Deus imperio, tu prece, Virgo potes, adică: Ce poate Dumnezeu prin porunca sa, aceea și tu o poți, Fecioară, prin rugăciunile tale.“

Chiar aceasta i s'a descoperit și sfintei Brigitta. Intr'o zi sfânta auzi grăind pe Isus cu Maria și-i zise: Cere dela mine orice vrei, pentru că nici o rugăciune a ta nu poate fi zadarnică“. Dup'aceea îi spusé și cauza, pentru care trebuie să i dea tot ce cere: „Fiindcă tu mi-ai împlinit toate pe pământ, astfel vreau să-ți împlinesc și eu toate în ceriu“.

Pe scurt, nu e nici un păcătos, fie acela ori cât de înglodat în fărădelegi, pe care să nu-l poată mântui Vergura Maria prin

rugăciunile sale: „Tu ai o putere neajunsă“, zice sf. Gregoriu din Nicomedia, o așa putere, cât nici chiar mulțimea păcatelor nu întrece darul tău. — O mama lui Dumnezeu! Nimic nu poate sta în contra puterii tale, pentrucă Făcătorul tău, cinstea, ce se dă ție, o socotește de-a lui.“ Nimic nu-ți este cu neputință, zice sf. Petru Damian cătră Preacurata Fecioară, pentrucă tu chiar și pe cei desnădăjduiți îi poți întoarce la nădejdea fericirii.

Afecte și rugăciuni.

Marie, mama și stăpâna mea iubită; vreau să te agrăesc cu sf. German: „Tu ești atotputernică, spre a le câștiga celor păcătoși fericirea, și nu ai lipsă de nici o recomandare înaintea lui Dumnezeu, fiindcă ești maica vieții celei adevărate.“ Scap așadară la tine, o Doamna mea, și atunci toate păcatele mele nu-mi pot lua nădejdea dela ceriu. Tu primești în rugăciunile tale, atâta cât vrei; roagă-te deci pentru mine, ca să fiu pururea fericit. Roagă-te pentru mine ticălosul, o Maica marelui Dumnezeu. Îți voi zice împreună cu sf. Bernard: „Roagă-te pentru mine, o Doamna mea, pentrucă Fiul tău te ascultă, și-ți dă tot ce dorești. E adevărat, că sunt păcătos, numai cât vreau să mă îndrept; inima mea se va umplea de bucurie, dacă voi putea fi unul dintre șerbitorii tăi aleși. Sunt,

ce e drept, nevrednic de scutul tău, dar știu, că tu nu lași fără ajutor nici pe unul, care-și pune încrederea în tine. Tu poți și vrei să mă mântuești, deaceea mă încred în tine. Când eu te nesocotiam, și eram deja pierdut, tu gândindu-te la mine, mi-ai câștigat darul trebuincios, spre a mă îndreptă; cu cât mai mult trebuie să nădăjduesc acuma, când îți servesc ție, și când sper și mă încred în tine. Roagă-te pentru mine, o Marie, și mă sfințește. Câștigă-mi sfânta statornicie, cere-mi o dragoste fierbinte față de Fiul tău și față de tine, maica mea, cea vrednică de iubit. Te iubesc, o doamna mea, și am nădejde, că te voi iubi totdeauna. Iubește-mă și tu, și fă-mă cu iubirea ta din păcătos un sfânt.

Punct 2.

În locul al doilea vom socoti pe Maria, ca pe o mijlocitoare, care pe cât e de puternică, pe atât e de îndurătoare, și chiar pentru aceea nu poate lipsi de ajutorul ei pe cel ce aleargă la dânsa. *Ochii Domnului*, zice David, *sunt spre cei drepți*, (ps. 33, 16); dar mama aceasta îndurătoare, precum ne spune Richard din sf. Laurențiu, își îndreaptă ochii săi „deopotrivă spre cei drepți cași spre cei păcătoși, asemenea unei mame bune, care grijește de fiul ei să nu cadă, iar dacă a căzut cumva, să-l ridice.“ „Intr'adevăr, o Doam-

nă," zice sfântul Bonaventura, „când privești la tine, eu nu văd altceva, decât îndurare.“ Sfântul Bernard apoi ne îndeamnă să alergăm la această mijlocitoare puternică în toate năcăzurile noastre cu încredere deplină, zicând: „Pentru ce să se teamă slăbiciunea omenească a alerga la Maria? În ea nu se află nimic aspru, nimic înfiorător; e cu totul plină de dulceață. Deaceea se numește Maria: „un arbore de oleu frumos pe câmp“ (Sir. 24, 19). Precum din arborele de oleu nu curge altceva, decât oleu — semnul îndurării — tocmai așa din mâinile Mariei nu izvorește altceva, decât milă și îndurare, cari le împarte tuturor, celor ce aleargă sub scutul ei. Pentru aceea pe dreptul o numește Dioniziu Cartauzianul: „Mijlocitoarea tuturor păcătoșilor, cari caută ajutorul tău,“ O, Dumnezeule, ce durere va simți sufletul în iad, când se va gândi la aceea, cât de ușor s'ar fi putut mântui, dacă până ce-a fost în viață ar fi alergat la ajutorul acestei mame îndurătoare; aceasta însă n'a făcut-o, și acum nu mai e vreme s'o facă.

Preafericita Vergură zise odată către sf. Brigitta: „Mama îndurării e numele meu, și aceea și sunt, deoarece îndurarea lui Dumnezeu m'a făcut îndurătoare.“ Și într'adevăr, ce altceva ne-a dat nouă mijlocitoarea aceasta pentru apărarea noastră, dacă nu îndurarea lui Dumnezeu, fiindcă vrea să ne facă

fericiți. Nefericit va fi așadară pentru totdeauna acela, încheie Fecioara Maria, care deși în viața aceasta se poate lăsa în grija mea, fiindcă sunt atât de miloasă, și îndurătoare și față de oricare om, totuși nu caută ajutorul meu în nefericirea lui, și astfel se osândește.“

Au doară ne temem, întreabă sf. Bona-ventura, că cerând ajutorul Mariei nu ni-l dă? „Nu,“ răspunde sfântul, „pentru că ea nu poate fi fără milă, și nu poate lăsa nici când fără ajutor pe săraci.“ Și oare pentru ce? Fiindcă ne-a dat-o Dumnezeu, ne-a dat-o ca pe o Stăpână și Mamă a îndurării. Ca stăpână și mamă a îndurării e datoare să grijească de săraci: „Tu ești Stăpâna îndurării,“ o agrăește așa de frumos sf. Bernard, și apoi o întreabă astfel: „Cari sunt supușii tăi, dacă nu chiar toți nefericiții?“ Dup'aceea sfântul mai adaugă ceva cu umilință, zicând: „Tu ești Regina îndurării, și eu sunt cel mai ticălos dintre păcătoși, cel din urmă dintre supușii tăi; așadară fii îndurătoare față de mine; îngrijește-te de mine, o Regină a îndurării. Mai departe ca mamă a îndurării, continuă sfântul, trebuie să porți grijă și să scapi de moarte pe copiii tăi bolnavi, cărora te faci mamă numai prin îndurarea ta.“ Deaaceea o numește sf. Vasile un spital public. Spitalele publice sunt făcute numai pentru bolnavii săraci, și cu cât cineva e mai

sărac, cu atât are mai mult drept să fie primit acolo, tot astfel și Maria — după părerea sf. Vasile — cu mai multă bunăvoință și luare aminte trebuie să primească pe păcătoșii mari, cari scapă la dânsa.

Să nu ne'ndoim niciodată despre îndurarea Mariei. Odinioară sf. Brigitta auzi pe Mântuitorul, grăind astfel către Maria: „Tu, chiar și față de diavolul ai fi îndurătoare, dacă te-ar ruga cu umilință.“ Dacă nefericitul s'ar smeri înaintea acestei mame dumnezești, și-ar ruga-o de ajutor, atunci Maria, prin mijlocirea ei, l-ar scăpa de iad. Dar Lucifer, cel îngâmfat nu o va face aceasta niciodată. Isus Hristos a voit să ne facă să înțelegem ceea ce însași Maria a zis către sf. Brigitta: „Păcătuească cineva oricât de mult și ori cât de greu, dacă se întoarce la mine cu adevărată părere de rău și cu o dorință fierbinte de-a se îndreptă, sunt gata să-l primesc numai decât, și nu iau în socotință nici mărimea, nici mulțimea păcatelor lui, ci numai gândul, cu care se întoarce la mine. „Nu mă voi teme să ung ranele lui, și să-i le vindec, pentru că mă numesc și sunt mama îndurării.“

Sf. Bonaventura astfel încurajază pe cei păcătoși: „Suspinați după dânsa, voi păcătoși pierduți, și ea vă va scăpa din primejdii.“ Nu desnădăjduiți, păcătoșilor, ridicați ochii voștri spre Maria, și rugați-o plini de încredere pentru îndurare! Bine zice așadară sf.

Bernard: „Să cercăm acuma după dar, și să-l căutăm prin mijlocirea Mariei.” Maria, zice Richard din Sân-Laurențiu, ne-a aflat iarăș darul, ce l-am pierdut, deaceea: „vrând să aflăm darul, să-l căutăm la Maria, care l-a aflat.” Când arhanghelul Gavril a vestit Preacuratei Fecioare, că ea va fi mama lui Dumnezeu, între altele îi zise și următoarele vorbe: *Nu te teme Marie, că ai aflat dar,* (Luca 1, 30). Maria însă nici când n'a fost lipsită de dar, ea totdeauna a fost plină de dar; cum poate deci arhanghelul să-i zică, ai aflat dar? La asta răspunde cardinalul Hugó: „Maria nu l-a aflat pentru sine, deoarece dânsa totdeauna se bucură de el, ci pentru noi, dupăce noi l-am pierdut.” Deaceea ne strigă el: *S'alerge deci păcătoșii la Fecioara; da, la dânsa să alerge toți aceia, cari au pierdut darul prin păcate și să zică: dă-ne darul nostru înapoi, pentrucă tu ni l-ai aflat.*

Afecte și rugăciuni.

Iată, o Maică preamărită alui Dumnezeu, pe un păcătos nefericit la picioarele tale, care nu odată, ci de mai multe ori a pierdut darul dumnezeesc, ce i l-a câștigat Fiul tău prin moartea lui. O mama îndurării, eu viu la tine cu o inimă rănită și plină de sânge! Ah, nu mă alungă, ci cu atât mai tare fie-ți

milă de mine, și-mi ajută. Caută la încrederea, cu care mă apropii de tine, și nu mă părăsi. Nu te rog pentru bunuri pământești, nu, ci pentru îndurarea lui Dumnezeu și pentru iubirea Fiului tău. Maica mea, roagă-te și nu încetă să te rogi pentru mine. Meritele lui Isus Hristos și mijlocirea ta mă vor mântui. Tu, ca mijlocitoarea noastră, ești îndatorată să ajuți pe cei păcătoși; împlinește-ți așadar slujba, ce-o ai. Voiu zice dar cu sf. Toma din Villanova: „Împlinește-ți dregătoria ta de povățuitoare, încredințându-mă lui Dumnezeu și mă scutește. Nu e cauză, oricât de desnădăjduită, care să se piardă, când o aperi tu. Tu ești nădejdea celor păcătoși, tu ești încrederea mea, o Marie! Nu voiu încetă să te iubesc, să-ți slujesc și să scap totdeauna la tine, dar nici tu nu încetă să-mi ajuți, cu deosebire, când mă affu în primejdie de-a pierde din nou darul lui Dumnezeu. — O Marie, o maică preamărită alui Dumnezeu, îndură-te spre mine.

Punct 3.

În locul al treilea să socotim pe Maria, ca pe o mijlocitoare atât de îndurătoare, cât nu ajută numai celui ce aleargă la dânsa, ci caută și pe cel nefericit și năpăstuit, spre a-l scuti și mântui. Maria, pe toți ne chiamă la sine, și ne încurajază să sperăm tot binele,

dacă ne întoarcem la dânsa: *La mine e toată nădejdea vieții și a tăriei. Veniți toți la mine.* (Sirach 24, 26). Privitor la locul acesta, zice evlaviosul Pelbart: „Pe toți îi chiamă la sine, și pe cei dreupți și pe cei păcătoși.“ „Diavolul mereu umblă, încoace și încolo, zice sf. Petru, și caută pe cine să înghiță.“ Dar mama lui Dumnezeu după Bernardin de Bustis, umblă mereu împrejur și caută pe cine să-l ferească. Maria e mama îndurării, pentru că mila ei față pe noi o face, să se ndure spre noi, și mereu e îngrijită de mântuirea noastră, asemenea unei mame bune, care nu poate răbdă să vadă pe copiii ei în primejdie și să-i lase fără ajutor. După Isus Hristos, zice sf. German, oare cine se îngrijește mai mult de mântuirea noastră, dacă nu tu, o mamă a îndurării: „Cine după Fiul tău e mai îngrijat de neamul omenesc, ca tine?“ Sf. Bonaventura adauge la aceasta următoarele, zicând, că Maria atât e de îngrijată pentru cei nefericiți, cât se pare, că nu dorește altceva, decât să-i ajute: »Așa ești de îngrijată pentru cei sărmani, cât pare, că unica ta dorință e, să te înduri.

De bună seamă ea ne va ajuta, dacă ne îndreptăm spre dânsa: „Atât e de mare bunătatea ei,“ zice Id'ota, »încât nu va fi alungat nimenea fără ajutor.« Totuș cu aceasta nu se îndestulește inima miloasă a Mariei: »Mai iute ne ajută mila ei, decum o ru-

găm noi, zice Richard de Sîn-Victor, și e gata să ne ajute înainte, de ce am ruga-o noi. Acelaș scriitor zice mai departe, că Maria atât e de milostivă, cât privind la starea noastră cea ticăloasă, numai decât ne ajută: „Tu, atât ești de îndurătoare, cât văzând ticăloșia unui om verși laptele îndurării peste el, și nu poți trece cu vederea nici un nefericit, fără să-l mângâi.“ Așa a făcut ea, câtă vreme a trăit pe pământ, precum putem vedea din celea întâmplate la nunta din Cana Galileii. Văzând Maria, că se gată vinul, n'a așteptat să fie rugată, ci făcându-i se milă de întristarea mirilor, rugă pe Fiul ei, să-i scape din necaz. Deaceea zice Maria cătră Isus: „Vin nu au.“ și atunci Isus prin o minune schimbă apa în vin. Dacă îndurarea Mariei a fost așa de mare față de cei întristați, când trăia încă pe pământ, acum, când e în ceriu, de unde cunoaște mai bine lipsurile noastre, desigur cu mult mai mare-i va fi grija ce-o poartă față de noi. Iar Novarin spune următoarele: „Dacă nerugată ne vine în ajutor, ce va face atunci, când o vom ruga?“

Să nu încetăm așadară nici odată, să alergăm în lipsurile noastre, la aceasta mamă alui Dumnezeu, care totdeauna stă gata să-l ajute pe ce-l ce-o roagă. „Totdeauna o afli gata să-ți ajute,“ zice Richard. Iar Bernardin de Bustis susține că: „Dorința Mariei de a-ți face bine și de-a te încărca cu daruri,

e mai mare ca dorința, ce-o ai tu de-a primi darurile acestea." Deaceea zice el: „Dacă alergăm la dânsa îi vom afla totdeauna mâ-nile pline de daruri și îndurări. „Cu alte cuvinte, așa e de învăpăiată dorința Mariei de a ne face bine și de-a ne vedeà fericiți, încât se simte vătămată nu numai de acela, care-i face vre-o neplăcere, ci și de acela, care nu-î cere ajutorul: „Impotriva ta păcătuesc, o Stăpână, și aceia, cari nu cer nimic dela tine.“ In schimb, cel ce o chiamă într'ajutor cu dorința de-a se îndreptă acela dejă e fericit; pentru aceea strigă sf. Bonaventura: „O mântuirea celor ce te chiamă pe tine!“ Să ne întoarcem deci cătră aceasta mamă dumnezească, și să-i zicem așa totdeauna: „In tine am nădăjduit eu, o Stăpână, și nu mă voi rușina de tine în veci.“ O, Doamnă, o Marie, mama lui Dumnezeu, nu, eu nu voi fi osândit, pentrucă mi-am pus nădejdea în tine.

Afecte și rugăciuni.

O Marie! Iată un nefericit rob al iadului la picioarele tale, care te roagă pentru îndurare. Intr'adevăr nu sunt vrednic de nici un bine. Tu însă ești maica 'ndurării și ești milostivă și față de cel nevrednic. Toată lumea te numește scăparea și mântuirea păcătoșilor, fi și scutul și nădejdea mea. Eu sunt o oaie pierdută; însă cuvântul veșnic s'a sco-

borît din ceriu și s'a făcut Fiul tău, ca să mântuească oile celea pierdute și el vrea, să mă îndrept la tine și tu să-mi ajuți prin mijlocirea ta. Preasfântă Marie, mama lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi păcătoșii! O puternică mamă aui Dumnezeu! Tu pentru toți te rogi, oh, roagă-te și pentru mine Fiului tău. Spune-i, că eu te cinstesc, și că tu ești scutul meu. Spune-i, că toată nădejdea mi-am pus-o în tine. Spune-i, să mă ierte și că-mi pare rău de toate vătămarile, ce i le-am făcut. Spune-i, că pentru îndurarea lui mi-ar putea da sfânta perseveranță. O, roagă-te să-mi dea dar, ca să-l pot iubi din toată inima. In scurt spune-i, că tu vrei să mă vezi fericit; el împlinește ceea ce tu ceri de la dânsul. — O, Marie, nădejdea mea, în tine mă încred eu, îndură-te spre mine.

Meditația XXXIII.

Despre iubirea lui Dumnezeu.

„Noi îl iubim pe el, că el mai
întâiu ne-a iubit pe noi“.

(I. Ioa. 4, 19),

Punct 1.

Cugetă-te, că Dumnezeu e vrednic să-l iubești, pentru că el te-a iubit mai înainte de ce tu l-ai fi iubit, și el între toți a fost cel dintâiu care te-a iubit: *Cu iubire veșnică te-am iubit pe tine*. (Ier. 31, 3). Cei dintâi, cari te-au iubit în lumea asta au fost părinții tăi; ei însă te-au iubit, numai după ce te-au născut; dar mai înainte de ce erai tu, te-a iubit Dumnezeu. Nici tatăl tău, nici mamă-ta nu erau pe lume și Dumnezeu te-a iubit deja; ba nici lumea nu era făcută și Dumnezeu te iubiă. Și cu cât mai înainte de facerea lumii te-a iubit Dumnezeu? Cu o mie de ani, sau cu o mie de veacuri? Nu numără anii și veacurile, ci să știi că Dumnezeu din veci te-a iubit pe tine: „Cu iubire veșnică te-am iubit de tine, deaceea te-am tras la mine din îndurare“. Cu un cuvânt, de când e Dumnezeu, pururea te-a iubit pe tine; de când s'a

iubit pe sine, te iubește și pe tine. Pe dreptul zicea sf. Agneta, o tină ră vergură : „Am deja un alt iubit“. Când făpturile-i cereau iubirea, le răspundeă : Nu tu lume și voi făpturi ! Eu nu vă pot da iubirea mea ; Dumnezeu m'a iubit mai întâiu ; se cade așadară, ca toată iubirea mea s'o încredințez Dumnezeului meu.

Frate dragă, Dumnezeu te iubește din veci, și numai din iubire te-a ales el din mulțimea atâtor oameni, pe cari îi putea zidi, și-a dat vieață și te-a așezat în lumea aceasta. Din iubire față de tine a zidit el alte multe ființe, ca ele să-ți servească și să-ți aducă aminte de iubirea, ce o are el față de tine, și cu care ești dator. *Ceriul și pământul*, zice sf. Augustin, și toate ființele îmi strigă să te iubesc. Privind acel sfânt soarele, luna, stelele, munții, râurile, i s'au părut cași cum toate i-ar strigă : Iubește pe Dumnezeu, Augustine, căci pentru tine ne-a făcut el ca să-l iubești. Când egumenul Ransè, întemeietorul călugărilor trapiști, privea dealurile, izvoarele, florile, zicea, că toate făpturile acestea îi aduc aminte de iubirea, ce-o poartă Dumnezeu față de el. Sf. Terezia deasemenea zicea, că făpturile îi bagă vină pentru nemulțămirea ei față de Dumnezeu. Când sf. Maria Magdalena de Pazzis ținea o floare frumoasă sau ceva fruct în mână își simția inima rănită de iubirea lui Dumnezeu, ca de

o săgeată și zicea în sine: Așa a socotit Dumnezeu din veci, ca floarea aceasta, fructul acesta să le facă pentru mine, ca eu să-l iubesc.

Gândește-te apoi la iubirea aceea minunată, ce-o are Dumnezeu față de tine, în urma căreia te ai născut într'o țară creștină și'n sinul bisericii adevărate. Câți nu se nasc între cei ce se închină idolilor: Iudei, Mohamedani, sau între eretici, și se prăpădesc într'un mod nenorocit. Numai puțini au fericirea de-a se naște acolo, unde domnește credința cea adevărată, și între acești puțini și pe tine te-a ales Domnul! O, ce dar nemăsurat e acel dar al credinței! Câte milioane sunt lipsite de sf. taine, de predici, de pildele bune ale deaproapelui și de toate mijloacele, cari în biserica noastră adevărată sunt la îndemână pentru asigurarea mântuirii veșnice! Și Dumnezeu a voit, ca mijloacele acestea mari să le întoarcă spre folosul tău, fără să-ți ieie în socotință vrednicia ta; chiar și atunci, când a văzut înainte, că tu ești vrednic de pedeapsă; deoarece atunci, când a hotărât să te facă și să-ți dea daruri, încă atunci a văzut el vătămarile, ce i-le vei face.

Afecte și rugăciuni.

O, Doamne al ceriului și al pământului, Majestate infinită și bunătate nemărgi-

nită! Ah, pe lângă nespusa ta iubire față de oameni, totuș ești tare desprețuit de ei. Și dintre acești oameni cu deosebire pe mine m'ai iubit, Dumnezeu meu, dându-mi numai mie un dar cu totul deosebit, de care pe mulți i-ai lipsit; și eu — vai, eu te-am desprețuit încă mai mult decât alții. O Isuse, Mântuitorul meu, cad la picioarele tale; nu mă lăpădă pe mine dela fața ta. Pentru nemulțămirea mea cea mare aș fi vrednic să fiu lăpădat dela tine, dar tu ai zis: *Pe cel ce vine la mine nu-l voi scoate afară.* (Ioan 6, 37). Isuse al meu, îmi pare rău, că te-am vătămat. Până acum nu te am cunoscut, acum însă te recunosc ca Domnul și Mântuitorul meu, care ai murit pentru mine, ca să mă faci fericit, și să fi iubit de mine. O, Isuse al meu, când voi înceta să nu-ți mai fiu nemulțumitor? Când voi începe să te iubesc cu adevărat? Iată în momentul acesta vreau să încep a te iubi din toată inima numai pe tine. O bunătate infinită, eu te rog și te iubesc pentru toți aceia, cari nu te iubesc. Eu cred în tine, nădăjduesc și te iubesc; în 'grija ta mă las cu totul. Ajută-mi cu darul tău, căci tu îmi cunoști slăbiciunea mea. Tu mi-ai ajutat încă atunci, când eu nu te iubiam și nici nu doria să te iubesc, cu cât mai mult mă pot încrede în îndurarea ta acum, când te iubesc, și nu doresc a iubi altceva, decât pe tine? Doamne, dă-mi iubirea ta, însă o iu-

bire fierbinte, care să mă facă să-mi uit de toate făpturile; o iubire tare, care mi dă putere să înving toate greutățile; o iubire statornică, ce pururea să fie între mine și între tine. Toate le aștept dela meritele tale, o Isuse al meu, și acestea le nădăjduesc prin mijlocirea ta, o Marie, mama mea!

Punct 2.

Dumnezeu ne-a dăruit cu foarte multe creaturi frumoase, dar nu s'a îndestulit numai cu atâta, „ci ne-a iubit pe noi și s'a dat pe sine pentru noi“. (Efez. 5, 2). Păcatul blestemat ne-a despoiat de grația divină și de raiu, făcându-ne robi iadului, dar Fiul lui Dumnezeu spre uimirea ceriului și a naturii a voit să vină pe pământ să se facă om, să ne scape de moartea cea veșnică, și să ne câștige iarăși grația și raiul pierdut. Ce minune de necrezut ar fi aceea, când un împărat din iubire față de viermi s'ar face vierme! Cu atât mai mult trebuie să ne mirăm, când vedem, că un Dumnezeu din iubire față de oameni, se face om! „S'a micșorat pe sine, chipul servului luând, întru asemănare omenească făcându-se și cu închipuire aflându-se, ca omul“. (Filip 2, 7). Un Dumnezeu întrupat! „Și cuvântul trup s'a făcut“. (Ioa. 1, 14).

Dar mirarea noastră crește, dacă luăm în socotință tot, ce a făcut și răbdat acest

Fiu alui Dumnezeu, din iubire față de noi. Ar fi fost destul și numai un picur din sângele său, ca să ne mântuească, o singură lacrimă, o simplă rugăciune, căci fiind rugăciunea lui, rugăciunea unei persoane dumnezeiești, ar fi de un preț nemărginit, și deci ar fi în stare să mântuească toată lumea, precum și alte lumi nenumărate. „Dar nu“, zice sf. Hrisostom, „ceeace eră destul pentru răscumpărare, nu eră deajuns pentru dragostea lui nemărginită, ce-o avea față de noi oameni“. El nu voia să ne mântuească numai, ci pentru că ne iubiă foarte, voiă, cași noi să-l iubim din inimă. Pentru aceea și-a ales o viață plină de patimi și disprețuri, și o moarte mai amară decât toate morțile, arătându-ne prin acestea iubirea nemărginită, ce-o avea față de noi: „Smeritu-s'a pe sine, ascultător făcându-se până la moarte, iară moartea crucii“. (Filip 2, 8).

O, culme a iubirii dumnezeiești, care întreci toată priceperea oamenilor și a îngerilor! „Culme“, zic, pentru că așa te-au numit și Moise și Ilie pe muntele Tavorului, când vorbeau despre patimile lui Isus Hristos. (Luca 9, 31). „Culmea durerii, culmea iubirii“, zice sf. Bonaventura. Dacă Mântuitorul n'ar fi fost Dumnezeu, ci numai unul din prietini sau rudeniile noastre, oare ne-ar fi putut da un semn mai mare despre dragostea lui, decât acela, că a murit pe cruce?

Mai mare dragoste, decât aceasta nimeni nu are, ca să-și pue cineva sufletul său pentru prietini săi. (Ioa. 15, 13). Dacă ar fi trebuit Isus Hristos să ferească pe Părintele său, ce-ar fi putut face mai mult din dragoste pentru el? Dacă tu, frate dragă, ai fi fost Dumnezeu și născătorul lui Isus Hristos, ce-ar fi putut face el altceva mai mult pentru tine, decât să-și dea sufletul într-o mare de dureri și batjocuri? Dacă cel mai neînsemnat om din lume ar fi făcut pentru tine, ceea ce a făcut Isus Hristos, putere-ai trăi fără să-l iubești?

Ce zici la toate acestea? Crezi tu în întruparea și moartea lui Isus Hristos? Crezi și nu-l iubești? Te poți gândi la aceea să iubești altceva, decât pe Isus? Doar te 'ndoiești, că el te-a iubit? Sf. Augustin zice: „Pentru aceea a venit Hristos în lume, ca să cunoască omul, cât de mult îl iubește Dumnezeu pe el. Înainte de întrupare se mai putea îndoii omul de aceea, că oare iubește-l Dumnezeu într'adevăr, ori nu? După întrupare însă și după moartea lui Isus Hristos mai poate-se îndoii cineva în dragostea lui Isus? Într'adevăr nu ne-a putut arăta nici un alt semn al dragostii lui celei mari, decât să-și jertfească viața lui dumnezească pentru noi. Numai cât urechea noastră e dată să asculte vorbindu-se despre facere, răscumpărare, despre un Dumnezeu pe cruce,

și tocmai fiindcă suntem dedați cu astfel de vorbe — rămânem răci și nepăsători. O sfântă credință, luminează-ne !

Afecte și rugăciuni.

O Isuse al men, văd, că n'ai avut ce face mai mult, pentru ca să mă constrângi să te iubesc, și văd bine, că prin nerecunoștința mea te silesc să te depărtezi dela mine. In veci fie binecuvântată răbdarea ta, care atâta m'a așteptat. Eu m'am făcut vrednic de un iad, anume pentru mine, dar moartea ta îmi dă nădejde. O fă-mă să cunosc, bunătate neajunsă, vrednicia ta de-a fi iubit, precum și datorința mea de-a te iubi. Eu bine am știut, Isuse al meu, că tu ai murit pentru mine și apoi cum am putut, o Dumnezeuule, trăi atâția ani și să-mi uit de tine. O, dacă aș putea trăi din nou anii pierduți, acum pe toți, Domnul meu, ți i-aș dărui ție. Dar anii trecuți odată nu se mai întorc; de aceea dă-mi, ca măcar celalalt timp al vieții mele, să-l petrec în iubirea ta, și să fac pururea voia ta. Scumpul meu Răscumpărător te iubesc din toată inima, tu însă înmulțește-mi iubirea aceasta; adă-mi aminte totdeauna, de ceea ce ai făcut pentru mine, și nu mă lăsa să-ți fiu mai mult nerecunoscător. Nu, nu vreau să mă împotrivesc mai mult luminii, ce mi-ai dat-o. Tu vrei să fi iubit de mine,

și eu vreau să te iubesc pe tine. Și pe cine altul să iubesc, dacă nu pe Dumnezeu, care-i de-o frumsețe și bunătate nețărmurită? Pe un Dumnezeu, care a murit pentru mine! Pe un Dumnezeu, care m'a răbdat atâta, care în loc să mă pedepsească după vrednicie, mi-a schimbat pedepsele în daruri și binecuvântări? Te iubesc o Dumnezeule, care ești vrednic de o iubire nemărginită! Nu suspin, nici nu doresc altceva, decât să trăiesc stăpânit cu totul de iubirea ta, și că nu-mi aduc aminte de nimic, afară de tine. O iubire infinită a Domnului meu, ajută unui suflet, ce vrea să fie întreg al tău. — Ajută-mi, o Marie, mama lui Dumnezeu prin mijlocirea ta, și roagă pe Isus să mă facă de tot al său.

Punct 3.

Uimirea noastră crește, dacă vom socoti dorința, ce-o are Isus Hristos de-a pătimi și muri pentru noi: *Cu un botez am să mă botez, și cum mă strâmtoresc până când se va săvârși.* (Luca 12, 50). Eu trebuie să mă botez cu botezul sângelui meu propriu, și mai mor de dorul după patimile și moartea mea, pentru ca iute să cunoască omul dragostea, ce-o port față de el. De aceea și zise în noaptea, dinaintea patimilor sale: *Cu dor am dorit să mânânc aceste sf. paști cu voi.* (Luca 22, 15). „Se pare,” zice sf. Vasile din

Seleucia, că „Dumnezeu nu se poate sătura de iubirea, ce o are față de oameni.“

Oh, Isuse al meu! Oamenii nu te iubesc, fiindcă nu se cugetă la iubirea, ce ai purtat-o față de ei. O Dumnezeule, oare cum se poate, că un suflet, care se gândește, că Dumnezeu a murit din iubire față de el, și încă cu așa mare dorință a murit, ca să-și arete dragostea lui, față de el; cum poate să trăească fără de a-l iubi? *Dragostea lui Isus ne strânge pe noi.* (II. Cor. 5, 14). Sf. Paul zice, că nu atât aceea, ce a făcut și pătimit Isus Hristos, ci mai vârtos iubirea, cu care a suferit, ne silește să-l iubim. Acestea socotindu-le, zice sf. Laurențiu Iustiniani: „Noi vedem pe cel înțelept nebun, pentru dragostea lui cea mare“. Noi vedem pe un Dumnezeu, care din iubire prea mare față de noi a murit cași un nebun. Și cine ar putea crede, un atare lucru, dacă nu ne-ar spune credința, că ziditorul a voit să moară pentru făptura sa! Sf. Maria Magdalena de Piazzzi într'o vedenie ce-o avu ținând crucea în mână, deasemenea numi pe Isus nebun de iubire: „O Isuse, tu într'adevăr ești nebun de iubire“. Tot astfel ziceau și păgânii, când li-se predică despre moartea lui Isus Hristos; ei o socotiau de-o nebunie, ce nu se poate crede, precum ne spune Apostolul: „*Noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, Jidovilor*

adecă sminteală, iar Elinilor nebunie. (I. Cor. 1, 23). Cum se poate, ziceau ei, ca un Dumnezeu, care în sine și prin sine e preafericit, și nu are lipsă de nici un om, pentru care să se pogoare în lume, cum poate să se facă om și să moară din iubire față de oameni făpturile sale? Aceasta ar fi chiar atâta, cași când ai crede, că un Dumnezeu a înebunit din dragoste față de oameni. Și totuși e așa; e un ce dovedit mai presus de toate, că Isus Hristos, adevăratul Fiu alui Dumnezeu, din iubire față de noi s'a dat morții: *El ne-a iubit pe noi și s'a dat pe sine pentru noi.* (Efez. 5, 2).

Și oare pentruce a făcut-o el aceasta? *Hristos pentru toți a murit, ca cei ce viază să nu mai vieze șieși, ci celui ce a murit pentru ei.* (II. Cor. 5, 15). A făcut-o aceasta, ca prin iubirea, ce-a arătat-o față de noi să câștige toate înclinațiunile inimii noastre: „Că pentru aceasta a murit Hristos, ca să stăpânească și pe cei vii și pe cei morți.“ (Rom. 14, 9). Din care cauză sfinții, cugetându-se la moartea lui Isus Hristos, ținneau de un ce neînsemnat a-și da viața din dragoste față de un Dumnezeu așa de iubitor. Câți nobili, câți principii nu și-au părăsit neamurile, patria, bogățiile și regatele chiar, și închizându-se în vre-o mănăstire, au trăit singuri pentru dragostea lui Isus Hri-

stos! Câți martiri nu și-au jertfit viața! Câte vergure alese n'au renunțat la legătura cu cei mai de frunte bărbați, și au mers voioase și saltând de bucurie la moarte, pentru ca să răsplătească cel puțin în parte iubirea unui Dumnezeu, care a murit pentru ele!

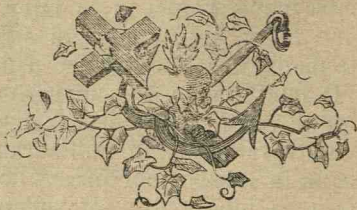
Și tu, frate dragă, ce-ai făcut pentru iubirea lui Isus Hristos? Precum a murit el pentru sfinți, pentru sf. Laurențiu, sf. Lucia, sf. Agneta, întocmai așa a murit și pentru tine. Ce vrei să faci în celalalt timp al vieții tale, pe care Dumnezeu numai pentru aceea ți-l lasă, ca tu să-l iubești? Privește cel puțin de azi înainte la crucea Mântuitorului și aducându-ți aminte de iubirea, ce-a avut-o el față de tine zi în sufletul tău: „Așadară tu, Dumnezeul meu, ai murit pentru mine?” Fă măcar, aceasta și fă o adese-ori, căci de-o vei face, te vei simți oarecum silit să iubești pe un Dumnezeu, care așa de mult te-a iubit.

Afecte și rugăciuni.

O iubitul meu Răscumpărător! E drept că nu te-am iubit, deoarece nu m'am gândit la iubirea ce-ai avut-o față de mine! Ah, Isuse al meu, am fost nerecunoscător față de tine! Tu ți-ai dat viața pentru mine, gustând o moarte mai amară, decât toate morțile, și eu am putut fi așa de nemulțamitor, cât nici măcar odată nu voiam să mă cuget

la aceea? Iartă-mă! Îți făgăduesc Iubirea mea răstignită, că de acum înainte tu vei fi singurul obiect al gândurilor și simțimentelor mele. Dacă lumea ori diavolul îmi îmbie, un măr oprit, adă-mi atunci aminte, iubitul meu Mântuitor, de patimile, ce tu le-ai suferit din iubire față de mine, ca eu să nu încetez a te iubi și să nu te vatăm mai mult. O, dacă un serv al meu ar fi făcut pentru mine ceea ce tu ai făcut, n'aș avea curaj să-l vatăm. Și eu așa de adese-ori am îndrăznit să-ți întorc spatele, ție, care ai murit pentru mine? O frumoase flacări de iubire, cari pe un Dumnezeu l-ați înduplecat să-și dea vieța pentru mine, veniți și la mine, aprindeți, umpleți toată inima mea și striviți în mine toate înclinațiunile cătră lucrurile lumii acesteia! O iubitul meu Răscumpărător, cum se poate să te văd în ieslea din Vitleem, sau pe crucea Calvarului ori în sf. Sacrament pe altar, și să nu te iubesc mai presus de toate? Isuse al meu, te iubesc din tot sufletul! Până ce voi mai trăi, tu să-mi fii singurul meu bun, singura mea iubire. Mi-s de-ajuns anii nefericiți, cari i-am petrecut într'un mod ticălos, uitându-mi de patimile și iubirea ta. Cu totul mă dau ție, și fiindcă nu știu bine, cum să mă dau ție, deaceea primește-mă și stăpânește întreagă inima mea. *Vină Impărăția ta.* De-acum înainte să nu servească

inima mea altuia, decât ție; să nu vorbească despre nimic, să nu cugete la nimic altceva, să nu suspine după nimic, decât după iubirea și bunătatea ta. Ajută-mi pururea cu darul tău, ca să-ți fiu credincios. În meritele tale mă încred, Isuse al meu. — O mama frumoasei iubiri, fă-mă, să iubesc cu adevărat pe acest Fiul al tău, care e așa de vrednic de iubire, și care m'a iubit atât de mult.

Meditația XXXIV.

Împărtășirea cu sf. Cuminecătură.

„Luați, mâncați, acesta este trupul meu.“ (Mat. 26, 26).

Punct 1.

Să ne gândim numai, ce mare *dar* e preasfântul Sacrament de pe altar; câtă *dragoste* a arătat Isus față de noi prin acest dar; și *cât de mult dorește*, ca noi să ne împărtășim adeseori și bine cu acest dar izvorât din dragostea lui.

Mai întâiu vom socoti, ce mare dar ne-a făcut Isus Hristos, dându-se pe sine întreg spre mâncare în sf. Cuminecătură. Sf. Augustin zice, că „deși Isus e Dumnezeu atotputernic, totuși mai mult nu ne putea da. Și oare, putere-ar primi sau dori un suflet o mai mare comoară,“ întreabă sf. Bernardin de Siena, „decât preasfântul corp alui Hristos?“ Profetul Isaia strigă: „Vestiți între neamuri măririle lui.“ (Isa. 12, 4). Spuneți, o oamenilor, invențiile celea pline de iubire ale bunului Dumnezeu. Intr'adevăr chiar numai Mântuitorul nostru ar fi putut inventa darul

acesta, și nime altul. Căci cine dintre noi, întreb eu, ar fi putut cere lucrul acesta? Cine ar fi îndrăznit să-i zică: Doamne, dacă vrei să cunoaștem dragostea, ce-o ai față de noi, ascunde-te atunci sub forma pâinii, te dă apoi nouă spre nutrire? „Nu se pare că-i nebunie, întreabă sf. Augustin, a zice: mâncați-mi corpul meu, beți-mi sângele meu?“ Când Isus vorbi cu învățăceii săi despre acest dar plin de taine, ce voiă să ni-l lase ca moștenire, așa de tare le întrecu atunci misteriu această credința lor, încât mulți l-au părăsit pe Mântuitorul, zicând: „Cum poate acesta să-și dea nouă trupul, să-l mâncăm?“ Aceasta e o vorbă grea, cine poate să o asculte? (Ioan 6, 53). Dar ce oamenii n’au fost în stare nici să-și închipuească aceea, marea dragoste alui Isus Hristos a iscodit-o, și a îndeplinit-o.

Sf. Bernardin zice că: „Acest sacrament e semnul amintirii de dragostea, ce Domnul a arătat-o față de noi prin suferințele sale“. Înțelesul acestor cuvinte se apropie de ceea ce ne-a lăsat Domnul Hristos la sf. Luca: *Aceasta să o faceți întru pomenirea mea*. (Luca 22, 19). Sf. Bernardin zice mai departe, că: „Iubirea Mântuitorului nostru nu s’a îndestulit numai cu aceea, că și-a jertfit vieța pentru noi, fără iubirea aceasta îl sileă pe Domnul Hristos, ca înainte de moarte să ne dea cel mai mare dar, ce ni l-a făcut el vreodată, dându-se pe sine însuș spre

mâncare.“ Călugărul Gueric ne spune, că: „Isus în acest sacrament și-a vărsat toată puterea iubirii sale peste prietini săi.” Dar cu mult mai limpede se exprimă conciliul Tridentin, când zice, că: „Isus în sf. Euharistie și-a vărsat toată bogăția iubirii sale pentru oameni.“

Ce iubire înduioșătoare ar fi aceea, zice sf. Francisc de Sales, când un principe, o parte din hrana de pe masa lui ar trimite o unui sărac. Ce ar fi dacă i-ar trimite acestuia toată mâncarea? Dar Isus în sf. sacrament nu ne dă numai o parte din prânzul său, ci ne dă întreg trupul lui, zicând: „Luați, mâncați, acesta este corpul meu.“ Și împreună cu trupul său ne dă și sufletul și Dumnezeirea sa. „Pe scurt,“ zice sf. Ioan Gurădeaur, că „Isus Hristos în sf. Cuminecătură îți dă tot, și nimic nu ține pentru el“. Sf. Toma de Aquino, zice la rândul său, că: „Dumnezeu în sf. Euharistie, ne-a dat tot, cât este și cât are.“ „Iată,“ exclamă plin de uimire sf. Bonaventura, „iată, acel Dumnezeu mare, pe care lumea 'ntreagă nu-l poate cuprinde se face prinsonierul nostru.“ Dacă acum însuș Domnul ni se îmbie întreg în sf. Eharistie, cum ne-am și putea teme, că nu ne-ar da vre-un dar, pentru care l-am ruga: *Cum nu ne-ar fi și dăruit împreună cu el toate?* (Rom. 8, 32).

Afecte și rugăciuni.

O, Isuse al meu, ce te-ai îndemnat să te dai nouă întreg spre mâncare? Și după acest dar, ce-ai mai fi putut face, ca să ne silești să te iubim? Ah Doamne, luminează-ne și fă să cunoaștem, ce iubire înflăcărată a fost aceasta, ca tu să te dai nouă spre mâncare, și să te împreuni cu noi, nefericiții păcătoși! Și acum fiindcă tu te dai întreg nouă, e cuviincios să ne dăm și noi cu totul ție. O Mântuitorul meu, cum am putut să te vatăm, după ce tu m'ai iubit atâta și n'ai putut face nimic mai mult, pentru ca să câștigi iubirea mea. Te-ai făcut om pentru mine, ai murit pentru mine, te-ai făcut mâncarea mea; spune-mi, ce-ai mai putea face pentru mine? Te iubesc bunătate infinită, te iubesc, iubire nemărginită! Doamne, vino adeseori în sufletul meu, înflăcărează-mă cu iubirea ta cea sfântă și fă să uit toate, pentru ca să nu cugget la nimica, decât la tine și la iubirea ta. — Preasfântă Marie, roagă-te pentru mine și prin mijlocirea ta fă-mă vrednic, să primesc adeseori pe Fiul tău în acest sacrament.

Punct 2.

În locul al doilea să ne gândim la iubirea aceea mare, ce-a arătat-o Isus Hristos în darul acesta. Preasfântul sacrament e un dar ce constă numai din iubire. Amăsurat

hotărîrii dumnezeiești, Mântuitorul nostru trebuia să moară dacă voiă să ne ferească, și cu jertfirea vieții sale să împace dreptatea dumnezească, vătămată prin păcatele noastre. Dar nu era de lipsă, ca Isus și după moarte să ni se dea nouă spre mâncare. Iubirea lui însă a voit astfel. „Nu pentru altceva“, — zice sf. Laurențiu Iustiniani — „a întemeiat el sf. Euharistie, fără numai ca prin ea să ne facă cunoscută dragostea nespus de mare, ce-o poartă față de noi. Tot astfel scrie și sf. Ioan: „Știind Isus, că a venit ceasul lui, ca să treacă din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai săi, cari erau în lume, până în sfârșit i-a iubit pe ei.“ (Ioan 13, 1). La despărțirea de lumea aceasta, Mântuitorul a voit să ne dea cea mai mare dovadă despre iubirea lui, și aceasta era darul preasfântului Sacrament: *Până 'n sfârșit i-a iubit pe ei*, adică c'o dragoste nemăsurată; i-a iubit nespus de mult, astfel zice Teofilact și sf. Ioan Gurădeaur.

Gândiți-vă apoi încă la ce spune Apostolul: „In noaptea, în care s'a vândut, a luat pâne și mulțămind a frânt și a zis: *Luați mâncați acesta este trupul meu*. (I. Cor. 11, 23). Când oamenii pregăteau sbiciuri, piroane, și crucea, ca să-l omoare, atunci voi dulcele Mântuitor să ne lase acest semn al iubirii sale. Și pentru ce a întemeiat Isus acest

sacrament cu prilejul morții sale, și nu mai 'nainte? La ce răspunde sf. Bernardin, că Mântuitorul a făcut-o aceasta la moartea lui, fiindcă semnal iubirii, ce și-l arată prietinii, la moarte se întipărește mai adânc în inimă și-l păstrează cu mai mare dragoste. Isus Hristos, zice acelaș sfânt, ne-a dat și mai 'nainte semne despre iubirea lui, ne-a însoțit, învățat și luminat, ni s'a dat ca părinte, pil-dă și jertfă; mai eră un singur grad de iubire și cel din urmă, ca să ni se dea spre mâncare, și 'n chipul acesta să se unească cu noi, precum se unește mâncarea cu cel ce o gustă. Și aceasta a făcut-o Mântuitorul nostru, dându-se nouă în preasfântul Sacrament. Astfel Răscumpărătorul nostru nu s'a îndestulit numai cu aceea, că a luat natura noastră omenească, ci prin sacramentul acesta a voit să afle un mijloc de-a se uni cu unul fiecare din noi în chip deosebit.

Sf. Francisc de Sales zicea, că: „În nici o altă lucrare nū se arată Mântuitorul așa înduioșător și plin de iubire, ca în aceasta, în care se nimicește, ca să zicem așa, se schimbă în mâncare, pentru ca să pătrundă în sufletele noastre și să se unească cu inimile credincioșilor săi.“ Deaceea zice sfântul Hrisostom, că: „Cu acel Domn, pe care îngerii nu îndrăznesc să-l privească, noi ne unim și ne facem un trup și o carne!“ Ce păstor, întreabă acel sfânt, își hrănește tur-

ma chiar cu sângele său? Încă și mamele își dau copilașii doicelor, ca să-i nutrească. Hristos însă nu face așa; el ne nutrește cu sângele lui propriu în sfânta Euharistie și se împreună cu noi. Și oare pentru ce-a voit, să fie mâncarea noastră? Pentru că ne-a iubit — zice acelaș sfânt — cu căldură; de aceea a voit să se împreune și să fie una cu noi.

Isus a voit așadară să facă minunea cea mai mare dintre toate: „Pomenire a făcut minunilor sale, hrană a dat celor ce se tem de dânsul“ (ps. 110, 4), pentru ca să-și stâmpere dorul, să fie cu noi, și să facă una inima noastră cu preasfântă inima sa. „O iubire minunată a Mântuitorului nostru,“ zice sf. Laurențiu Iustinian, „Doamne Isuse, așa de tare ai voit să fim uniți cu trupul tău, cași cum numai o inimă și un suflet am avea, și cari nu se pot despărți.“

Credinciosul servitor alui Dumnezeu, părintele Colombierè zicea următoarele: „Dacă ar putea face ceva, să se clatine credința mea în misterul sf. Euharistiei lucrul pentru care m'aș îndoi, n'ar fi atât puterea, cât mai mult iubirea, ce-a arătat-o Dumnezeu în Sacramentul acesta. Că apoi cum se poate preface în trupul lui Isus, și cum e Isus deodată în mai multe locuri, răspund astfel: la Dumnezeu toate sunt cu putință. Dacă mă întrebați însă, pentru ce iubește Dumnezeu așa de tare pe

oameni, cât a voit să se facă mâncare lor, la aceasta nu vă pot răspunde nimic altceva, decât că n'o înțeleg, deoarece iubirea lui Isus e necuprinsă." Dar Doamne, o astfel de iubire fără seamăn, încât să te faci mâncare nu se unește, mi-se pare, cu demnitatea ta dumnezească. Sf. Bernard răspunde însă, că iubirea face pe cel ce iubește să-și uite de demnitatea sa proprie. „Iubirea nu cunoaște nici o demnitate." Tot astfel răspunde și sf. Ioan Gurădeaur: „Iubirea nu caută la rang, ea merge unde o poartă dorul inimii, și nu unde ar trebui să meargă." Sf. Toma de Aquino pe dreptul a numit Euharistia un sacrament al iubirii, chezașia iubirii. Sf. Bernard încă o numia iubirea iubirilor; iar sf. Maria Magdalena de Pazzis, Joia mare, în care Mântuitorul a întemeiat acest sacrament o numi: „Ziua iubirii."

Afecte și rugăciuni.

O iubire nemărginită alui Isus Hristos, care ești vrednic de iubire nețarmurită. Când te voi iubi, o Isuse al meu, așa cum tu m'ai iubit!? Tu n'ai putut face nimic mai mult, ca să-mi câștigi iubirea mea, și eu am avut curajul să te părăsesc, o bunătate neajunsă, întorcându-mă la bunurile netrebnice și trecătoare ale lumii acesteia. Ah, luminează-mă Dumnezeuul meu, și-mi descopere tot mai mult

mărimea bunătății tale, ca astfel toată iubirea mea s-o întorc spre tine, și să mă silesc a-ți plăcea numai ție. Te iubesc, Isuse al meu, dragostea mea, totul meu, și vreau să mă împreună cu tine cât mai des, în acest sacrament, desbăerându-mă de toate, și iubindu-te numai pe tine, vieța mea. Ajută-mi, o Mântuitorul meu prin meritul patimilor tale. — Ajută-mi și tu Marie, mama lui Isus și a mea; roagă-l să mă înflăcăreze cu totul de iubirea lui cea sfântă.

Punct 3.

Să ne gândim în locul al treilea, cât de fierbinte dorește Isus Hristos, să-l primim în sf. Cuminecătură: „Știind Isus, că a venit ceasul lui“, cetim la sf. Ioan (13, 1). Dar cum putea numi Isus de „ora sa“ noaptea aceea, care avea să fie începutul patimilor sale amare? El o numi „ora lui“, pentru că în noaptea aceea voia să ne lase acest sacrament dumnezeesc, în care să se unească de tot cu sufletele lui celea iubite: *Cu dor am dorit să mănânc acestea paști cu voi.* (Luca 22, 15). Prin cuvintele acestea Mântuitorul voia să-și descopere voința, ce-o avea, de a se împreună cu unul fiecare din noi în sacramentul acesta. *Cu dor am dorit.* Sf. Laurentiu Iustiniani zice: „Aceasta e vocea iubirii celei mai învăpăiate.“ A voit să ni-se

deà sub forma pâinii, că astfel să-l poată primi unul fiecare. Dacă el ar fi ales formele unei mâncări mai prețioase, atunci săracii nu l-ar fi putut primi; tot așa ar fi fost și atunci, când ar fi ales formele unei mâncări de mai puțin preț, care însă nu se găsește în toate locurile. Dar Isus a voit să ni-se deà sub formele pâinii, deoarece pâinea e mai ieftină și se află pretutindenea așa, încât se poate afla și primi în orice loc.

Dorința aceasta fierbinte a Mântuitorului nostru de a-l primi, ni-o arată mai multe locuri din sf. scriptură. Astfel cetim la Pilde (9, 5): *Veniți de mâncați pâinea mea, și beți vinul, care l-am turnat vouă.* Apoi în Cântarea cântărilor (5, 2) se zice: „Mâncați prietini și beți și vă îmbătați fraților.“ Ba ne poruncește chiar, zicând: *Luați, mâncați acesta este trupul meu.* (Mat. 26, 26). Mai departe ne roagă să-l primim, și ne promite în schimb vieță veșnică: *Cel ce mănă trupul meu, are vieța vecilor.* (Ioan 6, 55). „Cel ce va mănca pâinea aceasta, viu va fi în veac (Ioan 2, 58). Ba ne amenință cu eschiderea din ceriu, la caz, că nu-l vom asculta: *De nu veți mănca trupul Fiului omnesc și nu veți bea sângele lui, nu veți avea vieță întru voi.* (Ioan 6, 53). Acestea îndemnuri, făgădueli și amenințări izvorăsc toate din dorul, ce-l are Isus Hristos, de-a

se împreună cu noi în taina aceasta. Și aceasta dorință izvorește din iubirea nespus de mare, ce-o are dânsul față de noi, căci precum zice sf. Francisc de Sales: „Ținta iubirii nu e alta, decât unirea cu lucrul iubit; chiar pentru aceea se unește Isus în taina aceasta cu tot sufletul: „Cel ce mănăcă trupul meu și bea sângele meu, întru mine rămâne și eu întru el. (Ioan 9, 56). Deaceea și dorește el așa de fierbinte, ca noi să-l primim. Nu este nici o albină — zise Domnul într-o zi către sf. Matila — care cu o așa sete de iubire să se arunce pe floare, ca să tragă suc din ea, precum alerg eu plin de iubire la sufletul, ce mă dorește.

O de-ar putea cuprinde credincioșii bunul acela mare, ce se câștigă în sf. Cuminecătură! Da, Isus e stăpânul tuturor avuțiilor, pentru că Tatăl i-a dat domnia peste toate: „Isus știa, că Tatăl i-a dat tot în mâni“. (Ioan 13, 3). Dacă Isus Hristos se împreună așadară cu un suflet în sf. Euharistie, aduce cu sine o mulțime de daruri: *Și mi-a venit mie toate bunătățile împreună cu ea.* (Înt. 7, 11) — a zis Solomon, vorbind despre înțelepciunea veșnică.

Sf. Dioniziu Areopagitul zice, că taina aceasta sfântă e mijlocul cel mai potrivit spre a sfinți sufletul. Iar sf. Vincențiu Ferreri scrie, că sufletul prin o cuminecare, mai

mult câștigă, decât dac' ar posti o săptămână cu pâne și apă. „Sf. Euharistie“ — după cum ne învață conciliul din Trident — „e un mijloc mântuitor, prin care ne scăpăm de păcatele ușoare sau de toate zilele, și suntem scutiți de păcatele grele, sau de moarte.“ Pentru aceea a numit sf. martir Ignațiu acest preasfânt Sacrament: *Leacul nemuririi*. Și Inocențiu al III. zice, că: „Prin (taina) misterul crucii ne-a scăpat Isus de puterea păcatului, iar prin jertfa liturgică de putința de-a păcătui.“

Mai departe sacramentul acesta aprinde în noi iubirea lui Dumnezeu: „Băgați-mă pe mine în casa vinului, grămădiți peste mine dragoste, întăriți-mă cu miruri, clădiți-mă cu meri, că sunt rănit de dragoste“. (Cânt. cânt. c. 2). Sf. Gregoriu de Nissa ne învață, că sf. Cuminecătură e aceasta casă a vinului, unde sufletul așa se adapă la iubirea dumnezească, încât uită lumea și toate bucuriile create, și aceasta înseamnă a fi rănit de iubirea lui Dumnezeu. Venerabilul părinte, Francisc Olimp, din ordul Teatinilor, încă ne asigură, că nimic nu ne aprinde mai tare spre iubirea lui Dumnezeu, decât sf. Cuminecătură. *Dumnezeu e dragoste* (Ioan 4, 8). *E foc mistuitor* (Moise 4, 24). *Foc am venit, să arunc pe pământ, și ce vreau eu altceva, decât să se aprindă?* (Luc. 12, 49).

O, ce flacări frumoase de iubire sfântă aprinde Isus în acelea suflete, cari cuprinse de-un dor fierbinte îl primesc în taina aceasta. Privind odată sf. Caterina de Siena prea sfântul sacrament în mâinile unui preot, văzù pe Isus ca un cuptor de foc și s'a mirat, cum de inimile oamenilor nu se prefac în foc și cenușă din atare jărătic. Când s'a cuminecat sf. Rosa de Lima, i s'a părut, că primește soarele; deaceea îi ieșiau din față o mulțime de raze, ce-i luau vederea, iar din gură-i ieșia o atare căldură, încât cel ce-i întinse mâna să bea ceva după sf. Cuminecătură și-a simțit-o așa de caldă, cași cum ar fi ținut-o la foc. Sfântul Venceslau, regele, cuminecându-se odată a fost cuprins de-o căldură așa de mare, încât servitorul, ce-l însoția pe drumul acoperit cu zăpadă, mergea pe urma sfântului, ca să nu-i fie frig. „Sf. Euharistie,” zice sf. Ioan Gurădeaur, e o văpae, căci în așa măsură ne înflăcărează, încât noi ne depărtăm dela masă, ca niște lei, cari varsă foc, spre înfiorarea diavolului.“ Poate zice cineva: Eu nu mă cuminec des, pentrucă așa de rece mă simt în iubirea lui Dumnezeu. — Un astfel de om, zice Gerson, e asemenea celui ce nu vrea să s'apropie de foc, cu toate că îi e frig. Cu cât ne simțim mai reci, cu atât mai des trebuie să ne cuminecăm, dacă vrem să iubim pe Dumnezeu. „Dacă vă întreabă cineva,” zice

sf. Francisc de Sales, pentru ce vă cuminecați așa de des, răspundeți-i astfel: Două soiuri de oameni trebuie să se cuminece des, cei perfecți și cei nep perfecți; cei perfecți pentru ca să rămână în perfecțiune, iar cei nep perfecți să ajungă la perfecțiune." Asemenea zice și sf. Bonaventura: „Chiar și dacă te simți numai căldicel, mergi totuș cu încredere în îndurarea lui Dumnezeu la masa Domnului. Cu cât se simte cineva mai bolnav, cu atât are mai mare lipsă de medic." Isus Hristos a zis cătră sf. Matilda: „Dacă vrei să te cumineci, cere iubirea, ce-a purtat-o oarecând un suflet față de mine, și eu voiu primi, precum tu dorești“.

Afecte și rugăciuni.

O Isuse, iubitorule al sufletelor! Tu nu ne poți da o dovadă mai mare despre iubirea ce-o ai față de noi. Și ce mijloc ai mai putea afla, ca să câștigi iubirea noastră? Fă, o bunătate nemărginită, ca de azi încolo să te iubesc cu toată tăria și căldura inimii. Și oare pe cine trebuie să iubească inima mea cu mai multă căldură, decât pe tine, care ți-ai dat vieța pentru mine; și mi te-ai dat întreg și în sacramentul acesta? Ah Domnul meu, barem de mi-aș aduce aminte de iubirea ta totdeauna, ca astfel să uit toate și numai pe tine să te iubesc neîncetat! Te iu-

besc, o Isuse, mai pe sus de toate și numai pe tine vreau să te iubesc! Depărtează, te rog din inima mea toate simțemintele, ce nu ținesc la iubirea ta. Îți mulțămesc, că mi-ai dat timp să te iubesc și să plâng toate vătămarile, ce ți le-am făcut. O Isuse, doresc ca de acum înainte tu singur să-mi fii obiectul dorințelor mele! Ajută-mi, fă-mă fericit! Fericirea mea să stea în aceea, ca să te iubesc din toată inima acum și'n toată veșnicia. — Marie, maica mea, ajută-mi să iubesc pe Hristos, și te roagă pentru mine.

Meditația XXXV.

Despre petrecerea plină de iubire alui
Isus pe altare în sf. Euharistie.

„Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu voi odihni pe voi.“

(Mat. 11, 28).

Punct 1.

„Limba omenească,“ zice sf. Petru de Alcantara, „nu poate spune iubirea mare, ce-o poartă Isus pentru fiecare suflet. Deaceea voind să plece dela noi mirele acesta, ca să ne aducem aminte în toată viața noastră de el, ne lăasă taina aceasta sfântă, în care petrece el însuș — nevoind să fie între el și între noi alt semn întru aducerea aminte decât el însuș.“ Isus Hristos pentru acest semn al iubirii sale e vrednic așadară de iubirea noastră cea mai mare. Pentru aceea în timpurile mai nouă a dispus să se țină o sărbătoare în onoarea sfintei inimi a lui Isus, ca noi — după cum a descoperit surorii Margareta Maria Alacoque — prin dragostea și reverința noastră să-i dăm ceva în schimb pentru petre-

cerea lui pe altare, și astfel să răsplătim încă câțva disprețul, ce l-a primit și-l primește și acum dela eretici și criștinii cei răi. Mântuitorul s'a dat pe sine în sf. Cuminecătură: 1) ca să poată fi aflat de toți; 2) să asculte pe toți, și 3) să împărtășească ajutoare tuturor.

Și mai întâiu, Isus vrea să petreacă pe atâtea altare, pentru ca toți, câți îl caută pe dânsul, să-l poată afla. În noaptea aceea, în care Mântuitorul își luă rămas bun dela învățăceii săi spre a se duce la moarte, aceia mânăniți fiind au început să plângă, văzând că trebuie să se despărțească de iubitul lor învățător. Dar Isus i-a mângăiat cu vorbele următoare, cari ne sună și nouă: „Fii mei, eu merg să mor pentru voi, ca astfel să vă arăt iubirea, ce-o am față de voi; dar și dacă voi muri, eu nu voesc să vă las singuri. Până când zăboviți pe pământ, eu vreau să rămân cu voi în sf. Cuminecătură. Vă las trupul meu, sufletul meu, Dumnezeirea mea și întreagă ființa mea. *Iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului.* (Mat. 28, 20). „Mirele,” zice sf. Petru de Alcantara — „la despărțirea aceasta pe atât' amar de vreme voi să lase miresei sale ceva soț, ca să nu rămână singură; pentru aceea lăsă taina aceasta, în care a rămas însuș el; într'adevăr cel mai bun soț, ce putea să-l lase!” Păgânii și-au închipuit atâția zei, dar n'au știut afla un Dumnezeu mai iubitor, decât al nostru, care

ne stă așa de aproape, și ne ajută cu atâta iubire: *Că ce neam mare este, căruia să le fie lor Dumnezeu aproape, cum ne este nouă Domnul Dumnezeul nostru întru toate*, cetim în a V-a carte alui (Moise 4, 7), cari cuvinte biserica le folosește din literă în literă la sărbătoarea sfintei Euharistii.

Iată așadară, că Isus e pe toate altarele, ca în tot atâtea închisori ale iubirii. Îl scot preoții din chivot (cutie) spre a-l pune înaintea credincioșilor, ca să-l adoare, ori spre a-i cuminecă și apoi îl închid iar acolo. Și Isus vrea să rămână ziua și noaptea acolo. Dar o, Răscumpărătorul meu, pentru ce vrei să rămâi în atâtea biserici și peste noapte, după ce oamenii încuie ușile și te lasă singur? Eră de ajuns să rămâi cu noi și numai în orele de peste zi. Dar nu, el voi să rămână și peste noapte, deși e singur și părăsit, pentru ca dimineța îndată să-l afle cel ce îl caută. Preasfânta mireasă își caută pe iubitul și-i întrebă, pe cari îi întâlnește: *Au doară ați văzut pe cel ce iubește sufletul meu?* (Cânt, cânt. 3, 3). Și neafându-l își înalță vocea, zicând: „Mirele meu, spune-mi unde ești, unde ți-ai pus lăcașul întru amezăzi? (Cânt. cânt 1, 6). Atunci mireasa nu-l putea afla, pentru că nu eră încă sf. Cuminecătură; acum însă, dacă un suflet vrea să afle pe Hristos, e destul să meargă în vre-o

biserică parohială ori mănăstire, și acolo va afla pe iubitul său, care-l așteaptă.

Nu e sat, fie ori cât de sărac, nu e mănăstire de călugări, în care să nu se afle preasfântul sacrament; și în toate locurile acelea regele ceriului se îndestulește să petreacă închis în o căsuță de lemn, ori de piatră, unde adeseori rămâne singur, abia cu candela de oleiu, fără să petreacă cineva cu dânsul. „Doamne“, zice sf. Bernard: „aceasta nu se unește cu Maiestatea ta.“ „Nu face nimic,“ răspunde Isus, „dacă aceasta nu se unește cu mărimea și Maiestatea mea dumnezească, se unește foarte bine cu iubirea mea“.

O cu ce simțeminte curate cercetează călătorii pământul cel sfânt, staulul din Viflaim, muntele Căpăținilor, sfântul Mormânt, unde s'a născut Isus Hristos, ori a locuit sau a murit ori a fost îngropat! Dar cu cât mai mare trebuie să fie evlavia noastră, când ne aflăm într'o biserică înaintea lui Isus, care petrece în sf. Cuminecătura? Venerabilul părinte Avila zice, că el nu știe un loc mai sfânt și mai plin de mângâiere, decât o biserică, în care petrece Isus Hristos în preasfântul sacrament. — Părintele Balthazar Alvarez plângea decâte ori vedeă palatele principilor pline de oameni, în vremece bisericile, unde petrece Isus Hristos, stăteau singure și părăsite. O Dumnezeule, dacă

Domnul și Mântuitorul nostru ar fi rămas numai într'o singură biserică, de ex. în biserica sf. Petru din Roma, și acolo l-am putea cerceta numai într'o zi din an, o câți călători din toate țările, câți nobili, câți împărați nu s'ar duce în ziua aceea acolo, ca să aibă fericirea de a se închină regelui regilor, care se coboară din ceriu, iarăș pe pământ! O în ce vas de aur prețios și împodobit cu pietri scumpe nu l-ar pune! O cu ce iluminăție măreață ar sărbători în ziua aceasta petrecerea lui Isus Hristos! „Dar nu,“ zice Răscumpărătorul nostru, „nu vreau să petrec numai într'o singură biserică, nici numai o singură zi; nu-mi trebuesc atâtea bogății și atâtea lumini: eu vreau să petrec totdeauna, în toate zilele și toate locurile, unde se află credincioșii mei, ca astfel ușor se mă afle toți, în fie care ceas, când numai voesc“.

Oare cine s'ar fi cugetat la un atare dar, dacă iubirea adevărată alui Isus Hristos n'ar fi aflat taina aceasta? Dacă ar fi zis cineva cătră Mântuitorul, când s'a înălțat la ceriu: „Doamne, de vrei să ne areți în fiecare zi iubirea ta, rămâi cu noi pe altare sub forma pâinii, ca acolo să te putem afla, când voim“, ce îndrăzneală mare ar fi fost aceasta? Dar ceeace n'a știut nici măcar să o cugete vreunul dintre oameni, a cugetat-o și a făcut-o Răscumpărătorul nostru. Dar vai! Unde e mulțămita noastră față de un

bine așa de mare? Dacă ar veni de departe un principe anume, ca să fie cercetat de un țăran, ce nerecunoștință ar fi din partea țăranului, dacă n'ar voi să-l vadă ori s'ar uită la el numai în treacăt!

Afecte și rugăciuni.

O Răscumpărătorul meu Isuse, iubirea sufletului meu! O cât te-a costat să rămâi cu noi în taina aceasta sfântă! A trebuit să suferi mai întâiu moartea, ca să poți rămâne pe altarele noastre, și-apoi a trebuit să înduri atâtea batjocuri, ca să fii pururea cu noi, în sacramentul acesta. Și noi, noi suntem atât de leneși și de neglijenți în a te cerceta, cu toate că știm, că tu dorești foarte să te cercetăm, ca să ne încarci de bunătați îndată ce ne vezi înaintea ta! Doamne, iartă-mă, deoarece și eu am fost între acești nemulțămitori. De astăzi înainte, Isuse al meu, vreau să te cercetez mai adeseori și să stau cât mai mult lângă tine, ca să-ți mulțănesc, să te iubesc și să-ți cer ajutor, fiindcă tu pentru aceasta ai rămas pe pământ, închis în chivot făcându-te din iubire sclavul nostru. Te iubesc, bunătațe nețăr-murită! Te iubesc, o Dumnezeuul iubirii! Te iubesc o bunul meu cel mai înalt și cel mai vrednic de iubit! Fă, să-mi uit de mine și de toate, ca să-mi aduc aminte numai de

iubirea ta, și ca în celalalt timp al vieții mele numai la împlinirea voiei tale să mă cuget întotdeauna. Fă, să nu aflu pe viitor o mai mare plăcere, decât a petrece la picioarele tale. Aprinde-mă de tot cu iubirea ta cea sfântă! — Marie, mama mea, câștigă-mi o dragoste fierbinte față de sf. trup al Fiului tău și când vezi, că-s neglijent, adu-mi aminte de făgăduința, ce-o fac acum, de-a-l cerceta în fiecare zi.

Punct 2.

În locul al doilea Isus Hristos îi ascultă pe toți. „Aici pe pământ“, zise sf. Terezia, „numai puțini pot vorbi cu principele“. Cei săraci abia îndrăznesc să-i vorbească și descopere năcazurile lor prin o a treia persoană; dar când e vorbă de Regele ceriului nu e lipsă de nici o persoană mijlocitoare. Toți, atât bogații cât și săracii pot să vorbească cu el față la față în sf. Euharistie. Pentru aceea se numește Isus: *floarea câmpului și crinul văilor*. (Cân. Cânt. 2, 1). Florile de grădină sunt închise și păzite; iar florile de câmp le poate culege oricine. „Floarea câmpului sunt eu, fiindcă tuturor mă arăt, ca să mă aflu“, zice cardinalul Hugo.

În sf. Cuminecătură așadară toți pot vorbi cu Isus Hristos, în fiecare ceas din zi. Sf. Crisolog în vorbirea sa despre nașterea Mântui-

torului în ieslea din Viflaim zice, că regii nu dau totdeauna audiență; nu arareori se întâmplă, că mergând cutare să vorbească cu principele e oprit de gardiști, zicându-i-se, că acum nu e timpul de audiență, și că să vi-nă mai târziu. Dar Mântuitorul nostru voi să se nască într'o peșteră deschisă fără uși și fără păzitori, ca astfel pe toți, și în orice vreme să-i poată ascultă: „Aici nu e gardistul, care să zică, acum nu e timpul“. Intocmai așa lucră Isus în sf. Euharistie. Bisericiile încontinuu stau deschise; fiecare poate vorbi cu Regele ceriului, oricând voește. Isus Hristos vrea să-i vorbim cu toată încrederea acolo, căci doar pentru aceea s'a ascuns sub forma pâinii. Dacă Isus pe altarele noastre s'ar înfățișă pe un tron de lumină, precum se va arăta la judecata din urmă, atunci care dintre noi ar aveà curajul să se apropie de dânsul? Dar fiindcă Domnul, zice sf. Terezia, dorește să-i vorbim, și să-i cerem ajutorul cu încredere și fără frică, deaceea și-a ascuns Măiestatea, splendoarea, sub forma pâinii. „El vrea“, zice și Toma de Kempis, „să ne purtăm față de el așa, cași un prietin față de altul“.

Când un suflet stă în genunchi înaintea altarului, i-se pare că l-ar chema Isus Hristos cu cuvintele: „Scoală-te, vino, iubita mea, frumoasa mea“. (Cânt. C. 2, 10). *Scoa-*

Iă-te o suflete al meu, îi zice Domnul și nu te teme, *prietinul meu*, tu nu ești mai mult dușmanul meu, tu mă iubești, și-ți pare rău de toate vătămarile, ce mi le-ai făcut. *Frumoasa mea*, tu nu-mi ești mai mult urîță, căci grația mea te-a făcut frumoasă. Vino acum și-mi spune, dorința ce-o ai. De aceea petrec pe sf. altare, ca să te ascult pe tine. Cum te-ai bucura o cetitorule, dacă te-ar chema regele în odaia lui și ți-ar zice: Spune-mi ce vrei, de ce ai lipsă? Eu te iubesc și vreau să-ți fac bine. Astfel vorbește Isus Hristos, Regele ceriului către toți aceia, cari îl caută pe dânsul: *Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi.* (Mat. 11, 28). *Veniți la mine voi săracilor, voi bolnavilor și voi năcăjiților*, căci eu pot și vreau să vă îmbogățesc, să vă însănătoșez și să vă mângăiu; spre scopul acesta petrec eu pe altare: „Tu vei striga și Dumnezeu îți va răspunde: Iată aici sunt eu”. (Is. 58, 9).

Afecte și rugăciuni.

Dupăce tu, iubitul meu Isuse, petreci așadară pe altare, ca să ascuți rugăciunea sărmanilor, cari se îndreaptă la tine, ascultă acum și rugăciunea mea, ce-o îndreaptă către tine, un sărman păcătos. O mielul lui Dumnezeu, care te-ai jertfit și ai murit pe cruce! Vezi, sunt

un suflet răscumpărat cu sângele tău; iartă-mi toate nedreptățile, ce ți le-am făcut și-mi ajută cu darul tău să nu te pierd mai mult. Fă, Isuse al meu, să iau și eu parte din durerea, ce tu ai suferit-o pentru păcatele mele în grădina Getsimanilor! O Dumnezeu meu, barem de nu te-aș fi vătămat niciodată! Ce-ar fi fost, dacă aș fi murit în păcatele mele? O Domnul meu, atunci nu te-aș fi putut iubi mai mult; tu însă m'ai așteptat atâta vreme, ca să te iubesc. Îți mulțămesc pentru acest timp prețios, ce mi-l dai și fiindcă acum pot să te iubesc, vreau să te iubesc. Dă-mi grația iubirii tale sfinte, dar a unei astfel de iubiri, care să mă facă să uit de toate, și să mă cuget numai la inima ta cea iubitoare. O Isuse al meu, tu ți-ai jertfit întreagă viața ta pentru mine, fă ca celalalt timp al vieții mele să-l folosesc pentru tine. Trage-mă cu totul la tine, fă-mă cu totul al tău înainte de ce aș muri eu. Toate le nădăjduesc dela meritele patimilor tale. — Și încă dela mijlocirea ta, o Marie, îmi vine toată nădejdea, tu știi, că te iubesc, îndură-te spre mine.

Punct 3.

Isus în sf. sacrament pe toți îi ascultă, ca tuturora să le împartă bunătățile sale. Sf. Augustin zice, că: „Dumnezeu vrea să-ți dea mai mult, decât ceri tu“. Motivul acestei dăr-

nicii e bunătatea nemărginită alui Dumnezeu. Iar bunătatea după natura, ce-o are, vrea să împărtășească pe toți din bunurile sale. Dumnezeu se mârșește, când sufletele nu vin la dânsul, să-i ceară ajutoare: „Au doară pustietate m'am făcut lui Israil, au pământ întelenit? Pentru ce a zis poporul meu: nu ne vei stăpâni, și mai mult nu voi veni cătră tine?“ (Ier. 2, 31). Pentru ce se tângue Domnul nu vreți să veniți la mine? Au doară m'ați aflat ca pe un pământ neroditor, ca pe un pământ, care târziu dă roadele sale, când ați cerut daruri dela mine? Isus Hristos totdeauna e gata să ne facă bine, în sf. Cuminecătură însă într'un chip deosebit își împarte darurile sale. Fericitul Henric Susone zicea, că Isus în sf. taină a iubirii ascultă mai bucuros rugăciunile noastre.

În sf. Cuminecătură Domnul pe toți îi chiamă și le zice: *Veniți să vă port la sinul meu, și să vă gugulesc pe genunchii mei; în ce chip mama își mângăie copilul său, așa și eu voi mângăia pe voi.* (Isaia 66, 13). Părintele Avarez văzù în sf. Cuminecătură pe Mântuitorul cu mâinile pline de daruri, stând gata să le împartă oamenilor, dar nu avea cui să le împărțească.

Ferice de sufletul, care stând în genunchi înaintea altarului cere ajutor dela dulcele Mântuitor! Contesa de Feria, după ce a intrat în mănăstirea sf. Clare tot timpul liber și-l

petrecea înaintea trupului Domnului, deaceia îi ziceau mireasa sf. Cuminecături. În petrecerea aceasta lângă trupul Domnului primia regulat o mulțime de daruri și de binefaceri. Când a fost întrebată, că ce face timp de atatea ore înaintea sf. Cuminecături, a răspuns: „În vecii vecilor aş vrea să stau aici“. Ce face omul înaintea sf. trup al Domnului? Dar ce face săracul înaintea bogatului? Ce face un bolnav înaintea medicului? Știi, că Dumnezeu e bun și mai întrebi, că ce face omul înaintea lui? Mulțamește, laudă, iubește și cere. O ce îndemn cuprind vorbele acestea din urmă spre a petrece bine timpul înaintea sf. Cuminecături.

Isus se plânse odată unei fice credincioase a sa, Mariei Alacoque, pentru nerecunoștința cu care îl întâmpină oamenii în sf. Cuminecătură. Ii arată inima lui cea sfântă, încunjurată de spini, deasupra cu o cruce, și așezată pe un tron de flacări; astfel îi arată într'o icoană vie dragostea, cu care petrecea el în sf. Cuminecătură. Apoi îi zise: „Vezi inima aceasta, a iubit atât de mult pe oameni, și nu s'a cruțat de loc; această inimă a secat cu totul, pentru ca să le arete dragostea sa. În schimb cei mai mulți mă răsplătesc cu nemulțămire și în taina aceasta a iubirii mă întâmpină cu dispreț și nereverință. Dar ceea ce mă doare mai mult e, că deaceasta nerecunoștință s'au făcut vinovate

și astfel de suflete, cari s'au dedicat într'un chip deosebit slujbei mele. „Oamenii nu vreau să stea de vorbă cu Isus, pentrucă nu-l iubesc. Ore întregi vorbesc bucuros cu un prietin, dar să petreacă o jumătate de oră cu Isus Hristos, asta nu le place. — Va zice cineva: Dar pentruce nu-mi dă Isus iubirea sa? — Eu îi răspund: Dacă tu nu-ți desbraci inima de celea lumești, cum vrei să între în ea dragostea dumnezească? Ah, dacă și tu ai putea zice într'adevăr și din inimă, ceea ce zicea sf. Filip Neri, când vedea sf. Cuminecătură: „Vezi iubirea mea, vezi dragostea mea“, atunci nu ți-ar fi greu să petreci ore și zile întregi înaintea acestei taine sfinte.

Unei inimi iubitoare de Dumnezeu, orele i-se par minute, când stă înaintea lui Isus. Sf. Francisc Xaveriu toată ziua se ostenia pentru mântuirea sufletelor, și oare cum se odichniă peste noapte? Sta rugându-se înaintea sfântului trup al lui Hristos. Sf. Ioan Francisc Regis, acest mare apostol al Franței, dupăce ziua toată o petrecea cu mărturisirile și cu predicile, noaptea intră în biserică; când o află încuiată se trăgea lângă ușă din cauza frigului și a vântului, pentruca cel puțin de acolo din depărtare să cerceteze pe iubitul său Stăpân. Sf. Aloiz de Gonzaga doriă, ca totdeauna să petreacă înaintea sf. Cuminecături. Dar fiindcă superiorii nu-i puteau îngădui aceasta, și el de altă

parte trecând pe lângă altar se simția atras de Isus pe vreme mai îndelungată, deaceea trebuia să și facă mare silă, ca să se poată depărta de acolo, și astfel să îplinească și porunca mai marilor. Pentru aceea se plângea acest june sfânt și plin de iubire, față de Isus așa: „Du-te dela mine Doamne, du-te dela mine; lasă-mă să merg, căci astfel cere ascultarea. Iar dacă tu, frate dragă, nu ai iubirea aceasta față de Hristos, câștigă-o atunci prin cercetarea zilnică a sf. Cuminecături, care-ți va aprinde sufletul tău cu iubire 'nflăcărată. „Dacă te simți că ți-e frig, du-te la foc“, zicea sf. Caterina de Siena. Și ferice de tine, dacă Isus îți va da grație, ca să te încălzești de iubirea lui. Atunci desigur nu vei mai iubi lucrurile pământești, ci le vei desprețui. Sf. Francisc Saleziu zice: „Dacă se ivește focul într'o casă, atunci toate lucrurile se aruncă pe fereastră“.

Afecte și rugăciuni.

Ah, Isuse al meu! Fă să te cunosc, fă să te iubesc! Tu ești așa de vrednic de-a fi iubit; tu ai făcut totul ca să fii iubit de oameni și apoi cum de sunt așa puțini aceia, cari te iubesc? Durere, și eu, ticălosul de mine fac parte din numărul acestor nerecunoscători. Față de fapăturile, cari îmi fac ceva dar, sau vre-o binefacere sunt mulțamitor;

numai față de tine, care întreg te-ai dat mie, îți sunt așa de nemulțămitor, cât adeseori te vatăm foarte greu, și prin păcatele mele te acoper de nedreptăți. Dar spre mângâierea mea văd, că tu în loc să mă părăsești, vii la mine și ceri iubirea mea. Văd, că tu mă îndemni mereu să împlinesc porunca ta plină de iubire: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău din toată inima ta“. Dacă tu așa-dară, vrei să fii iubit din partea mea, a nerecunoscătorului de mine, eu încă vreau să te iubesc. Tu dorești iubirea mea, și eu cu ajutorul grației tale nu vreau să iubesc altceva decât pe tine. Da, te iubesc iubirea mea, totul meu! Pentru sângele ce l-ai vărsat pentru mine întărește-mă în iubirea ta. Iubite Mântuitorule, în sângele acesta îmi pun toată nedejdea mea și în mljlocirea preasfintei tale mame, ale cărei rugăciuni, fă, să fie spre mântuirea noastră. — O Marie, mama mea, roagă pe Isus pentru mine; aprinde cu iubirea ta dumnezească pe toți, cei ce te cinstesc pe tine; înflăcărează-mă și pe mine, care atât de mult te iubesc.

Meditația XXXVI.

Unirea voinții noastre cu alui Dumnezeu.

„Și vieață în voia lui“.

(ps. 29, 5).

Punct 1.

Toată mântuirea și perfecțiunea noastră stă în iubirea lui Dumnezeu: *Cel ce nu iubește petrece în moarte.* (Ioa. 3, 14). „Să aveți iubirea, care este legătura săvârșirii“. (Colos. 3, 14). Dar perfecțiunea iubirii stă în aceea, că voința noastră o facem asemenea voinței lui Dumnezeu, pentru că cea mai de frunte urmare a iubirii, zice Aeropagitul, e aceea că unește voința celor ce iubesc de așa, cât ei au numai o inimă și o voință. Numai într'atâta sunt plăcute lui Dumnezeu lucrările noastre : mărturisirea, cuminecarea, elemozina, întrucât sunt împreunate cu voința lui Dumnezeu; altmintrelea nu numai, că nu-s virtuose, ci-s vrednice chiar de pedeapsă.

Deaceea s'a coborât Mântuitorul din ceriu, ca între altele, să ne arete cu pilda sa această învățătură. Să ne pătrundem deci de înțelesul vorbelor, ce le-a zis el, când a pășit în lume, după cum ne spune Apostolul : „Jertfă și aducerea nu ai voit, iară trup mi-

ai intemeiat. Atunci am zis: iată viu, să-ți fac Dumnezeu voia ta". (Evrei 10, 57). Tu Părinte desprețuești jertfa oamenilor; tu vrei să-ți jertfesc prin moarte trupul acesta, ce mi l-ai dat; iată, sunt gata să-ți fac voia ta. Aceasta a mărturisit-o în mai multe rânduri; astfel la sf. Ioan (6, 38): *M'am pogorît din ceriu, nu să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimis pe mine*. Prin această voi să ne arete dragostea lui cea mare față de Tatăl său, în urma căreia a mers la moarte pentru ca să îplinească voia Părintelui său ceresc: *Ca să cunoască lumea, că iubesc pe Tatăl, și cum mi-a poruncit Tatăl așa fac. Sculați-vă să mergem de aici*. (Ioan 14, 31). Deaceea, zise el, că numai pe aceia îi cunoaște el de ai săi, cari îi fac voia lui cea dumnezească: *Că oricine face voia Tatălui meu, carele este în cieriuri, acela este fratele meu și sora și mama mea*. (Mat. 12, 50). Unica țintă, singura dorință a sfinților în toate lucrările lor, eră să îplinească voia lui Dumnezeu. Fericitul Enric Suzone zicea: „Mai bine vreau să fiu un vierme ticălos după voința lui Dumnezeu, decât un serafim după voința mea“. Iar sfânta Terezia zice: „Cel ce se deprinde în rugăciune, înainte de toate trebuie să-și dea silința, ca voința lui să fie pe o formă cu voința lui Dumnezeu, și să fie pe deplin convins, că în aceasta zace perfecțiunea cea mai înal-

tă a vieții“, și adaugă mai departe: „Cel ce se îndeletnicește cu tot deadinsul cu perfecțiunea aceasta va câștiga darurile celea mai mari dela Dumnezeu, și în celea sufletești va înaintă cu pași repezi“. Fericirii din ceriu pentru aceea iubesc așa de mult pe Dumnezeu, pentrucă voința lor întru toate e asemenea voinței lui Dumnezeu. Deaceea ne-a învățat Isus să ne rugăm astfel: *Fie voia ta, precum în ceriu așa și pe pământ*. Cine face voia lui Dumnezeu, ajunge un om „după inima lui Dumnezeu“, cum pe dreptul a numit Domnul pe David: *Aflat-am bărbat după inima mea, care va face toate voile mele*. (Fapt. Ap. 13, 12). Și oare pentru ce? Pentrucă David totdeauna eră gata să facă ce-eace voia Domnul: „Gata e inima mea Dumnezeule, gata e inima mea“. (ps. 56, 10). Și nu cerea altceva dela Domnul, decât: *Învăță-mă să fac voia ta*. (ps. 142, 10).

O cât prețuește supunerea întru toate voinței lui Dumnezeu; și singură e de ajuns să facă un suflet sfânt! Pe când prigionia sf. Pavel biserica i se arată Isus Hristos, îl luminează și-l întoarce. Atunci sfântul nu făcù nimic altceva, decât că se arată gata să împlinească voia lui Dumnezeu: *Doamne ce vrei să fac eu?* (Fapt. Ap. 9, 6). Și iată, că Isus Hristos îi zice: *Vas ales este mie acesta, ca să poarte numele meu înaintea neamurilor*. (Fapt. Ap. 3, 15). Cine postește, dă milă,

ori se mortifică pentru Dumnezeu, acela dă lui Dumnezeu numai o parte din al său; cine-i dă însă voința, acela îi dă totul. Și totul, ce-l cere Dumnezeu dela noi e inima, adică voința: „Fiule, dă-mi inima ta“. (Prov. 23, 26). Împlinirea voinței dumnezeiești să fie deci ținta tuturor dorințelor a faptelor, meditațiilor și cuminecărilor noastre. Aceasta să fie ținta rugăciunilor noastre, în cari să cerem ajutor dela Dumnezeu, ca numai aceea să facem, ce voește el. Ca să ajungem la aceasta trebuie să alergăm la ajutorul sfinților și cu deosebire al Preacuratei Vergure Maria, ca să ne câștige lumină și putere spre a ne lăsa conduși de voința lui Dumnezeu în toate lucrurile, și cu deosebire în acelea, cari nu sunt după placul nostru. Sf. Ioan de Avila zicea: „Un singur Dumnezeu fie binecuvântat, rostit când ne ajunge vr'un rău, are cu mult mai mare preț, decât o mie de *Doamne mulțămescu-ți*, când toate merg după voia noastră.

Afecte și rugăciuni.

Ah Dumnezeul meu, nefericirea mea de până acum a stat în aceea, că nu am voit să mă supun voinței tale celei sfinte. Urăsc și blestăm de o mie de ori toate zilele și clipitele acelea, în cari m'am împotrivit voiei tale, pentruca să-mi fac voia mea. O Dumnezeul sufletului meu! Toată inima mea ți-o dau acum de tot ție; primește-o, Domnul meu,

încătușează-o în așa chip de iubirea ta, cât să nu se mai poată scula împotriva ta. Te iubesc, bunătate infinită și pentru iubirea, ce o nutresc față de tine, mă dau cu totul ție. Fă cu mine și cu toate ale mele orice-ți place; eu mă las cu totul în voia ta. Ferește-mă Doamne de nefericirea de-a lucra în contra voinței tale, apoi fă cu mine orice voești. Veșnice Părinte, auzi-mă pentru iubirea lui Isus Hristos. Pentru meritele patimilor tale ascultă-mă o Isuse al meu. — Și tu, preasfântă Marie, ajută-mi și cere grația de lipsă, ca să împlinesc întru toate voia lui Dumnezeu, pentru că aceasta e mântuirea mea; pentru nimic altceva nu te mai rog.

Punct 2.

Noi trebuie să ne supunem voinței Dumnezeuștii nu numai în nefericirile, ce vin deadreptul dela Dumnezeu, cum sunt morburile, amărăciunile sufletești, pierderea de averi și de rudenii, ci și în acelea cari vin dela oameni, cu îngăduința lui Dumnezeu, astfel sunt inzultele, nedreptățile, disprețul și toate celelalte feliuri de prigoniri. Dacă suntem vătămați în cinstea și averea noastră să ne aducem aminte, că Dumnezeu nu vrea păcatul, celui ce ne vatămă, vrea însă, ca noi să fim umiliți și lipsiți. E sigur, că tot ce se întâmplă, cu voia lui Dumnezeu se întâmplă: „Eu sunt cel ce am făcut lumina și am

zidit întunerecul, cel ce fac pace și zidesc rele". (Isa. 45, 7). Aceeaș o zice și Sirach (11, 14): „Cele bune și cele rele, vieța și moartea dela Domnul sunt“. Cu un cuvânt toate vin dela Dnmnezeu, atât binele, cât și răul.

Relele din lumea asta sunt numai după nume rele, sau devin rele fiindcă noi le-am făcut de atare din vina noastră. Dacă însă le-am primii, cum trebuie, adecă cu supunere și umilință din mâna lui Dumnezeu, atunci n'ar mai fi rele pentru noi, ci bune. Pietrile prețioase, cari împodobesc coroanele sfinților sunt năcazurile, ce le primesc pentru Dumnezeu socotind, că toate vin dela dânsul. Ce a răspuns dreptul Iov, la vestea, că i-au răpit bunurile Caldeii? „Domnul le-a dat, Domnul le-a luat, fie numele Domnului binecuvântat“. (Iov. 1, 21). El n'a zis: Domnul mi-a dat aceste bunuri, și Caldeii mi le-au răpit, ci: „Domnul le-a dat, Domnul le-a luat“. Deaceea l-a preamărit, întru inima sa cugetând, că toate se întâmplă cu voia lui Dumnezeu: „Cum a plăcut Domnului, așa a și făcut, fie numele Domnului binecuvântat“. Când au fost torturați sf. Martiri Epictet și Atonne cu cârlige de fier și făclii aprinse nu ziceau altceva, decât: „Doamne să se împlinească voia ta în noi“. Iar când au murit, cuvintele din urmă le-a fost: Preamărit fi o Dumnezeule veșnice, pentrucă ne-ai învred-

nicit, să se împlinească în noi voia ta cea sfântă." Cezar spune, că un călugăr făcea multe minuni, cu toate că nu ducea o viață mai aspră, decât ceilalți călugări. Egumenul se miră foarte de aceasta, și-l întrebă odată, ce act de pietate deprinde el. Călugărul răspunse, că e cu mult mai păcătos, decât ceilalți, de un lucru însă nu-și uită niciodată, că adică să fie totdeauna mulțămît cu orânduirea celui de sus. „Nu te-ai supărat," întrebă Egumenul, mai departe „pentru paguba ce ne-a pricinuit-o vrăjmașul în zilele trecute pe moșia noastră?" „Nu, părintele meu," zise, „ci din potrivă am mulțămît lui Dumnezeu, pentru că toate le face și îndreaptă spre folosul nostru." Egumenul cunoscu din aceasta sfințenia aceluia călugăr bun.

Astfel trebuie să facem și noi, când vin asupra noastră năcazuri, să le primim din mâna lui Dumnezeu, nu numai cu răbdare, ci și cu bucurie, dupăcum au făcut apostolii, cari: *Se duceau dela fața săborului bucurându-se, că s'au învrednicit a răbdă ocară pentru numele lui Isus.* (Fapt. Ap. 5, 41). Și ce bucurie mai mare poate fi pentru noi, decât a ne purta crucea suferințelor și a ști, că purtându-o facem bucurie lui Dumnezeu? Dacă voim să trăim totdeauna în pace, să cercăm înainte de toate a ne împreună voința noastră cu alui Dumnezeu; în tot ce ni se

întâmplă, să zicem: *Așă Părinte, asta a fost voia ta.* (Mat. 11, 26). Doamne, cum ți-a plăcut, așa s'a întâmplat. Spre țința aceasta trebuie să ne îndreptăm toate cugetele noastre sfinte, cuminecările, rugăciunile și adorările sf. trup al D-nului Hristos, rugând pe Dumnezeu să le îndrepte după bunul său plac. Să fim gata a împlini totdeauna voia lui Dumnezeu, zicând: Doamne aici sunt, fă cu mine ce-ți place. Sf. Terezia, în fiecare zi, de mai mult de cincizeci de ori se oferia lui Dumnezeu: să facă cu dânsa orice voiește.

Afecte și rugăciuni.

O Împărate al ceriurilor, iubitul meu Răscumpărător vino, și de acum înainte fi singur stăpân al inimii mele. Ia-mi toată voința mea, ca nici să voească, nici să dorească altceva, decât ceea ce tu voești. Isuse al meu, până acum te-am vătămat foarte prin aceea, că m'am împotrivit voinței tale sfinte; aceasta mă doare mai mult, decât ori care altă nefericire, ce-ar fi venit asupra mea; mă căesc și mă doare din toată inima. Sunt vrednic de pedeapsă; eu nu o refuz, o primesc; scapă-mă însă de pedeapsa, de a fi lipsit de iubirea ta și apoi fă cu mine orice-ți place. Te iubesc, iubitul meu Răscumpărător, te iubesc Dumnezeul meu; și fiindcă te iubesc, vreau să fac tot ce voești tu. O, voința lui Dumne-

zeu, tu ești iubirea mea! O sânge al lui Isus, tu ești nădejdea mea! În tine îmi este nădejdea, că de-acum înainte voi fi unit pentru totdeauna cu voința dumnezească; ea-mi va fi conducătorul, dorința, iubirea și pacea mea. „Cu pacea împreună mă voi culca și voi adormi.“ În tot, ce mi se va întâmpla, zice-voiu totdeauna: „Dumnezeul meu, vreau numai ceeace tu voești; împlinească-se în mine totdeauna voia ta: „Fie voia ta.“ Isuse al meu, ajută-mi cu grația ta, să rostesc totdeauna vorbele acestea frumoase de iubire: *Fie voia ta, fie voia ta!*— O Marie, mama mea preafericită, care în tot timpul și în tot locul ai împlinit voința dumnezească, roagă-te, ca și eu s'o împlinesc de-acum înainte. Regina mea, care ai iubit atât de mult pe Isus Hristos, câștigă-mi grația aceasta; dela tine o nădăjduesc.

Punct 3.

Cel ce-și unește voința sa cu alui Dumnezeu, gustă încă aici pe pământ o pace statornică: *Nimic nu va întrista pe cel drept, orice i-se va întâmpla.* (Pilde 12, 21). Și 'ntr'adevăr așa este, pentru un suflet nu poate avea o bucurie mai mare, ca aceea, când vede, că i-se împlinește tot ce dorește. Cine nu voește altceva, decât ceeace Dumnezeu voește, are tot, ce dorește;

căci tot ce se întâmplă, se întâmplă după voia lui Dumnezeu. „Sufletele, cari se lasă cu totul în voia lui Dumnezeu,” zice Salvian, „dacă sunt umilite, aceasta o voesc; de sunt mizere, să desfătează în mizerie, și astfel trebuie să le numești fericite.” Cel ce-i unit cu voința lui Dumnezeu, fie căldură, fie frig, vreme de ploaie, ori vânt, în orice timp, zice: vreau căldura aceasta, frigul acesta, pentru că așa voește Dumnezeu. În primejdii, în vreme de perzecuții, sau de boale, ori când s'apropie moartea, zice: vreau să fiu sărac, prigonit, morbos; vreau să mor chiar, pentru că așa voește Dumnezeu. Cel ce se supune voinței lui Dumnezeu și e mulțumit cu tot ce face Domnul, „acela stă de-asupra norilor,” privește la norii grei, ce umblă pe pământ, dar lui nici că-i pasă de ei, se simte cu totul la adăpost. *Aceasta e pacea, care covârșește toată mintea*, zice Apostolul (Filip 4, 7), care întrece toate plăcerile lumii acesteia, e pacea statornică, care nu suferă schimbare. (Ecclez. 27, 11). Nebunul, adecă păcătosul se schimbă ca luna, care azi crește, mâne scade; astăzi îl vedem răsând, mâne plângând; astăzi voios și blând în toate, mâne întristat și supărat; cu un cuvânt se schimbă, după cum se schimbă norocul ori nefericirile, ce-l încunjură. Cel drept însă e pe o formă totdeauna, ca soarele, și liniștit în toate ce i-se întâmplă, pentru că pacea lui se în-

dreaptă după voința lui Dumnezeu : „pe pământ pace, între oameni bună voie“ (Luca 2, 14). Sf. Maria Magdalena de Pazzi, când auziă vorbindu-se despre voința lui Dumnezeu, așa se simțiă de mângăiată, încât în un extaz de iubire își uită de sine. Când voința noastră e unită, cu cea alui Dumnezeu, inima va simți, ce e drept, sarcina nefericirii, mintea însă va domni pururea senină: „Și bucuria voastră nimenea nu o va lua dela voi.“ (Ioan 16, 22). Cât sunt de nebuni aceia, cari se împotrivesc voinței lui Dumnezeu! Ce vrea Dumnezeu, nesmintit are să se întâmple : „pentru că voiți lui cinepoate sta împotriva?“ (Rom. 9, 19). De aceea nefericiții trebuie să-și poarte încă acum crucea, dar fără folos și fără de pace : „Cine s'a împotrivit lui și a avut pace?“ (Iov. 9, 4).

Și ce vrea Dumnezeu altceva, decât binele nostru : „pentru că aceasta este voia lui Dumnezeu, sfințirea voastră?“ (I. Tesal. 4, 3). El vrea, să ne vadă sfinți, ca să trăim îndestuliți în viața aceasta, și fericiți în cealaltă. Să înțelegem odată, că toate crucile și suferințele ce ni-le trimite Dumnezeu : „sunt spre binele nostru“ (Rom. 8, 28). „Și pedepsele, ce vin asupra lumii, servesc spre scopul acesta : „bătăile ce vin dela Domnul sunt numai nește pedepse mici, pentru păcatele noastre, ca să ne îndreptăm viața, și lui să-i servim totdeauna; „să credem deci, că spre îndrep-

tarea și nu spre perirea noastră s'au întâmplat.“ Dumnezeu atât de mult ne iubește, cât nu numai dorește, ci e chiar îngrijat de mântuirea fiecăruia din noi: „Domnul grijește de mine“ (ps. 39, 18). Și de ce ne-ar și lipsi Domnul, după ce ne-a dat pe însuș Fiul său: „Cel ce n'a părținit pe Fiul său, ci pentru noi toți l-a dat pe dânsul, cum nu ne-ar fi și dăruit împreună cu el toate?“ (Rom. 8, 32). „Deci toată grija voastră aruncați-o pe dânsul, că acela grijește de voi“. (I. Pet. 5, 7). „Cugetă la mine“ — zice Domnul cătră sf. Caterina de Siena — „și eu pururea mă voiu gândi la tine.“ Să zicem adeseori cu preasfânta Mireasă: „frățiorul meu mie-mi este drag și eu lui“. (Cânt. Cânt. 2, 16). Iubitul meu, cugetă la mine, și eu nu vreau să cuget la altceva, decât să-i plac și se mă unesc cu voința lui sfântă. „Noi nu trebuie să ne rugăm — zicea egumenul Nilus — ca Dumnezeu să facă, ceea ce voim noi, ci noi să facem, ceea ce vrea dânsul.“

Cine lucră astfel, va fi fericit și va avea o moarte sfântă. Cine moare supus cu totul voinței lui Dumnezeu, dă semne moralmente sigure despre mântuirea sa. Acela însă, care în viață nu e unit cu voința lui Dumnezeu, nici la moarte nu va fi, și'n urmare nu se va mântui. Să grijim așadară, să avem pururea înaintea ochilor unele cuvinte de-ale scriptu-

rii, cu ajutorul cărora să fim uniți totdeauna cu voința lui Dumnezeu: „Doamne ce voești să fac?“ „Iată șerbitoria Domnului.“ Sufletul meu e servul tău, demândă și te va asculta: „al tău sunt, mântuește-mă!“ Mântuește-mă Doamne, și apoi fă cu mine ceea ce îți place; sunt servul tău, nu sunt mai mult al meu. Când o nefericire ne apasă umerii mai tare, să zicem îndată: „așa Părinte, așa a fost voința ta“. (Mat. 11, 26). Astfel ți-a plăcut ție Dumnezeu meu. așa să fie. Cere-rea a treia din rugăciunea Domnului să ne fie mai scumpă înaintea de toate: „Fie voia ta, precum în ceriu, așa și pre pământ.“ Să-o zicem cu iubire adeseori, și s'o repetăm de mai multeori. Ferice de noi, dacă trăim, și închidem ochii, zicând așa: „fie voia ta.“

Afecte și rugăciuni.

O Răscumpărătorul meu Isuse, tu ți-ai sfârșit între dureri vieța ta pe cruce, ca să mă mântuești pe mine. Fie-ți milă așadară de mine și mă mântuește. Nu lăsa ca un suflet răscumpărat între atâtea dureri și cu atâta iubire să te urască în iad pentru totdeauna. Tu ai făcut totul spre a mă constrânge să te iubesc. Aceasta mi-ai dat-o să o înțeleg atunci, când înainte de-a muri pe muntele Calvarului, ai rostit cuvintele acele pline de iubire: „săvârșitu-s'a.“ Dar cum am

prețuit iubirea ta? Pe dreptul pot zice, că în viața mea de până acum n'am mai avut ce face spre a te vătăma și spre a te constrânge, să mă urăști.

Îți mulțămesc, că m'ai așteptat cu atâta răbdare, și că îmi dai timp să vindec răul făcut prin nerecunoștința mea, și să te iubesc înainte de moarte. Da, vreau să te iubesc foarte, Mântuitorul meu, Dumnezeuul meu, iubirea mea, și totul meu; vreau să fac tot ceea ce îți place ție. Îți jertfesc toată voința mea toată libertatea mea și tot ce am. Îți jertfesc din clipita aceasta chiar și viața mea, îndestulindu-mă cu moartea, ce mi-o vei trimite, împreună cu toate pedepsele și înjurările, de cari va fi însoțită.

Impreună deacum jertfa aceasta cu aceea mare jertfă a vieții tale, ce tu ai adus-o pentru mine, o Isuse, pe altarul crucii. Vreau să mor, ca să împlinesc voia ta. Ah, pentru meritele patimilor tale, ajută-mi, ca în viață totdeauna să mă las în voia ta; iar când va sosi moartea, fă să o îmbrățișez cu aceeași inimă liniștită. Vreau să mor, Isuse al meu, ca să-ți fac pe voie, vreau să mor, zicând: „fie voia ta“. Marie, mama mea, astfel ai murit tu, ajută-mi să mor și eu așa.

Preamărit fie Isus, iubirea noastră; preamărită fie Maria nădejdea noastră. Amin.

Rugăciune pentru o moarte bună.

(De alt autor).

Isuse, Doamne Dumnezeule, Părinte al îndurării, eu mă înfățișez înaintea ta cu inima înfrântă și rănită de durere; Ție-ți încredințez ora din urmă a vieții mele și cea, care mă așteaptă după dânsa.

Când picioarele mele reci, îmi vor da să înțeleg, că corabia acestei vieți e aproape de portul său, milostive Isuse, fie-ți milă de mine.

Când ochii mei întunecați și turburați din cauza morții, ce amenință, vor privi stăruitor spre tine, milostive Isuse, fie-ți milă de mine.

Când mânilor mele tremurătoare și amorțite nu vor mai putea strânge crucea ta, și preste voia mea te voi lăsa să cazi pe patul durerii mele, milostive Isuse, fie-ți milă de mine.

Când obrazul meu galben ca ceara și buzele mele învinețite vor stârni frică și com-

pătimire, în cei ce se vor afla în jurul meu; și când perii capului meu scăldați în sudorile morții, ridicându-se în sus, vor vesti, că e aproape sfârșitul zilelor mele, milostive Isuse, fie-ți milă de mine.

Când urechile mele vor fi aproape să se închidă pentru totdeauna la vorbele oamenilor, și se vor deschide ca să asculte vocea ta, care va roști judecata, ce nu se mai poate schimba, și dela care va atârna soarta mea pe toată veșnicia, milostive Isuse, fie-ți milă de mine.

Când închipuirea mea va fi ațâțată de fantasmă înspăimântătoare și cufundată în tristețea morții și când spiritul meu turburat fiind de vederea fărădelegilor mele și de frica dreptății mele, se va lupta cu îngerul întunerecului, care va voi să-mi fure mângâierea, acoperindu-mi ochii ca să nu caut la îndurarea ta, și astfel să mă arunce în sinul desnădăjduirii, milostive Isuse, fie-ți milă de mine

Când inima mea înădușită, de durerile morbului abia va mai bate; când va fi surprinsă de fiorul morții și zdrobită de sforțările, ce le-a făcut, luptându-se contra vrăjmașilor mântuirii mele, milostive Isuse, fie-ți milă de mine.

Când voiu vărsa lacrimile din urmă, semnul nimicirii mele, primește-le ca o jertfă

curăţitoare, în urma căreia să-mi dau sufletul, caşi o jertfă de pocăinţă şi în clipita aceea înfricoşată, milostive Isuse, fie-ţi milă de mine.

Când rudeniile şi prietini mei pătrunşi fiind de starea dureroasă, în care am ajuns, se vor adună în jurul meu şi te vor chema într'ajutor cu atâta dragoste pentru mine, milostive Isuse, fie-ţi milă de mine.

Când simţirile mele nu vor mai înţelege lumea cea dispărută cu totul pentru mine, şi eu voiu geme sub sarcina amărăciunilor agoniei şi în chinurile morţii, milostive Isuse, fie-ţi milă de mine.

Când suspinul din urmă al inimii va sili sufletul meu să se despartă de trup, primeşte-l ca pe solia unui dor fierbinte de-a veni la tine, milostive Isuse, fie-ţi milă de mine.

Când sufletul meu va zice pentru totdeauna rămas bun lumii acesteia, şi va lăsa trupul meu palid, rece ca ghiata, şi fără vieaţă, primeşte nimicirea fiinţei mele, ca pe un semn al atârării, ce-l ofer Maiestăţii tale dumnezeşti, milostive Isuse, fie-ţi milă de mine.

În urmă, când sufletul meu se va înfăţişa înaintea ta, şi va vedeă pentru prima oră strălucirea nespasă a Maiestăţii tale, nu-l lăpădă dela faţa ta; binevoeste a mă primi în sinul dulce al îndurării tale, ca în veci să cânt şi eu laudele tale, milostive Isuse, fie-ţi milă de mine. — Amin.

RUGĂCIUNE.

O Dumnezeule, care osândindu-ne la moarte ai ascuns dinaintea noastră clipita și ceasul ei, fă, să petrecem în dreptate și sfințenie toate zilele vieții noastre, și astfel să putem fi vrednici a ieși în dragostea ta din lumea aceasta, pentru meritele Domnului Nostru Isus Hristos, care viețuiește și domnește dimpreună cu tine și cu Spiritul sfânt.
— Amin.

Fie numele Domnului binecuvântat, de acum și până 'n veac.

CUPRINSUL.

	Pagina.
Cuvânt înainte la ediția II.	3
Cuvânt înainte la ediția I.	4
Cuvintele sf. Alfons de Liguori	9

Meditația :

I. Infățișarea unui om trecut de curând la cele veșnice.	13
II. Cu moartea toate se gată.	23
III. Scurțimea vieții.	34
IV. Moartea e sigură.	45
V. Ceasul morții e nesigur.	57
VI. Moartea păcătosului.	69
VII. Simțămintele celui ce zace nepregă- tit pe patul de moarte, și care rar și-a adus aminte de moarte	82
VIII. Moartea dreptilor.	95
IX. Pacea dreptului când moare.	110
X. Mijloace de pregătire la moarte.	123
XI. Prețul timpului.	135
XII. Insemnătatea mântuirii.	148
XIII. Deșertăciunea lumii.	162
XIV. Vieța aceasta e o călătorie spre veșnicie.	174
XV. Răutatea păcatului de moarte.	185
XVI. Indurarea lui Dumnezeu.	199
XVII. Abuzul de îndurarea lui Dumnezeu.	211

Meditația :	Pagina.
XVIII. Despre numărul păcatelor.	226
XIX. Ce mare fericire-i grația lui Dumnezeu, și ce nefericire-i disgrația lui.	240
XX. Nebunia păcătosului,	251
XXI. Vieța nefericită a păcătosului și vieța fericită a celui, ce iubește pe Dumnezeu	264
XXII. Despre datina rea.	278
XXIII. Amăgirile, ce le însuflă spiritul necurat păcătoșilor,	292
XXIV. Judecata particulară.	304
XXV. Judecata din urmă.	317
XXVI. Pedepsele iadului.	331
XXVII. Veșnicia iadului.	346
XXVIII. Muștrările de conștiință ale osândiților,	360
XXIX. Despre raiu,	370
XXX. Despre rugăciune.	386
XXXI. Statornicia în bine.	399
XXXII. Increderea în scutul Preacuratei Vergure Maria	417
XXXIII. Iubirea lui Dumnezeu.	431
XXXIV. Impărtășirea cu sf. Cuminecătură.	445
XXXV. Petrecerea plină de iubire alui Isus pe altare în sf. Euharistie.	450
XXXVI. Unirea voinții noastre cu alui Dumnezeu.	475
Rugăciune pentru o moarte bună.	485
Rugăciune.	492

VERIFICAT
 2017

BIBLIOTECA
 CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
 BUCUREȘTI

>

VERIFICAT
 2007

ERRATA.

Pag. șirul:	în loc de:	cetește:
96. 2 din jos,	părăseacă,	<i>părăsească</i>
158. 17 „ sus,	mântire,	<i>mântuire</i>
163. 10 „ jos,	confesarul	<i>confesarul</i>
175. 13 „ sus,	largal	<i>largul</i>
204. 2 „ sus,	eterne	<i>interne</i>
220. 4 „ jos,	nădeide	<i>nădejde</i>
227. 17 „ sus,	nedreptățite	<i>nedreptățile</i>
253. 13 „ sus,	s'are	<i>stare</i>
261. 16 „ sus,	putreziciune	<i>putrejunē</i>
284. 7 „ jos,	vedeam	<i>vedem</i>
214. 8 „ jos,	înainte de	<i>un penitent</i> mai pune <i>nu.</i>
215. 12 „ sus,	înainte de	<i>Domnul</i> mai pune un <i>pe.</i>

Dumnezeu se desparte astfel: *Dum-nezeu.*
